הארץ

75 אג' יום ג' ה' באלול תשמ"ו, 9 בספטמבר 1986 VOL. 68/20478 SEPTEMBER 9 1986

שיגור אקספרס BURLINGTON AIR EXPRESS

יאיע?

הדרך הבטוחה ביותר למשלוח חבילות ומכתבים לחו"ל

★ אישור מסירה לכל משלוח לפי דרישה.
★ בלדר אישי ל-8000 יעדים בעולם.
★ מסירה תוך 24-48 שעות.

טרנס כלל-תשגיר בע"מ.
התקשר - 03-375211, 373076

מאמץ אחרון למצוא נוסחת פשרה בעניין טאבה שתאפשר קיום הפסגה מחרתיים

שולץ דרש מקהיר לא להערים קשיים על פסגת פרס־מובארק

מקורות מצריים: ספק אם ניתן יהיה לקיים הפגישה במועד ★ שמיר קורא להשיב ב"לאו" מוחלט לכל מה שמוצע עתה בתהליך השלום ★ מצרים דחתה פשרה של מרפי

מאת עקיבא אלדר, עוזי ארזי, צבי בראל, איתן רבין, ואילן שחורי כתבי "הארץ" וסוכנויות הידיעות

אמש סמוך לחצות הסתיים בקהיר ללא תוצאות דיון נוסף שהתקיים בין משלחות מצרים ישראל וארצות־הברית בקשר לגורל שטח הבודדות והפיסגה. שלוש המשלחות ימשיכו היום בדיונים, במאמץ אחרון למצוא נוסחת פשרה, שתאפשר קיום הפסגה מחרתיים. מקורות מצריים הביעו ספק אם אכן ניתן יהיה לקיים את הפסגה במועדה.

מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, פנה השבוע לדרגים המדיניים הבכירים במצרים בדרישה לא להערים קשיים על פיסגת פרס־מובארק.

מקורות בלישכת ראש הממשלה ובמשרד החוץ העריכו אמש, כי הפיסגה אכן תיפתח ביום חמישי. המשא ומתן מתרכז בימים האחרונים סביב אבן הגבול 91 שהמצרים מבקשים לסמנה מחדש באופן שונה מזה שסומנה לטענת ישראל וארה"ב. אם תמצא בעיה זו את פתרונה, יוחד רשמי המגעים לבודדות הבודדים על פי שיטה שונה מזו שהופעלה עד כה וללא הצלחה.

מקורות מצריים רשמיים, שצוטטו ברדיו "מונטה קרלו" אמרו, כי מצרים איננה רואה אפשרות לקיום הפיסגה בין הנשיא מובארק לראש ממשלת ישראל, שמעון פרס, השבוע, או לפני יציאתו של פרס

(סוף בעמוד 2 טור 6)

רוה"מ נחקר במשטרה על חלקו בפרשת השב"כ: לא ידעתי דבר

ראש השב"כ לשעבר העיד כי פרס אמר לו: אני יודע משמיר ★ היועץ המשפטי לממשלה יצטרך להכריע איזו גירסה להעדיף

מאת עקיבא אלדר, הרצון אלון, כתבי "הארץ"

ראש הממשלה, שמעון פרס, נחקר במשטרה על חלקו בפרשת השב"כ ואמר כי לא ידע דבר. בעדותו בפני חוקרי המשטרה אמר ראש השב"כ היוצא, אברהם שלום, כי בשעתו פנה אל פרס מתוך כוונה לדווח לו על הפרשה וזה השיב לו "אני יודע משמיר".

ראש הממשלה טען מאז פרוץ הפרשה, כי נודע לו על כך לראשונה מפי המשנה לשעבר לראש השב"כ, ראובן חזק. אם תתקבל עדותו של שלום, שטענה ביחד ללמוד, כי פרס לפני משמיר

על פרשת הרצח של חוטפי אוטובוס 300 והקנוניה על העדות זורע ובלטמן, יצטרך היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, להחליט אם יש מקום להאשים שולץ בקנוניה נגד זורע ובלטמן וביה"ד המשמעתי של השב"כ, שאירע לאחר שפרס מנה לראש ממשלה, נעשה כי ריעתו או בהסכמתו. בבקשת החנינה של שלום נאמר כי הוא פעל בסמכות וברשות, מבלי לציין ברשותו של מי נעשו העבירות.

אשר שחריש יעמוד בפני הצורך להעדיף את גירסת פרס, כי לא ידע דבר על המתרחש בתוך קודה, או את גירסתו של שלום, לפיה כל אשר עשה היה בידיעת הממונים עליו וברשות מלאה מהם. יצוין כי שלום לא מסר בעדותו על שום שיחה עם פרס בנושא זה, לבד מהלולאי הדברים הקצרים שבמהלכם אמר לו ראש הממשלה "אני יודע משמיר".

נודע כי המשטרה עומדת בשלבים האחרונים של החקירה ובימים הקרובים היא תעביר את התיק אל היועץ המשפטי לממשלה, שיצטרך להחליט אם להגיש כתבי אישום נגד חשודים מקרב אנשי השב"כ והדרג המדיני.

היועצים המשפטיים לא ידעו

שני היועצים המשפטיים של השב"כ, שהודו בבידוי ראיות ובשיבוש הליכי משפט בפרשת "אוטובוס 300", לא ידעו מתפקידיהם, אולם הקשר בין פרקליטות המדינה לבין השב"כ לא יתבצע באמצעותם — על כך סוכם אתמול בהתייעצות רמת דרג, שהתקיימה בלשכת ראש הממשלה.

שמעון פרס ביקש מן המשתתפים (ומ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר, שר המשפטים

(סוף בעמוד 2 טור 8)

חילוקי דעות בין האוצר להסתדרות בנושא האחיות

קיסר: אם האוצר לא יקבל עמדתנו נצא למאבק משותף עם האחיות

מאת צבי זרחיה, "הארץ" לענייני כלכלה

שר האוצר ומנכ"ל משרדו ימשיכו אחה"צ את הדיון בנושא האחיות יחד עם מזכיר ההסתדרות ויו"ר הסגני לאיגוד מקצועי. אתמול דן פורום זה במשך שלוש שעות בתביעות ההסתדרות למען האחיות, אולם האוצר סירב לקבל את דרישות ההסתדרות. חילוקי הדעות בין ההסתדרות לממשלה בעניין האחיות מתמקדות עתה בעיקר בתנאים שיוצעו לאחיות.

מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, הגיש לשר האוצר שלוש תביעות: הקצאת 1500 תקנים נוספים לאחיות. משרד האוצר מסכים לתביעה זו. חילוקי הדעות בין האוצר להסתדרות בעניין זה מתייחסים לפריסה. ההסתדרות דורשת כי

(סוף בעמוד 2 טור 6)

טורקיה דחתה בקשת ישראל לשגר חוקרים לאיסטנבול

בירושלים נעשים מאמצים לאמת ההשערות כי ארגונו של אבו ניד'אל מאחורי הרצח ★ טורקיה התנגדה להשתתפות ד"ר בורג בהלוויה ובמקומו נשלח הרב הראשי לישראל, מרדכי אליהו

מאת עקיבא אלדר, הרב שרגאי, כתבי "הארץ"

טורקיה דחתה בקשה ישראלית לשגר לאיסטנבול חוקרים ישראלים לצורך איסוף ראיות, שיובילו לאיתור הארגון האחראי לרצח בבית הכנסת "נווה שלום". בירושלים נעשים מאמצים לברר את זהותם של המתנקשים לרצח ולאמת את ההשערות כי ארגונו של אבו־ניד'אל עומד מאחוריהם. מקורות מוסמכים אמרו, כי אין עדיין ביטחון, שאמנם אבו־ניד'אל הורה לבצע את הרצח, למרות שיש סימנים המעידים על כך.

המאמצים לשכנע את ממשלת טורקיה להסיר את התנגדותה להשתתפותו של הד"ר יוסף בורג בהלוויות קורבנות הרצח לא נשאו פרי. ממשלת טורקיה מתנגדת לכך מתוך רצון להרחיק מהאירוע כל מימד פוליטי. בעקבות זאת הוחלט כי הרב הראשי לישראל, מרדכי אליהו, יצא לאיסטנבול כנציג הישראלי הבכיר בהלוויה. מקורות בירושלים אמרו כי ההחלטה לשגר את בורג להלוויה התקבלה ללא בדיקה מוקדמת עם שלטונות טורקיה. בירושלים מציינים כי ההתקפה עלולה לפגוע במאמצי ההתקרבות בין ישראל לטורקיה, שנועדו בין השאר להעלות את רמת הייצוג הטורקי הדיפלומטי בארץ.

הרב אליהו אמר אתמול כי יביע את צערו וצער העם בישראל בפני הקהילה היהודית בטורקיה ויקרא ליהודי טורקיה לעלות לארץ. "אומר להם שאני מתפלא שיש יהודים בחו"ל. לדעתי, על יהודי הגולה, לא רק יהודי איסטנבול ולא רק יהודי טורקיה ולא רק אחרי אירוע כזה חייבים לעלות לארץ. מקומם בישראל. את הרעיון הזה אומר בכל מקום ולא רק בטורקיה".

מברק תנחומים של רייגן

(עי"ת). נשיא ארה"ב, רונלד רייגן שלח אתמול מברק תנחומים לנשיא ישראל. במברק אומר הנשיא רייגן, כי "הרצח הנורא של 23 מתפללים יהודיים ובהם שני ישראלים, בבית הכנסת "נווה שלום" באיסטנבול, גרם תדהמה וצער לכל העם האמריקאי. לבותינו דואבים על מותם של אנשים תמימים שנרצחו ועל משפחותיהם."

"המעשה הברברי הזה, כמו חטיפת המטוס האמריקאי בקראצ'י, הוא תזכורת כי הטירור מאיים על התרבות האנושית. כל האומות והעמים המוקירים את כבוד האדם חייבים להתמיד במאבק, כדי לבער את הפשעים האלה נגד החברה האנושית. אני מצטרף אליכם ביגון זה".

קצין משטרה בכיר מסר אתמול כי המשטרה מחפשת אחרי משתפי פעולה עם שני התוקפים את בית הכנסת ואחרי ספקי הנשק שלהם. הוא נמנע מלהגיב על ידיעות בעיתונות, לפיהן הקונסוליות של לוב, איראן וסוריה באיסטנבול נחשדות כמעורבות ברצח.

"זוהי בעיה דיפלומטית ואין זה נוהג של המשטרה להאשים

(סוף בעמוד 2 טור 5)

פרס ושרון החליפו לחיצות ידיים בדימונה

שרון: הטרור האש"פי הוא מפלצת שמריחה כל חולשה"

ראש הממשלה: אינני רואה בכך חזרה מדוייקת על הדברים שהביאו למשבר

מאת איתן רבין, כתב "הארץ"

"הטרור האש"פי הוא מפלצת שמריחה כל חולשה ובמוטיבה מכה נוספת. המאבק תלוי בנחישות העם, בידיעה של ארגוני הטירור, שלא נעבור לסדר היום בנוחשיות שלנו". כך אמר אתמול שר המסחר והתעשייה, אריאל שרון, בטכס פתיחת מפעל דייל ישראל בדימונה.

שרון אמר דברים אלה מיד לאחר שהוא וראש הממשלה, שמעון פרס, לחצו ידיים ובירכו איש את השני לשלום. פרס אמר "שלום אריק", ואריק ענה לפרס "שלום אריאל", כאשר מנגד צופה לעברם השר לשעבר, יצחק מודעי. ראש הממשלה פרס הקשיב לדברי שרון ברצינות רבה ופנים חתומות. בתום הטכס אמר לעיתונאים, כי הוא איננו רואה בדברי שרון חזרה מדוייקת על הדברים שגרמו למשבר האחרון.

בנאומו אמר שרון, תוך שהוא מצטט את דברי דיין ובן גוריון, שאמרו "צריך לקבוע מחיר לכל יהודי שנפגע, לכל עץ שנגדע ולכל ציבור שנחבל, כי זו היתה מדיניותנו כל השנים." שרון הזכיר את מקרי הרצח שאירעו בדרום בעת ששימש כאלוף פיקוד הדרום "זאת מדיניות התגמול עליה". ראש הממשלה התייחס לדברי שרון, שגרמו למשבר, באמרו: "תהליך השלום הוא עניין עמוק ואינו משחק ילדים. אנו מנהלים אותו בזהירות הרבה ביותר. צריך לנהל את השלום כאילו אין טרור ולהלחם בטרור כאילו אין תהליך שלום". אמר פרס.

עלה מספר הנרצחים בקראצ'י ל־20 איש

נשיא פקיסטן: נמשיך לתמוך בעניין הפלשתיני ★ העונש על החטיפה — מוות

קראצ'י, (ע"צ וע"ת). מספר הנרצחים במטוס "פאן אמריקן", שנחטף בקראצ'י בשבת, עלה אתמול ל־20, לאחר שארבעה אנשים נוספים מתו בבתי־חולים מפצעיהם. בקראצ'י נמסר כי הנרצחים הם 13 הודים, שני אמריקאים ושני פאקיסטנים וגופות שלושה הרוגים נוספים טרם זוהו.

סוכנות הידיעות הפאקיסטנית מסרה, כי 32 מבין יותר מ־100 הפצועים עדיין מאושפזים בבתי־חולים. הפצועים בבתי־החולים הם 14 הודים, 8 פאקיסטנים, 5 אמריקאים, שני קנדים, בריטי, איטלקי ומכסיקני. בידיעה נאמר כי שלושה פצועים אמריקאים, שני פקיסטנים והמכסיקני הם במצב קשה.

לפחות חמישה מאנשי הביטחון בנמל התעופה של קראצ'י נעצרו והם נחקרים, מסרו מקורות מהימנים.

הנשיא זיא אל חק אמר ביום ראשון בערב עם שובו מועידת המדינות הבלתי מזדהות בהאררה, כי הארבעה יעמדו לדין בפקיסטן, והדגיש כי על חטיפת מטוס בפקיסטן העונש הוא מוות. הוא תיאר את רוצחי הנוסעים כ"בני נוער" וציין כי על אף שהם פלשתינאים, הדבר לא יפגע בתמיכת פקיסטן בעניין הפלשתיני. הנשיא זיא אל חק שיבח את פעולת הקומנדו הפקיסטני שפרץ למטוס ודחה את הביקורת של ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, שהאשים את כוחות הביטחון הפקיסטנים כי נכשלו בביצוע הפעולה.

כידוע הרגיש כמה מן הנוסעים, כי כאשר ניסו להימלט, ברגע שנפתחה האש, לא היה בקרבת מקום אף אחד מחיילי הקומנדו. אולם מושל מחוז ג'יהאבראד הגן ואמר כי חיילי הקומנדו התחתרו בחשיבה במרחק של 200 מטר, כדי להפחיד את החוטפים, והגיעו למטוס תוך שתי דקות מאז שנפתחה האש על הנוסעים.

בלשים ניצבים במתחם של סניף הדואר בעיריית פאריס, בו התפוצצה אתמול פצצה, שהרגה אשה אחת ופצעה שלושה, שניים מהם קשה. שום ארגון עדיין לא נטל על עצמו את האחריות למעשה. (תצלום רויטר איי־פי)

אשה נהרגה ו־17 נפצעו מפצצה בעיריית פאריס

הפיגוע מיוחס לארגון לבנוני התובע שחרור כמה מחבריו הכלואים בצרפת

מאת יהואב מוקד, כתב "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ") מטען חומר נפץ התפוצץ אמש בבנין העירייה של פאריס. אישה אחת נהרגה ו־17 אנשים נפגעו, בהם ארבעה קשה.

הפצצה הוטמנה מתחת לספסל במבוא דואר קטן, בשולי הבניין הגדול של "הוטל־דה־ויל" בלב העיר. הבניין משמש כמשכן העירייה של פאריס ומשרדו של ראש העיר, לשכת השר של ראש הממשלה (שהוא גם ראש העיר), ז'אק שיראק.

ההתפוצצות אירעה דקות ספורות לפני שעת הסגירה של סניף הדואר, שם שבמקום הצטופפו עשרות לקוחות. מרחק עשרות מטרים ספורים מן המקום כינס באותה שעה ממש ראש הממשלה שיראק "מועצת ביטחון־פנים", שקיימה דיון מיוחד בהיערכות הממשלתית למלחמה בטרור.

שיראק הפסיק את הדיון, יצא לסיור באתר ההתפוצצות והשמיע מייד אחר כך גינוי תקיף של "הפרעה המחודשת, ששמה טרור". הוא תאר את היערכות הממשל למאבק בטרור כ"מלחמה של ממש" וקרא לשיתוף פעולה מרבי ומבצעי הדוק יותר בין המדינות הדמוקראטיות.

ארגון לבנוני

אף שלא התגלה עדיין ממצא של ממש בחקירה, נטו אמש במשטרה לייחס את ההתקפה לארגון הלבנוני "ועד התמיכה עם האסירים הערביים". ארגון זה תבע בימים האחרונים מממשלת צרפת לשחרר מן הכלא שלושה מחבריו, בהם ג'ורג' איברהים עבדאללה.

ארגון זה נטל בשבוע שעבר על עצמו את האחריות להטמנת מטען חומר נפץ בקרון של רכבת התחתית בפאריס. המטען התגלה ונוטרל מבלי לגרום נזק. בהודעתו בסוף השבוע שעבר הזהיר הארגון את הממשל הצרפתי מפני התקפות נוספות, אם לא ישחרר לאלתר את הלבנוני־נוצרי עבדאללה (לו מיוחסים מעורבות ברצח יעקב בר־סימן־טוב, ברצח הנספח האמריקאי צ'ארלס ריי והתנקשות בשני קציני משטרה צרפתיים), הארמני אניס נקאש (שנידון למאסר עולם לפני 5 שנים בגלל ניסיון לרצוח את מי שהיה ראש ממשלתו האחרון של השאה, שאפור בחטיאר, הגולה בפאריס) והארמני וארוז'אן גארבידיאן (שהורשע בהתקפה במשרד התעופה הטורקית בנמל התעופה "אורלי").

שר החוץ הספרדי יגיע היום לישראל

ימותן הביקורת על המעמד הרשמי שהעניקה מדריד לנציגות אש"ף

מאת סופר המדיני של "הארץ"

שר החוץ הספרדי, פרנסיסקו פרננדז אורדונייז, יגיע היום לישראל לביקור בן 3 ימים. יהיה זה ביקור ראשון של שר ספרדי בארץ ובירושלים מייחסים לכך חשיבות מדינית רבה.

ספרד כוננה יחסים דיפלומטיים עם ישראל בינואר וביקורו של אורדונייז הוא צעד נוסף להידוק הקשרים בין שתי המדינות.

האורח יתקבל בנמל התעופה ע"י מ"מ רה"מ ושר החוץ, יצחק שמיר, והערב יסעד על שולחנו. הוא ייפגש עם רה"מ, שמעון פרס, ויקיים שיחות עבודה עם הדרגים הבכירים של משרד החוץ.

בנושאים הקשורים בתהליך השלום

על סדר היום של שר החוץ הספרדי יהיו נושאים הקשורים לתהליך השלום במזרח־התיכון, היחסים בין ישראל וספרד בעניין התנאים המועדפים שמבקשות שתי המדינות להשיג לתוצרת החקלאית בשוק האירופי המשותף. אורדונייז יבקר במוזיאון הארץ ויעלה לרגל במקומות הקדושים לנוצרים.

(עי"ז) מקורות בירושלים אמרו כי ימתנו את הביקורת על מדריד על שהעניקה מעמד רשמי לנציגות אש"ף.

שוק ההון

ביקוש של 70 מיליון שקל להנפקת בנק ישראל

מאת יהודה שרוני, כתב "הארץ" לענייני כלכלה

בנק ישראל גייס אתמול 45 מיליון שקל באמצעות שתי סדרות של אגרות חוב. להנפקות אלה נרשם ביקוש ראשוני של 70 מיליון שקל והמזמינים קיבלו רק חלק מהזמנתם. בשוק אגרות החוב נמשכה אתמול המגמה המעורבת, עם נטייה לעליית שערים. סימני המגולה של משבר שורף, היה מגולה גם מבחינתם של המשקיעים במניות. בסך הכל עלו שעריהם של 206 ניירות ערך לעומת ירידה בשעריהם של 76 ניירות ערך. מחזור המסחר במניות הסתכם ב־4.3 מיליון דולר. שיעור הדולר המשמר בשוק אתמול בגבורה. שער השקל פוחת במקצת הן ביחס לדולר והן ביחס לסל המטבעות.

היועץ המשפטי הדגיש הצורך בחקיקה מתאימה

קופ"ח וביטוח לאומי לא יכסו נזקים כתוצאה מאלימות חרדים

ויסמן: ל"מטה לבלימת אלימות בירושלים" הגיעו עשרות פניות של נפגעים ברכוש ובאופן פיסי, כולל מקרי נכות

מאת נדב שרגאי, כתב "הארץ" בירושלים

קופת־חולים והביטוח הלאומי הודיעו כי אינם מוכנים לכסות נזקים פיסיים ונפשיים, שנגרמו כתוצאה מאלימות חרדים. הודעה על כך נמסרה למזכיר מטה ירושלים של מפלגת העבודה, עמנואל ויסמן, שפנה בנושא לגורמים אלה. היועץ המשפטי לממשלה אישר קיומה של הבעיה והדגיש את הצורך בחקיקה מתאימה.

לדברי ויסמן, הגיעו ל"מטה לבלימת אלימות בירושלים", שהוקם על ידי מפלגת העבודה בעיר, עשרות פניות של משפחות שנפגעו ברכושם ובכלל זה גם מידע על ראשי משפחות שנפגעו באורח פיסי. רק קופת־חולים כללית הודיעה, לדבריו, כי היא מוכנה לתת "לנפגעים משורות הדין, על בסיס התעריפי בלבד" טיפול רפואי לנפגעים אלה. במקרה של פגיעה או נכות, ויש גם מקרים כאלה, עלול הנפגע למצוא את עצמו - הוא ובני משפחתו ללא כל מקור פרנסה.

בעקבות יוזמת הח"כ באותה אוגד הועבר הנושא לוועדת העבודה, הרווחה וחוק המשפט של הכנסת. בהודעה שפרסם אתמול קורא ויסמן לוועדה לדון ביוזמה בנושא, שכן בינתיים "סובלים עשרות אזרחים בלי שהגופים האחראים - כספית או בריאותית - יחליטו להושיעם."

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: פרופ' מנחם מילסון, לשעבר ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון

על: סקר עמדות הפלשתינאים בגדה וברצועה

★

פקידי מס רכוש יפצו אזרח בשל התרשלותם בטיפול (עמ' 10)

★

אחרי 32 שנות אשפוז מת פצוע ממעלה עקרבים (עמ' 10)

★

נפטר הרב ידידיה פרנקל (עמ' 10)

★

מצב חירום בצ'ילה לאחר התנקשות בפינושה (עמ' 7)

★

סקר: הרוב בשטחים תומך בטרור (עמ' 3)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). הטמפרטורות החזויות: ירושלים 17–25, תל אביב 22–29, חיפה 24–30, באר שבע 19–31, רמת הגולן 18–28, נהריה 21–30, צפת 17–25, טבריה 22–35, נצרת 21–28, עפולה 21–31, שומרון 19–27, לוד 21–29, ידיעה 24–29, עזה 24–29, אילת 25–36.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4898	+0.0050
נוסעים	1.7707	+0.0059
שחור	1.5000	−0.0200

שער הסל

יציג	1.4929	+0.0035

בגליון זה 18 עמודים

עורכת את העמוד: עדה ארשטיין

תשלומים משלמים בבנק הפועלים.

עכשיו ללא עמלת גביה

עכשיו תוכל לשלם את כל חשבונותיך בבנק הפועלים ללא עמלת גביה. חשבונות כגון: טלפון, חשמל, גז, מים וארנונה, מס הכנסה ומע"מ, אגרת רדיו וטלויזיה, ביטוח, ומעכשיו גם תשלומים לביטוח הלאומי – באפשרותך לרכז את כל התשלומים במקום אחד, יחד עם יתר הפעולות הבנקאיות השוטפות שלך, ולחסוך כסף, טירחה וזמן.

שרות כמו שצריך

שרות אישי

בנק הפועלים

הארץ חדשות

7, 8, 9.

15, 16, 17.

صفحة من الأصل

طبق الأصل

ראיתי שמעתי

אורחים בישראל
בעוד לשכת העיתונות הממשלתית, בראשות הד"ר ישראל פלג, מתכוננת להוראות בעניין הפסגה באלכסנדריה, נערכו אנשי מחלקת העיתונות במשרד החוץ, ובראשם אבי פזנר ומנו אברהם בולך לארח כחמישים עיתונאים ספרדים.
העיתונאים מגיעים לישראל כדי לסקר את ביקורו של שר החוץ הספרדי פרנסיסקו פרננדז אורדונייז, הנפתח היום. הכתבים מספרד, בהם המשרתים במדינות ערב ובמזרח הרחוק, התקבלו במלון המלך דוד בירושלים. לרשותם הועמד חדר תקשורת והם יצוידו בחומר־הסברה שהודפס בשבילם בספרדית.
א. לם

גם זה משהו
"האם את/ה מאמינ/ה שכהנא מבטא את רחשי לבם הסמויים של רוב תושבי ישראל?" זו היתה אחת מהשאלות שנשאלה בסקר דעת־הקהל, שנערך בין תושבי השטחים ופורסם אתמול. את השאלה הציע ישראלי שהשתתף בתכנון הסקר.
מתכנני הסקר ציינו אתמול במסיבת־עיתונאים, כי למרות הקשיחות המסתמנת בתוצאותיו, יותר ממחצית הנשאלים (52 אחוז) אינם מסכימים לקביעה כי כהנא מבטא את רחשי לבם הסמויים של רוב תושבי ישראל. 44 אחוז מהנשאלים הסכימו עם הקביעה שהוצגה בסקר וענו בחיוב.
"גם זה משהו", אמר אתמול עיתונאי זר שהשתתף במסיבת־העיתונאים שבה הוצג הסקר. הוא ציין: "רובם אמנם תומכים במעשי טרור נגדנו, אבל עדיין למתנגדים, לפחות, יש דעה טובה עלינו".
אורי בר

יהדות מתקדמת מקדמת בברכה
בין מברכיו של הנציג החדש מטעם המפד"ל בממשלה, האמור להיות שר הדתות, ח"כ זבולון המר, היה גם הרב הרפורמי מרדכי רותם, מנכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל. במברק הברכה נתבקש המר לעמוד על משמר הפלורליזם הדתי, התרבותי והדתי בישראל, כמו שפעל בעבר.
עכשיו ממתינים חברים בתנועה ליהדות מתקדמת, לתשובת המר בעניין הפלורליזם הדתי שהם מייחלים לו.
א.ג.

חופשת לידה גם לגבר
שמונים וחמישה אחוזים מהגברים בשוודיה מממשים את זכותם לחופשת לידה ויוצאים לעשרה ימי חופשה. כעשרים ושמונה אחוזים מהאבות משתחררים מעבודתם כדי לטפל בתינוקות שמלאו להם שישה חודשים. את סיפרה אתמול הד"ר ניצה שפירא־ליבאי, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, שחזרה נלהבת מסיור עבודה בשוודיה.

ניצה שפירא־ליבאי: לאמץ את השיטה השוודית

שפירא־ליבאי ממליצה לאמץ את השיטה השוודית בישראל, לבטל את המושג "אמהות עובדות" לטובת המושג "הורים עובדים". לדעתה יש בכך לעודד שיתוף גברים בעבודות ללא שכר, בגידול ילדים ומשק בית, ולחזק את הקשר בין אבות לילדיהם. שפירא־ליבאי גם סיפרה כי בשוודיה מתנהלת כיום מערכה נגד מעסיקים הנוטים להפעיל לחץ על גברים ולהפלותם לרעה בשל רצונם לממש את זכותם כהורים.
ש. טעה

פגישה למרות המשבר
בעיצומו של המשבר הממשלתי, ביום ראשון, ביטל השר עזר וייצמן את הזמן ופגש את אלינור פלק, מי שהיתה מדריכת הטיס של בוגרי קורס הטיס הראשון של חיל־האוויר הישראלי. הקורס היה בשדה־התעופה הפרטי של האורחת, בביקרפילד, קליפורניה.
פלק שהתה בישראל כאורחת של חיל־האוויר וראשי עיריות תל־אביב וירושלים. היא באה להשתתף בקונגרס לחוסכי מים בבריכות שחיה. את ביקורה בישראל מצלם צוות טלוויזיה אמריקאי של רשת סי־אן־אן. בין השאר צילם הצוות את פגישתה עם מפקד חיל־האוויר לשעבר, עזר וייצמן.
שולמית קיפר

סמינר בהשקייה נכונה
כ־80 חקלאים מכל העולם ישתתפו בסוף החודש בסמינר מיוחד שמארגנת חברת "נטפים" בדרום. החברה היא בין המובילות בענף ההשקיה בטפטוף.
האורחים יבקרו בדרום הארץ, בשטחי גידול בהשקיה בטפטוף, ואף יהנו מתוכנית מקומית, כשיתארחו לסוף־שבוע בקיבוץ חצרים.
אירוע זה קשור בתערוכת "אגריטך", שתיפתח בעוד כשבועיים, בגני התערוכה בתל־אביב.
א. ג.

בעריכת נורית אמיתי

ראשי החינוך הגבוה יחליטו היום אם יבטלו את הפיקדון

בעקבות פניית ראש הממשלה ★ הציע לפצל את הקיצוץ למשך שנתיים

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

היום יחליטו ועד ראשי האוניברסיטאות אם לבטל את הפיקדון של אלף וחמש מאות שקלים, שהחליטו להטיל על סטודנטים משנת הלימודים הנוכחית. זאת בעקבות פניית ראש הממשלה אתמול אל יו"ר ועד ראשי האוניברסיטאות, פרופ' מיכאל אלבק, במהלך ישיבה שהתקיימה בלשכת ראש הממשלה בנושא מצוקת התקציב להשכלה גבוהה.
בפגישה נכחו גם שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, שר המדע, גדעון פת, חברי המועצה להשכלה גבוהה ונציגי האוצר. ראש הממשלה תבע לבטל את ההחלטה להטיל הפיקדון האמור על הסטודנטים. "אי אפשר לשגע את הסטודנטים", אמר ראש הממשלה לנוכחים וביקש מוועד ראשי האוניברסיטאות, לחפש דרך למנוע פגיעה בעליונות האוניברסיטאות, שכן הפיתויים בחו"ל גדולים ולאחרונה הסתמנה תופעה חדשה, שחוקרים באוניברסיטה מלמדים בישראל ומבצעים מחקריהם בחו"ל. פרס הדגיש כי יש למצוא דרך להקל על האוניברסיטאות והציע לפתור את הבעיה התקציבית על ידי פיצול הקיצוץ, עליו החליטה הממשלה, למשך שנתיים. פרופ' אלבק הציג במהלך הדיון מחקר מטעם מכון דיין באוניברסיטת תל־אביב, הכולל, לדבריו, "נתונים מדאיגים": על כל אלף איש בישראל לומדים 14 סטודנטים, בעוד בקרב הפלשתינאים על כל אלף איש לומדים 18 סטודנטים.
אלבק חזר והדגיש כי כל עוד לא יימצאו מקורות מימון למוסדות להשכלה גבוהה, לא יבוטל הפיקדון ולא תהיה אפשרות לפתוח את שנת הלימודים.
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, אמר כי המדינה חייבת למצוא דרכים לעזור לאוניברסיטאות המצויות במצוקה. פרופ' אלבק הדגיש, כי האוניברסיטאות צברו גירעון של כחמישים מיליון דולרים. לדבריו, בפגישה שקיים עם ראש הממשלה לפני מספר חודשים הובן שתתחיל מגמה של עלייה בתקציב האוניברסיטאות ולכן הוא וחבריו הופתעו מהקיצוץ האחרון.
פרופ' יעקב זיו יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב במועצה להשכלה גבוהה אמר, כי בשנים האחרונות פחת הסגל האקדמי והמנהלי באוניברסיטאות בשלושים אחוזים, בעוד מספר הסטודנטים גדל.
בתום הישיבה קבע ראש הממשלה צוות משותף של משרד החינוך והאוצר והמוסדות להשכלה גבוהה, שידון בפתרון המצב הכספי של האוניברסיטאות במסגרת התקציב הקיים. במקביל יתקיים דיון על תכנון תקציב ארבע השנים הקרובות.
כן הוחלט שבעוד כחודש ימים יקיימו משתתפי הפגישה היום מפגש נוסף, כדי לבדוק את התקדמות עבודת הצוות, לקראת פתיחת שנת הלימודים.
(ע). קבוצה קטנה של סטודנטים מחוגי השמאל באוניברסיטה העברית בירושלים הפגינה אתמול מול משרד ראש הממשלה בירושלים במחאה על כוונת האוניברסיטאות לחייב כל סטודנט להפקיד 1500 ש"ח עם תחילת לימודיו, ולצמצם את מספר הסטודנטים החדשים באוניברסיטאות.

רבין בארה"ב
(ע). שר הבטחון יצחק רבין יצא אתמול לביקור של 10 ימים בארה"ב, שם יועד עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש, מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, שר ההגנה קספר ויינברגר, היועץ לבטחון לאומי ועם בכירי ועדות חשובות של שני בתי הקונגרס. כמו כן יעשה רבין בחברתם של השליחים הישראלים העושים בארה"ב, ייפגש עם גורמים יהודים בכירים ויופיע באמצעי התקשורת.
רבין לא קיים כל מסיבת עיתונאים בנמל.

עדיפות לקספרוב במשחק ה־14
לנינגרד (ע"ר וע"צ) המשך המשחק ה־14 באליפות העולם לשחמט נידחה אמש, בעמדה עדיפה מאוד לאלוף גארי קספרוב.
המשחק נמשך 5 שעות, וקספרוב פתח בלבן.
אם אכן יזכה קספרוב, הוא יוביל ביתרון של שתי נקודות, כאשר נותרו רק 10 משחקים מתוך 24.
אפילו תיקו 12–12 יספיק לקספרוב כדי להמשיך ולהחזיק בכתר, בעוד שקרפוב זקוק ל־12.5 נקודות כדי לכבוש מחדש את הכתר.

טורקיה
(סוף מעמוד 1)
מדינה צרה, אמר.
הפרשנים בכלי התקשורת הטורקים הדגישו אתמול את הצורך בשיתוף פעולה בינלאומי נגד הטרור, והזכירו שטורקיה עצמה סבלה קשות מן הטרור, כאשר 40 מאזרחיה, רבים מהם דיפלומטים, "נהרגו בהתקפות רצחניות של טרוריסטים ארמנים ב־13 השנים האחרונות."
אלג'יריה מכחישה מעורבות
אלג'יריה הכחישה כל מעורבות בהתקפת הדמים הנפשעת על בית־הכנסת באיסטנבול בשבת.
שלטונות אלג'יריה גם טענו כי אף ארגון אלג'ירי לא היה אחראי למעשה זה.
נסיך הכתר הירדני חסן גינה את רצח היהודים באיסטנבול. "רצח אורחים במקום תפילה הוא מעשה שכל האנושות מגנה אותו", אמר בשיחה טלפונית עם ראש ממשלת טורקיה, טורגוט אוזאל.
"הריגתם של אורחים טורקים תמימים באיסטנבול היא תקרית נוספת שתוביל להמשך הטרור ולשפיכת דמים", הוא אמר, לפי ציטוט של סוכנות הידיעות הירדנית.
"האחריות על המעשה הזה נופלת על כל הקיצונים במידה שווה וכל נסיון לקשור זאת עם ענין צודק איננו הוגן ואיננו מוצדק", אמר.
גם ממשלת קפריסין גינתה את הרצח. "רצח אורחים תמימים אינו משרת מטרה כלשהי. העובדה שההתקפה בוצעה במקום תפילה הופכת מעשה זה למשהו בלתי אנושי ומעורר זוועה", נאמר בהודעת דובר הממשלה.
אל־על החליפה מטוס
זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה מוסר: חברת "אל־על" החליפה את סוג המטוס, שיצא אתמול בצהריים בטיסה סדירה לתורכיה, למטוס גדול יותר, כדי לענות על הדרישה של נוסעים נוספים שיצאו לאיסטנבול להשתתף בהלוויותיהם של קרבנות ההתקפה על בית הכנסת. הנוסעים הם בעיקר קרובי משפחה של הקרבנות. נודע, כי בשלב זה לא התקבלו עדיין בחברת התעופה בקשות לארגון הטסתם לישראל של ארונות עם גופותיהם של קורבנות, כדי שייקברו בארץ. בין ההרוגים שני ישראלים: מרדכי באבאורה, בן 82, מתל־אביב ורפאל נסימיה, בן 65, מרמת־גן. הטיסה הסדירה הבאה של חברת "אל־על" יוצאת על פי התכנון מחר בשעה 5.40 לפנות בוקר וחוזרת בו ביום בשעה 11.40 בבוקר.

הגנת סיני מול ישראל – בתחרות צבאית במצרים
מאת סופר "הארץ" לענייני ערביים
"מתוך התכניות הצבאיות האיסטראטגיות המעולות ביותר שעל הצבא המצרי לנקוט מול הצבא הישראלי במקרה וינסה לשוב ולכבוש את סיני". זהו הנושא שנבחר השנה על ידי שר ההגנה המצרי, לדברי השבועון הסעודי "אל־מג'אלה" המופיע בלונדון, לתחרות הצבאית השנתית שעורך אגף המחקר הצבאי במשרד הביטחון המטכ"ל המצרי.
התחרות נערכת לקראת חגיגות "נצחון ה־6 באוקטובר" ומשתתפים בה קצינים בכירים בצבא המצרי, מדרגת קולונל ומעלה.

המפקד לשעבר של כלא רמלה מאשים את מי שהיה נציב שירות בתי הסוהר בעקיפת איסור חופשה שהוביל לבריחה
ורטהיימר מכחיש טענת פרי כי העביר אסיר כדי שיקבל חופשה
מאת ראובן שפירא סופר "הארץ"
"לא היה ולא נברא מעולם. אף אסיר לא הועבר מכלא רמלה לכלא אחר כדי שיוכל לקבל בכלא החדש חופשה שלא אושרה לו בכלא רמלה. הטענה הזאת, כאילו קרה דבר כזה איננה אמת, וזה בלשון המעטה", כך הגיב אמש נציב שירות בתי הסוהר לשעבר, ד"ר מרדכי ורטהיימר, על דברים שהשמיע בתוכנית "זה הזמן" בטלוויזיה מנהל כלא רמלה לשעבר, דוד פרי.
פרי טען, כי כאשר היה מפקד כלא רמלה סירב לאשר ביקור בית אצל אביו החולה לאסיר, מסוכן ואלים (פרי לא נקב בשם, אך נראה שהכוונה היא לאסיר הרצל אביטן שמאוחר יותר הואשם בשני מקרי רצח, אחד מהם של מפקד בית הסוהר ברמלה רוני ניצן). לדברי פרי, כדי לעקוף את האיסור שלו להוצאת האסיר לחופשה, דאגו גורמים "מלמעלה" בשירות בתי הסוהר להעביר את האסיר לכלא אחר, כדי שיקבל שם חופשה. לדבריו, לאחר כשלושה שבועות בכלא החדש הוצא האסיר לביקור בית בליווי סוהרים וברח מהם.
נציב שירות בתי הסוהר לשעבר, ד"ר ורטהיימר, שהכחיש מכל וכל את הדברים האלה של פרי אמר לסופר "הארץ": לפי מיטב ידיעתי שום גורם לא התערב להעברתו של האסיר לכלא אחר (כלא שאטה). האסיר שהה ברמלה תקופה קצרה בלבד, כנראה בתהליך המיון, ואחר כך הועבר על פי שיקולים מקצועיים שגרתיים לכלא שאטה. גם בכלא שאטה הוא ישב תקופה ארוכה (ולא שלושה שבועות כפי שפרי טוען) לפני שאושר לו ביקור בית אצל אביו החולה. הביקור אושר בגלל טעות, בשיקול של המפקד במקום, ללא ידיעת הגורמים המוסמכים בשירות בתי הסוהר", הדגיש ורטהיימר.

ישראל החמיצה הזדמנות לרכוש לוויין ב"מציאה"
מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב
וושינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל החמיצה הזדמנות לרכוש לוויין תקשורת אמריקאי בכרבע מיליון דולר. הלוויין שייך לחברת אינטלסאט האמריקאית והוא עומד לצאת משימוש בסוף החודש, אף שהוא מסוגל לשמש עוד שלוש שנים לפחות.
חברת אינטלסאט היתה מוכנה להעביר את הלוויין למיקום השמור לישראל בחלל תמורת הסכום האמור, הנחשב אפסי לעומת מחירו של לוויין תקשורת חדש המגיע לכמה עשרות מליוני דולארים.
לקראת סוף השבוע החליטה ישראל שלא לרכוש את הלוויין מכיוון שאי אפשר היה להגיע להסכמה באשר לסכום של כשלושה מליון דולר הדרוש לבניית תחנת קרקע בישראל שתקלוט את שירותי הלוויין. מקורות אמריקאיים מסרו כי הקמת תחנת קרקע היתה נמשכת כמה חודשים ואז ישראל היתה יכולה לנצל את הלוויין לא רק לצרכי תקשורת אלא גם לצרכים צבאיים.
אך גם במשרד הבטחון שנדרש להשתתף ברכישת הלוויין היו חילוקי דעות באשר לתועלתו ולפיכך ירד הנושא מן הפרק.

צרפת: לא נשלם כל מחיר שהוא תמורת בני הערובה
פאריס (ע"ר וע"צ) צרפת איננה מוכנה לשלם מחיר כלשהו בעד שחרור שבעת בני הערובה הצרפתיים המוחזקים בלבנון. על כך הודיע שר החוץ ז'אן־ברנאר ריימון בראיון שפורסם אתמול.
השר אמר לעתון "לה מונד" כי נמשכות השיחות על שיפור היחסים עם איראן אולם לא תהיה נורמליזציה מלאה ביחסים כל עוד אין משחררים את בני הערובה, ביניהם שני דיפלומטים.
הוא אמר כי ברור גם שעל אף שממשלת איראן איננה אחראית ישירות להחזקת שבעת בני הערובה, יש לה השפעה על החוטפים.

אלקטרה מיצאת מזגנים למדינה ערבית עויינת
מאת אברהם צהר סופר "הארץ" לענייני כלכלה
חברת אלקטרה מיצאת באופן שוטף מזגני אוויר ביתיים למדינה ערבית עוינת. היצוא מתבצע באמצעות גורם מסחרי בקפריסין, המזגנים נמכרים תחת שם אחר, מבלי לציין את ארץ המקור.
בשנה האחרונה ייצאה אלקטרה לאותה מדינה למעלה מ־2,500 מזגנים, בשווי כולל של מעל מיליון דולר.
מנכ"ל אלקטרה, יעקב ליפשיץ נמנע מלאשר או להכחיש ידיעה זו, אך אמר בתשובה לשאלה, "כי החברה מייצאת את תוצרתה לכל גורם שמוכן לקנות אותה".
סך כל היצוא של אלקטרה הסתכם בשנת 1985 ב־6.2 מיליון דולר, מזה כ־1.7 מיליון דולר תמורה כספית עבור יצוא (בעיקר של מזגני אוויר) לארה"ב ולבריטניה. השנה תייצא אלקטרה מוצרים שונים בלמעלה מ־9 מיליון דולר.

2 טרוריסטים נהרגו כאשר ניסו להניח מטעני חבלה סמוך לעמדות צד"ל ברצועת הביטחון
מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון
שני טרוריסטים נהרגו בדרום לבנון, כאשר ניסו להניח מטעני חבלה גדולים סמוך לעמדות צבא דרום לבנון — על כך מסרו אמש מקורות בצבא הדרום. השניים נהרגו סמוך לכפר עיישיה בצפון תחום רצועת הביטחון. סמוך להרוגים נמצא נשקם האישי. בכינוס שנערך אתמול בעיירה הנוצרית מרג' עיון בדרום לבנון אמר מפקד צד"ל, הגנרל אנטואן לאהד, כי אין מקום לפעילות פוליטית ברצועת הביטחון, מחשש להתפשטות מלחמת האזרחים והיריבויות הפוליטיות בדרום לבנון.
בדרום לבנון התנהלו אתמול נסיונות הפיגוע בחיילי היחידה הצרפתית ביוניפי"ל. כמה פצצות ארטילריה נורו לעבר חיילי היחידה הצרפתית בכביש לכפר בוורייה ששה ק"מ מזרח לצור. איש לא נפגע והחיילים הצרפתיים השיבו באש.
(ע"ר). עוד נמסר כי שלשום נורו שני קטיושות לעבר ישובי הגליל, והדי ההתפוצצויות נשמעו בלילה ועם אור ראשון הלכו כוחות צד"ל וצה"ל לבצע סריקות נרחבות סמוך לישובים ומעבר לגדר המערכת.

חוסיין נותח במערות האף
רבת עמון (ע"ר) חוסיין מלך ירדן נותח אתמול במערות האף (סינוס) בבית חולים בלונדון. על כך מסרה סוכנות הידיעות הירדנית.
הניתוח הצליח ומצפים כי המלך יעזוב את בית החולים תוך ימים אחדים.

שיחת היום / ירח טל
עם: פרופ' מנחם מילסון, לשעבר ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון
על: סקר עמדות הפלשתינאים בגדה וברצועה

אובייקטיווי כמו "פראוודה"

כמי שעשה ועודו מעורב בגדה המערבית, בין השאר בעידוד אגודות הכפרים אתה בוודאי מאוכזב מתוצאות הסקר.
איני מאוכזב, גם לא מופתע, בוודאי שגם איני שמח. אבל חשוב להבין מה המשמעות של סקר שכזה. אין להתייחס אליו בשום אופן כאל סקר דעת־קהל אובייקטיווי, כמו שאנו מכירים בחברות פתוחות. הוא בלי ספק מבטא משהו, כשם שגם סקר דעת קהל שמתפרסם בפראוודה, מבטא משהו אבל לא בהכרח את רחשי ליבם של בני העם הרוסי.
ראש המינהל האזרחי הנוכחי, אפרים סנה, הציע לא להתייחס ברצינות לממצאי הסקר שכן הוא לדבריו מגמתי, נעשה בידי אנשי אש"ף ומעיד על כך שאש"ף נתון במצוקה. אתה מקבל את עמדתו?
הסקר מבטא את אותן עמדות שמערכת "אל פאג'ר" ועורך הסקר עצמו, היינו ד"ר מחמוד שריר, מעוניינים להפיץ ולחזק ולתת להם גיבוי כאילו הם בבחינת קול המון כקול שדי. יש לזכור, שד"ר שריר הוא איש האגף הקיצוני של פתח והדבר אכן מלמד שבמסגרת הויכוח הפנימי בתוך אש"ף ובתוך פתח מתנצחת כיום מערכת העתון "אל פאג'ר" בעמדה נחרצת בעד המאבק המזוין ונגד החלטה 242.

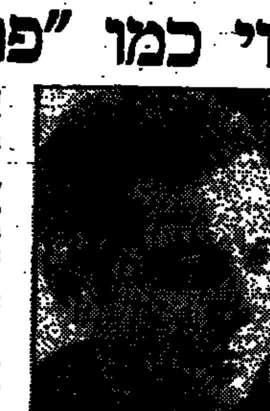

האם אתה מוצא קשר בין עיקרי פירותם ממצאי הסקר להערכת המחשבה המשותפת בין פרס לחוסיין?
זה לא בהכרח קשור, אבל אין ספק שהדבר קשור לויכוח המתנהל זה חודשים רבים בקשר לתהליך השלום. יש להתייחס לעניין במידה מסויימת של רצינות, כדי לדעת איפה עומדת מערכת הביטאון החשוב ביותר של פתח בירושלים ובשטחים. עמדה זו עומדת בסתירה לעמדות שאותן ביטא במהלך השנה האחרונה חנא סניורה, עורך העתון הנזכר שעורר תמיכות רבות.
על פי הסקר דווקא המשכילים בגדה מחזיקים בדיעות קיצוניות. בעיקר שאלתה המשכילים הם הצעירים דווקא. אין אתה מכמיר נוכח זה?
בגדה שיש בה טרור פנימי אין אנו יכולים להכיר לאשורן את רחשי הלב של הבריות. מה שאנו כן יודעים הוא שכלי התקשורת בגדה, הממומנים בידי אש"ף, מבטאים עמדות אש"פיסטיות והוא הדין גם לגבי האוניברסיטאות, מועצות הסטודנטים, ארגוני הנשים והפועלים בגדה. זו מציאות שחובה עלינו לשנותה, אם חפצים אנו שלכוחות השלום במגזר הפלשתינאי יהיה קול.
האם העמדות המשתקפות בסקר מעידות על כישלון מדיניותנו בשטחים?
הסקר ותוצאותיו יש בהן תזכורת נוספת לכך שחובה עלינו לבחון ולהעריך מחדש את מדיניותנו בשטחים. המחשבה כאילו מדיניותנו בשטחים מאז 1967 היתה סיפור הצלחה איננה מועילה לא לקידום "איכות החיים" של תושבי השטחים ולא לאינטרס הבטחוני והפוליטי של מדינת ישראל.

רוה"מ נחקר
(סוף מעמוד 1)
אברהם שלום, היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, ראש השב"כ היוצא אברהם שלום וראש השב"כ הנכנס, לשמור על תוכן הדיון בסוד ולא למסור שום פרטים לכלי התקשורת. נודע כי היועץ המשפטי לממשלה הדגיש בהתייעצות כי משבר האמון שנוצר בין פרקליטות המדינה לבין שני היועצים המשפטיים של השב"כ, שקיבלו חנינה מהנשיא, הוא ללא תקנה. לכן אין מנוס ממציאת פתרון מהיר, שכן היחסים המעורערים הקיימים עתה בין הפרקליטות לבין היועץ המשפטי של השב"כ וסגנו, גורמים נזק חמור לנושאים ביטחוניים חיוניים ביותר.
חריש הציע ששיתוף הפעולה בין פרקליטות המדינה והשב"כ לא יתבצע להבא באמצעות שני היועצים המשפטיים, אלא באמצעות פרקליטי המחוזות של השב"כ, שלא היו מעורבים בשיבוש הליכי משפט ולא היתה להם שום נגיעה לפרשת האוטובוס. ראש הממשלה וכן השרים שמיר ושריד, והעיקר ראש השב"כ היוצא אברהם שלום, הדגישו כי לא יעלה על הדעת להדיח מתפקידם את שני היועצים המשפטיים, שהם אנשים רבי זכויות שתרמו רבות לביטחון המדינה במשך שנות עבודתם בשירות הביטחון.
גורמים בכירים בפרקליטות המדינה הביעו אכזבה מכך, שלא הוחלט על הפסקת עבודתם של שני היועצים המשפטיים. הם גם הביעו תרעומת על שלא מסרו להם שום פרטים על ההחלטות שהתקבלו בהתייעצות. לדברי גורמים בפרקליטות, כל סיכום שאינו כולל החלטה מפורשת להרחקתם מן השירות של שני היועצים המשפטיים לא יביא לסיום הפרשה.
גורם משפטי בכיר אמר אמש: "אני משוכנע שאפילו נשיא המדינה, שנתן חנינה לשני היועצים המשפטיים, לא היה מוכן שהם ישמשו כיועצים המשפטיים במשכן הנשיא, קל וחומר שאין הם יכולים להמשיך ולמלא תפקיד רגיש ואחראי כל כך בשב"כ".
ח"כ יצחק ארצי (מערך־ל"ע) נענה אמש לבקשתו של מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, להסיר את בקשתו לקיים דיון בוועדת החוקה של הכנסת בנושא זה.

חילוקי
(סוף מעמוד 1)
תוספת התקנים תבוצע בתוך שנתיים עד שנתיים וחצי. לעומת זאת משרד האוצר מבקש לעשות זאת בתוך ארבע שנים.
ההסתדרות גם תובעת כי משרה מלאה של אחות תכלול 36 שעות בשבוע.
כמו כן טוענת ההסתדרות שיש להנהיג 4 משמרות עבודה לאחיות מדי יום במקום 3 הקיימות כיום. פירושו של דבר כי משמרת עבודה לאחיות תהיה בת 6 שעות במקום 8 שעות כיום.
בין השאר תובעת ההסתדרות תגמול משמעותי לאחיות שעובדות במשמרות. פירוש הדבר שאחיות העובדות בבתי־חולים יזכו לתוספת שכר, שכמוה לא יזכו אחיות העובדות במוסדות ללא משמרות כמו אחיות בתי־הספר.
שר האוצר, משה ניסים, הבטיח למזכיר ההסתדרות, כי יבדוק במשך היום את העלות של יישום תביעות ההסתדרות. שר האוצר אמר אתמול בפגישה עם ראשי ההסתדרות, כי העלות לביצוע דרישותיהם היא גבוהה.
מזכיר ההסתדרות אמר, כי עמדת ההסתדרות נחרצת וכי אם האוצר לא יקבל אותה, ישנה סכנה כי האחיות ייצאו עימם למאבק משותף. עם זאת קיסר הבהיר כי הדרך של נטישת בתי־החולים איננה מקובלת עליו.

שולץ דרש
(סוף מעמוד 1)
לארצות־הברית בשבוע הבא, כל עוד לא ייחתם הסכם מלא בעניין שטר הבוררות על טאבה.
לדברי המקורות, דחתה מצרים הצעת פשרה של השליח האמריקאי, ריצ'רד מרפי, לחתום על שטר הבוררות ולפתור את שתי הבעיות שנותרו תלויות ועומדות, יותר מאוחר, לאחר שהפסגה תתקיים.
מרפי קיים אתמול בקהיר ישיבה ממושכת עם שר החוץ ד"ר עבד אל־מג'יד וראש לשכת מובארק, ד"ר אל־באז, אך לא הצליח לשכנעם. מיד לאחר מכן יצא לסעודיה תוך שהוא מביע תקווה כי השיחות יימשכו.
ראש המשלחת המצרית לשיחות טאבה, ד"ר אל־ערבי, אמר כי מצרים עומדת בתוקף על עמדתה בענין סימון נקודת הגבול 91 בטאבה על פי הישבניה ולא על פי הישובים הישראליים, המרחיקים את הנקודה לפנים השטח הנתון במריבה.
משלחת התליך מתעכבת
המצרים הבהירו אתמול שוב כי הפיסגה לא תתקיים כל עוד לא נחתם שטר הבוררות ועל כן מתעכבת משלחת התליך הישראלית להכנת הפרטים הטכניים של המפגש באלכסנדריה.
נדחתה ישיבת הקבינט
ראש הממשלה דחה את ישיבת הקבינט, שנועדה לדון בנושאי הפיסגה, כיוון שעד אתמול לא היה ברור לו אם הפיסגה אכן תתקיים. במידה ששטר הבוררות יסוכם עד הלילה, יקיים פרס דיון בנושא זה בישיבת הקבינט השבועית מחר.
בינתיים המשיכו אתמול עיתוני מצרים לעסוק בפעולות הטרור האחרונות ו"אל־אהראם" תקף את ראש הממשלה פרס על "איומיו לגדוע את ידי המרצחים". העתון אומר במאמרו הראשי כי רצון הנקם לא יפתור את הבעיה.
שמירת תהליך השלום
ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, קרא אתמול להשיב ב"לאו" מוחלט לכל מה שמוצע עתה בתהליך השלום. הדגיש, כי "ממשלת האחדות איננה יכולה להפוך לממשלת נסיגה". שמיר דיבר בעצרת לזכר אצ"ל ולח"י, במלאת 40 שנה לתנועת המרי, שנערכה ב"היכל־התרבות" בת"א.
"ממשלת האחדות הלאומית בנויה על פשרה בין מרכיביה. כל עוד הערבים אינם מציעים לנו פתרון מדיני. בימים אלה ברור לכל, כי כל אשר מוצע לנו במה שקרוי תהליך השלום אינו אלא ויתור כולל ומוחלט על יהודה ושומרון, חבל עזה, רמת הגולן וירושלים", אמר מ"מ ראש הממשלה.
מודעי: חולשה והתרפסות
"הרושם הוא שהקרקע עדיין לא בשלה לפסגה כזו. קשה לי להבין את המאמץ הדיפלומטי האדיר שנעשה כדי לקיים את הפיסגה. צריך לשאול האם תהליכים מזורזים באמת מקרבים השלום והאם מהלכים הפגנתיים באמת תורמים למחות השלום או שיש בהם דחיית השלום", אמר אמש ח"כ יצחק מודעי בהופעה בבאר־שבע. לדבריו, "יש לנו עניין עם שכנים שכל מה שנראה להם חולשה והתרפסות הם מגבירים את תוקפנותם".

המראות ונחיתות
(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום שלישי 9.9.86:
המראות
ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק. ב־0545 פאן אמריקן (119) לפריס ניו־יורק, ומיאמי. ב־0610 אל־על (571) לבוקרשט. ב־0620 לופטהאנזה (609) למינכן ופרנקפורט. ב־0625 טי.וו.אי. (803) לפריס ניו־יורק וסן־פרנסיסקו, ב־0625 טי.וו.אי. (825) לפריס בוסטון ושיקגו. ב־0645 אל־על (541) לאתונה. ב־0650 סוויס אייר (338) לציריך. ב־0700 אייר פרנס (139) לפריס. ב־0730 אל־על (328) לפריס. ב־0800 אל־על (385) לרומא. ב־0810 ק.ל.מ. (526) לאמסטרדאם. ב־0820 נתיבי אויר סקנדינביים (774) לקופנהגן. ב־0830 אל־על (035) לאמסטרדאם וניו־יורק. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0900 אל־על (345) לז'נבה. ב־0930 אל־על (347) לציריך. ב־0945 אל־על (393) לברצלונה. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1010 ארקיע (911) ללונדון. ב־1030 אל־על (315) ללונדון. ב־1200 טרנסאוויה (5758) לאמסטרדם. ב־1230 אל־על (1317) ללונדון. ב־1320 אוסטריין איירליינס (712) לוינה. ב־1400 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1520 דן־אייר (5687) לברלין ומינכן. ב־1530 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1550 סטרלינג (696) לקופנהגן. ב־1620 דן־אייר (4965) ללונדון. ב־1630 סבנה (204) לבריסל. ב־1645 סאות אפריקן איירווייס (263) ליוהנסבורג. ב־1715 אליטליה (747) לרומא. ב־1955 אל־על (443) לקהיר. ב־2045 סייפרוס איירווייס (429) ללרנקה. ב־2315 אייר הולנד (10) ללרנקה ואמסטרדאם. ב־2400 טרנסאוויה (426) לאמסטרדאם. ב־2400 אל־על (005) לניו־יורק ולוס אנג'לס.
נחיתות
ב־0515 אל־על (004) מניו־יורק. ב־1110 טרנסאוויה (425) מאמסטרדאם. ב־1150 אל־על (542) מאתונה. ב־1250 אוסטריין איירליינס (711) מוינה. ב־1415 דן־אייר (5686) ממינכן וברלין. ב־1420 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1440 סטרלינג (695) מקופנהגן. ב־1445 סאות אפריקן איירווייס (264) מיוהנסבורג ליסבון ורומא. ב־1500 טי.וו.אי. (810) משיקגו, בוסטון ופריס. ב־1515 סבנה (205) מבריסל. ב־1520 דן־אייר (4964) מלונדון. ב־1535 אל־על (010) מטורונטו ומונטריאול. ב־1535 אל־על (204) מבוסטון ומונטריאול. ב־1535 אל־על (210) ממיאמי ומונטריאול. ב־1605 אליטליה (746) מרומא. ב־1610 פאן אמריקן (134) ממיאמי ניו־יורק ופריס. ב־1630 אל־על (386) מרומא. ב־1715 נתיבי אויר סקנדינביים (773) מקופנהגן. ב־1725 ק.ל.מ. (525) מאמסטרדאם. ב־1805 סוויס אייר (332) מציריך. ב־1825 אל־על (324) מפריס. ב־1840 אל־על (546) מז'נבה. ב־1910 אל־על (348) מציריך. ב־1955 סייפרוס איירווייס (428) מלרנקה. ב־1955 אל־על (394) מברצלונה. ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־2120 ארקיע (912) מלונדון. ב־2150 אל־על (316) מלונדון. ב־2230 אייר הולנד (09) מאמסטרדאם. ב־2250 טארום (245) מבוקרשט. ב־2310 טרנסאוויה (5757) מאמסטרדאם ורודוס. ב־2320 אל־על (444) מקהיר.
כל המראות והנחיתות זמנן אינו סופי. את המועד המדויק יש לוודא בשעתיים לפני המועד המצוין לעיל בטלפון 03־381111.

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	10	16	גשום	10	17
אתונה	21	26	בהיר	18	28
בוקרשט	9	25	בהיר	—	—
בריסל	8	20	מעונן	9	21
וינה	9	20	מ"ח	8	22
ז'נבה	10	24	מ"ח	8	27
לונדון	10	19	מ"ח	10	20
ליסבון	17	26	בהיר	17	27
מדריד	18	30	בהיר	16	32
ניו־יורק	18	25	גשום	19	27
פאריס	12	20	מ"ח	11	21
פרנקפורט	8	21	מ"ח	10	25
ציריך	13	24	בהיר	—	—
קהיר	25	35	בהיר	21	32
קופנהאגן	8	15	גשום	11	14
רומא	13	28	בהיר	12	28
שטוקהולם	7	13	גשום	8	14

אלעל ELAL

למוסד ממלכתי
דרושות בשכירות:
1. דירות בנות 3 – 2 חדרים + טלפון בירושלים ובעפולה.
2. בתים בודדים בני 3 – 2 חדרים + טלפון (ריהוט חלקי) בנהריה ובקרית שמונה.
3. 6 חדרי משרד במרכז באר־שבע + טלפונים.
4. 4 חדרי משרד באשדוד + טלפונים.
— ללא דמי תיווך —
בהצעות נא לפנות: 03–205504, 03–205344

הודעה
בעניין עזבון המנוח עו"ד אבי אליך ז"ל
1. מוצעים בזאת למכירה: א. ספריה משפטית (ע"ד, פס"ד, דינים ספרים שונים) ב. ריהוט משרדי (שולחן, כסא מנהלים, שני כסאות, ארונית תיקים, מדפים).
הצעות ניתן להגיש להח"מ עד ליום 18.9.86. את הפריטים המוצעים ניתן לראות במשרד עו"ד אליך ז"ל שד' דוד המלך 26 ת"א, ביום 12.9.86 בין השעות 10–12 וביום 14.9.86 בין השעות 16–18. אין הח"מ מתחייב לקבל הצעה כלשהיא. המכירה כפופה לאישור בימ"ש המחוזי בתל־אביב.
2. לנושי המנוח עו"ד א. אליך ז"ל מתבקש כל מי שהמנוח חב לו סכום כלשהוא, להודיע להח"מ עד ליום 30.9.86 את סכום החוב, עילת החוב וכל פרט אחר.
כל הודעה כאמור תהא מאומתת בתצהיר בפני עו"ד. אל ההודעה יצורף כל מסמך ו/או אסמכתא אחרת בעניין החוב.
לא תתקבל הודעה שאינה ערוכה כאמור, או הודעה שתגיע למשרד הח"מ לאחר המועד הנ"ל.
יעקב ם. בוזאר עו"ד
מנהל זמני לעזבון המנוח עו"ד א. אליך ז"ל
רח' אלנבי 23 תל־אביב

הצעה בשוק: תנאי סחר מועדפים ליצוא הגדה והרצועה
בריסל (עסט"א). ועדת הניהול של השוק האירופי המשותף הציעה השבוע להעניק לגדה המערבית ולרצועת עזה תנאים מועדפים לייצוא החקלאי והתעשייתי שלהן, בדומה לתנאים שמהם נהנות מספר מדינות בים התיכון, כולל ישראל וירדן.
יום הקמת הוועדה, קלוד שסון הממונה על בעיות הים התיכון, אמר כי להחלטת הוועדה אין שום משמעות פוליטית.

להברנו
דוד וייסברד ומשפחתו
אתך באבלך במות
האם
הארץ

לרחל גל
משתתפים באבלך במות
אביך
החברים לעבודה

ליפה ועו"ד שמואל בכור
אתכם באבלכם הכבד
בהילקח
עידו ז"ל
בונים ויוצרים – חברה לקבלנות בע"מ
ההנהלה והעובדים
ומשפחות: מנדלסברג, ציטרין ונשרי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו
ברטה קראוס
ההלויה תצא היום, יום שלישי ה' אלול תשמ"ו 9.9.86 בשעה 1.30 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני רח' רפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית־שאול.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
יושבים שבעה בבית המנוחה רח' גורדון 11, ת"א
המשפחה המתאבלת

אבלים על פטירת יקירנו
משה – לסלו פישר
בודפשט – חיפה
ההלויה תתקיים היום יום שלישי ה' באלול תשמ"ו 9.9.86 בשעה 13.45 בבית העלמין בכפר סמיר חיפה
המשפחה

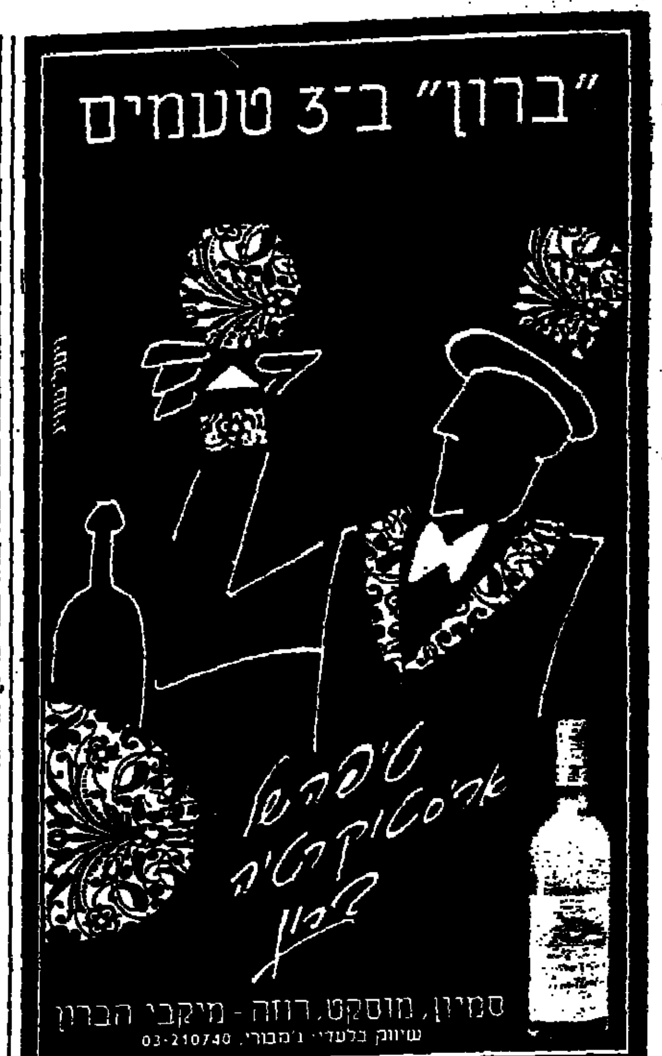

סקר: הרוב בשטחים תומכים בטרור נגד מטרות ישראליות

תומכים באש"ף בראשות ערפאת ★ מצדיקים הפיגוע הרצחני באוטובוס ליד צומת הקאנטרי־קלאב ב־1978

מאת אורי ניר
כתב "הארץ" בשטחים

מרבית תושבי השטחים תומכים באש"ף בראשותו של יאסר ערפאת, בטרור נגד מטרות ישראליות ובהקמת מדינה פלשתינית על כל שטח ארץ־ישראל כפתרון של קבע. כך עולה מסקר דעת־קהל — ראשון מסוגו — שנערך בשטחים בהזמנת הטלוויזיה האוסטרלית, העיתון האמריקאי ניוז־דיי והעיתון המזרח־ירושלמי אל־פג'ר.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בירושלים, נמסר כי הסקר בוצע על ידי ד"ר מוחמד שדיד מרצה למדעי המדינה באוניברסיטת אל־נג'אח בשכם. סטודנטים של האוניברסיטה פקדו את בתיהם של אלף מתושבי הגדה והרצועה והציגו להם שאלות על שורה של נושאים שמהם ניתן ללמוד על נטיותיהם הפוליטיות של תושבי השטחים.

למעלה מ־93% מהנשאלים ענו בחיוב לשאלה "האם אש"ף הוא הנציג הלגיטימי היחידי של הפלשתינאים" ומעל 71 אחוזים השיבו כי ערפאת הוא המנהיג המועדף בעיניהם. רק 4 אחוזים מהמשתתפים בסקר הביעו תמיכה במלך חוסיין. 33 אחוזים הודיעו את חוסיין באפשרות לקרע בין אש"ף לירדן.

אחד הממצאים המפתיעים הוא תמיכתם של רוב הנשאלים בהקמת מדינה פלשתינאית על כל שטחה של ארץ־ישראל והמבוקשת באמצעי טרור לשם הגשמת מטרה זו.

למעלה מ־78 אחוזים מהנשאלים הביעו תמיכה בשימוש בכוח כאמצעי מוצדק לפתרון הבעייה הפלשתינאית. אותם נשאלים הצדיקו לדוגמא את הפיגוע הרצחני באוטובוס ליד צומת הקאנטרי־קלאב ב־1978, ומעל 60% הצדיקו הטמנת מטען חבלה במטוס של "אל־על".

המינהל האזרחי: הסקר לא אמין

ראש המינהל האזרחי בגדה, תא"ל אפרים סנה, אמר אתמול בתגובה כי הסקר אינו אמין בעיקר בגלל שעורכו מוחמד שדיד, הוא "פעיל 'פתח' קיצוני" וגם המתשאלים הם פעילי ארגון הנוער של הפתח. להערכתו הסקר אינו משקף את דעותיהם של מרבית תושבי השטחים.

החוקר מירון בנבנישתי, שנתן יעוץ לעורכי הסקר, אמר כי הוא מתרשם שהסקר נערך בתום־לב, וכי "התוצאות אכן משקפות את עמדותיהם האמיתיות של אנשים בעלי מוטיבציה פוליטית חזקה בשטחים". אולם, בנבנישתי מסכים כי העמדות שהשתקפו בסקר אינן בהכרח זהות לעמדותיו של הציבור הרחב.

הוועד נגד היד הקשה בשטחים דורש לחקור מות פלשתינאים

במסגרת "ועדת חקירה בינלאומית בלתי תלויה"

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

הוועד נגד מדיניות היד הקשה בשטחים, בו חברים ישראלים ופלשתינאים, דורש להקים ועדת חקירה בינלאומית בלתי תלויה שתחקור מספר אירועים בהם מצאו פלשתינאים את מותם ממעשי חבלה, ובמיוחד המקרים של העיתונאי חסן עבד אל חלים והמחבלים המשוחררים עיסא שמאסנה, עבד אל חמיד האבאד וחסן עליאן.

הדרישה עלתה בעקבות מותו של עליאן בפיצוץ בשבוע שעבר. לטענת המשפחה, עבר חסן אותה שעה על ארטגה, בזמן שהשלטונות טוענים, כי חסן פוצץ את עצמו בשעה שטיפל בחומרי חבלה. זהו מקרה שלישי השנה שאסיר פלשתיני משוחרר מוצא את מותו בפיצוץ, והשלטונות טוענים כי למעשה פוצץ את עצמו.

לדברי הוועד נגד היד הקשה, מעוררים ציהוי המקרים שאלות קשות, והם מצטטים בדרישתם "פקיד ממשלה" שאמר בראיון ל"לוס אנג'לס טיימס" "אולי כמה מאלה שרוצו כי פוצצו עצמם תוך כדי חימוש פצצה קיבלו 'סיוע'... או מה אני מעדיף לא לדעת".

מחקר: הסמכויות שישראל תוותר עליהן בשטחים יעברו לתומכי אש"ף

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

הפעלת אוטונומיה חד־צדדית בשטחים תגרום לכך שתומכי אש"ף בגדה וברצועה יקבלו את הסמכויות שישראל תוותר עליהן. כך קובע מפקד איזור יהודה ושומרון לשעבר, תא"ל (מיל) אריה שלו, במחקר ראשון בנושא זה שפרסם מטעם המרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה. שלו ממליץ לפעול להעברה הדרגתית איטית והודית של הסמכויות שבידי ישראל בתחום המינהל האזרחי לידי הגורמים המקומיים הן ברמה של העיריות והן ברמת הממשל הכללי.

מחבר המחקר ממליץ לבצע את כל הפעולות בתיאום עם ירדן וזאת כדי להבטיח שעמדות חשובות יהיו בידי אישים התומכים בירדן.

עתירה לבג"צ כדי לפרסם מודעה שבישראל יהיה רוב ערבי ב־2046

(עו). התנועה "המעגל הלאומי" ארזה שבראשה עומדת אורה שבראש, עתרה אתמול לבג"צ בבקשה שיורה לעיריית ירושלים, לראש העיר ולמנכ"לה להתיר לתנועה לפרסם על לוחות המודעות העירוניים מודעה המציגה נתונים סטטיסטיים, לפיהם עלולים היהודים להפוך תוך 60 שנה למיעוט במדינת ישראל — בתחומי הקו הירוק.

מנכ"ל עיריית ירושלים אסר על התנועה להדביק את המודעות על לוחות המודעות בעיר בנימוק שהמודעה עלולה לגרום לשילוח יצרים, לפגוע ברגשות הציבור ולעורר איבה.

בעתירה טוענת אורה שבראש, באמצעות עו"ד עקיבא נוף, כי המודעה מכילה נתונים סטטיסטיים הלקוחים מהשנתון הסטטיסטי הממשלתי והמסקנה שעולה מהן היא שהתהליך הדמוגרפי של ריבוי הערבים מאיים על המדינה היהודית.

1.2 מיליון ש"ח — לשיפור מצב הסופרים ולמפעלי ספרות

על הקצבות לספרות מסרו פרס ונבון

מאת סופר "הארץ"
לענייני תרבות

ראש הממשלה שמעון פרס וסגנו שר החינוך והתרבות יצחק נבון, הודיעו לראשי אגודת הסופרים כי החליטו להקצות 1.2 מיליון שקלים חדשים לקידום מצבם של הסופרים ועידוד מפעלים ספרותיים. זאת על סמך מסקנות ועדת מנכ"לים שמונתה בנובמבר 1985 ומתפקידה היה לבדוק את המצב של הסופרים.

הקצבה זו היא בנוסף לסכומים שמורים משרד החינוך והתרבות לנושאי ספרות וכן בנוסף להקצבה המיוחדת בסך 500 אלף שקלים חדשים, עליה הודיע נבון לאחרונה כדי למנוע התמוטטותם של מפעלים ספרותיים חשובים.

ועדת המנכ"לים המליצה להגדיל את מספר הסופרים המועסקים על ידי משרד החינוך מ־5 ל־10, וכן להכפיל את מספר מקבלי המילגות המוענקות מדי שנה על ידי קרן ראש הממשלה ע"ש אשכול. כן מוצע להעניק את פרס ישראל לספרות מדי שלוש שנים וכן להכפיל את התמיכה באגודות הסופרים ובמכון לתרגום ספרות עברית. עם זאת הוועדה לא המליצה להקטין את המס במקור על שכר סופרים לפי דרישתם של הסופרים שהופיעו בפני הוועדה. אך לעומת זאת המליצה כי נציבות מס הכנסה תתחשב בבעיות הספציפיות של הסופרים ותאפשר טיפול מרוכז בבעיות אלה דרך אגודת הסופרים.

יושבת ראש אגודת הסופרים שלומית לפיד, הודתה לפרס ונבון על החלטותיהם והגדירה אותם כפריצת דרך ותנופה חשובה.

הושעה רשיון נהג מונית שסרב להסיע, עלב והפקיע

מאת יעקב גבר
סופרת "הארץ"

המפקח הארצי על התעבורה הפעיל אתמול בראשונה את סמכותו החדשה והחליט בהשעיית רשיון של נהג מונית שסרב להסיע נוסעים, הפקיע מחירים והתייחס באופן מעליב לנוסע.

בעל המונית, יוחנן שניאור מחדרה, נתבע על ידי המפקח הארצי על התעבורה להפקיד את רשיון המונית שלו במשרד התחבורה ונאסר עליו להפעיל את רכבו עד לסיום ההליכים המשפטיים שנפתחו נגדו.

שר התחבורה חיים קורפו דימן אליו לאחרונה את הנהלת הארגון הארצי של בעלי המוניות והעמידם על תמורתי הפרמ(?)קשות בעניי אלה הביעו בכוונתם לסייע להשלטת סדר בקרב נהגי המוניות.

במסגרת הגברת הפיקוח על המוניות פתח משרד התחבורה ברשית ספטמבר במבצע מיוחד שמטרתו להביא לשיפור השירות. במבצע נוטלים חלק עובדים מיוחדות שונות של המשרד, אליהם יצטרפו פקחים ממשרד התיירות.

תוכנית ערבית־יהודית משותפת מדי חודש — בטלוויזיה בערבית

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

"נקודת מבט", היא תוכנית טלוויזיה ערבית־יהודית משותפת ראשונה שתשודר מהיום מדי חודש בטלוויזיה בערבית. התוכנית תפגיש בכל פעם יהודים וערבים ישראלים בעלי אותו מקצוע לדיון סביב נושא מסוים בתחומי החיים והיחסים לשתי האוכלוסיות. המשתתפים ידברו בשפתם, המשתתפים היהודים יבוצו בתרגום סימולטני לערבית. כל המשדר ילווה בתרגום כתוב לעברית.

התוכנית הראשונה, בהשתתפותם של משה גיאת (המפעלי ביותר באוכלוסיה הערבית), אבוזו מדינה ואחרים, תפגיש זמרי קסטות עם מוסיקאים ערבים נודעים, היוצאים להגן על המוסיקה המזרחית מפני הפופולריזציה.

עורך המשדר ומגישו, זהייר בהלול, אמר כי התוכנית לא תתמקד בהתמודדות עם בעיות פוליטיות, המתלוות באופן טבעי למפגש בין בעלי מקצוע זהה ערבים ויהודים. אם אכן תצליח התוכנית, היה זה המשדר ערבי־יהודי משותף ראשון, על אף נסיונות אחרים שנעשו בעבר בטלוויזיה הזמינים לתוכנית ערבית־יהודית משותפת.

פעילי "כך" שנעצרו ביריחו שוחררו בתנאי שירחקו מבית־הכנסת העתיק שלושה חודשים

(עו). ארבעת פעילי "כך" שנעצרו על ידי כוחות צה"ל בבית הכנסת העתיק ביריחו, שוחררו אתמול בערבות, בפקודת בית משפט השלום בירושלים.

בית המשפט התנה את השחרור גם בכך, שהארבעה לא יכנסו לאזור בית הכנסת ויריחו במשך שלושה חודשים.

הארבעה נחשדו בכניסה לשטח צבאי סגור שהוכרז על ידי צה"ל לגבי אזור ה"י קלט ויריחו. נציג המשטרה טען בדיון, כי הארבעה ביקשו במעשיהם להתגרות בכוחות הביטחון ולהפר את צו המושל. הוא לא התנגד לשחרורם בערבות, בתנאי שתנועתם באזור יוגבל.

השופט עזרא קמא ציווה לשחררם בערבות של 1500 ש"ח כל אחד ובתנאי שלא יכנסו לאזור יריחו בלא היתר למשך שלושה חודשים.

הארבעה הם שמואל סבר, בן ציון חיים, קלודים שוקרון ויקותיאל בן יעקב (גוזובסקי), שהיה אחד ממשתתפי ההתקפה על אוטובוס שהסיע פועלים ערבים לפני שלוש שנים, ולפני בחודש שוחרר ממאסרו.

10% גידול במספר היוצאים מישראל באוגוסט '86

מאת זוהר בלומנקרנץ

גידול של 10 אחוזים בתנועת הנוסעים היוצאים, רובם ישראלים, היה באוגוסט לעומת אותו חודש אשתקד, בנמל התעופה בן גוריון.

בסך הכל נרשמה עליה של 15.5 אחוז בתנועת הנוסעים באוגוסט. בשולי נרשמה עליה של 8 אחוזים, לעומת אותו חודש מקביל אשתקד, בתנועת התיירות היוצאת מנמל התעופה.

מספר הנוסעים הנכנסים דרך נתב"ג, היה בחודש ולפי זהה כמעט למספר הנוסעים הנכנסים באותו חודש בשנה שעברה: 164 אלף נוסעים.

30% גידול בהכשרה להסבת אקדמאים

מאת עדנה אירזיקי

גידול של 20% במספר הלומדים במסגרת ההכשרה המקצועית של משרד העבודה והרווחה חל בשנת 1985/86.

גידול של 30% נרשם במספר הלומדים במסגרת הקורסים להכשרה להסבת אקדמאים. מספרם של הלומדים במסגרות ההכשרה לסבבאים הנרשמים גדל בשנה זו ב 40%.

בתום בדיקה מקיפה שערך מנהל רשות הספורט:

נבון מגנה התבטאות נציגי איגוד השחמט בכינוס בגרץ

השתמע ממנה כאילו ישראל משלימה עם החרמתה מהאולימפיאדה הקרובה

(עש"ת למ"מ). סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון הביע בפני ראשי איגוד השחמט בישראל את מורת רוחו מהתבטאויות נציגי האיגוד בקונגרס פדרציית השחמט העולמית שנערך בגרץ שבאוסטריה. באותו כינוס הביעו ראשי האיגוד תקווה, להצלחת אולימפיאדת השחמט הקרובה, שתתקיים בנסיכות דובאי שידעו כי ישראל לא תוזמן להשתתף באולימפיאדה זו.

בהודעת דובר משרד החינוך נאמר כי השר מצא לנכון להביע את מורת רוחו מאותה התבטאות מכשילה בעקבות בדיקה מקיפה שערך בנושא מנהל רשות הספורט במשרד החינוך מר יריב אורן, לפי בקשת השר. חבר הכנסת מרדכי וירשובסקי התלונן בפני השר על הנעשה באיגוד הישראלי לשחמט וטען, כי עסקני האיגוד הוצרו להשתיק את המחאה נגד החרמת ישראל באולימפיאדה הצפויה בדובאי ויפעלו להזמנתה, או יימנעו מלהשתתף במשחקים בדובאי.

בסיכום הבדיקה של מנהל רשות הספורט נאמר: "הנהלת איגוד השחמט בישראל והנציגים פעלו בסך הכל כראוי בנושא אולימפיאדת השחמט בדובאי, להוציא התבטאות אומללה בקונגרס בגרץ, שנגלה לרעה. מכאן ועד להאשמתם בעסקה לשם הפקת רווחים אישיים היא לדעתו נטולת בסיס והעלאתה בתקשורת מירביות בתוך האיגוד הישראלי".

שר החינוך אישר את הדו"ח שהגיש לו מנהל רשות הספורט וביקש להעביר לראשי איגוד השחמט את מורת רוחו מהתבטאות בקונגרס בגרץ, שממנה השתמע כאילו ישראל משלימה עם החרמתה מהאולימפיאדה הקרובה. מסקנות שר החינוך בעניין זה הועברו גם לידיעת חבר הכנסת מ. וירשובסקי, שפנה אל השר בעניין.

מודה לבחירתם למוסדות פדרציית השחמט העולמית.

מנהל רשות הספורט עיין במסמכים הקשורים לנושא, שמע את גירסתם של הידר ושל היו"ר של איגוד השחמט ומסר לשר החינוך זאת דעתו. יריב מציין, כי במרוצת השנה האחרונה הפיץ האיגוד החוזים לכל ההתאחדויות השחמט בעולם נגד אי הזמנת ישראל לאולימפיאדה בדובאי ופעולה זו הביאה, לדבריו, לכך שמספר קטן של מדינות הביע הזדהות עם ישראל הכבונות להחרים את האולימפיאדה.

כן מסר מנהל רשות הספורט, שביוזמת האיגוד הישראלי הועלה הנושא לדיון מחודש בקונגרס פדרציית השחמט, שנערך אשתקד בגרץ.

עוד נאמר בדו"ח, כי לאחר הקונגרס בגרץ שב מעל האיגוד הישראלי, לאחר התייעצות עם משרד החוץ, ופנה לפדרציות הזרות בפדרציה שיזדהו עם ישראל

סקר: החונים על מדרכות נעלים בכל חלקי ת"א

(עש"ת). 33 אחוז מכלל כלי הרכב הנעלים בגלגלי דנוור הם כלי רכב החונים על המדרכות — כך קובע סקר של עיריית תל־אביב. מבדיקה סטטיסטית עלה כי מתוך כ־200 כלי רכב שנעלים מדי יום בתל אביב, 32 אחוז בממוצע נעלים בגלל חניה על מדרכות.

26 אחוז נעלים בגין חניה באין עצירה, ו־14.5 בגין חניה במקומות השמורים לנכים.

כלי רכב החונים על מדרכות בתל־אביב נעלים בכל העיר ולא רק בצירי התנועה העיקריים. בימי ו' ושבת מגישים דו"חות כבדים, בסך 50 ש"ח, על חניה כזו, מכיוון שחניה כזו הורסת את תשתית המדרכה, בנוסף להפרעה הנגרמת להולכי רגל.

חידוש מהפכני למנהלים
וועדי עובדים
תוי קניה לחג ב־6 תשלומים
ללא ריבית וללא הצמדה

מנהלים וועדי עובדים
תנו לעובדיכם את ההזדמנות לרכוש את המוצרים להם הם זקוקים באמת, אל תגבילו את עובדיכם למוצרים קבועים מראש, תנו להם את החופש לזכות במקסימום מוצרים המתאימים להם ולצרכיהם.
רכשו עכשיו את תוי הקניה של כלבו שלום ב־6 תשלומים שקליים ללא ריבית וללא הצמדה.
עכשיו תוי הקניה של כלבו שלום משתלמים יותר.

סלי מעדנים לחג (מכריא בלבד)
סלי המעדנים של כלבו שלום מורכבים ממגוון המוצרים הענק של מחלקות הכלבו. הם מתאימים לכל טעם ולכל כיס. ניתן להסתייע בייעוץ אישי של אנשי המכירות במחלקת המעדנים. הם ירכיבו סל מרשים המתאים לכל תקציב.
אפשרות למשלוחים עפ"י בקשת המזמין.

לפרטים נא לפנות:
בת"א: לשר מורת
טל: 03-642906 ,642912 ,659008
בחיפה: לשר גיורא אייזק
טל: 04-389127 ,338835

מגעים אינטנסיוויים לאיוש תפקידי ניהול בערוץ השני

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

בימים האחרונים הוחל במגעים אינטנסיוויים לאיוש תפקיד מנכ"ל ערוץ הטלוויזיה השני וכן לאיוש תפקיד מנכ"ל חברת הרשות שתפעל במסגרתו. המועמד המוכר עתה לתפקיד מנכ"ל הערוץ השני הוא איש הטלוויזיה הישראלית אלי ניסן, אם כי ישנם מועמדים נוספים לתפקיד. הכתב דן רביב, מועמד לנהל את חברת הרשות.

על פי הצעת החוק שאושרה סופית בוועדת השרים לענייני חקיקה, שר התקשורת יהיה האחראי לרשות השנייה שבמסגרתה יהיו שידורי הערוץ השני בטלוויזיה, שידורי טלטקסט ותחנות רדיו מקומיות על בסיס מסחרי.

בכוונת שר התקשורת להציע, כי תחנות הרדיו המקומיות יוקמו באילת, במרכז הנגב, שדרות, באר שבע ואפיקים ויזרעאל. כמו כן מוצעת תחנה שתופעל באצבע הגליל והיא תשרת את קריית שמונה. רובינשטיין מביע גם לבסס מבחינה חוקית את תחנת קול השלום של אייבי נתן.

ועדת השרים קבעה כי תוקם חברת הרשות נפרדת במסגרת הרשות שתהיה אחראית להרשות בעברית, אנגלית וצרפתית והפיקוח לעיתונים יוכרע על ידי הממשלה.

הועלמו עשרות מכתבים לנציב שרות בתי הסוהר

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

בלשכת נציב שירות בתי הסוהר רפי סוויסה, התגלו בשבועות האחרונים עשרות מכתבים שהיו מופנים אל הנציב אולם לא הגיעו לידיו. לפי החשד, הוסתרו במקום מסויים בלשכתו.

חלק מהמכתבים הם מגופים ומוסדות ממלכתיים, פניות מאנשי ציבור וחברי כנסת וגם מכתבים הנוגעים לנושאים מבצעיים. המכתבים הגיעו ללשכת הנציב כבר לפני כמה חודשים אך הם לא נפתחו ולא הועברו לידיעתו של הנציב.

חבילת המכתבים המוסתרים נמצאה על ידי עוזר החדש של הנציב שנכנס לתפקידו לפני כחודש. שניים מעוזריו לשעבר חיים גליק והרב שמעון מלכה והמזכירה רבי שניא — שהמכתבים הסגורים היו אמורים להיות בטיפולם — הועברו מתפקידיהם.

דבר גילוי המכתבים הסגורים עורר תדהמה רבה. על הפרשה דווח לשר המשטרה חיים בר־לב ולמבקר משרד המשטרה. יצויין כי בעקבות תלונותיהם של העוזרים שהועברו מתפקידם ניהל מבקר משרד המשטרה חקירה פנימית בעניינו של נציב שירות בתי הסוהר. מימצאי המבקר הכוללים הערות על ליקויים בתפקודו של הנציב רפי סויסה, הוגשו לשר המשטרה לפני כשבועיים. נודע כי עד יום רביעי הקרוב אמורים בר־לב לעיין בתגובותיו והסבריו של סויסה.

גולדשטיין: לפטר את אברהם טמיר

ח"כ פנחס גולדשטיין (ליכוד) תבע אתמול מראש הממשלה שמעון פרס לפטר את המנהל הכללי של משרדו אברהם טמיר בגלל העמדות המדיניות שנקט במצרים. גולדשטיין טען כי גורמים מוסמכים קבעו בשעתו כי אסור להפקיד את המישרה בידי טמיר. לטענתו עתה הוכח כי אכן צדקו.

ערך את העמוד: חיים גל

על שם נחום ה"דרכון"
"ימים טובים" — החג כערך לאומי
הקלטה של קול ישראל בבית התפוצות של תוכנית הרדיו
"עולם יהודי" –
מגאזין בענייני ישראל והתפוצות"
יום רביעי, 10 בספטמבר, בשעה 19.00
הציבור מוזמן

משרד החינוך והתרבות
"שורשים" האגף לתרבות תורנית
מרכז לימודים יהודיים

בית המדרש הפתוח

הסבר:
בית המדרש הפתוח הוקם ביוזמת אנשי ציבור שומרי מסורת וחילונים כאחד. המטרה הינה ליצור מוסד ללימוד ועיון שיטתיים ומעמיקים ביהדות על כל תבטיה.

אולם
כוונת המוסד הינה לאפשר לציבור הישראלי לעסוק בלימוד התכנים היהודיים ללא כל נסיון של "החזרה בתשובה".
המטרה הינה הלימוד לשמו.
המוסד ולימודיו פתוחים לכל שואף דעת וצמא לימוד — ללא הגבול השקפת עולם. המוסד חופשי וישאר כזה.

אלעזר שטורם, יו"ר — אברהם בורג, יו"ר

בית המדרש הפתוח – טל. 02/286749, 02/280873.

הודעה חשובה
לבעלי השכלה
נרדפי המשטר הנאצי
שטרם פרשו לגימלאות
עבורכם קיימת אפשרות לקבל קצבת זקנה משתלמת ביותר.
פנו עוד היום לקבלת פרטים.
הארגון למימוש האמנה על הבטחון הסוציאלי (ישראל־גרמניה), כיכר נמיר 122, ת"א 63573, טל. 281971, 03-281980

חגיגה בחגים
פיאסטה בספרד
עכשיו הזמן האידיאלי לבקר בספרד
ומי מכיר את ספרד יותר טוב מ"מליה"?!
לבחירתך מגוון טיולים:

Melia
197 סניפים ברחבי העולם

ספרד ופורטוגל 15 יום
חצי פנסיון (פרט למדריד וליסבון)
תאריכי יציאה: (מספר מקומות מוגבל)
7/9, 21/9, 28/9, 5/10, 12/10,
19/10, 26/10

חדש! ספרד פורטוגל וטורמולינוס — 15 יום
כולל סיור בג'יברלטר, חצי פנסיון פרט למדריד וליסבון.
תאריכי יציאה: 24/9, 1/10, 8/10, 15/10

חדש! ספרד ופלמה 15 יום
חצי פנסיון פרט למדריד וברצלונה.
תאריכי יציאה: 19/9, 3/10, 10/10, 17/10.

חבילות נופש ליחידים
בתי מלון: למליה, חברת התיירות הגדולה בספרד מבחר גדול של בתי מלון בכל רחבי ספרד — כדאי להזמין מלון במליה.

TOURING SPAIN
הצטרף לפי לוח הזמנים הפרטי שלך לאחד מן הטיולים המאורגנים של מליה אליהם ניתן להצטרף בספרד.

שייט ונופש באיים הבלאריים
שייט מברצלונה כולל איביזה ופלמה דה מיורקה
שייט ונופש באיים הקנאריים
שייט מקדיז כולל לאס פלמס וטנריף

תפוס פלמה או קוסטה דל סול
טוס ותפוס שלווה ל־7 ימים של חופשה חלומית באחד מבתי המלון המומלצים של מליה.

פרטים נוספים בסניפי מליה ואצל סוכן הנסיעות שלך.

Melia — עם מליה, בלי ספק
IBERIA INTERNATIONAL AIRLINES OF SPAIN — דרך המלך לספרד
בחסות משרד התיירות הספרדי

هكذا في الأصل

כלכלה ועסקים

למי הם מוחאים כפיים?

פרשת שרון שהסתיימה אתמול, החלה יממה אחת לפני שניסה שרון לנצל את הדם השפוך באיסטנבול, למטרותיו הפוליטיות. ניצני הפרשה נתגלו ביום ה', כאשר נשא שרון דברים בפני מועדון היצואנים "מיליון פלוס". בדבריו, תקף במלים חריפות את ראש הממשלה על "התעלמותו מהידרדרות היצוא", וטען שאין לקבל את הסחבת שנבקטת בנושא מצד שמעון פרס.

שרון — הכל למען הקלפי

כנים הקשים של התוכנית הכלכלית ביולי 85, שמעון פרס, הופך אצל היצואנים לאויב, ושרון, שתמך באירוזר הבזולריזציה, והתנגד בכל תוקף לתוכנית הכלכלית של יולי 85 — זוכה למחיאות כפיים בכינוס "מיליון פלוס".

אך שרון אינו מסתפק רק ביצואנים. הוא מגן גם על כל התעשיה ע"י איסורי יבוא חדשים, ומן הצד השני תומך ביצואנים במאבקם להורדת הריבית. הוא אפילו תומך בעובדי התעשיה הדורשים העלאות שכר — הכל כשר להשגת קולות.

ב־14 באוקטובר, בעוד קצת יותר מחודש, יהיה שמיר ראש ממשלה. שמיר לא הראה אף פעם התעניינות גדולה מדי בכלכלה. אך אם יעז להשאיר לשרון את הבמה הכלכלית, הוא יזכה במוקדם או במאוחר לאותם גידופים שזכה בגין מפי שרון, ולהתקפות שזכה להן הוא עצמו, כאשר כיהן כראש ממשלה.

שרון מביע בוז גלוי גם כלפי שר האוצר, משה נסים. הוא אף מסרב להיפגש עמו בלשכת שר האוצר, אך כנראה שדווקא נסים יהיה זה שישאר לשמור על הישגי התוכנית הכלכלית מול הפופוליזם של שרון. זו תהיה מלחמה לא קלה, והיא תהיה אף קשה יותר, אם התעשיינים ימשיכו למחוא כפיים לשרון. כמו ידיהם הם יתנו לו כוח פוליטי, שיופנה בבוא הזמן נגדם — כאשר יהיה לו הכוח לכך.

יומן כלכלי

נחמיה שטרסלר

ביום שישי, כשפורסמו הדברים ב"הארץ", מיהר דוברו של השר לנסות ולטעון, שהשר לא אמר את מה שאמר, ואם כן, הוצאו הדברים מהקשרם, ועוד כהנה וכהנה תרוצים. הם פחדו שם, במשרד התעשיה, ששמעון פרס ינצל את הדברים הבוטים לסילוקו של שרון מתפקידו.

אך בעוד שבלשכת ראש הממשלה דנים בתגובה הולמת להתקפת שרון, ובעוד שה־דובר מנסה לשכנע את "הארץ" שיפרסם הכחשה, נפל דבר באיסטנבול, וכמו עיט הטריה דם, כך שרון לא היה מסוגל לשים מחסום לפיו, ואמר את מה שאמר. דבריו בנושא הכלכלי היתגמדו מיד אל מול האש־מותיו החדשות.

כשתוקף שרון את ראש הממשלה בנושא היצוא, תוך שהוא תומך בכל דרישות התעשיינים להעמקת הפיחות, הם מוחאו לו כפיים בהתלהבות. גם כשנפגשתי באחרונה עם ראשי התאחדות התעשיינים בקשר לבעיות היצוא, הם לא העזו לומר מילה רעה על האיש, התומך בכל דרישותיהם — יהיו אבסורדיות כאשר יהיו. איך זה שאין הם מבינים, שכל מטרתו היא רווח הון פוליטי? היצוא הרי מעניין אותו כשלג דאשתקד. מעניין אותו הכוח האלקטורלי של התעשיי־נים, ואם יהיה צריך לשלם בעבור זה במטבע קשה — הוא ישלם.

כך יוצא, שמי שלקח על עצמו את כל הסי־

בראשונה מאז הקמת שני הבנקים:

המאזן של בנק הפועלים גדול יותר מזה של בל"ל

מאת נחמיה שטרסלר

מסיכומים שנעשו באחרונה בשני הבנקים הגדולים עולה, שבראשונה מאז החלה התחרות בין הפועלים ללאומי, זכה בנק הפועלים על מאזן גדול יותר מזה של בנק לאומי, לחצי השנה המסתיימת ב־30 ביוני 86.

בסוף 1985 עמד מאזן בל"ל על 22.2 מיליארד דולר, ומאזן בנק הפועלים על 22.0 מיליארד.

הסיבה לשינוי זה אינה נובעת מגידול אמיתי בעסקי הפועלים יחסית לבנק לאומי, אלא מהקפאת הדולר — מול המשך עליית מדד המחירים לצרכן, שעלה במחצית השנה הראשונה של 1986 ב־8.6%.

ב־1985, גרמה תופעה זו של הפער בין הדולר למדד לירידה של 11.5% במאזן בל"ל, מול ירידה של 5.5% בלבד בפועלים. הסיבה לכך היא, שבבל"ל הנכסים הצמודים למטבע זר מהווים כ־68% מהמאזן בעוד שבפועלים הם מהווים רק כ־40%.

הרווח של מערכת הבנקאות במחצית 1986 כ־30 מיליון דולר

מבחינת הרווח, לא צפוי הבדל משמעותי בין שני הבנקים. שניהם יגיעו לרווחים מסתכמים כ־50 מי־ליון דולר כל אחד, לחצי השנה הראשונה של 1986.

בבל"ל היה השנה צמצום חד יותר בסניפים. כך שלפועלים יש כיום יותר סניפים מאשר לבנק לאומי. גם בכוח אדם היה הצמצום חד יותר בלאומי מאשר בפועלים, אך זו תוצאה של המספר הגדול יותר של עובדים בבל"ל.

מערכת הבנקאות הרוויחה במ־חצית 1986 כ־30 מיליון דולר לעומת 150 מיליון דולר בכל 1985. השנה לא תעמוד לבנקים מחצית שנה שניה כה טובה, כפי שהיתה מחצית השנה השניה של 1985, בה הגיעו המירווחים על החלק השיקלי לכ־5% לחודש. אי לכך צפוים בבנקים ששנת 1986 תהיה טובה פחות מ־1985.

בל"ל יפרסם את הדו"חות החצי שנתיים שלו ב־15 בספטמבר, ובנק הפועלים ב־22 בספטמבר.

תיעוש תשקיע 5 מיליון דולר בחברות בת

מאת יהודה שרוני

קונצרן תיעוש, הנמצא בשליטת חברת העובדים, מתכוון להשקיע 5 מיליון דולר בתוכניות הרחבה בחברות־בנות שלה. כידוע, גייסה באחרונה חברת ההנפקות של בנק הפועלים 5 מיליון דולר בעבור תיעוש.

תיעוש תשקיע מיליון דולר בחב־רת קווי האשפרה והאריגה של מפעל הטכסטיל אופים, הנמצא באזור. תיעוש מחזיקה ב־66% אחוז ממניות אופים. מיליון דולר נוספים ישקעו בהרחבת קו האריגה בחברת אופק, שלו מפעל לאריגה באופקים.

2 מיליון דולר נוספים ישקעו בחברה־הבת פורמיקס, כחלק מתוכ־נית השקעות של 4 מיליון דולר. לפורמיקס, הנמצאת בבעלותם המ־שותפת של תיעוש וכתר פלסטיק, יש מפעל בשדרות, העוסק בייצור פורמטים. מיליון דולר נוספים ישקעו בחברות־בת נוספות.

עסיס ולנדקו אינן מתחשבות יותר מדי בכללי הבורסה

מאת יהודה שרוני

חברת עסיס וחברת ההשקעות לנדקו, ביצעו באחרונה עיסקה, בני־גוד להנחיות הבורסה, המחייבות להביא לעיונה המוקדם עיסקות בין בעלי עניין. שתי החברות בשליטת על ידי משפחת רבינשטיין, ומניות שתיהן נסחרות בבורסה.

עסיס נתנה ללנדקו הלוואה של 1.6 מיליון דולר, ופרעון ההלוואה הובטח על ידי שיעבוד מניות החברה הבינלאומית לפיתוח יש־ראל, המוחזקות על ידי לנדקו, לטובת עסיס. החברה הבין־לאומית לפיתוח ישראל מחזיקה, בין השאר, את רשת מלונות בול וקונקורד, וכן יש לה אחזקות נוספות במקרקעין ובמניות עסיס.

לאחר מכן ויתרה עסיס על השיע־בוד, ובתמורה החזירה לנדקו לעסיס מיליון דולר מסכום ההלוואה. זו יתרה הגבוה ככל הנראה לחוב אבוד.

לבורסה לא נמסרה כל הודעה מוקדמת על העיסקה, ואין להוציא מכלל אפשרות, כי אי מסירת ההודעה נעשתה מתוך שיקול, כי מסירתה עלולה להביא לפרשוד העיסקה.

מהנהלת לנדקו נמסר בתגובה, כי העיסקה אושרה על ידי חברי הדיר־קטוריון של שתי החברות, בתוכו יושבים גם נציגי ציבור. בלנדקו מו־דים, כי יתכן שהיה צורך במסירת הודעה מוקדמת לבורסה. אולם, היועצים המשפטיים של החברות, לא סברו כך. בלנדקו סבורים, כי הסרת השיעבוד עלה בנושא של דבר לטובת עסיס ולנדקו, מכיוון שעסיס קיבלה סכום, שספק אם היתה מצליחה לקבל בדרך אחרת, ולנדקו קיבלה לידיה את מניות החברה הבין־לאומית.

איך לגייס הון מבלי להתאמץ?

מאת יהודה שרוני

חברות רבות גילו את הסמנה: מדוע להתאמץ ולהבין תשקיפי הנפקה עם כל הכרוך בכך, להתרוצץ בין ועדות הבורסה השונות ולהמתין בתור לאישור ההנפקה על ידי האוצר. הרי ניתן לגייס הון באגרות חוב באמצעות הבנקים להנפקות.

חוק ניירות הערך, כמעט ואינו מציב דרישות מחברות ההנפקה של הבנקים: חברות אלה פטורות מצירוף הדוחות הכספיים של חברות האם המוצגות כמוחזקות לאגרות החוב.

חברות תעשיה, מהצד שני, מתקשות לגייס הון, בעיקר בגלל עמדתה הקשוחה של הבורסה בנושא הבטוחות. עקב כך, בשבועות האחרונים מורגש זרם גדל והולך של מגייסי הון באמצעות הבנקים.

חברת ההנפקות של בנק הפועלים גייסה בשבוע שעבר 10 מיליון דולר בעבור חברות גל תעשיות, יצור ותיעוש (שאחרונה אגב, גייסה בעבר בכוחות עצמה 5 מיליון דולר באג"ח, אך כשגילתה את הסמנה החדש, קפצה גם היא על העגלה). גם חברות נוספות כמו התעשיה האווירית, מרכז הקבלנים, הקיבוצים ועוד, נמצאות בתור לגיוס הון בדרך זו.

הכל נראה לכאורה טוב ויפה, אך כיצד מוכנים הבנקים לתת הלוואות, שפרעונן מבוטח בבטוחות, שהבורסה אינה מוכנה לקבל. מדוע הבנקים צריכים להוות מעטפת תיווך, כאשר פירמות תעשייתיות מלינות על העלות הגבוהה של גיוס ההון, והאם הבורסה ממלאת את יעודה, כאשר היא רושמת למסחר אגרות חוב, שהינן לכאורה, נטולות סיכון.

אנשים ועסקים / אריה לביא

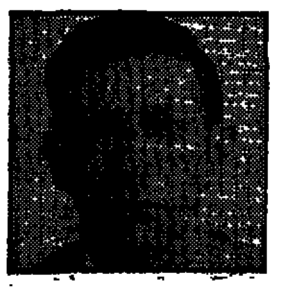
מרדכי שריג — מנכ"ל

מזכיר דגות יהפוך למנכ"ל בנק

מרדכי שריג, מי שהיה דובר התעשיינים ומזכיר חברת החש־קעות דגות, יהפך בקרוב למנ־כ"ל בנק. בשלב זה לא מנכ"ל של אחד משלושת הבנקים הגדולים, אלא מנכ"ל של בנק המשכנתאות יעסור, שהוא חב־רה־בת של הבנק לספנות, שבש־ליטת קבוצת איזנברג.

השבוע מונה שריג, למ"מ מנכ"ל בנק יעסור, עם פרישתו של אהרן צוקר מתפקידו, ובאספה הקרובה של בעלי המניות צפוי מינויו של שריג למנכ"ל הבנק.

שריג הגיע לבנק הספנות עם דוד גולן, שכיל כמזכיר את חברתם הכושלת של 11 המוס־דאים. כיום משמש גולן כיו"ר מועצת המנהלים של הבנק לספנות.

ההסתדרות מתייחסת ברצינות לאיחוד קרנות הפנסיה

ההסתדרות ממשיכה במ־אמציה לאיחוד קרנות הפנסי־ה. בשבוע שעבר החליטה על הקמת ועדת היגוי, שתפקידה ללוות את תהליך האיחוד של הקרנות. בראש הועדה יעמוד רב פלג, ראש האגף לביטוח סוציאלי, והחברים בה יהיו ראשי קרנות הפנסיה הגדולות, ויעקב אגמלי, אקטואר ההסתדרות. (יהודה שרוני)

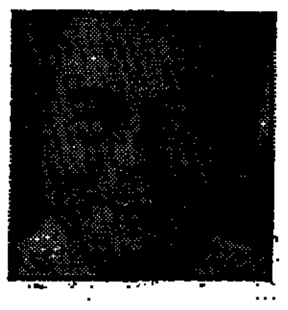
משה בורנשטיין — פלוס

שיטותיו של משה בורנשטיין

היועצים המשפטיים של משר־ד התעשיה והמסחר בודקים בימים אלו את האפשרות להגיש כתב אישום נגד מפעלי הבירה שבבעלות משה בורנשטיין, בשל המחסור שנרשם לפני כמה שבועות בבירה שחורה.

לפני שבועות מספר נרשם בשווקים מחסור בבירה שחורה מסוג "מאלט", בעוד שבמקביל המשיך יצרן הבירה "מיבשלת שיכר לאומית" לספק בירה שחורה יקרה יותר מסוג "מאלט פלוס".

סוחרים רבים התלוננו על התופעה האמורה, כי מנופול הבירה לא מספק בירה זולה כדי לגרום לכך, שהצרכנים יהיו חייבים לרכוש את הבירה היקרה יותר. (צבי זרחיה)

מינויים

● דוד ליבמן מונה לנציב המסחרי של ישראל בארה"ב. עד כה שימש בתפקיד סגן הנציב. בעבר היה נספח מסחרי במילאנו.

● פרופ' יעקב פרנקל מאוניבר־סיטת תל אביב התמנה ליועץ כלכלי לקרן המטבע הבינלאומי ולמנהל מחלקת המחקר של הקרן, תפקיד הנחשב למספר 2 בקרן המטבע.

● נחמיה גבנת (36) ממושב בורגתה בעמק חפר נבחר לסגן מזכיר תנועת המושבים. בתוקף תפקידו יהיה אחראי על המוס־דות הכלכליים של התנועה, הגזברות והמגבון תנועת המוש־בים.

● צבי שור (תא"ל מיל) המכהן כיום כמנכ"ל התאחדות תעשייני היהלומים נבחר ליו"ר ארגון צות — משוחררי צבא הקבע, במקומו של אלוף (מיל) משה נתיב שיצא בשליחות הסוכנות לארה"ב.

● מיכאל נשיא (38) מונה לחשב חברת אירופקאר להשכ־רת רכב. בעבר היה חשב משרד הנסיעות מלית.

● מיכאל רותם פרש מתפקיד נציג ציבור במועצת המנהלים של חברת מקס מ"סיבוב אישי־ת". במקומו נבחר מרדכי הב־ריך.

● אריאל להב־הרצוג (29) מונה למנהל השיווק של אשר רובר־טס בישראל ובאירופה, במקומו של נועם קוארנטה, שירכז מעתה את שיווק מערכי הרובר־טיקה בארה"ב ובמזרח הרחוק.

● שלמה דאוק (43) התמנה למנהל מלון מגדיו. בעבר ניהל את מלון הגליל בטבריה, והיה לוטס ופרגה מרשת בתי המלון של חיים שיף.

● מנחם זלוצקי (36) מונה למזכיר החברה להנצת המטבע במקומו של יואב שגיא שיצא להשתלמות.

פיזיקאי צורף לדירקטוריון בנק לאומי

ד"ר מלקם זכרמן (58) צורף למועצת המנהלים של בנק לאומי. הדוקטוראט של זכרמן הינו בפיזיקה, מאוניברסיטת מרכז היוקרתית, הוא מכהן כנשיא חברת רישי אינטרנשיונל־להגיה, הפועלת במגוטלוגיה ומכהן כיו"ר מועצת המנהלים של רישי ישראל. בין הפרסומים המדעיים של ד"ר זכרמן — שלושה ספרים. ברשותו 38 פטנטים הרשומים בארה"ב ובמ־דינות אחרות.

גרד מור יפגש עם ראשי המועצה לכלכלית חברתית

גרד מור, נשיא מועצת השוק המשותף, יסייע למועצה הכלכ־לית חברתית להוכיח את קיומה. המועצה, בראשה עומד שאול בן שמחון, משמשת כפורום לדיו־נים, אך ללא השפעה של ממש.

הדברים כנראה לא כל כך ידועים לנשיא מועצת השוק, שיבוא היום לביקור בישראל עם רעיה לאה, המזכיר הכללי של השוק ואמנן שבוזן.

בתוכנית המפגש של ראשי השוק גם ישראל קיסר, דב לאוטמן ואריה בתסקין.

הקבלנים ינסו להתמודד עם בעיות מיסוי

עיסקת קומבינציה במקרק־עין, כך מגדירה עיסקה, בה רוכש הקבלן קרקע מבעליה ובתמורה מעביר לבעל הקרקע חלק מהשטח הבנוי, יוצרת בעיות מיסוי קשות לצדדים הקשורים לעיסקה. הקבלנים מבקשים להכיר יותר את הצד שא. הם יערכו יום עיון שיוקדש לכך, בו ישתתף ד"ר יעקב נמדר מאוניברסיטת בר אילן, שכתב ספר על מיסוי מקרקעין.

סגן היועץ המשפטי של הרשות ילמד בארה"ב

מיכאל בורגר, סגן היועץ המשפטי ברשות לניירות ערך, יצא בימים הקרובים לארה"ב, כדי ללמוד את נושא רישוי יועצי ההשקעות ומנהלי תיקים. חוק ניירות ערך במתכונתו הנוכחית, אינו מטפל בנושא, ולמעשה, כל אחד יכול היום להיקרא יועץ השקעות. ועדת בכור הגישה כמה המלצות בנדון, אך יוזמת החקיקה, אינה מתקדמת, לפי שעה. (יהודה שרוני)

חיים בן דור פרש מדירקטוריון החברה למדליות

חיים בן דור, המשנה למנכ"ל בנק טפחות פרש ממועצת המנהלים של החברה למדליות ולמטבעות. בן דור, המשמש גם כמרצה לחשבונאות באוניבר־סיטה העברית, היה מוותיקי הדירקטורים בחברה — 14 שנה.

ממשיך שיתוף הפעולה בין דרום אפריקה לישראל

משלחת של אנשי עסקים דרום אפריקאים הגיעה אתמול (יום ב') לארץ, כדי לחתום עם ראשי חברת "ישראפרו" על הסכם לקניית ידע בעבור מוד־מים מסחריים בדרום אפריקה.

בין חברי המשלחת ד"ר פרנץ קייזר, המכהן כראש ועדת הסחר הדרום אפריקאי.

חברת ישראפרו היא חברה ישראלית, המשמשת כסניף של חברת "סיטי" הבריטית, ועיקר עיסוקה בייצוא מידע על תה־ליכי מסחר בינלאומיים. (אברהם צחר)

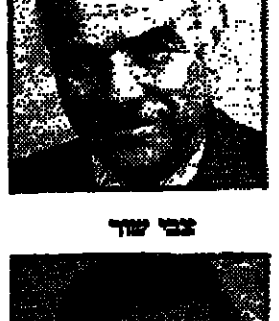
צבי שור

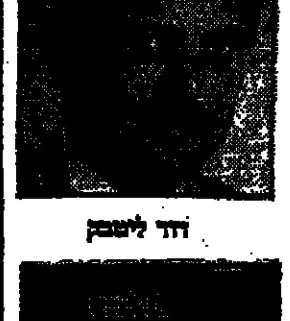
דוד ליבמן

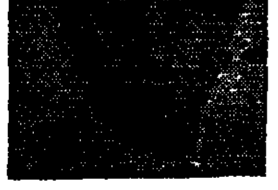
שלמה דאוק

נחמיה גבנת

העורך: נחמיה שטרסלר

INDUSTRIAL PARK TEFEN בן התעשייה תפן

קורס לקידום יזמים

הקורס מיועד ליזמים המפעילים חברות תעשייתיות צעירות אשר עיקר תוצרתן מיועדת לייצוא. התוכנית תופעל באופן שתאפשר ליזם המשך פעילותו העסקית הרגילה.

מטרת הקורס היא להגדיל את סיכויי ההצלחה של עסקים מתחילים ולהכינם לקראת תקופה של צמיחה מהירה.

התוכנית, שתמשך כשנה, תכלול סדנאות חודשיות בנות יום או יומיים. חונכות של היזמים ע"י תעשיינים מנוסים וסיוע בפתרון בעיות עיסקיות אינדיבידואליות ע"י צוות מומחים.

המפגשים יערכו בגן התעשייה בתפן, בשיתוף פעולה בין קבוצת "ישקר" ובין אוניברסיטת הרווארד שבארה"ב.

הפגישה הראשונה תתקיים ביום א', 21.9.86 אחה"צ ותימשך גם למחרת בתפן. בדבר פרטים והרשמה נא לפנות לד"ר בן, כפר ורדים, טל: 04-977977.

להשכרה

בחיפה במרכז המסחרי (בעיר התחתית) משרדים משופצים בשטח כולל עד 300 מ"ר (12 יחידות משרדים) ברח' האמנים 2 בחיפה. השכירות אפשרית למינימום 2 יחידות (כ-45 מ"ר)

לפרטים לפנות בשעות 16.00-8.30 למנשה 04-523086, או לדוד 03-335235

לאט ועל בטוח – יותר בטוח

מרשק השקעות בע"מ

ייעוץ וניהול תיקי השקעות וניירות ערך

מרשקל

רחוב פייבל 4 תל-אביב טל. 03-254172

חברה טכנולוגית עתירת-ידע המפתחת מוצרים לייצוא מעוניינת ב־משקיע להשקעה של $500.000 לפחות

בהצעות רציניות נא לפנות משאבי ניהול, ת.ד. 334 קרית ביאליק, 27,000

קבלנים, בעלי ומנהלי חברות בניה, השמאים, רואי חשבון, עורכי דין, שמאי מקרקעין

מוזמנים להרצאה ודיון בנושא "אספקטים של מיסוי בעסקת קומבינציה"

מרצה אורח: ד"ר אהרון נמדר

מרצה למשפטים אוני' "בר־אילן" מחבר הספרים: "מיסוי מקרקעין" ו"הדין המהותי".

המפגש יערך ביום ראשון ו' אלול 14.9.86 משעה 15.30 במלון "קרלטון" תל-אביב מורד הירקון 10

פרטים והרשמה טלפון: 03-612223

מבצע !!

למשתמשי I.B.M.-PC ותואמיהם

דיסק I.B.M. 10 M.B. מקורי

(במקום כונן דיסקטים)

.–799 ש"ח בלבד

המחיר כולל התקנה ואחריות ואינו כולל מ.ע.מ.

מלקוד מחשבים בע"מ

תל-אביב, הוצאת הארץ 10, טל' 254162

התאחדות התעשיינים בישראל

האסיפה הכללית הארצית

(שלא מן המניין)

תתקיים מחר – יום רביעי, ו' באלול תשמ"ו (10 בספטמבר 1986), במלון "הילטון" בתל-אביב

האסיפה תיפתח בשעה שמונה בבוקר – ואם בשעה הקבועה לא יהיה המנין החוקי הדרוש, היא תפתח בשעה 09.00 להלן סדר היום:

08.30-09.00 – התכנסות רישום וכיבוד

09.00-09.15 – בחירת יו"ר האסיפה ושנים

– דו"ח ועדת ביקורת

09.15-09.45 – מר י. שמיר – מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ

09.45-10.15 – מר ד. לאוטמן – נשיא ההתאחדות

10.15-11.00 – מר מ. נסים – שר האוצר

11.00-12.00 – דיון כללי

12.00-12.30 – מר ג. יעקובי – שר הכלכלה והתכנון

12.45 – ארוחת צהריים

– דברים: מר א. שרון – שר התעשייה והמסחר

14.30-15.30 – המשך דיון כללי

15.30 – שינוי תקנון

– החלטות

לפרויקט תעשייתי מבטיח

דרוש משקיע

ערך ההשקעה הנדרשת כ־מליון דולר

בטווח של מחצית השנה הקרובה

בפניות רציניות נא לפנות: ת"ד 7684, חיפה 31076

עבור מס. 681

קח מזכירה מבית טוב

GENERAL ELECTRIC

המזכירה האלקטרונית שלנו יכולה להיות שלך. היא מצטיינת באיכות וברמת אמינות גבוהה. קולטת כל הודעה, מעבירה אותה באמנות, מאפשרת שליטה ובקרה מרחוק ומכילה פונקציות נוספות רבות. כמו חסכון בחיוב שירות ועוד. להשיג בחנויות המובחרות ואצל המשווקים המורשים של חב' גאטס - נציגת ג'נרל אלקטריק בישראל.

גאטס בע"מ

א.ק. שיווק ועיתונות

פרסום בתנועה הצגה של עוצמה

גלגל זהב

פרסום באוטובוסים.

תשלובת פרסום החוצות הגדולה בישראל

טל. 03-257111

שערי מטבע חוץ

8.9.86

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.46	1.53	1.4808	1.4992	1.46	1.52	1.4808	1.4992	1.46	1.53	1.4798	1.4984	1.4898	0.0050
1 לישט	2.17	2.28	2.2094	2.2368	2.16	2.27	2.2026	2.2301	2.17	2.27	2.2063	2.2340	2.2213	−0.0123
1 מארק גרמני	0.71	0.74	0.7185	0.7274	0.71	0.74	0.7179	0.7269	0.70	0.74	0.7169	0.7259	0.7223	−0.0108
1 פרנק צרפתי	0.21	0.23	0.2192	0.2219	0.21	0.23	0.2192	0.2219	0.21	0.23	0.2187	0.2215	0.2205	−0.0031
1 גולדן הולנדי	0.63	0.66	0.6369	0.6448	0.62	0.65	0.6361	0.6441	0.62	0.65	0.6353	0.6433	0.6403	−0.0093
1 פרנק שוויצרי	0.87	0.91	0.8796	0.8905	0.86	0.91	0.8797	0.8907	0.86	0.90	0.8789	0.8900	0.8852	−0.0213
1 כתר שוודי	0.21	0.22	0.2134	0.2160	0.21	0.22	0.2134	0.2161	0.20	0.22	0.2132	0.2159	0.2146	−0.0017
1 כתר נורבגי	0.20	0.21	0.2013	0.2038	0.20	0.21	0.2013	0.2039	0.19	0.21	0.2012	0.2038	0.2062	0.0020
1 כתר דני	0.19	0.20	0.1898	0.1922	0.19	0.20	0.1898	0.1921	0.18	0.20	0.1895	0.1919	0.1908	−0.0028
1 מרק פיני	0.30	0.31	0.2995	0.3033	0.29	0.31	0.2995	0.3032	0.29	0.31	0.2990	0.3028	0.3012	−0.0034
1 דולר קנדי	1.05	1.10	1.0684	1.0817	1.05	1.10	1.0690	1.0823	1.05	1.10	1.0680	1.0814	1.0755	0.0047
1 דולר אוסטרלי	0.85	0.94	0.9122	0.9235	0.88	0.94	0.9090	0.9204	0.88	0.95	0.9099	0.9213	0.9163	0.0011
1 ראנד דרא"פ	0.40	0.48	0.6182	0.6259	0.37	0.63	0.6182	0.6259	0.38	0.53	0.6185	0.6263	0.6220	−0.0068
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3468	0.3511	–	–	0.3466	0.3509	–	–	0.3459	0.3502	0.3488	−0.0051
10 שילינג אוסטריים	1.05	1.01	1.0190	1.0316	1.00	1.05	1.0202	1.0329	1.00	1.05	1.0189	1.0317	1.0264	−0.0146
1000 לירות איטלקיות	1.02	1.08	1.0414	1.0543	1.02	1.08	1.0411	1.0541	1.01	1.08	1.0406	1.0537	1.0469	−0.0150
100 ינים יפניים	0.94	0.98	0.9520	0.9638	0.93	0.98	0.9502	0.9621	0.93	0.97	0.9513	0.9632	0.9568	−0.0018

שערי המניות 8.9.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח	השינוי באגורות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	16300		11	-200	-1.2	-11
המסחר 0.1	1212		4114			
המסחר א 0.5	800					+993
המסחר אופ 2	877		4950	+2	+0.5	+3426
כללי לא בנקאי	33390		2257			+3685
בנק מזאמר 1.0			145	+300	+1.5	+181
בנק מזאמר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק מזאמר אופ			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 04	3350		—	הפסקת	מסחר	—
מנב"ג 0.5	4046		663			
			857	+41	+1	+2103
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אדנבי רג 100.0	78120		435	+539	+0.7	+918
אדנבי ב 100.0	78050		6	+300	+0.4	+17
אדנבי בב א	475800		1			-1
אמד 0.1	58140		28			-24
דיסקונט ב	99550		10			+21
דיסקונט א	49150		493			
דיסקונט שה 2	11600		50	+50	+0.4	+129
המזרחי ש	32200		865	+250	+0.8	+1827
המזרחי ב	32200		49	-120	-0.4	-58
המזרחי שה 9	14580		2			-28
הפועלים מכב	106001			-3909	-3.6	-4
הפועלים ש	53180		583			-858
הפועלים ב	53075		88			-116
כללי א 1.0	135600		33	+1000	+0.7	+100
כללי שה 5	102500	קב				
כללי שה 7	6495			+15	+0.2	+150
כלל 0.1	33860		1783	+210	+0.6	+2511
כלל שה 11	12780		132	-70	-0.5	-141
מימון המזר 1.0	44820			+50	+0.1	+25
מימון המזר 5.0	23240	קב				
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	15700		26			+1
לאומשכנ' ש	5320		100	-80	-1.5	-100
לאומשכנ' ב	5340		10	+30	+0.6	+80
כרמל ש	4194	קב				
כרמל שה 1	3151			+12	+0.4	+33
בנין ב' 5.0	6790		44	+10	+0.2	+87.6
מב משכ ש	1882		1818	+22	+1.2	+1964
משכן ב ש	2140		272	-10	-0.5	-315
עצמאות 0.1	8690		165			
טפחות מכב ש	14000	קב				
טפחות רג ש	13950		109	+450	+3.3	+129
טפחות שה 1	8050	קב				
טפחות שה 2	4035		29	+3	+0.1	+295
יעוד 1.0	1900		579	-100	-5	-903
יעוד 5.0	949		1009	-20	-2.1	-2064
מיזב 1.0	6058		127			-82
מוסדות מימון						
שלמון אש	397		8537	-1	-0.5	-730
הזקלאות מכב א	58428	לב				
הזקלאות מכב ב	155000	לב				
לגמי תעש' א ש	6540		61	+20	+0.3	+61
פתוח תעש' מכב	64600	לב				
פת תעש' בב ג	359500	לב				
פת תעש' בב גג	222500	לב				
פת תעש' בב גג 12	217000	לב				
פת תעש' בב ד	237000	לב				
פת תעש' בב דד	71888	לב				
פרט קבלנים 5.0	566	תב	2571	+56	+6.8	+1708
תיירות בב	162408	לב				
כלל ליסינג 0.1א	22500		35	+240	+1.1	+7
כלל ליסינג 0.5	14800		69	+500	+3.5	+86
כלל ליסינג אופ	11950		50	+61	+0.5	+17
ביטוח						
איתן	227		8015	-2	-0.9	-5595
אריה 0.1	952		259	+32	+3.6	+2146
אריה א 0.5	469		1171	-1	-0.2	-739
בטוח משנה 0.1	540	תב	1490	+40	+8	+1547
בטוח משנה 0.5	166		1967	+2	+1.2	+687
הדר 1.0	388		2781	+6	+1.8	+1411
הדר 5.0	194		2525	+1	+0.5	+1122
המגן ש	270		99525	+7	+2.7	+40658
[illegible]						
[illegible]						
[illegible]	3370					
מנורה 1.0	2210		253	-21	-0.9	-109
מנורה 5.0	852		607	-6	-1	-269
סהר ג 1.0	4700		469	+200	+4.4	+520
סקוריטס 0.1	2700		956			-296
צור ש	317		8171	-6	-2.5	-1546
ציון חברות 1.0	9100		12	-50	-0.6	-12
ציון חברות 5.0	2040		151	-60	-2.9	-222
מסחר						
אינטר גאס 1 ש	6850		55	+100	+1.5	+27
אינטר גאס 5 ש	1385		1086	+15	+1.1	+1091
מאיר עזרא 1.0	5281	קב		+251	+5	+13950
מאיר עזרא אופ 1	4930	קב		+251	+5.4	+7721
כלל סחר	1610		3134	+10	+0.6	+981
קריסטל 1.0	11446		149	-4		-294
רסק 0.1	31001		1	+1001	+3.5	+14
רסק 0.5	10470		1	-200	-1.9	-26
שופרסל א 2.0	5600		837	+50	+0.9	+280
שופרסל ב 10.0	4000		903			-18
שירותים						
דלק ג ש	5330		1369	+55	+1.7	+1587
דואל 1.0	2665	קב		+127	+5	+672
דואל 5.0	1314		60	+62	+5	+144
סמכות ההסקה 0.1	15200		82	+199	+1.3	+88
סמכות ההסקה 0.5	4150		101			
קידר 0.1	2150		376	+40	+1.9	+239
קידר 1.0	340		6678			+1097
חברת הוסטל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוסי עיבה 0.1	4899		231	-1		-66
מוסי עיבה 0.5	1722		2866	-8	-0.5	-1221
קנסורטיום 0.1	2415		220			-58
קנסורטיום 0.5	1584		780	-1	-0.1	-915
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	8800		39.9	-407	-4.4	-38.8
גלי זהר 5.0	4699	תב	94	+234	+5.2	+78.4
מלונות דן 1.0	4651		380	+221	+5	+592
מלונות דן 5.0	3060		250	+60	+2	+414
חוף האלמוג 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כנס פר 1 ש	2950		88.5	+130	+4.6	+116
מלונות הירדן	3300		326	+50	+1.5	+84
מלונות יהלום 1			—	הפסקת	מסחר	—
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1017		12512	+27	+2.7	+8695
דטה סיכון 1.0	4610	תב	181	+220	+5	+815
הו.ל.ג 1.0	16700		169	-40	-0.2	-17
יקעה 1.0	4300		336	+1		+63
כלל מחשבים 1.0	10300		61			
מ.ל.ל. 1.0	21000	תב	78	+1200	+6.1	+93
מ.ל.ל. 5.0	6039		432	+110	+1.9	+707
משוב מחשבים 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
ניקוב מחשבים 1	9108		35	+58	+0.6	+57
ניקוב מחש' 5	6870		21	+320	+4.9	+140
תים מחשבים 1.0	1700		218	-50	-2.9	-543
תים מחש' אופ	16999			-701	-4	-8
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם בינוי 3ש			—	הפסקת	מסחר	—
אברהם בינוי 5ש			—	הפסקת	מסחר	—
אזרן 1.0	840		624	-43	-4.8	-1348
אזרן 5.0	369		2560			+582
אזורים 1.0	692		4477	+12	+1.8	+2573
אזורים אופ	414		21670	+24	+6.2	+57311
אזורים אופב	97.5		24700	+1.5	+1.6	+103021
אילון 1.0	475		10610	-25	-5	-14290
אל-רוב 1.0	1029		1432			-905
אמנות 1.0	3700		462	-100	-2.6	-94
אפריקה 0.1	37390		42			-42
אפריקה 1.0	27700		252	+250	+0.9	+275
אריס	2230	תב	970	+150	+7.1	+1677
אילון 0.1	3220		987			-928
אילון 0.5	1570		1806			-800
בן-יקר גת 1.0	3780	תב	586	-300	-7.4	-727
ביטוניר 1.0	4286		964			+124
ביטוניר 5.0	2661		1143			+201
דנקנר 1.0	4520		467	+120	+1.7	+765
דרוקר 1.0	710	קב		+34	+5	+6968
דרוקר 5.0	628	תב	1471	+82	+15	+4371
דרוקר אופ 1	235		17369	-5	-2.1	-56423

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח	השינוי באגורות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח
דקר 0.1	6650		168	+200	+3.1	+131
דקר 0.5	4287	תב	284	+288	+7.2	+305
הכשלול 1.0	1449		983			
הכשלול 5.0	819		1091	+32	+4.1	+5865
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	2700		799	-10	-0.4	-867
גבים 0.1	4340		622			+822
גבים 0.5	2975		936	-55	-1.8	-1581
השכרת הדשב ש	53610		76	+10		+98
ישפרו 0.1	3645		1755	-15	-0.4	-1371
ישראלום 1.0	2580		3542			+1756
ישרס 10.0	23104		808	-650	-2.7	-1517
כנן פתוח 1.0	7323		138	+23	+0.3	+145
כלל בנל	380		13761			+730
לומיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לומיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מתנב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מגורי בניה 1.0	605		3305			
מגורי בניה אופ	473		1980	+5	+1.1	+1423
מודל בנין			—	הפסקת	מסחר	—
מישגאל 5.0	277		3190	+15	+4.9	+11109
מבנ 5.0	921	קב		+44	+5	+25406
מר-לן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לינטשין 1.0	410		900	+3	+0.7	+637
לינטשין 5.0	113		13373	+5	+2.7	+12047
ליפשיץ 1.0	1545		847			+142
ליפשיץ 5.0	775		2347			-855
נאות אביב 0.5	6332		244	+2		+22
נכסי אורים	705		6035	+24	+3.5	+6758
סהר החזקות 1.0	13000		127	-280	-2.1	-79
סהר החזקות 5.0	9200		52			
מפ 1.0	7350	בו	70	+350	+5	+61
מפ 5.0	4152		205	+180	+4.5	+118
עמר וסלע מר 1 ש	810		390	-29	-3.5	-65
עזר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	1635	תב	886	-150	-8.4	-930
קיסריה 0.5	900	תב	3930	-95	-9.6	-5267
רומנין 1.0	3450		1167			-1367
רומנין 5.0	2481		338	+20	+0.8	+498
רסקו מכבל	12050		188	+30	+0.3	+45
רסקו רג	10900		199	+150	+1.4	+306
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2550		425	-100	-3.8	-651
מטעי הדר 0.5	1985		411	-100	-5	-511
מהדרין 0.1	7150		166			+90
נכסי הדרים 1.0	1065		918	-15	-1.4	-1288
פרי אור 0.5	2970		283	-30	-1	-154
שבעי 5.0	15550		299			-73
מזון וטבק						
אסם	1400		82	+35	+2.6	+118
גולדפרוסט 1.0	3424	תב	454	-190	-5.3	-364
גולדפרוסט 5.0	1850	תב	374	+102	+5.8	+979
גולדפרוסט אופ 1	1599	תב	114	+147	+10.1	+485
דובק מב ש	3470		536	-35	-1	-106
דובק מב ב	3470		687	-35	-1	-642
זגלל 1.0	775		1018	+21	+2.8	+798
זגלל 5.0	577		1109	+8	+1.4	+809
פרי-גד 1.0	1580		485	-18	-1.2	-1447
פרי-גד 5.0	1260		151	+10	+0.8	+280
סוגר בודה 1.0	16090	תב	126	-1400	-8	-156
סוגר בודה 5.0	11250		114			
יוגר 1.0	1640		342	+20	+1.2	+201
יוגר א 5.0	826		1404	+1	+0.1	+207
בן 1.0	9200		7	+51	+0.6	+17
בן 5.0	4990		60	+150	+3.1	+50
מבשמתו 1.0	8950		126	+340	+4	+152
עלית	15220		115	+20	+0.1	+92
[illegible]						
[illegible]						
[illegible]						
טכסטיל והלבשה						
אתא מר 1 ש	1293	תב	16016	+118	+10	+36795
אתא 1.0	1280		3519	+45	+3.6	+3930
אתגר בדק 1.0	8100		960	+99	+3.3	+1026
אתגר בדק 5.0	2400	תב	389	+200	+9.1	+1612
אמבן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אמבן אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
ארגמן רג ש	15385		25	+680	+4.1	+127
דלתא-גליל 1.0	2806		1092	+1		+817
דלתא-גליל א 5.0	1800		621	+26	+1.4	+646
מבורות מאזה 1	2142	תב	217.7	+195	+10	+531.5
מבורות מאזה 5	1000		400	+32	+3.3	+920
ויטלבו 1.0	1720		2142	+20	+1.2	+653
ויטלבו 5.0	1105		2612	+5	+0.5	+420
הדיגון 1.0	6100		706	+50	+0.8	+233
זיקית 1.0	1575		1338	+75	+5	+1691
זיקית 5.0	989		1526	+8	+0.8	+691
לודזיה 0.1	2628		292	+20	+0.8	+111.7
לודזיה 0.4	1183		1635	-2	-0.2	-1012
ליבה 1.0	855		3970	+8	+1	+1914
מים גליקי	985	קב		+45	+5	+6192
מקס 0.1	28000		43	+1000	+3.7	+78
מקס 0.5	13400		54	+200	+1.5	+100
עים 1.0	12820		138			-51
עים 5.0	6325		132	-20	-0.3	-121
עמק סריגה 1 ש	2120	תב	1299	+115	+5.7	+2910
פולגת א 0.1	3701		815			+299
פולגת ב 0.4	2480		2285			-1098
פוליגון א 0.5	9600		369	+210	+2.2	+449
פרנסו	2730	קב		+130	+5	+4095
גיבור סבריגה	14700		131	+590	+4.2	+186
תעש רהונין 1.0	2860		1498	+50	+1.8	+125
מתכת ומתכתיה						
אקסמן 5.0	3134	זב		-165	-5	-2327
אורדן 0.1	8400		199	+400	+5	+447
אורדן 0.5	6650		41	+140	+2.2	+222
תעשיות שונות						
אלומת 1.0	5690		8	-10	-0.2	-51
אלומת 5.0	3715		85	-10	-0.3	-85
כבלים ש	15800		13	+500	+3.8	+9
הכנוף 1.0	7070		66	+70	+1	+101
הכנוף 5.0	3485		184			+56
הכנוף אופ	3152		175	+52	+1.7	+330
זיקה 1.0	6980		200	-130	-2	-271.2
זיקה 5.0	2700		675	+2	+0.1	+39.7
קפולמה מה 1.0	1910		2080			-423
קפולמה מה 5.0	1575		801	+15	+1	+516
מפוס טוס 1.0	2286		355	+1	+0.1	+7
כבלי ציון 1.0	2440		923	+19	+0.8	+16
כבלי ציון 5.0	1122		3605			-63
כבלי ציון אופ	650		708	-20	-3	-624
מודין 1.0	746	בון	813	+35	+4.9	+586
מודין אופ א	562	בון	950	+35	+6.6	+849
קרגל 1.0	960		969	-20	-2	-1198
קרגל 5.0	588		741	-19	-3.4	-2814
נושנין 0.1	20947	קב		+997	+5	+59
נושנין 0.5	8081	קב		+423	+5	+370
סקר מלוה 1.0	12811		172	+858	+2.9	+284
קנב 1.0	1850		1165			+78
קנב 5.0	690		1507	+5	+0.7	+498
קליל 1.0	4860		251			+93
קליל 5.0	2990		382	+30	+1	+260
שלוות 5.0	2680		58	+10	+0.4	+900
תעשיות לביש 1.0	1199		45	+54	+4.7	+984
תעשיות לביש 5.0	569		530			+215
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	360000		8	+6000	+1.7	+20
אלקו 0.1	7790		21	+90	+1.2	+6
אלקו 0.25 ש	3200		411	+130	+4.2	+1205
אלקו 0.25 ב	3060		50			-25
אלקטרה 0.1	17500		13	+150	+0.9	+6
אלקטרה א 0.5	9560		819	+160	+1.7	+478
אלרון 3.0	299449		3	+2449	+0.8	+1
אריח 1.0	28800		46	+300	+1.1	+35
כלל תעש אלק	1980		3575	+92	+4.9	+7115
מקטרוניקס 1.0	1990		779			-258
מקטרוניקס 5.0	1291		1067	+10	+0.8	+526
מיכמונר 1.0	465		1400	-15	-3.1	-651
מיכמונר 5.0	275	תב	4990	-15	-5.2	-4962
ציקלון 1.0	2445		112			-72
ציקלון 5.0	1075		716	+25	+2.4	+600

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח	השינוי באגורות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח
קונטסון אידל 1.	5600		146	+240	+4.5	+108
קונטסון אידל 3.	3350		136	+150	+4.7	+136
ת.אגת 1.0	3633		310	+175	+5	+187
ת.אגת 5.0	1375		2117	+45	+3.4	+2572
ת.אגת אופ 1	11000		66	+500	+4.8	+115
תראה	5500	תב	32	+400	+7.8	+95
מוצרי בניה						
א.מ. תעשיות 1.	816		743	+5	+0.4	+453
א.מ. אש	426		8000			
א.מ. אגח	95		21069			
אלקל 5.0	13520		317	+20	+0.2	+327
אקרשטיין 1.0	1942		621			-171
אקרשטיין 5.0	1390		386	-60	-4.1	-666
בנין הדר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנין הדר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר-שן 1.0	1145		401	+10	+0.9	+16
בר-שן 5.0	378		469			
טרומאכמנט 1.0	7600					
טרומאכמנט 5.0	2647		357	+1		+27
מ.ל.מ 1.0	880		998	-30	-3.3	-308
מ.ל.מ 5.0	585	תב	416	+35	+6.4	+1323
מודול השק בונגיט	5000		242	-30	-1	-300
מתנקה ולמן 1	14296	לב				
מתנקה ולמן 5	12800					
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	18700		89			+21
אליאנס ב	2950		401	+63	+2.2	+614
גל תעשיות 1.0	12300		66	-101	-0.8	-41
גל תעשיות 5.0	6820		198	+150	+2.3	+196
דקסטר 1.0	3400		101	+1		+61
דשנים 0.1	5049		15	+49	+1	+50
דשנים 0.5	1110		704	+10	+0.9	+29
חיפה כימי 10.0	637		19957	+26	+4.5	+42018
טבע ש	60100		164			-18
לוסקי 1.0	2068	תב	1067	+135	+7	+1115
ים המלח	4800		2686			
פטרוכימים 10.0	680		11982	+11	+1.6	+9803
מקסימה 1.0	7000		19			+19
מקסימה 5.0	2900		430	+60	+2.1	+614
מקס כימיקל 1.0	3590		122			
סנו 1.0	13725		277	+73	+0.5	+44
סנו 5.0	9790		303			-100
קים כימיקל 1.0	6720		38	+20	+0.3	+11
ת.ג.ל. 1.0	6429	זב		-338	-5	-765
ת.ג.ל. 5.0	5320	תב	213	-500	-9.8	-252
תיא 5.0	9150		92	-230	-2.5	-105
פרוטאורום 10.0	12700		299			
תרז א 5.0	6656	תב	226	-737	-10	-660
עץ, נייר ודפוס						
דפרון 1.0	6501	תב	319	-399	-5.8	-276
דפרון 5.0	4278	זב		-225	-5	-407
חבב 1.0	16455		261	+783	+5	+60
יאר 1.0	4200		128	+50	+1.2	+119
לבידי אשקלון 1	470		2519	+20	+4.4	+8842
לבידי אשקלון אופ	740		3146	+35	+5	+4224
כולם ב 0.5	27600		44			-12
מפעלי נייר 10.0	224500		24	+4100	+1.9	+16
סקוריה 1.0	2900		422			-106
רים 0.1	4851		151	+141	+3	+544
רים 0.4	2600		380	+41	+1.6	+227
תעל ב 0.2	15250		222			+41
אריין 1.0	3950		234			+33
אריין 5.0	2000	תב	312	+165	+9	+2058
המיטה יוד	10000	תב	469	+820	+5.5	+379
הגבעלק 1.0	7400		85	+200	+2.8	+136
הגבעלק 5.0	4699		134	+219	+5	+347
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	6700		140	+160	+2.6	+341
כור כב ש	5293000		8	43000	+2.8	+1.6
כלל תעש 1.0	1260		15171	+30	+2.4	+19370
מפעלי טכנולוגיה	439		4116	+19	+4.5	+2069
חברות השקעה						
אמפיק ש	4751		227	+126	+2.7	+372
אידיבי פתוח 2.0	3801		2985			-66
אינקובה 0.1	1732		429	+20	+1.2	+289
אינקובה 0.5	875		2018			+365
אלגר ש	9750	תב	347	+600	+6.6	+507
אלגר ב	9900	תב	274	+900	+10	+294
אלרן ש	3260	תב	3535	+170	+5.5	+4928
אלרן ב	3489		567	+100	+3	+1080
אמישר כב'			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	310		4791			+4584
אפיק 5.0	210		8155			
גולת 1.0	1330		819			-182
חברה לישראל 1.0	8047		479	+250	+8.2	+627
חברה לישראל 5.0	5280		565	+250	+5	+828
חלמטן 0.1	113000		1	-2000	-1.7	-1
חלמטן 1.0 ש	25250		160			
אמות א 0.5	15800		66	+150	+1	+88
פעלים השק ש	5400		646			-648
כלל השק			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט השק ש	2250		7433	+75	+3.5	+15577
מבוזי השק ש	15350		29	+550	+3.7	+156
מר השקעות	10051	שב				
חירון 1.0	1966		596			-196
חירון 5.0	868		4940	+35	+4	+4580
יקום החזקות	240		3825	+2	+0.8	+691
יצוא ש	9450		108	+200	+2.2	+119
קידן א 0.1	3700		308			-337
כלל 10.0	842		8292	+17	+2.1	+10770
כלל 50.0	665		603	+12	+1.8	+826
לנדקו 0.1	7242		108	+142	+2	+187
לנדקו 0.1	2576		329	+74	+3	+990
מגור 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מגור א 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
עזי השק ב 0.1	4000	תב	407	+240	+7	+1250
עזי השק ג 0.5	1873		452			-230
מן השק ש	6680		445	-120	-1.8	-530
מבת א 0.1	9200		35			
מבת 0.5	5960		210			-124
מרין ב 2.5	3380		614	-90	-2.9	-173
מחקר ופיתוח						
אמקור מחובל			—	הפסקת	מסחר	—
גליל טכנולוגיות	397		1441	-2	-0.5	-2562
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	3234		508	+154	+5	+666
דלק חיפושים 5.0	1680		1221	+60	+4.2	+6262
דלק ויו אופ 2	980		718	+50	+5.4	+1815
מן חיפושי נפט	14400		75	-50	-0.4	-70
נפתאיל 1.0	1850		233			-85
נפתאיל 5.0	1322		758	-10	-0.8	-377
יוגאל 5.0	2019		2999	+20	+1	+3765
נ.ב.ג 1.0	2952		67	+50	+1.7	+655
נ.ב.ג 5.0	1400		1982			
מראיל ב 0.3	3300		97	+49	+0.9	+162
[illegible] 1.0	318		6822			+4784
[illegible] 5.0	288		15231			-800
נפטא ש	1710000					-1
נסחרות במט"ח						
גוית מ	225			-1	-0.5	-500

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

גברו עליות השערים

סימני המצוקה של משבר שרון היה כאות להידוש המגמה בעליות השערים במניות. המגמה, בניגוד לימים הקודמים, ניכרה בעליות חדות גם בשערי המניות הבכירות. עליות שערים של 208 ניירות־ערך עלה, לעומת ירידות שערים ב־76 ניירות. ערשי המומנים ממשיכים לרום לשוק המניות, בשל המחסור בחר מיקי השקעה חלופיים. סבירים, העליות, שהיתה בעיקרה של קרנות בנק הפועלים, היתה סלקטיבית. היא הוכחה בניירות־ערך בעלי איכות כלכלית סבירה, ובעצמי השקעה מבטיחים כדוגמת עמך הטכנסיל. חלק מהמשקיעים סבורים כי שוק המניות הגיע לרמת שערים גבוהה, ולכן הם מעדיפים להישאר לפי־שעה בעמדת המתנה. הפעילות הספקולטיבית בניירות־ערך רבים, שלוותה בעליות שערים תלולות, נמשכה גם אתמול. מחזור המסחר במניות ההנפקות הסתכם ב־4.8 מיליוני דולר.

מדד		שינוי ב%
מדד מניות כללי	116.46	+0.60
כללי ללא בנקים	148.90	+1.05
מדד אג"ח כללי	109.39	+0.12
אג"ח צמוד מדד	111.04	+0.04
אג"ח צמוד מט"ח	93.84	+0.30

התשואה בבנקאיות ממשיכה לרדת

מניות המשרד בתנו אתמול מביקוש גדול מהיצע, ועליות השערים היו בהתאם. רק התשואה על מניות המשרד חזרה וקרבה ל־16 אחוז. מחזור המסחר בבנקאיות הסתכם ב־1.5 מיליון דולר.

	תשואה שנתית דולרית ב%
בל"ל 0.1	16.01
הפועלים ש	16.12
אי.די.בי. רג	16.23
דיסקונט א	16.54
המזרחי ש	16.16

התחזקות הפעילות בזרות המזרחיות

הפעילות בניירות־הערך דולי־המזרחות התחזקה אתמול, הבולט בהן מהם נרשם קונים בלבד. כך היה אתמול במניות מאיר עזרא, ודאל מוסכי עזרא, דדוקר 1, מבר, פרגנר, ונזשת. פעילות ערה בפיזור ניכרת בארגונה גם במניות מרכז הקבלנים, ששערך עלה אתמול ב־6.8 אחוזים. לעומת זאת, מניות של חברות, שבהן פורסמו דו"חות כספיים שליליים, כמו ברוך־כלל לירה. כך למשל ירד שערה של קימרה 5 ב־9.5 אחוזים. שער מוכרים בלבד נרשם למניות אוקסיגון הדפוס.

בנק ישראל גייס 45 מיליון שקל

בנק ישראל גייס אתמול 45 מיליון שקל באמצעות שתי סדרות של אג"ח. לאיגרות אלו נרשם ביקוש ראשוני של 70 מיליון שקל, והוא מעיד מעל למחזירי המכירות. מחזור המסחר באג"ח הסתכם אתמול ב־3.8 מיליון דולר. היקף הפעילות במלוות קצרי המועד הסתכם במיליון דולר.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
956	8	99.63	1.42
946	15	99.32	1.39
1016	22	99.00	1.40
1026	29	98.68	1.40
1036	36	98.36	1.41
1046	43	98.03	1.42
1056	50	97.71	1.42
1116	57	97.38	1.42
1136	71	96.76	1.42
1146	78	96.39	1.44

הודעות בורסה

● בשנה שהסתיימה במרס 86, למסד המסידה 2.4 מיליוני שקל, לעומת רווח של 448 אלף שקל בשנה הקודמת.

● אלמינם הודיעה על חתימת הסכם בינה לבין קונסורציום הבנקים, המורה על מחילת חובות של 90 מיליון דולר, המרת כ־50 מיליון דולר מיתרת החוב לאווח קצר לחוב לארבע שנים, הזרמת 20 מיליון דולר על־ידי אלרון, והנפקת אופציות לבנקים.

● בשנה שהסתיימה במרס 86, מילן הרוויחה 23 אלף שקל לעומת הפסד של 415 אלף שקל בשנה הקודמת.

אילת אוברסיז בע"מ
שיטות חיסכון בהובלת מטענים בינלאומיים
אילת אוברסיז בע"מ

אינטר ישראל
להשכרה או למכירה
משרדים
בבנייני משרדים ובמקומות מרכזיים
כניסה מיידית!
03-294141

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אג	3965.27	3949.46	28.39	0.72
אבוקה	34133.00	33799.06	277.71	0.83
אגון	197.26	193.41	0.59	0.31
אדיר	1316.88	1290.69	3.33	0.26
אודם	1760.90	1726.47	10.05	0.59
אושיר	1579.19	1548.07	2.06	0.13
אור	383.23	375.22	1.02	0.27
אורין	146.17	143.20	0.40	0.28
אוריל	211.30	209.80	0.55	0.26
אורן	613.99	601.94	2.19	0.37
אייל	3077.68	3018.29	16.42	0.55
איילת	3814.01	3737.22	24.99	0.67
אירים	3999.86	3911.95	23.51	0.60
איתן	580.13	568.13	2.09	0.37
אלון	495.95	485.60	1.36	0.28
אלמוג	584.55	573.18	0.77	0.13
ארז	705.24	691.66	6.33	0.92
אש	119.41	116.91	0.69	0.59
אשל	162.33	159.17	0.37	0.23
אתגר	189.59	187.73	0.60	0.32
בדולח	1771.86	1737.20	12.66	0.73
ברוש	391.71	384.06	1.75	0.46
ברק	388.45	380.36	3.61	0.96
ברקת	726.38	722.73	2.91	0.40
גביש	1144.33	1121.77	3.88	0.35
גבע	853.55	840.84	2.50	0.30
גורן	585.56	574.04	1.80	0.31
גיא	7629.63	7516.46	24.60	0.33
גיל	2343.38	2297.98	16.54	0.72
גלית	501.75	495.50	1.46	0.30
דוברבן	295.54	292.71	2.31	0.80
דוכיפת	539.70	529.10	2.62	0.50
דולב	188.91	184.89	0.76	0.41
דורון	1212.63	1189.25	2.47	0.21
דורין	213.28	209.15	0.46	0.22
דלית	414.02	407.03	1.33	0.33
דרור	317.00	311.45	–	–
דקל	289.46	283.79	2.39	0.85
הדס	292.12	289.32	2.24	0.78
הדר	407.89	400.64	1.13	0.28
הפגת	2522.83	2470.69	6.15	0.25
זוהר	16064.88	15826.74	45.96	0.29
זיו	15089.89	14866.09	49.56	0.33
זמיר	694.08	680.64	5.26	0.78
חוחית	126.74	123.95	0.66	0.54
חליפין	111.01	110.53	0.20	0.18
חלמיש	553.97	542.95	0.80	0.15
חן	110.52	110.08	0.22	0.20
טופז	1172.49	1145.41	3.76	0.33
טל	4284.84	4236.29	5.43	0.13
יובל	658.88	645.96	1.72	0.27
יהלום	1640.34	1608.19	6.44	0.40
ימנות	31391.74	31104.33	29.66	0.10
יערה	560.19	547.97	1.02	0.19
כוכב	827.95	812.08	6.82	0.85
כחל	114.09	111.84	0.51	0.46
כלנית	457.33	449.59	1.49	0.33
כספית	607.37	601.12	2.84	0.47
כרמל	116.17	113.91	0.28	0.25
כתר	911.50	894.19	3.01	0.34
לוטם	3530.94	3462.87	24.33	0.71
למשקיע	98746.94	97058.91	78.40	0.08
לפיד	11733.98	11508.58	119.98	1.05
לקט	1473.69	1443.78	2.68	0.19
לשם	800.02	795.50	0.26	0.03
מבטח	973.34	954.22	2.31	0.24
מבטח	2815.40	2788.70	2.90	0.10
מגד	189.66	186.88	0.73	0.39
מגן	2617.70	2593.00	8.10	0.31
מגל	621.93	609.89	1.72	0.28
מור	1252.60	1234.80	9.40	0.77
מורן	685.73	679.36	3.08	0.46
מנוף	23602.19	23008.51	102.64	0.45
מיטר	731.43	716.88	2.15	0.30
מעוף	3098.10	3037.60	14.60	0.48
מעין	642.14	629.75	1.17	0.19
מקסום	839.44	822.95	1.18	0.14
מרגלית	1001.23	981.54	6.57	0.67
מרום	954.82	936.19	1.58	0.17
נגה	20932.54	20622.34	59.30	0.29
נטיף	666.72	654.21	4.40	0.68
נוף	386.09	378.66	1.39	0.37
נילי	4233.72	4171.10	26.67	0.64
סביון	450.98	442.62	2.74	0.62
סגולה	117.37	115.04	0.27	0.24
סלע	827.46	810.87	1.26	0.16
סנונית	574.22	562.93	1.44	0.26
סער	624.16	612.31	2.77	0.45
ספיר	491.96	491.96	2.13	0.43
עופר	670.89	658.15	4.17	0.64
אורית	1704.04	1695.84	11.64	0.69
–	–	5734.02	23.11	0.40
–	–	1088.27	3.25	0.30
פנינה	2007.06	1987.29	13.48	0.68
עמרוני	545.26	533.26	1.40	0.26
ערמון	136.26	133.61	0.35	0.26
פיא	1224.83	1200.58	6.22	0.52
צבר	501.93	491.88	2.30	0.47
צופית	517.92	507.74	2.23	0.44
צוק	100.02	99.63	0.25	0.25
צמיר	852.91	834.62	0.85	0.10
צמרות	6304.39	6212.18	26.07	0.42
צפרית	1478.97	1449.58	4.16	0.29
קלע	1701.45	1692.96	7.40	0.44
רוזית	15731.99	15575.88	154.72	1.00
ריסון	102.00	101.82	0.13	0.13
רקפת	545.19	536.29	1.87	0.35
רשף	643.05	628.78	3.00	0.48
שבלים	647.67	635.11	1.73	0.27
שוהם	819.05	799.24	3.57	0.45
שירה	319.09	317.06	1.92	0.61
שמיר	304.59	298.57	0.35	0.12
שניר	610.25	601.88	4.05	0.68
שפע	573.19	559.27	7.28	1.32
שקד	160.32	157.15	0.27	0.17
תאנה	179.31	177.55	1.30	0.74
תבור	755.13	744.89	1.32	0.18
תדיר	383.89	381.98	3.44	0.91
תהילה	89.21	87.24	0.30	0.35
תירוש	416.75	411.82	0.64	0.16
תמר	184.53	180.94	0.36	0.20
תמח	172.67	171.39	0.78	0.46
תרשיש	1252.40	1227.74	1.93	0.16
תשרי	385.77	384.33	1.15	0.30

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)		
3601	33502	+18
3602	30960	-41
3603	29514	+171
3604	26242	+62
3605	24179	-6
3606	22717	+5
3607	21172	-5
3608	20068	+77
3609	19025	-70
3610	17288	+52
3611	16625	+52
3612	16139	+51
3613	15124	+49
3614	14516	+48
3615	13401	+45
3616	12266	+40
3617	11773	+6
3618	11171	+6
3619	10278	+5
3620	9604	+15
3621	9198	+14
3622	8294	+13
3623	7770	+6
3624	7315	+4
3625	6701	+33
3626	6198	+31
3627	5747	+28
3628	5276	-57
3629	5044	-54
3630	4768	-52
3631	4390	-18
3632	4134	-17
3633	3905	-16
3634	3431	-40
3635	3244	-38
3636	3125	-37
3637	2938	-17
3638	2735	-16
3639	2504	-14
3640	2078	+1
3641	1838	+1
3642	1626	-26
3643	1411	-23
3644	1314	+1
3645	1186	+1
3701	896.2	+23.8
3702	680	-6
3703	607.8	-2.1
3704	528.2	-1.9
3751	273.8	-2.2
3752	109.4	+0.4
3753	105	+0.4
3754	95.1	+0.2
3755	91.5	+0.2
3756	88.2	+0.2
3757	86.4	+0.1
3826	96.3	+0.1
3827	94.4	+0.1
3828	91	– –
3829	89.2	– –
3901	98	-0.9
3902	96.1	-0.5
3903	96.7	– –
3904	95.1	– –
4.25% שקלי		
4101	118.5	– –
4103	115.8	+0.1
4104	110	– –
4201	101.9	– –
4204	94.5	+0.1
4205	92.6	– –
4206	90.8	+0.1
4207	90.4	– –
4301	107.4	+0.1
4302	109.9	– –
4303	105.9	+0.1
4304	104.1	– –
3112	242500	– –
3113	243100	+100
3114	234000	+500
3115	231900	+400
3116	222800	+300
3117	234600	– –
3118	227000	– –
4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)		
3201	192900	+300
3202	193300	– –
3203	192300	– –
3204	186450	+200
3205	184350	+150
3206	182451	+50
3210	178600	– –
3211	173300	– –
3212	169801	+201
3213	164000	+200
3214	159500	-500
3501	160800	+600
3502	158400	+200
3503	144200	-600
3504	136500	+300
3505	136500	-500
3521	135708	– –
3522	129300	– –
3523	122800	+500
3524	121400	+500
3525	119600	+400
3526	119500	+400
3527	116600	+300
3528	113400	– –
3529	112900	– –
3530	111376	+60
3531	111084	+61
3532	107831	+58
3533	107667	+49
3534	101538	+46
3535	106282	+38
3539	100108	+54
3536	106164	+57
3537	106048	+58
3538	99817	+55
3540	99613	+54
3541	96251	+55
3542	96107	+52
3543	91421	+50
3544	91338	+50
3546	89071	+49
3547	88873	+48
3548	88775	+48
3550	84124	+45
3551	83799	+46
3545	88670	+49
3549	83739	+46
3552	76839	+45
3554	76670	+42
3555	76670	+42
3553	76321	+42
3571	66123	+36
3556	73241	+39
3558	73127	+40
3559	70541	+38
3560	66755	+37
3561	66568	+36
3557	73514	+40
3572	66805	+37
3573	66525	+37
3574	61340	+33
3577	61276	+33
3578	56606	+31
3575	61054	+198
3576	60884	+198
3579	56185	+182
3580	52735	+25
3581	50057	+27
3582	46164	+25
3583	42903	+23
3584	40555	+22
3585	38446	+21
3586	34810	+19
3588	34756	+19
3587	34891	+19
3591	31790	+18
3592	31734	+17
3593	31702	+18
3589	31526	-295
3594	30046	-289
3590	31559	+70
3595	30065	+68
3% מלווה פיתוח (צבירה במלוה)		
2001	129400	+500
2002	129000	+600
2003	124500	+400
2004	124700	+600
2005	117300	+700
2006	117000	+599
2007	114700	+299
2008	113058	+600
2009	115580	– –
2010	114800	+900
2011	112100	+800
2012	111600	– –
2013	112100	– –
2014	109400	+1000
2015	109000	– –
2016	109400	+700
2017	100889	-530
2019	100091	-554
2020	104926	-539
2018	109198	+462
2021	105660	+454
2022	105179	+8057
2023	102597	+56
2024	95457	+55
2027	91995	+51
2031	85060	+47
2025	95963	-336
2026	95640	-338
2028	92645	-341
2030	88069	-337
2029	87910	+48
2033	80872	+44
2035	74211	+41
2032	86309	+536
2034	81519	+522
2036	74810	+494
2037	71965	+1957
2052	68459	+1797
2038	70955	+306
2040	68295	+302
2051	64587	+294
2039	67789	+210
2041	64142	+204
2055	59424	+277
2054	54608	+30
2056	50510	+23
2058	47425	+26
2060	43728	+24
2065	55181	+26
2057	52703	+29
2059	47901	+26
2061	33951	+18
2062	32356	+16
2063	31459	+15
רמון		
7001	223.5	-1.7
7002	216.5	-1.7
7003	207.1	-0.4
7004	190.6	-0.4
7005	178.2	-5
7006	167.9	+0.6
7007	156.2	+0.9
7008	153.7	+0.8
7009	149.8	+1.8
7010	140	+0.5
7011	132.5	+0.5
7012	127.5	+0.4
7013	120.4	+0.4
7014	104.8	+0.4
7015	86.9	+0.3
7016	88.9	+0.3
7017	88	+0.3
7018	87.8	+0.5
7019	88.2	+0.5
7020	88	+0.5
7021	87.2	+0.3
7201	84.8	+0.5
גלבוע		
6101	11864	+41
6102	6896	+26
6103	6221	+22
6104	5701	+20
6105	5402	+19
6106	5220	+19
6107	5024	+18
6108	3574	+31
6109	3397	+30
6110	3336	+29
6111	2795	+13
6112	2710	+13
6113	1821	+7
6151	715.4	-7.2
6152	695	-7.2
6153	601.6	+7.5
6154	590.8	+7.4
6155	382.5	+1.3
6156	306.4	+2.5
6157	230.4	+0.8
6158	218.3	+0.7
6159	184.5	+0.1
6160	173	– –
6161	167	– –
6162	149.6	+0.6
6163	139.8	+0.8
6164	135.8	+0.8
6165	124.8	+0.8
6166	128.4	+1.7
6167	117.8	+1.7
6168	116	+1.7
6169	109.1	+0.7
6170	102.6	+0.4
6171	74.4	+1.7
6172	73.3	+1.7
6601	80.1	+0.3
ארמון		
2501	153.2	+1.1
2502	150.5	+1.1
2503	145.7	+1.1
2504	145	+1
2505	139.4	+1
2506	134	+0.4
2507	129.3	+0.4
2508	100.3	+0.5
100% מט"ח		
אל אוש	811	– –
אלביט	203.3	– –
אלותא	1200	-10
אלסינט	59.4	– –
טורמקס	701	– –
תדר 84	93.9	+0.1
תדר 85	400	– –
הב היש	189.2	– –
דיס הש	163.9	– –
כור	144.5	-0.3
כלל	433.9	-1.1
מצמ ד	238.8	– –
מצמ מ	350	– –
מצמ י	420	– –
רד	99	– –
סל בנ	163	– –
תעש	175.2	-0.7
מדד/מט"ח		
בל"ת	115.5	+5
דיס הש	116.5	– –
כור	120.6	– –
כלל	147	+1.4
בב דיס	115.8	+0.2
משא מ	113.4	+1
משא מ	106.4	– –
מצא מ	98.6	+1

דחפון
שרות הודעות מלאכי של זהב
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

אתמול, צהריים, 8.9.1986 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

ליש"ט שטרלינג	$ ארצות הברית	1.4900/1.4910
ל"ש אה"ב	מרקים גרמניים	2.0630/2.0640
	פלורינים הולנדיים	2.3280/2.3290
	פרנקים שוויצריים	1.6835/1.6845
	פרנקים בלגיים	42.74/42.78
	פרנקים צרפתיים	6.7600/6.7640
	לירטות איטלקיות	1422.00/1423.00
	ינים יפניים	155.55/155.65
ליסד"ר	$ ארצות הברית	1.1966/1.1971

שער הזהב 419.00 $ אה"ב אונקיה לטון

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ליש"ט/$	$/פר"ש	$/מ"ג
1 ח':	1.4849/1.4860	1.6807/1.6821	2.0604/2.0617
3 ח':	1.4752/1.4764	1.6763/1.6778	2.0553/2.0568
6 ח':	1.4627/1.4642	1.6687/1.6705	2.0483/2.0498

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

אישי מקצועי מיוחד
זה היחוד של בנק אגוד. יחס אישי, ידע מקצועי ושרות מיוחד - הנך מוזמן להכנס אל כל אחד מסניפי הבנק. להתראות!
union bank בנק אגוד

ספורט

בעריכת יואל ארזי

הערב (18.00) ברמת־גן גמר גביע ליליין

הפרס הראשון קורץ למכבי חיפה ות"א

כדורגל

מאת משה הר־געש ואברהם ציבין
סופרי "ספורט הארץ"

שלושה ימים בלבד לאחר שקבוצות הליגה הלאומית החלו רשמית בספירה לאחור — המחזור הראשון בגביע הטוטו — לקראת יריית הזינוק של פתיחת הליגה, בעוד עשרה ימים, כבר יוענק הערב התואר הראשון לעונת החורף, גביע ליליין, הנושא את שמו של יהודה ליליין ז"ל, מי שהיה מראשי ההתאחדות לכדורגל. הטורניר המרובע, בהשתתפות קבוצות הצמרת של עונת אשתקד יסתיים הערב באיצטדיון רמת־גן. במישחק הגמר (שעה 18.00) יתמודדו שני מנצחי הסיבוב הראשון שהיה לפני שבוע, מכבי חיפה, סגן האלוף שהביס 0–2 את בית"ר ירושלים מחזיק הגביע, נגד מכבי תל־אביב שניצח 1–3 בדרבי את האלוף הפועל תל־אביב. שני המנוצחים יתמודדו על המקום השלישי במישחק מוקדם (שעה 16.00).

"התייחסנו לטורניר כאל הכנה מתאימה", אמר שמעון שנהר מאמן מכבי תל־אביב. "אך אם כבר הגענו לגמר, אנו שואפים לזכות בגביע". יום עמוס עבר אתמול על שחקני מכבי תל־אביב: אימון בוקר, אימון אחר־הצהריים ובשעות הערב חגיגות נישואיהם של שניים משחקני הקבוצה, עודד מכנס ומוטי איווניר שעבר לרודה ההולנדית. שנהר מודע לעובדה שחניכיו הרשימו עד כה גם בגביע הטוטו — ניצחון ביתי 2–0 על מכבי פתח־תקוה — אך בכוונתו לאפשר לכמה משחקני המפתח לנוח. "עדיין לא החלטתי במי המדובר. עודד ביקש מכבי שאקח אותו בחשבון להרכב, למרות נישואיו", אמר שנהר.

גם שחקני מכבי חיפה רוצים לזכות בגביע, אולי כדי להוכיח, כי ההפסד הביתי המפתיע 0–3 להפועל כפר־סבא בגביע הטוטו, היה מיקרי. אל ההרכב עשוי לחזור הקשר ברוך מימן, עושה המישחק של מכבי חיפה. לעומת זאת נראה שהופעת הבכורה הרישמית בישראל של דניאל ברייליבסקי, כדורגלן הרכש היהודי מארגנטינה, תידחה למועד מאוחר יותר, אולי אף עד למישחק הראשון בליגה נגד מכבי יבנה.

בהפועל תל־אביב לעומת זאת, מתוכננת הופעת בכורה של חולין הרכש מאיר בן־שיטרית. דוד שוייצר מאמן הקבוצה, מתייחס למישחק זה כאל חוליה נוספת בהכנות לפתיחת הליגה ולא יותר. "נדמה לי שגם בית"ר ירושלים אינו מתייחס למישחק ברצינות יתרה", הסביר שוייצר. חניכיו ודאי ירצו לתקן את הרושם ממישחק ההפסד למכבי ולזכות בניצחון רישמי ראשון בעונה זו, לאחר התיקו הביתי המאכזב 1–1 עם בני־יהודה בגביע הטוטו בשבת.

בבית"ר ירושלים שאבו עידוד מההסכם שהושג שלשום עם אורי מלמיליאן. אך נראה שאורי לא ישחק היום. לחניכיו של דרור קשטן תהיה זו הופעה שלישית רצופה באיצטדיון רמת־גן תוך שבוע. לגבי מחזיקי הגביע התמודדות עם האלוף מחייבת בכל עת. למעשה זו תהיה חזרה גנרלית למיפגש אלוף האלופים שיהיה באותה זירה ביום ג' של השבוע הבא.

בריאן רובסון: דלגליש במהדורה חדשה במנצ'סטר?

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). הצלחתו של קני דלגליש כמנהל־שחקן בליוורפול, ועתידו המעורער של רון אטקינסון כמנהל מנצ'סטר יונייטד, עשויים לסלול את הדרך למינויו של כדורגלן מפורסם נוסף לתפקיד כפול: בריאן רובסון, קפטן נבחרת אנגליה. ה"סאנדיי מירור" משלשום מגלה, כי בריאן נתמך באהדתם של יותר ויותר אנשי־מפתח באולד טראפורד, כדי "להיכנס לנעליו" של הבוס שלו — אם וכאשר יוחלט סופית להדיחו.

גם אטקינסון עצמו חש היטב, כי התיקו בשבת שעברה בלסטר — הנקודה הראשונה שהשיגה יונייטד בארבעה מישחקים — לא הצילה את עורו. אין לו שום אשליות, מפני שהפתיחה המאכזבת של מנצ'סטר, הגרועה ביותר ב־12 השנים האחרונות, עלולה לשים קץ לזיקה שלו עם מועדון־האם. הגם ש"האיש החזק" של יונייטד, מארטין אדוארדס, מוסיף לעמוד לימינו של אטקינסון גם בעת צרה זו — חשים רבים, כי הסוף הבלתי נמנע קרב והולך.

בחוגים מסויימים במחנה הגדול של אוהדי יונייטד היו רוצים לראות בשובו של טומי דוקרטי. אחרים נוקבים בשמות כוכבי יונייטד לשעבר, לו מקאורי המנהל עתה את סווינדון־טאון מהליגה השלישית, או סטיב קופל, שנאלץ לפרוש בשל פציעה ממושכת ומנהל כיום את קריסטל פאלאס מהליגה השניה. מבין "אנשי החוץ" מזכירים את טרי ונבלס, הקשור בחוזה עם ברצלונה עד סוף העונה, ואת מנהל אברדין אלכס פרגוסון. אפשרות נוספת שהועלתה בימים אלה היא מינוי בריאן רובסון כמנהל, ולצידו כיועץ מקצועי בכיר בובי צ'רלטון, מגדולי כוכביה של מנצ'סטר יונייטד בכל הזמנים.

לפי שעה, אלה השערות וניחושים בלבד. רון אטקינסון מוסיף לנהל את המועדון המפואר ומקווה להיחלץ בהקדם מהמקום האחרון בדירוג. יש אומרים, כי הכל עשוי להשתנות עם שובו של בריאן רובסון לפעילות סדירה בהרכב הקבוצה. בשבת שעברה שיחק בקבוצת המילואים, ולמרות ההפסד 1–4 של יונייטד במיגרש של ארסנל, סיים רובסון את 90 הדקות ללא בעיות. היה זה מישחקו המלא הראשון מאז הורע מצב כתפו הפצועה במישחק נגד מארוקו בטורניר העולמי במכסיקו ביוני. "אני שבע רצון מקצב ההחלמה. אעבור מיבחן נוסף באמצע השבוע, ואם יתברר שאני כשיר, אהיה כשיר למישחק הליגה הביתי נגד סאות'המפטון בשבת", אמר בריאן רובסון למוסף ה"סאנדיי מירור".

כדורגל

בן־שיטרית עבר להפועל ת"א

מאת סופר "ספורט הארץ"

חולון, מאיר בן־שיטרית עבר אתמול רישמית לקבוצת הפועל תל־אביב. ההעברה נעשתה במשרדי ההתאחדות לכדורגל. בתחילת השבוע חתם בן־שיטרית על חוזה לפיו ישחק בשנתיים הקרובות בשורות האלופה.

ישראל ששון, הקשר הוותיק של הפועל יהוד מהליגה הארצית, חזר אתמול לקבוצת נעוריו.

המאמן רונן חזר לפעילות בלוד

מאת סופר "ספורט הארץ"

צבי רונן חזר אתמול לאמן את הפועל לוד, שעלה השנה לליגה הלאומית. צבי רגב, מראשי המועדון, סיפר כי רונן ניאות לחזור לתפקיד כמאמן הקבוצה בעקבות פניה מרגשת שנעשתה אליו שלשום מטעם העיר על ידי משלחת שכללה גם את ראש העיר, מקסים לוי.

היום עשויה הקבוצה לצאת למחנה אימונים. המישחק הביתי בגביע הטוטו נגד הפועל באר־שבע יהיה כבר ביום שישי. רגב הבהיר כי הפועל לוד מעוניין לקיים את כל המישחקים הביתיים שלו בימי שישי.

בת"א ממתינים לאישור מפולין ומיוגוסלוויה

מאת סופר "ספורט הארץ"

בהתאחדות הישראלית עדיין ממתינים לאישורי עבודה מהתאחדויות הכדורגל של פולין ויוגוסלוויה, לשני המועמדים לאימון נבחרות ישראל: אנטוני פיוחובייצ'יק, שאימן את נבחרת פולין באליפויות העולם ב־1982 ו־1986, ומילינקו מיאייץ' שנבחר עם הנבחרת הלאומית של יוגוסלוויה ואימן בין היתר את הכוכב האדום בלגראד.

בהתאחדות הישראלית מקווים כי האישורים יגיעו עד סוף השבוע. במועד זה מתוכננת ישיבה נוספת של ועדת־השישה, שמינתה ההתאחדות לבחירת מאמן לאומי.

מוטי ועודד מתחת לחופה

שני הלוחצים מצטיינים, אחרי ששיחקו במכבי תל־אביב עד לפני שבועות מיספר ושניים שיחקו העונה, באו אמש בברית הנישואים: משמאל: מוטי איווניר, שהגיע אחרי המבחנים מהולנד, מיהר למלון "הילטון" בתל־אביב לשאת את עופרה זילברמן. מימין: עודד מכנס ועינת אופק, בתו של מנכ"ל הוועד האולימפי, נישאו בחוג המשפחה בבית פרטי ברמת השרון (צילומים: עוזי קרן).

יעקבי הוביל את חולון לניצחון על ירושלים

כדורסל

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

הפועל חולון ממשיך להפגין יכולת בינונית במישחקי האימון שלו ואתמול גבר, בקושי, על העולה החדשה, הפועל ירושלים, 74–72 (38–39), במישחק שנערך בחולון.

הירושלמים היו טובים יותר במחצית הראשונה, בה שיחקו באופן מבוקר, בהנהגתו של גל קנו (קלע במישחק 4 סלי 3 נקודות מ־4 נסיונות) ותוך הסתמכות על יכולתם של שני הזרים, ריקי בראון ולאמר הוד. חולון שיחקה בהגנה בלתי מאורגנת ושחקניה זרקו ממצבים לא נוחים ולא שמרו היטב.

במחצית השניה שיפרה חולון את מישחק ההגנה שלה ונעזרה ביכולת הקליעה של עופר יעקבי (12 נקודות אחרי ההפסקה) שהוליך את ג'ב בוגין חולש. יעקבי העלה את חולון ליתרון 60–57, בדקה ה־30 וקבוצתו שמרה עליו עד לסיום.

בחולון עדיין חסרות נקודות של ג'ב בוגין והמישחק הקבוצתי, בהגנה ובהתקפה, טעון שיפור. הציבין של שמחה ריגר, לעומת זאת, הרשימו במישחק הצוות שלהם (ריירד בלאט תורם רבות לקבוצה) והם יגרמו בעיות לקבוצות רבות בליגה.

לחולון הירבו לקלוע: בידלי 18, באוסמר 17, סרי 13. לירושלים: הוד 20, בראון 20, קנו 12.

ויינקנרץ יוצא לאיטליה לחפש חיזוק להפועל ת"א

מאת סופר "ספורט הארץ"

מאמן קבוצת הפועל תל אביב, משה ויינקנרץ, יוצא היום לאיטליה, כדי למצוא שחקן זר שני. ויינקנרץ מחפש שחקן גבוה חזק, שיוכל לעזור ללאוון מרסר בקליטת הכדורים החוזרים וגם לקלוע. אך עד עתה לא מצא מועמד מתאים. הערב יחזה במישחק ראווה של שחקנים אמריקאים הנבחרים באיטליה.

● פנאתינאיקוס אתונה, מחזיקת הגביע היווני בכדורסל, הגיעה אתמול לישראל ותשתתף כאן בכמה מישחקי רעים בשבוע הקרוב. אל הקבוצה היוונית, שהוזמנה על ידי סוכן השחקנים אבי וילנסקי, אמורה להצטרף מחר אלופת יוון, אריס סאלוניקי, בשורותיה מופיע מלך הסלים של מישחקי אליפות העולם האחרונה, ניקו גאליס.

● הפועל רמת־גן החלה אתמול באימוניה בהדרכתו של המאמן האמריקאי אלן לוניק. באימון הבכורה השתתף קית כנג, למרות שלא ברור כלל אם הוא מעוניין להישאר בקבוצה. הפועל רמת־גן תר בעת אחר מגרש ביתי לערוך בו את אימוניה, מכיוון שהמגרש הביתי המיועד, בבית הספר אוסישקין, יהיה סגור בעוד כחודשיים.

● אלופת הולנד, נאשואה דן בוס, תשחק הערב (19.45) נגד הפועל תל אביב, בחנוכת אולם הספורט החדש בשכונת מורשה ברמת השרון. באולם זה תשחק השנה קבוצת הכדורסל של א.ס. רמת השרון בליגה הארצית המאומנת על ידי סטיב קפלן.

צרפתיה אלופת העולם

קולורדו ספרינגס (אי־פי). רוכבת האופניים הצרפתיה ז'אני לונגו זכתה כאן בפעם השניה ברציפות באליפות העולם ברכיבה על כביש. היא עברה את 61.6 הקילומטרים ב־1.38 שעה והקדימה את ג'אנל פארקס מארה"ב ואלה יעקובלבה מברה"מ.

ברכיבה על כביש לחובבים למרחק 169.4 קילומטרים, ניצח המזרחגרמני אובה אמפלר ב־4:14.48 שעות לפני ההולנדים ג'ון טאלן והאריאן יאנזה.

גיבסון מועמד למכבי ר"ג

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

הכדורסלן האמריקאי שחום העור לארי גיבסון (2.08 מ', בן 29), הוא המועמד לחיזוקה של קבוצת מכבי רמת גן. גיבסון הגיע לפני שנה לישראל לחזק את הפועל רמת גן, אך עזב במהירות לאחר שנודע לו על מצבה הכספי־ניהולי. הוא שיחק בספרד בקבוצת ואוסקה (נוצחה השבוע על ידי מכבי תל אביב, שם היה המצטיין עם 23 נקודות ו־11 ריבאונדים למישחק).

גיבסון אמור להגיע הערב לישראל.

כדורעף

סין וקובה ללא הפסד באליפות העולם לנשים

פראג (אי־פי). סין וקובה, הן הנבחרות היחידות ללא הפסד בשלב חצי הגמר של אליפות העולם בכדורעף לנשים.

בחזרה על מישחק הגמר באולימפיאדת לוס־אנג'לס גברה שם סין על ארצות הברית 0–3. לארה"ב ניצחון אחד ושני הפסדים. קובה הנחילה הפסד ראשון 1–3 לדרום קוריאה המדורגת שניה בבית ב'.

קסלר ממשיך בקלן

קלן (ע"ן) גיאורג קסלר, מאמנה של פ.צ. קלן ימשיך בתפקידו לאחר שיחה בת שעתיים שהיתה לו עם הנהלת המועדון.

בכך הופרכו השמועות שקסלר הוזמן לישיבה, כדי להודיע לו על הדחתו בעקבות כשלונותיה הרצופים של הקבוצה בליגה.

בחזרה לימי הזוהר מבטיח ריגר לירושלמים

אומר: "לא נשארתי בבירה כדי להציל את הקבוצה מירידה, אלא כדי להובילה לצמרת"

מאת רוני דיאמן
סופר "ספורט הארץ" בירושלים

חורף חם צפוי בהיכל הספורט המודרני בשכונת מלחה בירושלים, בבירה שתוכניותיו השאפתניות של שמחה ריגר תלויות להחזיר את הפועל ירושלים לימי הזוהר של שנות ה־60 ותחילת שנות ה־70.

אז, בתקופתה הגדולה, כאשר נמנתה הקבוצה הירושלמית על צמרת הכדורסל הישראלי, התגדרה בשמות נוצצים של כוכבים כמו דוד קמינסקי, ישראל אמיר, יואל שטיינברג ומאוחר יותר האמריקאים הבלתי נשכחים מייק לי, לי פראוס, האחים פישר וקנראל פינגר.

אז שיחק הפועל ירושלים באולם צר המידות ברחוב שטראוס. עכשיו עומד לרשות המועדון ההיכל המודרני המכיל 1700 מושבים, המוכר כבר היטב לקבוצות הלאומית מהעונות קודמות. בניגוד לקבוצת הכדורגל של המועדון, המתבלבלת מאין ספור בעיות אירגוניות וכספיות, הרי שהכדורסלנים הירושלמים נהנים מתנאים נאותים ומגישה רצינית של המנהלים. גישה זו התבטאה ברכישת שני שחקני חיזוק שזמני עוז, אשר הרשימו באימונים במישחקי המיבחן, הוכיחו כי מדובר בשחקנים מהשורה הראשונה.

ריקי בראון בן ה־31 שגובהו 2.05 מ', שיחק בארבע השנים האחרונות בנסיכות קאטאר. ובעבר נימנה על שורותיה של הקבוצה האיטלקית קאוורסה. לגבי לאמר הוד בן ה־25, שגובהו 1.96 מ', קיימות ציפיות גבוהות יותר, מאחר שנחשב לשחקן אטרקטיבי ומבריק יותר. בקבוצה מאמינים, כי הוא לבדו ימשוך קהל רב להיכל בעונה הבאה.

מלבד שני הזרים תולים תקוות רבות בירושלים גם ב"בית"רי" ביל מילר, אשר הצטרף לקבוצה לאחר מאבקים משפטיים. מילר, לדברי המאמן ריגר, יאלץ כבר בתקופה הקרובה לשנות סיגנון ולהסתגל להיות שחקן צוות, לאחר שבעונה החולפת הצליח לבדו להחזיק את הקבוצה הבית"רית בליגה הארצית.

שחקן רכש נוסף שעשוי לסייע לקבוצה הוא היהודי־אמריקאי דויד בלאט, ששיחק בעבר במכבי חיפה. כחוזר אזרח ישראלי אינו נחשב לשחקן זר.

עזיבתם הצונה של שניים מהשחקנים החשובים בקבוצה, שהצעידו אותה בעונה החולפת לליגה הלאומית דן סמית ומשה רייס, חייבה את רכישתו של ראלף רגיאלס. אולם לפורת זאת לא ויתרו עדיין בירושלים על האפשרות למנוע בדרך משפטית את העברתו של סמית לגליל עליון, כדי לאלצו להמשיך בירושלים גם בעונה הבאה. קיימת גם מגמה לנסות ולהחזיר מארה"ב את כוכב הקבוצה בעונה החולפת, יוסי רוכר, אולם רק בחודש אוקטובר יתברר אם בכלל ניתן יהיה להחזירו.

בניגוד למנהלי הקבוצה בעלי השאיפות הצנועות ביותר (היו"ר נסים אייזנר: "אם לא ניפול לארצית עשינו את שלנו"), הרי שמאמנה הססגוני והשנוי במחלוקת, שמחה ריגר, לא מהסס להצהיר, כי פני הקבוצה לחלק העליון בטבלה, כפי שהוא מבטא זאת בלשונו העשירה: "מי שאתה שואל אותי על סיכויי ההישארות, עדיף שתראיין אנשים אחרים. אני לא נשארתי בירושלים, כדי להציל את הקבוצה מירידה, אלא כדי להובילה לצמרת".

הוותיק בשחקני הקבוצה, עדי בן ארי בן ה־29, סבור כי המטרה חייבת להתמקד בבניית תשתית ולא ברדיפה להישגים מידיים. "לצערי אין שום שינוי בגישה של הניהול, האורי מוכן לפרס ולפרש יותר".

רבים סבורים, כי שוב תוחמץ ההזדמנות לבנות קבוצה לטווח ארוך, וזאת בגלל העדר צעירים מוכשרים. כן עלולה הקבוצה לסבול מהיעדר שחקנים מוליאים בעמדה סבירה. מבחינה אירגונית מתכוננים לקלוט את האוהדים אשר נטשו את הקבוצה בשנים האחרונות. אנשי ההנהלה מאמינים, כי ברוב המשחקים יהיו היציעים מלאים. לשם כך הוזלה מכירת המנויים (150 ש"ח) והקבוצה משוכנעים, כי באמצעות הכנסות המצופות, ניתן יהיה לסיים את העונה עם תקציב מאוזן.

נשים

ניצחון 65–70 על הכוכב האדום במישחק אימון

ווּרסאק, יוגוסלוויה (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל זכתה כאן אמש להישג נאה כשניצחה את קבוצת הכוכב האדום בלגראד 70–65 (32–39). היה זה מישחק מיבחן ראשון לישראליות לקראת הטורניר הקדם־אירופי שיחול כאן ביום חמישי. הערב תקיים הנבחרת מיבחן נוסף נגד קבוצת ויוודינה.

קולעות הנקודות לישראל היו: דיינגר 23, גודן 14, ליטבינראוף 10, רזן 7, מזרחי 6, בריאלובסקי 4, גרוסמן 4, זימבונט 2.

יריבתה הראשונה של ישראל בטורניר הקדם־אירופי תהיה צרפת. ביום שישי ישחקו הישראליות נגד יוגוסלוויה ובשבת נגד אירלנד.

שפר ולבקוביץ לכנס בשוייץ

מאת סופר "ספורט הארץ"

המאמנים עמנואל שפר ואמציה לבקוביץ ישתתפו בסמינר למאמנים, שיהיה בשוייץ באוקטובר, בחסות איגוד הכדורגל האירופי (אופ"א).

השניים שיתפו פעולה בנבחרת שהצעידה את ישראל — בפעם הראשונה בתולדותיה — לגמר אליפות העולם במכסיקו ב־1970. שפר היה מאמן הנבחרת, ולבקוביץ שימש עוזרו.

ההתאחדות לנציגי הארצית וא': "שבו עם המרכזים"

מאת סופר "ספורט הארץ"

מזכירות ההתאחדות לכדורגל דחתה אתמול פניה של נציגי קבוצות הליגה הארצית וליגה א' להיפגש עימה בנושא שיטת צמצום הליגות. בכנס שהיה שלשום החליטו נציגי ליגות אלה לא להתחיל את העונה, אם שיטת הצימצום לא תשונה. מזכירות ההתאחדות החליטה, כי נציגי הקבוצות ידונו בנושא זה במרכזים ולא במרכז עם ההתאחדות.

דגן — לטכס אזכרה לסטנלי רוס

מאת סופר "ספורט הארץ"

יוסף דגן, הממונה על קשרי החוץ בהתאחדות לכדורגל, ייצג את ישראל בטכס אזכרה לסר סטנלי רוס, שהיה נשיא פיפ"א ושימש בתפקידים בכירים גם בהתאחדות הכדורגל האנגלית. הטכס יהיה בלונדון ב־25 בספטמבר. באותה עת ישהה דגן באנגליה בביקור פרטי.

רוס מת ביולי בגיל 91, לאחר שחש ברע בעת אליפות העולם במכסיקו, משם הוטס חזרה לאנגליה הארצו.

● באמיטואל קאוויר ניצחה את פאואר דינמו מזאמביה 0–2 במישחק הראשון בגביע אפריקה למחזיקות גביע.

אין מה לדבר: איוואן ומרטינה הטובים ביותר

טניס

ניו־יורק (שרות "ספורט הארץ"). מילוסלאב מציר והלנה סוקובה קיבלו כאן ביום ראשון בלילה שיעור מאלף בטניס והוכחה ברורה לכך, שאיוון לנדל ומרטינה נברטילובה הם הטניסאים הטובים בעולם.

אחרי שמרטינה הביסה את סוקובה 6–3, 6–2, מוזן לנדל את מציר 6–4, 6–2, 6–0, בגמר היחידים באליפות הפתוחה של ארה"ב. כל אחד מהם זכה ב־210 אלף דולאר, בעוד שהמנוצחים קיבלו מחצית הסכום. לנדל ונברטילובה הופיעו השנה בשלושת מישחקי הגמר בתחרויות הגרנד סלאם. לנדל ניצח בפאריס והפסיד בווימבלדון; נברטילובה ניצחה בווימבלדון ובניו־יורק, והפסידה בפאריס.

"אחרי שזכיתי כאן בתואר בשנה שעברה הרגשתי כל כך טוב, שרציתי לעשות זאת שוב", אמר לנדל. "ההרגשה הפעם טובה עוד יותר. אין לי ספק, שגם בשנה הבאה ארצה לנצח כאן". לנדל הגיש 10 אסים במהלך המישחק, ולא הותיר סיכוי ליריבו המזוקן, שהיה בתמונה רק במערכה הראשונה. אבל מציר לא איבד את חוש ההומור שלו גם אחרי ההפסד. כאשר נשאל במסיבת עיתונאים, אם מהלך המישחק הועבר בשידור חי בצ'כוסלובקיה, השיב: "איני יודע. לא הייתי שם".

בתוך 24 שעות הוכיחה מרטינה לשתי יריבות צעירות, כי עדיין אין בכוונתה לוותר על המקום הראשון. אחרי ניצחונה הדרמטי על שטפי גראף בת ה־17 בחצי הגמר, היה לה יתרון מוחלט על סוקובה. "הלנה היתה עצבנית מאד בגלל הופעתה בגמר חשוב כזה. נסיתי להרגיע אותה. אין לי ספק שהיא תחזור לשחק כאן. אמרתי לה שאני מקווה שתזכה בתואר, אבל לא במישחק נגדי".

למרטינה היתה זו זכיה שלישית בתואר האמריקאי: "זה תמיד משהו מיוחד עבורי. אמנם לא נולדתי בארצות הברית, אבל לבי כאן מאחר וכאן ביתי".

נברטילובה הוסיפה למאזנה עוד תואר, כאשר יחד עם פאם שרייבר ניצחה בגמר לזוגות נשים את הצמד מנדליקובה וונדי טרנבל 6–4, 3–6, 6–3.

אלופי ארה"ב בטניס מניפים את הגביעים: מרטינה נברטילובה (מימין) ואיוון לנדל. לב (צילומי רויטר ואי־פי).

פחות מ־2,000 כרטיסים נמכרו למרתון בבלומפילד

כדורגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

כ־1,750 כרטיסים נמכרו בשבת למרתון המשולש באיצטדיון בלומפילד ביפו — גילה שלום הדר, הממונה על ארגון המישחקים של שמשון ובית"ר ירושלים. שתי הקבוצות יופיעו העונה בצוותא בהצגות כפולות באיצטדיון בלומפילד. ההכנסה היתה כ־21 אלף ש"ח.

הדר אמר כי נבדקת אפשרות לערוך מרתון משולש נוסף בבלומפילד גם בשבת הקרובה, במחזור השני של טורניר גביע הטוטו. הכוונה למישחקים הביתיים של הפועל תל־אביב, מכבי תל־אביב ובית"ר ירושלים.

נראה, כי בכל מקרה תהיה בבלומפילד הצגה כפולה, שתכלול לפחות את מישחקי הבית של הפועל ומכבי תל־אביב.

ההתאחדות אישרה הקמת מכללה לשופטים

מזכירות ההתאחדות לכדורגל אישרה אתמול הקמת מכללה לשופטים. נושא זה נכלל במסכת החידושים שיזם אברהם קליין, היו"ר החדש של איגוד השופטים.

נוער

גם ליכטנשטיין לטורניר החורף

מאת סופר "ספורט הארץ"

נסיכות ליכטנשטיין הבטיחה את השתתפותה בטורניר החורף הבינלאומי לנוער בכדורגל, שיהיה בישראל בסוף השנה. עד כה אישרו את השתתפותן יוון, קפריסין, שוייץ, מלטה ורומניה.

בתל־אביב עדיין מצפים לאישורים מבלגיה, דנמרק והונגריה.

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של
חיים פירסטנברג
בן חברנו המנוח
אפרים ז"ל
(מסניף ת"א)
מחללי האוטובוס שהותקף ע"י מרצחים במעלה העקרבים ב־1955
הלוויה תתקיים היום, יום ג' 9.9.86, ה' אלול תשמ"ו בשעה 14.30 אחה"צ בבית העלמין בחולות יצחק תל־אביב
החברים מתבקשים לחלוק למנוח את הכבוד האחרון
הנהלת אגד
החברים והעובדים

מרדכי שטינהרץ
איננו
יושבים שבעה בבית המנוח
רחוב שינקין 46 גבעתיים
המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אהובנו
אברהם תדמור ז"ל
נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה מחר, יום רביעי, ו' באלול תשמ"ו, 10.9.86, בשעה 16.00 בבית הקברות החדש ברמת השרון (צומת מורשה).
תודה למנחמינו
המשפחה

לאלוף **עמנואל סקל** ומשפחתו
בנפול
יואב ז"ל
אתכם באבלכם הכבד
משפחות "הבונים"

לרינה, לבנים ולכל המשפחה
אתכם באבלכם על מותו בטרם עת של
פרופ' יצחק פלסר ז"ל
מחבריו לעבודה
במחלקה לפיסיקה במכון ויצמן

בית מכון ויצמן למדע
וסגל המחלקה לגנטיקה של צמחים
משתתפים באבלו של
יגאל אביבי
על מות **אביו** ז"ל

להברנו **אשרי אריה**
(מסניף אשקלון)
אתך באבלך בהולקת האם
קרינדל ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

אנו משתתפים בצערה של
משפחת בושקנייץ
(מאזור חיפה)
על מותה של האם
בלה ז"ל
אגד — ההנהלה החברים והשכירים
ארגון גימלאי אגד
קרן גימלאות של חברי אגד

לגיא גורביץ והמשפחה
תנחומינו הכנים על מות ראש המשפחה
אליהו גורביץ ז"ל
דרור אלון, דרור אביבי,
חברה ימית חיפה בע"מ

לנילי ולאורי הקטן
אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם ראש המשפחה
יורם מוהליבר ז"ל
היקר באדם
מתושבי יפו העתיקה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של
בעלי, אחי, אבינו וסבנו
יוסף אלתר
הלוויה תצא היום יום שלישי ה' באלול תשמ"ו (9.9.86) בשעה 14.30
מבית המנוח ברחוב שינקין 33 תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ליד בית המנוח

אשתו: חוה (אווה) אלתר
אחותו: פרידה רוזנטל
ילדיו: עליזה ועמוס אלתר
ניצה ואורי עולמי
נכדיו: גיל, אמיר, גיא, נירית וירון
וכל בני המשפחה בארץ ובעולם

העיר תל־אביב־יפו
המומה עם פטירתו של
הרב יצחק ידידיה פרנקל ז"ל
הרב הראשי וראש אבות בתי הדין בתל־אביב־יפו "רב השכונות", גאון בתורה, מתרחק מן הגאווה, שוחר שלום ואוהב שלום ואוהב אדם
אזרח כבוד של תל־אביב־יפו, אדם יקר
שלמה להט
ראש עירית תל־אביב־יפו

הלוח הארצי
הארץ חדשות

מצב חירום בצ'ילה לאחר ניסיון התנקשות בפינושה

סאנטיאגו, (ע־ת). מצב חירום המעניק לנשיא צ'ילה, אוגוסטו פינושה, סמכויות מקיפות למשך שלושה חודשים, נכנס אתמול לתוקפו, לאחר שאנשי גרילה שמאלניים ניסו להתנקש בחייו.

לפחות שני פוליטיקאים של האופוזיציה נעצרו אתמול בבוקר, כשעה שכוחות צבא פתחו בחיפושים מבית לבית בשכונות עוני של סאנטיאגו, הנחשבת כמעוזה של מתנגדים אנטי־ממשלתיים.

חמישה משומרי ראשו של פינושה נהרגו כאשר אנשי גרילה, המצוידים בתת מקלעים, מטולי רקטות ורימוני יד, הגיחו ביום ראשון בלילה מארב לשיירת המכוניות שלו, כאשר הנשיא בן ה־70 חזר ממעונו הכפרי לסאנטיאגו הבירה. פינושה נפצע קל בידו השמאלית. מרסיס כיתה, וכ־10 שומרי ראש נפצעו, אחדים מהם קשה, במטחי כדורים ורקטות, מסרו מקורות במשטרה.

היה זה הניסיון הראשון להתנקש בחיי פינושה, מאז תפסו אנשי הצבא את השלטון בקשר עקוב מדם ב־1973, וגם ההתקפה הנועזת ביותר שנערכה אי פעם בידי אנשי גרילה שמאלניים בצ'ילה. "החזית הפטריוטית מנואל רודריגז" טענה לאחריות למארב.

הרוסים טוענים עתה: דאנילוף סוכן ותיק של הסי־איי־אי

מוסקווה, (ע־ת). "איזווסטיה", עיתון הממשלה הסובייטית, טען אתמול כי הק.ג.ב. העלה בחקירה, שהעיתונאי האמריקאי ניקולאס דאנילוף, שהואשם בריגול, ביצע בעבר כמה משימות בשביל המודיעין האמריקאי.

עוד מוסר העיתון כי הודאה הוזה בשני שמות פרטיים, מיכאיל ומישה, מסר לחוקרי הק.ג.ב. כי נתבקש על ידי דאנילוף להשיג בשבילו צילומים של הציוד הסובייטי באפגניסטן וידיעות על סוד הכוחות הסובייטיים שם.

דובר סובייטי: עדיין אפשרית עיסקה לשיחרור דאנילוף

דובר סובייטי אמר אתמול כי עדיין תיתכן עיסקה כדי למנוע משפט־ריגול לכתב האמריקאי ניקולאס דאנילוף. דובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גרסימוב אמר בראיון בטלוויזיה, כי יתכן שיושג "הסכם דיפלומטי כלשהו", שיוביל לשיחרורו של דאנילוף, אולם יחד עם זאת הצביע על האשמות החמורות שפורסמו ב"איזווסטיה".

פינלנד: דליפה גרעינית גרמה לסגירת כורים מתוצרת בריה"מ

מאת אליהו הזבי סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בשל דליפה של 17.000 ליטר מים, המובילים קרינה רדיואקטיבית, הוחלט על הפסקת פעילותם של הכורים הגרעיניים מתוצרת בריה"מ בלוביסה, המרוחקת כ־100 ק"מ מהלסינקי.

סוכנות הידיעות הפינית מסרה כי הוחלט לקרר את הכורים כדי לבדוק את כל מערכת הזרמת המים, מחשש לתקלה בשסתומי הבטחון.

פינלנד תיאלץ לרכוש חשמל משוודיה ובריה"מ להשלים את החוסר בשל הפסקת הפקת החשמל בשני הכורים הגרעיניים.

נזק רב למשרדי שירות הריגול הנגדי הגרמני — מרכב ממולכד

בון (ע־ר וע"צ). בהתפוצצותה של מכונית ממולכדת נגרם אתמול נזק כבד למטה השירות הגרמני נגד ריגול בקלן. ארגון טרור שמאלני נטל על עצמו את האחריות לפיגוע בהודעה קצרה שנתגלתה בסביבה. נגרם נזק למשרד ההגנה על החוקה ובין היתר נהרסה קומת הקרקע ונשברו זגוגיות רבות. בהודעה שנמצאה ליד בן 5 בפארק סמוך נאמר, כי הפיגוע הוא מעשה ידי "היחידה הלוחמת על שם קריסטוס סוסוביס". בהודעה נאמר כי הפיגוע הוא חלק מן המאבק נגד ארגוני ביטחון במערב אירופה.

יותר מדי רופאים בעולם

אקפולקו, מכסיקו, (ע־ר). בכינוס לרפואה שהסתיים אתמול נאמר כי יש יותר מדי רופאים.

זו היתה רק אחת של מסקנות רבות שנידונו בוועידה בינלאומית שנפתחה אתמול באקפולקו, מטעם ארגון הבריאות העולמי שנערכו בדבונה. השאלה "האם יש יותר מדי רופאים בעולם?" היא הנושא של הוועידה. בה הכינו נציגים מ־40 מדינות בשאלה איך לאמן בצורה טובה יותר את כוח האדם הרפואי של המדינות בהתאם לצרכים הספציפיים.

גלריות מיפן מעוניינות בציורים ופסלים מישראל המוצגים עתה בניו יורק

מאת שלמה שמיר סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). נציגי גלריות מטוקיו מתעניינים בתערוכת הציורים והפסלים מישראל המוצגת בגלריות במנהטן ושוקלות אפשרות כי לאחר שהתערוכה הישראלית תסיים סיבוב מתוכנן בערים שונות בארה"ב, תועבר לטוקיו.

195 יצירות של כ־50 אמנים, ציירים ופסלים מישראל מוצגות בגלריות שונות במנהטן במסגרת מבצע מיוחד "אמנות ישראל בת זמננו". אותו יזמה הגברת מרי אהרנברג אליסוה מבקרת אמנות, אוצרת של מוזיאונים ויועצת לענייני אמנות בניו יורק.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית ערכה אתמול קונצרט במנהטן בביצוע של זובין מהטה, ובהשתתפות הכנר פנחס צוקרמן. התזמורת מסיימת ביקור בן 3 שבועות בארה"ב בשני קונצרטים בניו־יורק. הקונצרט השני יערך בשבת בניצוחו של ליאונרד ברנשטיין. התיאטרון הקאמרי החל להציג בניו־יורק את המחזה קידוש מאת שמואל הספרי ובבימויו.

כלי רכב נקברו במפולת־עפר בהרי שווייץ

ציריך, (ע־ת). כמה כלי רכב נקברו תחת מפולת של עפר וסלעים על כביש בהרי שווייץ ביום שני. אדם אחד נפצע קשה, מסרו שלטונות שווייץ.

דובר שירות ההצלה של שווייץ מסר כי לפחות שלוש מכוניות ומשאית אחת נקברו תחת המפולת על כביש בין אינטרלאקן ולוצרן. אשה אחת הועברה במסוק לבית חולים בציריך ונמסר כי נפצעה קשה.

סין מכרה לאיראן 50 מטוסי מיג־21

מאת אליהו הזבי סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). איראן ריכזה קרוב לחצי מיליון חיילים באזור הביצות של נהר פרת. מחציתם אנשי ה"משמרות המהפכניים" ויתרתם חיילים סדירים.

איראן הצליחה לרכוש בסין 50 מטוסי מיג־21, אך הטייסים עדיין לא סיימו להסתגל למטוס הסובייטי. משקיפים אומרים שניצחון איראני בכיבוש בצרה, או פריצה בצפון עיראק, עשויים להביא ל"רעידת אדמה" בכל המזרח התיכון.

ערך את המדור: חיים בר

תיסגר לשכת תיירות של דרא"פ בטורונטו

מאת גלעד דותן סופר "הארץ" בקנדה

אוטאווה, (מיוחד ל"הארץ"). ג'ו קלארק, שר החוץ הקנדי, הורה לסגור את לשכת התיירות של דרום אפריקה בטורונטו, לאחר שזו פירסמה מודעה פרובוקטיבית בעיתון.

ביום חמישי פירסמה הלשכה מודעה על חצי עמוד בגלוב אנד מייל,

טראויל מוכרת את צפון אמריקה חיפושי נפט למשקיעים פרטיים

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת חיפושי הנפט טראויל עומדת למכור היום את השליטה בחברת צפון אמריקה חיפושי נפט, תמורת מיליון ומאה אלף דולר לאנשי העסקים אלי מקבי ושותפו מיכאל בלומנטל.

הם מתכוונים להשתמש בחברה לא רק לחיפושי נפט. הודעה מקורבת על המשא ומתן העסקה כתוק לרשות לניירות ערך.

חברת טראויל, הנשלטת בידי אנשי העסקים בועז עידיני ואליעזר אחן, תשתמש בתמורת המכירה, לשם קידום עסקי החברה, והרחבת בסיס פעילותה. המשא ומתן נמשך כמה שבועות, וההחלטה הסופית על המכירה אושרה אתמול על ידי האסיפות הכלליות של טראויל וצפון אמריקה.

טראויל השתלטה לפני שנתיים על צפון אמריקה וזו הפעם השנייה שהחברה משנה בעלות. בימים האחרונים ניכרה פעילות ערה ביותר במניות שתי החברות בבורסה, ושעריהן עלו בעשרות אחוזים. נראה כי הבורסה תדרוש מהבעלים החדשים של צפון אמריקה לרכוש גם את מניותיו של הציבור הרחב.

פיקרינג בבורסה: יהיה זה מזל אם ארה"ב לא תפחית את הסיוע לישראל

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יהיה זה מזל אם ממשלת ארה"ב תחליט השנה שלא להקטין את סיוע החוץ שלה לישראל — אמר אתמול תומס פיקרינג, שגריר ארה"ב בישראל, בעת ביקורו בבורסה לניירות ערך בת"א.

בביקור, שנערך ביוזמת שגרירות ארה"ב בישראל נשאל פיקרינג אם ארה"ב תקנה סיוע מיוחד לישראל, לצורך תכנית הצמיחה וענה: "הצמיחה במשק איננה שאלה של כסף, אלא שאלה של מדיניות שוק ההון, מיסים, מעורבות ממשלתית ועוד. הסיוע שאותו מעניקה ארה"ב לישראל בא לפתור בעיות מיוחדות. בארה"ב יש בעיות תקציביות, ולכן ישראל תקבל השנה רק את הסיוע הרגיל, ואת החסר תצטרך להשלים ממקורותיה היא." פיקרינג סבור, כי ישראל החלה לנקוט בצעדים ראשונים לקראת הצמיחה, אך אין די בכך.

לדברי השגריר האמריקאי, נושא הצמיחה יעלה בדיונים שיתקיימו עם ראשי המשק בעת ביקורם בשבוע הבא בארה"ב.

דירקטורים אמריקאיים פרשו מסאייטקס בשל חשש מתביעות

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שלושה חברי דירקטוריון חברת סאייטקס, פרדריק אדלר, תומס אנטורברג, ולסטר קראון, כולם תושבי ארה"ב הודיעו אתמול להנהלת החברה על החלטתם לפרוש מחברותם בדירקטוריון. השלושה נימקו את החלטתם בקשיים הגוברים והולכים בהשגת כיסוי ביטוחי מתאים עבורם. השלושה הדגישו עם זאת את תמיכתם בחברה, ואת נכונותם להמשיך ולהעמיד לרשותה את עצמם ונסיונם העסקי.

נגד סאייטקס ומנהליה תלויות ועומדות בארה"ב תביעות מצד כמה בעלי מניות, על רקע קשייה העסקיים. חברת דיסקונט השקעות פנתה לא מכבר לבורסה, בניסיון לשנות למפרע את נציגיה בדירקטוריונים השונים. ניסיון זה נועד בעיקר לסייע לנציגי החברה בסאייטקס.

אפרים אריי מנכ"ל החברה מסר בתגובה כי הוא מצר על פרישתם של השלושה, אך הוא מקבל אותה בהבנה, נוכח המספר הגובר והולך של תביעות בעלי מניות המוגשות נגד דירקטורים של חברות ציבוריות בארה"ב, ונוכח קשיי החברות אלה להשיג עבור מנהליהן כיסוי ביטוחי מתאים.

מוטורולה יקים מיפעל בערד

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קונצרן מוטורולה יחל, בתוך כמה חודשים, בהקמתו של מפעל חדש לרכיבים אלקטרוניים בערד, בהשקעה כוללת של קרוב לחמישה מיליון דולר. כך הודיע אתמול נשיא "מוטורולה ישראל", אלישע שחמון, לשר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

לפני כשבועות פנה שר התעשיה לראשי חברת "מוטורולה", בבקשה לבחון הקמת מפעל בנגב, שיוכל להעסיק תושבים מהאיזור ויתרום לפיתוח הכלכלי של איזור זה.

בדיונים שקיימה החברה הוחלט על הקמת המפעל בערד. שחמון מסר על כך אתמול לשר התעשיה והסיף, כי עבודות ההקמה יחלו כבר בזמן הקרוב וכי החברה תקלוט בשלב ראשון כ־50 עובדים. בתוך 18 חודש תעסיק כ־100 עובדים נוספים. תפוקת המפעל מיועדת כולה ליצוא והיא מסתכמת בכ־18 מיליון דולר לשנה.

מתחדשת "מלחמת האשראי" בין שופרסל וקו־אופ

מאת אברהם צדר סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"מלחמת האשראי" בין רשת שופרסל לבין רשת קו־אופ מתחדשת. בתגובה להודעת שופרסל מאתמול על הענקת אשראי ללקוחות הרשת עד 2 בנובמבר, תודיע כנראה היום רשת קו־אופ שתעניק ללקוחותיה אשראי דומה. האשראי יוענק לכל קניה מעל 50 שקל באחת מחנויות המרכול ולכל קניה מעל 100 שקל בהיפרמרקטים.

חוגים בענף סבורים כי בעקבות יוזמת השופרסל, והודעתה הצפויה של הקו־אופ, גם השקם וגם תנובה יודיעו עוד בימים אלה כי גם הם יעניקו אשראי דומה לכל לקוחותיהם.

זוהר בבע, דוברת הקו־אופ אמרה אתמול כי הנהלת הרשת החליטה כי במקביל להארכת תקופת האשראי להמשיך גם במבצעי ההוזלה המתוכננים לקראת החגים. החלטה זו נתקבלה על רקע פנית מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר להנהלת הרשת. הודות למבצעי ההוזלה והארכת תקופת האשראי, הנהלת הקו־אופ צופה גידול רב במכירות עד אחרי החגים אשר יסתכמו, על פי התחזית, בלמעלה מ־40 מיליון שקל, עלייה של 25% לעומת אשתקד.

דלק מנסה לרכוש סוכנות ב־מ־וו

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת דלק מבקשת לרכוש את סוכנות המכוניות ב־מ־וו, במסגרת ניסיונה להרחיב את השקעותיה בתחומי התחבורה. חברת דלק היא כבר היום בעלת סוכנות המכוניות סיאט, המיובאות מספרד, וברצון מנהלי החברה לנסות ולהרחיב את פעילותה בתחום זה.

סוכנות ב־מ־וו היא בבעלות חברת רסקאר, ש־51% ממניותיה בידי חברת ישרס, הנשלטת בידי איש העסקים הדרום אפריקאי נתי קירש, והמניות האחרות בידי חברת רסקו, שבבעלותה בידי אנשי העסקים מוטי תאגר ואברהם נאמן.

הרצון למכור את חברת ב.מ.ו נובע הן בגלל שורה של עבירות על החוק, הקשורות לתשלום מיסים, שהתגלו לאחרונה בחברת רסקאר, אך גם בגלל הפרדת עסקי רסקו וישרס כתוצאה מהסכסוך בין נתי קירש לבין תאגר ונאמן.

אחד הקשיים להתקדמות במו"מ נובע מהיות חברת דלק בעלת סוכנות סיאט. יצרני ב־מ־וו אינם מגלים התלהבות מכך שלחברת דלק יהיו אינטרסים בשתי חברות למכירת מכוניות, למרות שמדובר במכוניות המיועדות לסוגי אוכלוסיה שונים.

מחברת דלק אישרו שאמנם מתקיים מו"מ, אך ציינו שהמו"מ לא נמצא עדיין בשלבים מתקדמים.

בג"צ ידון היום בעתירה נגד קביעת מחיר אחיד בטיסות

מאת זאב בלומנקרנץ

בג"צ ידון היום בעתירה נגד שר התחבורה, מינהל התעופה האזרחית ואיגוד חברות התעופה שהגישה המועצה הישראלית לצרכנות, בעניין תקנות מינהל התעופה לקביעת מחירים אחידים ואיסור מתן הנחות על מכירת כרטיסי טיסה לחו"ל.

בהודעה לבג"צ שהגישה פרקליטות המדינה בסוף השבוע, נאמר כי התקנות נועדו למנוע משבר בתעופה. "התחרות הפרועה והירידה בהכנסות גרמו לירידת השרות לנוסע, פחות טיסות ליעדים שונים ויציאת טיסות בשעות בלתי סבירות. משרד התחבורה ביקש להמתין ולהיווכח מה השפעת התקנות לטווח הארוך."

מרבית חברות התעופה האירופיות הפועלות בישראל, הסכימו במשא ומתן עם חברת "אל־על" להוריד את מחירי כרטיסי הטיסה בשעור של 7 אחוזים בעונת החורף הקרובה לעומת מחירי כרטיסי הטיסה בשנה שעברה. חברת "בריטיש איירווייס" הסכימה להוזלה בשיעור 3%. מסרבות להסכים להוזלה אייר פראנס, ס.א.ס ואיבריה.

צרפת מקווה להרחבת הסחר עם ישראל

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ממשלת צרפת מקווה כי היקף הסחר בינה לבין ישראל יגבר כבר בחודשים הקרובים, בעקבות הסכמים שהושגו בין שר התעשיה הצרפתי אלן מדלן לשר התעשיה אריאל שרון, בעת ביקורו, לפני מספר שבועות, של השר הצרפתי בירושלים.

השר הצרפתי אמר, במכתב ששיגר אל שרון, כי הוא בטוח שההחלטות על הגברת שיתוף הפעולה הטכנולוגי והתעשייתי יגבירו. השר הצרפתי גם הזמין את שרון לביקור ממלכתי בצרפת.

ישראל רוצה להצטרף לחברה הבין־אמריקאית להשקעות

מאת עדנה אירהד

ישראל מתכוונת להצטרף כחברה לחברה הבין־אמריקאית להשקעות, חברה הקשורה לבנק הבין־אמריקאי לפיתוח.

מטרת החברה היא לעודד השקעות הון בין־לאומי במפעלים יצרניים במדינות מתפתחות בדרום אמריקה. הצטרפות ישראל תקל עליה להשתתף בביצוע פרוייקטים שהחברה ממנת.

פריקלאס תנפיק מניות בבורסה

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ"

ועדת השרים למכירת חברות ממשלתיות, בראשותו של שר האוצר משה נסים, הודיעה אתמול כי חברת "פריקלאס ים המלח" תוכל לגייס הון מהציבור, בדרך של הנפקת מניות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ועדת השרים אישרה לחברה להנפיק מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב במכרז, בתמורה כוללת מינימלית של 7.5 מיליון ש"ח, וכן להנפיק כתבי אופציה לציבור בתמורה של 7.5 מיליון ש"ח, צמוד לדולר. כתבי האופציה ניתנים למימוש בתוך 5 שנים מתאריך ההנפקה.

כתוצאה מההנפקות תרד שליטתה של החברה האם "כימיקלים לישראל בע"מ" ב"פריקלאס ים המלח" ב־12.5 אחוז. כיום מגיעה שליטתה של "כימיקלים לישראל" בחברה זו ל־100 אחוזים. גיוס הכספים בבורסה יסייע לחברה לממש תוכניות להשקיע במפעליה סך של 15 מיליון ש"ח.

הפירוש העיקרי של החלטת ועדת השרים הוא גיוס הון מהציבור לצורך הגדלת ההשקעות של חברה ממשלתית בתעשיה, תוך הקטנת מעורבותה של הממשלה בעשיה בחברות שבבעלותה.

עלתה מכירת הדירות באפריל־יוני '86

מאת צבי זרחיה

ברבע השני של השנה חלה עלייה של 8% במכירת דירות חדשות בסקטור הפרטי בערים, לאחר ירידה ברבע הראשון.

העליה במכירות, ברבע השני לוותה בירידה נוספת במספר הדירות שהוצעו למכירה, כך שמלאי הדירות הלא מכורות בסוף יוני, ירד אף הוא.

על פי סקר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מספר הדירות החדשות שנמכרו ברבע השני, היה 1,600 לעומת 1,480 דירות שנמכרו ברבע הראשון.

עיקר העליה ברבע השני ניכרת במכירות של דירות חדשות, שבנייתן הסתיימה. עליה מתונה יותר היתה במכירות של דירות שנמצאות בתהליך בניה.

צו עיכוב יציאה הוצא נגד איש העסקים אבנר תומר

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

צו עיכוב יציאה מן הארץ הוצא בבית המשפט בתל אביב נגד איש העסקים אבנר תומר לאחר שזה לא פרע הלוואה אותה קיבל מאיש עסקים ישראלי בלוס אנג'לס.

תומר קיבל הלוואה בסכום של 15 אלף דולר מידי איש העסקים מרטי וייצמן. בכתב תביעה שהוגש לבית המשפט בתל אביב באמצעות עו"ד יהודה רסלר נאמר שתומר התחייב לפרוע את ההלוואה בצירוף ריבית של 11 אחוז בשנה. ההלוואה ניתנה בספטמבר 1984 אך עד עתה לא נפרעה.

יצוין שכלל לא ברור אם אבנר תומר נמצא כעת בישראל. תומר התפרסם לפני כעשר שנים כ"איש־פיננסי", אחר כך נדון למאסר על מעשים פליליים, וכשהשתחרר יצא לארה"ב ועסק בלוס אנג'לס בתחום הפיננסי.

שחל: יש להקים תשלובת פטרוכימית במפרץ חיפה

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

לתעשיה הפטרוכימית צפויים זעזועים קשים, אם לא תוקם תשלובת פטרוכימית במפרץ חיפה, אמר אתמול משה שחל, שר האנרגיה, בישיבת דירקטוריון בתי הזיקוק. באותה ישיבה נבחר צבי זמיר כיו"ר דירקטוריון בתי הזיקוק, ומשה בר אילן נבחר למנכ"ל.

שחל דיבר על הצורך ביישומה של תוכנית השקעות בהיקף של 370 מיליון דולר בארבע השנים הבאות, שאותה יזם משרדו. שר האנרגיה אמר שהשקעה זו, תמומן ברובה על ידי משקיעי חוץ, כחלק מתוכנית הצמיחה.

ערך את המדור: אוריאל ויינגלד

גלת מכון לפסיכולוגיה תעשייתית בע"מ

ללקוח שלנו:
חברה לשיווק מוצרי תקשורת מחשבים (השייכת לקבוצה פיננסית מבוססת)
דרוש
נשיא חברה
בארה"ב

הכישורים הדרושים:
● ניסיון בניהול עצמאי של חברה על כל היבטיה הפיננסים הארגוניים והשיווקיים
● הכרות וניסיון עסקי בשיווק של ארה"ב
● ניסיון שיווקי בענף התקשורת והמחשבים

תינתן עדיפות למוצר בהנדסה אלקטרונית ומינהל עסקים גם ישראלי השוהה כעת בארה"ב יכול להגיש את מועמדותו.
פנה בכתב יד בצירוף קורות חיים כולל פירוט הניסיון הקודם לת.ד. 33137 ת"א עבור משרה "נשיא חברה"
למצליחים אין הגבלה בגובה השכר!

עיריית תל־אביב־יפו
דרושה
מזכירה
לשעות אחה"צ
ניסיון בעבודה, הדפסה, ידיעה בהנהלת חשבונות.
טל. 03-828393, 03-830609

שביב
עיצוב משרדים ביצוע ושיווק
דרוש/ה
★ מעצב/ת פנים
בעל/ת ניסיון עם חוש למכירות ופגישות עם לקוחות
★ פקידה
לניהול משרד עם ידע בהדפסה והנהח"ש בעלת חן אישי
★ בחורים רציניים
לעבודה, בעלי מקצוע עם ידע טכני לטפל בנושאים כחשמל, נגרות, שטיחים תקרות וקירות גבס
★ חשמלאי מוסמך
עם ניסיון בעבודה
טלפון: 03-259386, 03-256745

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למשפטים
תכנית הסיוע המשפטי
מכרז לעורך־דין
ריכוז תכנית הסיוע המשפטי של הפקולטה למשפטים
הדרכת סטודנטים שיטפלו במסגרת
והופעה בבתי משפט לייצג את הנזקקים לסיוע משפטי.
כישורים: ניסיון של שנים אחדות בעריכת דין מיוחד בתחום האזרחי.
תנאי המשרה: חוזה מיוחד לשנה החל מאוקטובר 1986 עם אפשרות של הארכה. העסקה מלאה בתשלום חודשי של כ־1,500 ש"ח. ניתן לקבל פרטים נוספים בטלפון: 03-219766, 02-225650.
בקשות יש להגיש ללשכת הדיקאן של הפקולטה למשפטים עד יום 19.9.86 ולציין על המעטפה "הצעה למכרז"
יש לצרף קורות חיים פרטים על ניסיון במקצוע ושמות ממליצים
★ ההתקשרות עם עורך הדין תיעשה על־ידי הקרן לסיוע משפטי שליד המחלקה לסיוע משפטי במשרד המשפטים

להברה מסחרית גדולה
בענף הרכב
דרושים
1. מחסנאי חלפים בכיר
בעל רקע בחלקי חילוף לרכב
2. מחסנאי חלפים + מפ"ט
רצוי רקע בחלקי חילוף לרכב
3. מכונאי מנוסה
4. בוחן רכב
בעל תעודת הסמכה
למועמדים המתאימים יינתנו תנאים טובים
נא לפנות לטל: 09-779111

ב.נ. שרותי ניהול
מידע על משרות ועובדים בכירים
לחברה ארצית לבניה תעשיתית ומסחרית
דרושים/ות
מהנדס מחוז
לניהול פרויקטים של הנדסה אזרחית ונכסי החברה במחוז הצפון
מהנדס אזרחי בעל ניסיון רב בניהול פרויקטים.
ס/מהנדס מחוז
לניהול עבודות בניה, הנדסה אזרחית ואחזקה של מבנים במחוז הדרום.
מהנדס אזרחי בעל נסיון בניהול פרויקטים.
מהנדס בקרה
להקמה וניהול מערכת תקציב ובקרה על פרויקטים ודיווח להנהלה בת"א.
מהנדס אזרחי/תעשיה וניהול/כלכלן בעל ניסיון במערכות תקציב ובקרת פרויקטים.
— סודיות מלאה מובטחת —
ת"ד 2297 נתניה 42122, 053-34515
ת"א, ארלוזורוב 198, 03-257970

נציבות שירות המדינה מינהל המחקר החקלאי
מודיעים על
משרות פנויות במינהל המחקר החקלאי
מכרז מס' חוקרים/ות
בדירוג עובדי מחקר ביחידות:
13/86 * מכון למטעים במרכז וולקני בבית־דגן.
14/86 * מכון להגנת הצומח במרכז וולקני בבית־דגן.
הדרישות למכרזים הנ"ל
13/86:
תואר שלישי בחקלאות.
נסיון של חמש שנים לפחות בעבודה בתרביות רקמה והשפעות הורמונליות על התפתחות והתנהגות תרביות רקמה.
רקע ונסיון בביוכימיה של צמחים.
הכרת גדולי המטע הסובטרופיים מקרוב (במיוחד אבוקדו) ויכולת להתמודד באופן עצמאי בבעיות פוריות אבוקדו.
14/86:
תואר שלישי במדעי החיים.
נסיון בעבודת מחקר עצמאית ובמערכות תרביות תאים וגדול פרוטופלסטים צמחיים.
יכולת לארגן מעבדת מחקר ולנהל צוות עובדים.
ידיעת השפה האנגלית.
בקשות להשתתפות במכרז תוגש להנהלת מינהל המחקר החקלאי ת.ד. 6 בית־דגן מיקוד: 50-250 ע"ג טופס בקשה למשרה פנויה (מדף 2115) אשר ניתן להשיגו בכל סניפי הדואר, בנציבות שירות המדינה בירושלים ובלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה בתל־אביב, בחיפה, ובבאר־שבע וזאת בהתאם להוראות המפורטות בחלק א' שבטופס.
ניתן לעיין בתיאור תפקידי המשרה ובדרישותיה המיוחדות האמורות בהנהלת מינהל המחקר החקלאי בבית־דגן, בתחנת נסיונות איזורית "נווה־יער" (ע"י בית שערים), בתחנת נסיונות איזורית "גילת" (ע"י מושב גילת), בתחנת נסיונות איזורית "מרכז" (ע"י מושב חמד), בתחנה למידגה והקלטאות מים "דור" (ע"י מושב דור) ובחוות "הבשור" (ע"י מושב ישע).
מועמדים המבקשים להציג מועמדותם ליותר ממשרה אחת מתבקשים למלא טופס "בקשה למשרה פנויה" בנפרד לכל אחת מהמשרות אליה מבקשים להגיש מועמדותם.
היום האחרון להגשת הבקשות הנ"ל הוא: 16.9.86
* = במשרות מעסיקים עובדים אך אין להם כל עדיפות.

חברת יבוא
מחפשת
עובדים מסורים
פקיד/ת יבוא
בעל/ת ידע ונסיון בעבודה, שליטה באנגלית. ידיעת שפה נוספת – יתרון.
פקידת הנהלת חשבונות
בעלת ידע ונסיון ברישום פקודות, קלדנות, גבייה, וטיפול בלקוחות.
מחסנאי טכני
בעל ידע ונסיון בעבודה במחסן טכני.
*עדיפות תינתן לנשים וגברים מעל גיל 40.
*העבודה באזור תל־אביב.
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 11029 תל־אביב 61110 עבור א.ל.

משאויר
עטיפה אוירית בעמ
דרושות
קלדניות
לעבודה במשמרות בנתב"ג
תנאים מצוינים
להתקשר
לטל: 03-9711696

עובדים אחראיים — בחברה אמינה
דנאל
החברה לשירותי כח אדם בע"מ
לסניף ת"א דרושים/ות
★ ממכ"ים/חממ"ים
יוצאי חיא לעבודת משמרות
★ מלחימות/מחווטות
לתקופה ממושכת. תנאים מצוינים למתאימות
★ כרסמים/חרטים
רגילים CNC לתקופה ממושכת
★ שרטטי מכונות
נסיון בשרטוט מכונות לתקופה ממושכת
★ מנהלי חשבונות
סוג 2, 3 נסיון במערכות ממוחשבות
★ מסגרים
קוראי שרטוט לבניית מכשירים
★ נגרים
יכולת קריאת שרטוט בתחום הרהיט
למתאימים שכר הולם כולל ארוחות
וכל התנאים הסוציאלים המלאים
"יוחס אישי".
ת"א מרדן 88 03-222266 245541
245531 240878
12 שנות עבודה ונסיון לרשותך

לאקספו 86
עם קנדיאן פסיפיק

אל תחמיץ את המחיר המיוחד שלנו
למסלול חלומי, דרך מונטריאול/טורונטו (ומפלי הניאגרה), הרי הרוקי או ונקובר (אקספו 86) ומשם לסאן פרנסיסקו/לוס אנג'לס וחזרה ישירות או דרך ניו־יורק, באל על, לישראל (עם אפשרות לחניה באירופה)
מחיר הסיטונ $1049
מ־15.9.86 מחיר הסיטונ $1106
(בשיתוף עם אל על)
שאל את סוכן הנסיעות שלך.
אקספו 86. אינך יכול להרשות לעצמך לא להיות שם.
CP Air
Canadian Pacific Airlines
קנדיאן פסיפיק - נתיבי אויר קנדיים
רח' בן־יהודה 1 ת"א טל. 03-652163-6

אסם
תעשיות מזון בע"מ
למפעלנו בבני־ברק דרושים:
מסגר אחזקה למכונות אריזה
✶ בעל נסיון רב באחזקת מכונות אריזה
מסגר/מכונאי אחזקה
✶ בעל נסיון במסגרות ומכונאות תעשייתית
● מגורים ב־2 המשמרות – באיזור גוש־דן
בא להתקשר טלפונית למחלקת כוח־אדם 03-782131.

דרוש
מונטז'ר/ית
בעל/ת נסיון
לפנות לטלפון
03-263445, 267584

לקופ"ח "מכבי" דרוש
מנהל חשבונות
לסניף חיפה
★ ניסיון של 5 שנים בהנה"ח
★ ניסיון בהנה"ח ממוחשבת - יתרון
★ שעות העבודה: 08.00-13.00.
הצעות בכתב־יד בצירוף תעודות על השכלה, המלצות, דרישות שכר, יש להפנות למחלקת האדמיניסטרציה, רח' חיים 6 חיפה.

איש
מכירות
מנוסה
לעבודה מעניינת
בניהול
★ ידע בניהול
ושיווק
תושב עפולה
בלבד
04-515804

صورة عن الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן דרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות

וילות ובתים

● בקרית שמואל באיזור שקט 5 גדולה + מרפסות. אמבטיור. (3524) 668101

● מוכר דירה שים לב מעוניין לא לשלם דמי תיווך ולקבל תוך ורוצה למכור "שמאי". ב"ב 02-223342

דירות למכירה

● מוכר דירה שים לב מעוניין לא לשלם דמי תיווך ולקבל תוך ורוצה למכור "שמאי". ב"ב 02-223342

4 חדרים ויותר

3.5–3 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

ביקוש דירות

דירות ברמ"פ

ביקוש וילות

קבלנים מציעים

מכוניות

אודי

אלפא

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

מלבס

מנועים

סובארו

אופל

אופנועים

פיאט

רנו

סוסיתא

סוזוקי

סימקה

פולקסוואגן

פורד

פז'ו

אמריקאיות

מסחריות

ביקוש רכב

הצעות עבודה

תיירות

משרדים

מגרשים

בריאות

דואל

תבר

תינבור

ביקוש עבודה

עסקים

מציעים למכירה

מחסנים

שידוכים

הכרויות

ירושלים
המשך

מבני תעשייה

אולמות

קורסים

טלוויזיות

כלי נגינה

חנויות

חימום והסקה

שיעורים

מצלמות וידיאו

קייטנות

שונות

שידוכים

הלוח הארצי — העיר צומת השרון — תל אביב גוש דן והשרון

דירות

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

גוש דן

נ.ר.נ. בע"מ

הנגב
378572

תל אביב

פטל נכסים

כ.א.ח
424141-4

בינה

שאול וינבך
נכסים והשקעות

קבלנים מציעים

פרוייקט אורנים
חברה קבלנית לבנין

תיווך זוהר

ב ח י נ ם!!!
לתיווך
"קאופמן יעקב"
דרושים
קונים
בשכירות חודשית

וילות ובתים

חסוך אלפי דולארים!!!
• אל תקנה דירה בלי בדיקה של מכון ישראלי לביקורת בניה.
• דו"ח קביל בבית משפט, של מהנדס מומחה המפרט את הליקויים בדירות וערכם הכספי.
מיל"ב
02-224388/9

בצומת מרכזי בת"א
למכירה
בניין
03-245458

בית וגן

4 חדרים ויותר

חולון בת-ים

ראשל"צ

נתניה

שכ"ח

אזור השרון

חינם!!!
"עוגן"
03-313261
נמכור ונשכיר
דירתך ברג
ברמה בסביבה

אתה לא צריך מתווך
"אירון"
רשימות מחשב של
דירות לשרותכם
03-242379
03-613393

דירות מרוהטות

דירות ברמ"ס

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

(המשך בעמוד 15)

כל רוכש דירה יכול לקבל
משכנתא חפשית בבנק טפחות
בנק טפחות!

مطابق للأصل

هكذا منه الأصل

ספרד עכשיו

מדריד — 7 לילות במדריד על בסיס לינה וארוחת בוקר, תנייום סיור במדריד, 2 טרנספרים — $ 184

ברצלונה — 5 לילות בברצלונה, לינה וארוחת בוקר, חצי יום סיור בברצלונה, 2 טרנספרים — $ 137

מדריד ואנדלוסיה (כולל מדריד) — 7 לילות כולל מדריד, קוסטה דל סול, גרנדה, סביליה, 2 טרנספרים — $ 399

מדריד אנדלוסיה ופורטוגל (כולל מדריד) — 11 לילות כולל מדריד, ליסבון, סביליה, קוסטה דל סול, גרנדה — $ 628

טוס סע בספרד — $ 128 — מכונית... לכל מסלולי...

קוסטה דל סול — 7 לילות על בסיס לינה וארוחת בוקר, כולל 2 טרנספרים (סלוגן) — $ 216

IBERIA

כל המחירים לאדם בחדר זוגי. המחירים לא כוללים כרטיס טיסה, הסילים ומסים בארץ ובחו"ל.

מדינה טורס בע"מ — נסיעות ותיירות

תל־אביב: בן יהודה 95, 240181-4; טבריה: אלחדיף 21284; חיפה: שד' הנשיא 117, 86724, 87333

אחרי 32 שנות אשפוז מת פצוע מעלה עקרבים

(עז). הילד בן השבע שנפצע קשה בראשו בטבח האוטובוס במעלה העקרבים לפני 32 שנים, מת בסוף השבוע לאחר אישפוז ממושך.

חיים פירסטנברג שכב כל השנים, פגוע קשה, בבית חולים סיעודי. היום ייטמן בחלקת קורבנות הטבח בבית העלמין בגולת יצחק, שם קבורים גם הוריו, שנטבחו עם 11 קורבנות האוטובוס.

חיים ואחותו מירי (כיום — זהר), שהיתה אז בת חמש, היו הניצולים היחידים מן הטבח. אוטובוס "אגד" חזר מחגיגות יום כיבוש אילת לכיוון תל־אביב. במעלה המשתול ארבו לו מחבלים מירדן, עצרוהו, נכנסו פנימה וירו בנוסעים. הילד נפצע קשה ואחותו לא התגלתה לעיני הרוצחים ונותרה ללא פגע.

בעשרות השנים שבהם היה חיים מאושפז בבתי חולים, ניסו רופאים לעזור, אך ללא הצלחה. פרקי זמן ארוכים היה כצמח ולא היה מגיב. זכרונו אבד לו, למעט זכרון מטושטש של אותו ליל דמים.

14 שנה לאחר ליל הדמים פגע כוח של צה"ל בחוליית מסתננים בסיני והרג את מי שהיה ראש קבוצת המסתננים למעלה העקרבים.

טלפון "נובח" ומשנה את קול אדוניו כהגנה מפני מתנכלים

מאת נורית כנען משפרת "הארץ"

מכשיר אלקטרוני, המשובץ במיקרו מחשב ומורכב בתוך מכשיר הטלפון והמיועד לצרכי בטחון אישי פותח בקיבוץ "יחד" בגליל. שם המכשיר "דיגידיס" (ראשי תיבות באנגלית ל"משנה קול דיגיטלי"). המכשיר משנה את קול המשתמש בו לגברי או נשי, וכו' אמצעות כפתור ניתן להפיק ממנו קולות של כלב נובח. הוא מיועד בעיקר לאנשים הגרים בגפם, או לקשישים, כאמצעי הגנה מפני שיחות טלפון של אנשים לא מוכרים, בעלי כוונות שליליות. אנשי קיבוץ יחד מבטיחים להרגיע את פעולת המכשיר למי שיטלפן אליהם.

בארצות הברית נמכר המכשיר ב־189 דולר. עלות הגבוהה בהרבה ממחיר ייצורו. עדיין אין ייצור המוני של המכשיר, אולם מקיבוץ יחד נמסר כי קיים לו ביקוש רב. בעוד חודשים אחדים ייוצר המכשיר באופן המוני וניתן יהיה להשיגו בארץ ובארה"ב.

צוות הפיתוח של מפעל קיבוץ יחד פיתח את המכשיר על פי הזמנת חברה ישראלית העוסקת בשווק אמצעי אלקטרוניקה לבטחון. החברה רכשה 500 יחידות ראשונות שנבנו על פי הפטנט של קיבוץ יחד. צוות הקיבוץ עוסק כעת בפרויקט חדש — בניית מכשיר אינטרקום משוכלל, זול יותר מן המכשירים הקיימים במשק, המיועד לבתים משותפים.

למנכ"ל החברות הבנות שלנו
מר אריאל גינזבורג

מיטב הברכות
על קבלת פרס התעשיה
1986

אריה שחר, מנכ"ל
מפעלי ים המלח
ההנהלה והעובדים

הפעם, מטיילים בחו"ל עם החברה להגנת הטבע

אם כבר נסעת לחו"ל עם החברה להגנת הטבע בודאי תגיע ישר לתחנות המודעה (שם רשום הטלפון שלנו). אם לא, אנו מציעים לך הפעם לטייל בחו"ל בסגנון שונה: טיול עם מדריכים מעולים, ניצול זמן מירבי ומסלולים מעניינים ומגוונים. הדרכה בנושאי טבע, הסטוריה, פולקלור ואמנות.

הפעם אל תהסס. במחירים האלה אתה יכול להרשות לעצמך את הטיול המיוחד ביותר בחו"ל.

טלפן וקבל חוזר טיול לביתך 03-375063.
מחלקת טיולי חו"ל, השפלה 3 ת"א.

החברה להגנת הטבע

נותקה אספקת המים לבית החולים בצפת

(עז). שיבושים חמורים חלו בבית החולים הממשלתי בצפת, לאחר שעיריית צפת ניתקה שלשום בצהריים את אספקת המים לבית החולים בגלל חוב מצטבר של 300 אלף ש"ח.

רופא בית החולים, קלין שפירא, אמר כי הנהלת משרד הבריאות התערבה בעניין והבטיחה לכסות את החוב בהקדם, והוא מקווה שהדבר ייעשה במועד קרוב, שכן בית החולים יתקשה לתפקד במצב הנוכחי. עיקר הבעיה היא בחדרי השירותים.

עובדים בבית החולים נראו סוחבים פחי מים מבית הספר לאחות הסמוך, לצורך שטיפת רצפות וניקוי חדרים.

גתית דונר־איזראלוב החשודה ברצח תוסגר מאנגליה לישראל

מאת שאול צדקא

כתבי "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). גתית דונר־איזראלוב, המבוקשת על ידי משטרת ישראל בחשד כי רצחה את בעלה יוסף, תוסגר לארץ בעוד שבועיים. שר הפנים הבריטי, דאגלס הארד, אישר את בקשת ההסגרה הישראלית, ושופט בית משפט שלום בלונדון העניק לה שהות של 15 יום כדי לערער על ההחלטה. עד אז היא תישאר במאסר.

בא כוח התביעה קרא בפני השופט קטעים מבקשת ההסגרה הישראלית, עליה חתמה השופטת הדסה אזיטוב.

סמים ורכוש גנוב רב נתפסו בשרון

30 חשודים נעצרו

מאת נורית אמיתי

סופרת "הארץ" בשרון

שלושים איש מאזור טירה, טייבה, כפר סבא ורעננה, החשודים כסוחרי סמים ועבריני רכוש, נעצרו אתמול במהלך פשיטה של הר ... הירה הברכית של מרחב השרון, בפיקודו של רב פקד שלמה צלניק.

ברשותם נתפס רכוש רב. שכלל בין השאר מכשירי וידאו, הרדיוטייפים וטלוויזיות. כן נתפס ברשות כמה מהם מטבע זר בסכום של שלושת אלפים וחמש מאות דולרים, ונתפסו סמים מסוג הרואין, חשיש, כלי עישון רבים וכן גלולות החשודות כסמים.

הפשיטה התבצעה בעקבות מקין סמוי שפעל כמה חודשים לשם חשיפת העבריינים והשגת ראיות נגדם. הבוקר יובאו בפני שופט להארכת מעצרם.

ישישה עיוורת הותקפה בדירתה

(עז). ישישה עיוורת בת 84 הותקפה אתמול בבוקר בידי שני שודדים שחדרו לדירתה. האלמנים נקשו על דלת משפחת כהן ברחוב תשרי בשכונת התקווה וביקשו מן הישישה, שפתחה להם את הדלת, ללגום מים. כאשר פתחה האשה את הדלת לרווחה, הדפו אותה האלמונים וביקשו לערוך חיפוש בבית. הישישה קראה לעזרה, אך התוקפים התעלפו עליה וגרמו לה שריטות בפניה. לאחר מכן נמלטו מן המקום.

תרגיל כיבוי מחר בנתב"ג

מאת זוהר בלומנקרנץ

תרגיל גדול של כיבוי אש יערך מחר בבית הנתיבות בנמל התעופה בן־גוריון. אתמול נמסר כי התרגיל לא יפגע בתנועת הנוסעים הסדירה. בתרגיל ישתתפו כוחות רבים של כיבוי אש מהמקום ומישובי הסביבה. תרגיל כיבוי האש יחל בשעה 11.30 בבוקר וימשך עד לשעה 1.00 בצהריים.

"דפקתי לה את הראש בצינור, היא היתה מלאה דם ואמרה שאוהבת אותי"

אמר בשחזור אורי דרור המואשם ברצח אשתו

(עז). "דפקתי לה את הראש בצינור הזה. היא צעקה, נפלה עלי, החזקתי אותה והיא אמרה שהיא אוהבת אותי. הרגשתי שהיא מלאה דם ועדיין נושמת". קטע זה מדברי אורי דרור, המואשם ברצח אשתו נגה, הושמע אתמול בבית המשפט המחוזי בנצרת, במהלך עדותו של מנהל שלומוביץ, איש המעבדה הניידת לזיהוי פלילי, שהגיש לבית המשפט את השחזור שנעשה עם דרור ב־12 במאי.

נוסף לאשמת הרצח מייחסת התביעה לאורי דרור גם אשמה של ניסיון להסוות את המעשה כתאונת דרכים, על ידי דרדור מכוניתה של המנוחה לתהום.

שלומוביץ העיד בפני השופטים תאודור אור, מיכה ליננרשטראוס ואביגדור משאלי. הוא הגיש לבית המשפט את דו"ח מציאת המכונית ואת סרט ההקלטה שנעשה במהלך השחזור.

בהקלטה זו אומר אורי דרור: "יצאתי מהבית אחרי שרבנו. ראיתי שהיה לה ביד צינור מתכת באורך של 30—40 ס"מ. היא התקרבה אלי ואז אמרתי לה: נוגה, אל תגזימי. היא רועדת אחרי ההתרגזה שהפלתי אותה. החזקתי לה את היד, נתתי לה מכה ודפקתי לה את הראש בצינור".

בהמשך טען אורי דרור באותו שחזור, שבתוך הבית היה לו ויכוח חריף עם רעייתו ובמהלכו אמר לה כי תלך לטיפול אצל פסיכולוג.

לאחר מכן תיאר את פרשת הוצאת הגופה והעברתה במכונית למקום שבו דרדר אותה לתהום.

דרור אמר בשחזור, כי לאחר שהבין כי הרג את אשתו נתקף פחד, ולכן עלה בראשו הרעיון לביים את המעשה כתאונה.

את דבריו סיים: "אני לא יודע איך זה קרה וזה לא היה צריך לקרות".

שלומוביץ נחקר במהלך עדותו על ידי השופטים אור, ליננרשטראוס ומשאלי, לגבי פרטים שונים של הדו"ח שהגיש לבית המשפט, כולל דו"ח מציאת המכונית.

המשך המשפט נקבע ל־17 בספטמבר, וצפויים בו לפחות 35 עדים מטעם התביעה.

רוצח אשתו בסכין נדון למאסר עולם

(עז). מאסר עולם הוטל ביום ב' בבית המשפט המחוזי בתל־אביב על מאיר פרין, בן 28, שנמצא אשם ברצח אשתו ב־22 דקירות סכין. במהלך המשפט, לפני נשיאת בית המשפט השופטת חנה אבנור והשופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג, התברר כי ב־22 בספטמבר אשתקד נדקרה לאורה פרין ומתה.

התובע, עו"ד סברין שרשר, טען שהנאשם מאיר פרין עשה את המעשה בכוונה לגרום למותה. בני הזוג היו נשואים כארבע שנים ונולד להם ילד, שביום המקרה היה בן שלוש. בני הזוג גרו באילת והנאשם עבד שם בכל מיני עבודות. בשנה האחרונה השתבשו היחסים בין בני הזוג.

כחודש ומחצה לפני המקרה, נאמר בהכרעת הדין, נטלה האשה את הילד וברחה לצפון הארץ. בעקבותיה עזב הנאשם את אילת ועלה צפונה. עד מהרה גילה שהאשה והילדים מצאו להם מקום־מגורים ברמת השרון. הנאשם שלח לאשתו מכתבים רבים והפציר בה לחזור אליו.

ביום המקרה בא הנאשם לרמת השרון ונכנס לדירה. הוא הפתיע את אשתו ודרש ממנה הסבר מפורט, אם יש גבר אחר בחייה. האשה השיבה, כי "גם אם יש גבר — הוא טוב ממך — אין זה עניינך". אז שלף הנאשם סכין קומנדו מתגורתו ודקר את האשה 22 דקירות.

אחר כך השליך את הסכין, יצא אל הילד, שיחק אתו והלך. כעבור יותר מכה למשטרת מחוז תל־אביב והודיע לשוטר התורן שרצח את אשתו. לנאשם טען עו"ד יוסף שהם.

שלושה נאשמים בסחר הירואין זוכו מאשמה בגלל ראיות בלתי קבילות

הוחשדו בעקבות פרשת רצח נהג המונית אורי ישראלי

(עז). שלושה אנשים כבני 30, שהואשמו בסחר בהרואין, זוכו אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, משום שהראיות שהביאה התביעה לא היו מהימנות ובית המשפט לא שוכנע באשמתם.

התובעת עו"ד ש. אריאל האשימה את ג'ברין קראג'ה, מחמד פרסוד ושמואל חלציק בסחר בסמים. החקירה בעסקי הסמים נפתחה בעקבות היעלמו ומותו של נהג מונית מלוד, אורי ישראלי, שנעלם ב־5 בדצמבר 1983, וגופתו נתגלתה 10 ימים לאחר מכן. נהג המונית לא היה מעורב בפלילים והסברה היתה שהוא נרצח על ידי סוחרי סמים או קשישי דברים, בגלל החשד שכמות מסוימת של הרואין שנשכחה במוניתו נלקחה על ידיו ולא הוחזרה להם.

בעקבות החקירה המורצת של המשטרה נעצרו כמה חשודים ברצח וביניהם סאזי חסונה, נסרי אלוחות וראובן מסילתי. השלושה רצו להסיר מעליהם את החשד של היותם מעורבים ברצח והיו מוכנים לפרט את תנועותיהם ועסקי הסמים שלהם, והלבד שהמשטרה תאמין שלא הרגו מעסקות של סמים ולא עברו למעשה רצח.

לפי טענת הסניגורים, שלושה עברייני סמים שנדונו לתקופות מאסר ארוכות סיבכו בדבריהם גם את שלושת הנאשמים בתיק זה — חלציק, פרסוד וקראג'ה, והעדויות אינן מהימנות, ובהיעדר ראיות קבילות להוכחת אשמת הנאשמים — יש לזכותם.

השופט אורי שטרוזמן קיבל את טענות הסניגוריה, שהראיות אינן קבילות ושבית המשפט איננו רשאי לסמוך עליהן, ולפיכך זיכה את שלושת הנאשמים.

שני פקידי מס רכוש חויבו אישית לפצות אזרח בשל התרשלותם בטיפול

לא נימקו מדוע דחו את השגותיו על השומה שקבעו ★ השופט: אין לעובדי ציבור חסינות מפני תביעות

מאת צבי הראל

שני פקידי מס רכוש חויבו שלשום, אישית, לשלם פיצויים לאזרח בגלל רשלנותם בטיפולם בהשגות שהגיש על שומת מס רכוש. לפסק־דין זה השלכות בשאלת אחריות עובדי ציבור כלפי אזרחים בגין מעשי רשלנות במילוי תפקידם.

התובע הוא יואל לוביאניקר, מתל־אביב, שהגיש למנהל מס רכוש השגות על שתי שומות מס רכוש בנוגע לשתי חלקות אדמה שבבעלותו. שני פקידי המס חיים מאירי ויצחק בר רשמו החלטה קצרה וזהה: "השומה נראית לנו סבירה בהחלט". על ההחלטה חתם יצחק בר, סגן השמאי המחוזי, בשמו של חיים מאירי, רכז הגולייה.

בעקבות זאת הגיש לוביאניקר תביעה אישית לבית משפט השלום בתל־אביב נגד שני הפקידים בעילת רשלנות. פרקליטו עו"ד שלמה ליבליך טען, בין היתר, ששני הפקידים לא קראו כלל את ההשגות. התרשלו באופן חמור בתפקידם. התנהגותם מהווה זלזול בתפקידם ולעג לסדר הציבורי.

פרקליטות מחוז תל־אביב (המחלקה האזרחית) ביקשה לדחות את התביעה על הסף בטענה שאי אפשר לתבוע פקידי מדינה באופן אישי מאחר שמעמדם דומה לבעלי מעמד שיפוטי ויש להם חסינות. טענה זו נדחתה על־ידי שופט השלום חיים אילת ועל־ידי השופט המחוזי שאול אלוני. פרקליטות המחוז ביקשה מבית המשפט העליון רשות לערער, אך הנשיא דאז יצחק כהן ז"ל, סירב לתת לה רשות כזו.

לאחר הדיון בבית המשפט העליון התנהל המשפט לגופו לפני שופט השלום בתל־אביב נתן עמית. בפסק הדין כתב השופט, בין היתר: "הנתבעים הם עובדי ציבור, והנתור שבאלה אין הם עובדים לשם שמיים ואין הם עוסקים בשליחות מיוחדת הנעלמת מעיני הציבור. להיפך, כל תפקידם הוא להיות במגע עם הציבור ולשרתו...התובע הגיש השגה מנומקת על שומה ועל זכותו היתה לקבל תשובה מנומקת על השגתו...אילו היו הנתבעים מנמקים את החלטתם ומסבירים אותה, ייתכן שניתן היה להבינה, אפילו טעו בשיקול דעתם, אך מכך שלא נימקו את החלטתם טמון שורש הרע".

נציגת הפרקליטות עו"ד צפירה מליטרוף טענה, בין היתר, כי טובת הציבור דורשת כי לנתבעים תוענק חסינות אחרת כל פקיד יחשוש מתביעת נזיקין. השופט עמית השיב על כך, כי "אם יש עובד ציבור שחושש מתביעת נזיקין עלול לפגום בשיקול דעתו, מוטב שלא ישרת את הציבור". עוד קבע השופט כי החסינות יוחדה לנושאי תפקיד שיפוטי המבצעים פעולות שיפוט ולא לפקידים בתחום המינהלי.

בית המשפט חייב אישית את שני פקידי המס (יצחק בר מת בינתיים) לשלם לתובע את הנזקים שתבע בשעתו וכן הוצאות העירעורים הבנקאיות שנתן לרכל עוד על השומה וכן הוצאות משפט ושכ"ט עורך דין.

המאבק להיתרי יציאה מבריה"מ בדיון בפאריס של נשיאות ועידת ים

מאת ברוך אלון

כתבי "הארץ"

נשיאות ועידת ירושלים למען יהודי ברית המועצות, תתכנס מחר בפאריס ותדון במשך שלושה ימים בדרכי המאבק להיתרי יציאה ליהודים. בישיבת הנשיאות ישתתף גם אסיר ציון לשעבר, נתן (אנטולי) שרנסקי שיוועד עם הנשיא מיטראן.

יושב ראש הנהלת הסוכנות אריה דולצין, אמר כי יש לראות בדאגה רבה את מצבם של היהודים בברית המועצות. לדבריו, במקביל לניהול המאבק הציבורי חשוב למען היתרי יציאה לישראל יש להמשיך גם במגעים של דיפלומטיה שקטה.

יושב ראש המועצה הציבורית למען יהודי ברית המועצות אברהם הרמן האשים את השלטונות הסובייטים בנסיון להוליך שולל את מדינות המערב ולזכות בדעת הקהל במדינות החופשיות, על ידי שחרור מסורבי עלייה בודדים.

מנהלי מלון קרלטון ת"א פורשים מעבודתם

מאת חיים הנדוורקר

מנכ"ל מלון "קרלטון" בתל אביב, ראול יעקבי, הצוות הבכיר שלו פורשים מעבודתם על רקע חילוקי דיעות בין המנכ"ל, הבעלים והמשקיעים במלון על אופן ניהולו. כמה מאנשי הצוות הבכירים כבר פרשו והאחרים יפרשו בקרוב.

כוונה לקיים ירידי ציור בגני תל אביב

מאת חיים הנדוורקר

כתבי "הארץ" בתל אביב

מתאביב הבא עשויים גן מאיר וגן העצמאות לשמש לירידי ציירים. סגן ראש עיריית תל אביב נתן וולוך מסר כי הכוונה במעלה זו להעתיק נוהגים המקובלים בערים גדולות בעולם, דוגמת פריס ולונדון שם מקצים מקומות לציירים בראשית דרכם או באלה שאינם ידועים דיים כדי שיוכלו למכור את יצירותיהם.

בין השאר נבחנת אפשרות כי גם שדרות רוטשילד ושדרות חן ישמשו לאירועים אלה.

עורך את העמוד: אוריאל ריינגולד

נפטר הרב ידידיה פרנקל

(עטי"ת). יצחק ידידיה פרנקל, רבה האשכנזי הראשי של תל־אביב נפטר הבוקר בבית החולים.

פרנקל (73) שימש כרבה הראשי של תל־אביב במשך 15 שנה וזכה לתואר אזרח כבוד של העיר.

הלוויה תצא בשעה 15.00 מבית הכנסת הגדול בתל־אביב, רח' אלנבי, תעבור בביתו של המנוח, במשרדי הרבנות הראשית בתל־אביב, אל בית הקברות בנחלת יצחק.

בכיר במינהל המקרקעין נעצר בחשד שוחד

(עז). חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה עצרו אתמול פקיד בכיר של מינהל מקרקעי ישראל בנצרת, בחשד של קבלת שוחד. החקירה נפתחה בעקבות תלונות שנתקבלו מעובד המינהל אלי עמר.

החשוד הוא בן 60, תושב הקריות. דובר המשטרה מסר כי נגד הפקיד הוגשו עד כה תשע תלונות. בחמש מהן השלימה המשטרה את החקירה ולא נמצא בהן שום ממצא פלילי, והתיקים הועברו לפרקליטות המחוז. בדיקת שתי תלונות נוספות נבצאו בימים אלה על סף סיום ושתי תלונות אחרות נחקרות כעת. בקשר לאחת מהן נעצר הפקיד והחקירה נגדו נמשכת.

הנהלת תדיראן מנעה כניסה של אנשי מ.פ. חולון לתחום מיפעל

מאת יהונתן שרמן

כתב "הארץ"

לענייני כלכלה

הנהלת חטיבת הקשר והמערכות של "תדיראן" מנעה אתמול סיור של משה רינת, מזכיר מועצת פועלי חולון וגבריאל רוזגי רכז האיגוד המקצועי של מועצת הפועלים במפעל שבחולון.

סיור זה, שעליו הודיע מזכיר מועצת הפועלים להנהלת המפעל נועד לבחון את מספר העובדים הבלתי מאורגנים ב"תדיראן" במסגרת המאבק של מועצת הפועלים ועד העובדים בתופעה זו.

בתגובה הודיעו ועד העובדים של המפעל להוציא את כל העובדים אל מחוץ לשערי המפעל כדי שיוכלו לשמוע את דברי מזכיר מועצת הפועלים.

למנכ"ל החברה
עודד תבורי

מיטב הברכות
לקבלתך את פרס התעשיה

ההנהלה ועובדי
נדרות, תעשיות פטרוכימיה בע"מ

למר אלישע שחנמון
ולבית מוטורולה ישראל

ברכותינו עם קבלת פרס התעשייה
על תרומתך לפיתוח תעשייה
האלקטרוניקה בישראל

"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

למר יוסי פקר
ולחברת פקר פלדה

ברכותינו עם קבלת פרס התעשייה
על פעלך בפיתוח תעשיית המתכת
והקרונוקה בארץ

"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

ליוסי פקר
חתן פרס התעשיה 1986

שפע ברכות

הנהלת קרן הנשמות והליהנומית

למנהלנו היקר
מר יצחק וימן
עם קבלך את
פרס התעשיה 1986
שמחים בשמחתך
וגאים בהישגיך

ההנהלה ועובדי
אמריקה ישראל בליידס בע"מ
דיפלומט תמרוקים בע"מ

מרכז
גורדייף
אוספנסקי
052-78423

נאות הככר — לגלות עולם נסתר

הרצאות לקראת טיולנו בחגים בבית ציוני אמריקה, ת"א ביום ג' 9.9
טורקיה בנתיבי צבאות בשעה 20.00
מרצה ד"ר מאיר פעיל
ספרד לשוחרי אומנות בשעה 20.00
מרצה ד"ר אליקים ירון
הכניסה חופשית — הקהל הרחב מוזמן

10 + 11 + 12 לספטמבר

50% הנחה

★ מבצעת סוף השנה — במחלקות ...
★ ... — במחלקות ...
★ ... — במחלקות ...
★ ... — במחלקות ...

נמשכת ההנחה — 40%* לשטיחים אמנותיים בקשירת יד.

* עד גמר המלאי.

תל אביב — בית אל־על רח' בן יהודה 32
ירושלים — רח' הרב קוק 12
חיפה — מלון דן כרמל
יפו — ...
ר"ג — רח' ארלוזורוב 1

משכית

"שרשים"
מרכז לימודים יהודיים

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים

במסגרת סיורי ירושלים:

ירושלים במאה ה־19

סיור לימודי בעקבות היציאה מן החומות

עם

האדריכל דוד קרויאנקר
גב' מיכל אורן
מר אברום בורג
ד"ר ג'ף הלפר
מר אלחנן רייני

דגש מיוחד על —

הרובע היהודי, ביקור בביקור חולים, חצר היהודים, הקונסוליה הבריטית, הדואר האוסטרו־הונגרי, ועוד...

השכונות: אבן ישראל, אוהל משה, בתי יעקובסון, ברודיה, ראנד, והחלאות. רח' הנביאים, בתי החולים: האיטלקי, רוטשילד, ביקור חולים, מגאר האחיות, סט. ג'וזף ועוד...

מועד: שני, שלישי, יח'—יט' אלול תשמ"ו, 22—23.9.86.

לינה: מלון "מגדל הכנסת", ירושלים.

פרטים והרשמה: מועדון מטיילי מעריב, רח' קרליבך 2 ת"א, 03/439207. אגודת "שרשים", ת"ד 7588 י־ם, 910 74, טל: 02/280873, 02/286749.

הארץ

יום ג', ו' באלול, תשמ"ו
9 בספטמבר 1986

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245-6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב גורדון 20 טל' 660160-5 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל-אביב 61001

המו"ל הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21 ת"א
העורך: גרשום שוקן. העורך האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

מפלגה דועכת

עוד יש מי שכופרים באפשרות שהשר הנצחי, הד"ר יוסף בורג, אכן יפנה את מקומו בראש המפד"ל וליד שולחן הממשלה. אך המסתברות היא כי הפעם זו פרישה על־אמת, וכי הזירה המדינית תאבד אישיות צבעונית, שלא־פעם הרגיזה, אך מעולם לא עוררה זעם. בשל כך, סלחו לד"ר בורג על היותו שר דיפלומטי־אלי בינוני, וגם מי שלא היו שותפיו לאמונה, העריכו את תבונתו ואת מתינותו הטבעית.

תבונה ומתינות... שתי מלים, שמפד"ל של היום שכחה אף כיצד לאייתן. הוועידה שהתנהלה בשבוע שעבר בחרה ליורשו של הד"ר בורג את האיש שיותר מאחרים יפה לו האפיון, ממיסדיה־המשך על מפלגתה מר זבולון המר, שבעזרת מר יהודה בן־מאיר רתם את מפלגתו לעגלתה של חירות. התוצאה לא איחרה לבוא: הוולה בריחה גדולה לעבר הליכוד התחיה (ואולי גם כ"ך), המפד"ל מצאה את עצמה בכנסת ה־11 עם ארבעה חברי־כנסת, במקום 12 שייצגו אותה בכנסת התשיעית.

בעקבות מלחמת לבנון זכה הציבור לראות במר המר חוזר בתשובה: מלחמה זו גילתה לו כי לא רק ארץ־ישראל היא ערך אלא גם עם ישראל ראוי שיביאו את צרכיו בחשבון. אך במבחן מעשי הוכח, כי מר המר נשאר מה שהיה לפני המלחמה — שליח גוש־אמונים כפועל במפד"ל. לקראת הוועידה, כרת ברית עם הרב דרוקמן ועם מר אבנר שאקי, נבחרי האגף הלאומני־הקיצוני בציבור הדתי. הוועידה בחרה בצורה שלא היתה מביישת את התחיה: מר המר שב אל החבורה הראויה לו כמו שהוא ראוי לה.

הציבור הדתי, המוסיף עדיין להצביע מפד"ל, הוא שקט וצייתן ונוהג דרך־ארץ בראשיו. ואולם הפעם, כך נדמה, נפער פער בינו לבין המתיימרים לייצגו. אנשי "גאולה עכשיו" זנחו את המפד"ל — הם מצדדים עתה בליכוד או בתחיה. אחרים נתפסו לקבוצות דתיות — והם מורגבים אחרי ש"ס והאגודה. מה שנותר, הוא הגרעין של מצביעי מפד"ל, המוכר משנים קודמות, כאשר מפלגה זו היתה שם נרדף לשפיות הדעת ומתינות. מה לגרעין זה ולה"ה המר, דרוקמן ושאקי? האם בשקט פילוג לשארית־הפליטה הזאת, ושמא תישחק עד שלא ייוותר ממנה אלא זכר בלבם של זקנים.

מעצר דנילוף וכוח הק.ג.ב.

החלטת השלטונות במוסקווה להעמיד לדין את העיתונאי האמריקאי ניקולס דנילוף, מעמידה בסימן שאלה לא רק את עתיד היחסים בין ארה"ב לבריה"מ, אלא גם את מעמדו של מיכאל גורבאצ'וב ואת משקל הק.ג.ב במשטר הסובייטי הנוכחי.

האמריקאים הבהירו, שלפרשת דנילוף עלולות להיות "השלכות חמורות", עד כדי ביטול פגישת שרי החוץ של שתי המעצמות, שעמדה להכין את הפיסגה בין רייגן לגורבאצ'וב. הידיעה ממקורות סובייטיים, על פיה הכנת המשפט יכולה לארוך עד תשעה חודשים, מחמירה את משמעות שאלות אלה.

דנילוף, שהיה במשך חמש השנים כתב השבועון "יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט" במוסקווה, ארז כבר את חפציו והעבירם למחסן הסבל, לקראת שובו הביתה. הוא הוזמן לפגישה עם מכר סובייטי, שמסר לו מעטפה שכללה, לדבריו, קטעים מעניינים מעיתונות קירגיזית. ברגע שהיתה המעטפה בידי דנילוף, התנפלו עליו אנשי ק.ג.ב, פתחו את המעטפה ומצאו בה מפות המסומנות "סודי".

אין זה המקרה הראשון, שהבולשת הסובייטית טומנת מלכודת מסוג זה לאורחים זרים בבריה"מ. לפני שנתיים בוצע ניסיון דומה להכשיל את דנילוף עצמו, שנכשל בשל סירובו של אבי מסרוב עליה לשמש המבלכר של המכתב. זוהי שיטה מקובלת כאשר רוצים לגרש זר, במיוחד עיתונאי. אך הפעם התגרים לא מתאים לכך. דנילוף עמד לעזוב את בריה"מ, כן נודע לו, שלשלטונות המכס הזריקו שמצאו בהוצאה הבשיטים עתיקים (משפחתיים), שהוכיחו לבריה"מ ללא רישיון ועמדו להוציאם ללא רישיון, וכי יאשמו בניסיון הברחה כפול — כלומר ההתנקלות לדנילוף תוכננה מכמה זויות.

אך סימן השאלה העיקרי קשור בכוונה להעמידו לדין. דבר זה סותר את ההסבר הראשון, שהכוונה היא להחליף את דנילוף במרגל סובייטי, שנתפס לפני שבועיים בניו־יורק. וואשינגטון דוחה רעיון זה ואף הבהירה, שלמעצר והעיקר למשפט, עלולות להיות תוצאות חמורות. גורבאצ'וב מצהיר השקם והערב, שהוא רוצה שיפור ביחסים עם ארה"ב. השאלה היא, האם חלה תפנית חדה בעמדתו — ואם כן למה — או שמא השפעת הק.ג.ב חזקה בהרבה במערכת הסובייטית הנוכחית, מכפי שהעריכו.

הידיעה שהחקירה תימשך לפחות תשעה חודשים נוטה לחזק חשש זה, משום שזה עשוי להבטיח, שפרשת דנילוף לא תהיה תקרית חולפת בין מוסקווה לוואשינגטון.

מחפשים את רמבו

מאת צבי בראל

ארה"ב עדיין אינה יודעת מה לעשות באגרופה הקשה כשבטנה הרכה חשופה לפעולות טרור נוסח קראצ'י

וואשינגטון

נניח לרגע כי לוב אינה קשורה להטיית המטוס בקראצ'י, וגם לא סוריה או עיראק. נניח, כמי שסבורים בינתיים בממשל, כי מדובר בארגון קטן ולא־ידוע, שאינו מהווה מסגרת ענק רבה ונוחה לתקיפה ולהגמול, והגבות לוב. הגם שזו הנחה ספקולטיבית — משום שבכל מקרה כמעט אפשר למצוא "כוונה אזרחית" — היא מותירה את ארה"ב בדילמה קשה. שהרי אם ההנחה נכונה, היא תאלץ את ארה"ב להגיב בכלים חדשים, מדויקים בהרבה, מול מטרות מעורפלות וחמקניות. ללא ערבות לכך שמי שנפגע הוא גם הפוגע.

נניח עוד כי הקומנדו הפקיסטאני פעל ללא הבנה, ללא ידע, ללא הכשרה מתאימה, באיטיות, ללא ניסיון לקבץ מידע על מספר החוטפים, מיקומם במטוס וללא גיבוש דרכי פעולה חלופיות. זוהי, לפי שעה, הנחה בלבד, הנסמכת אמנם על מידע שנאסף ממקורות אמריקאיים, ועל דברי פקיד פקיסטאני בכיר, שהודה כי כוחות פקיסטאן לא היו לכוחות האמריקאים המאומנים שעשו כבר את דרכם לשדה התעופה כדי לסייע בפעולת ההשתלטות.

הנחות היסוד אלה מוליכות למסקנה כי לא תמיד יש להשאיר בידי "המדינה המארחת" את המשימות לשחרר בני אדם או מטוסים חטופים, וכי לעתים שאלה של יוקרה עלולה לעלות במחיר מיותר בחיי אדם. דוגמה קודמת לכך היתה ההשתלטות של הכוחות המצריים על מטוס שנחטף למלטה בנובמבר, במחיר חייהם של 58 בני אדם. גם אז לא איפשרו המצרים מעורבות אמריקאית מקצועית. התגובה האמריקאית היתה בשני המקרים שבח והלל לנחישותן של הממשלות שלא להניח לחוטפים לצאת מבינלאומית עם שללם, אך גם חריקת שיניים נוכח הסבבנות של הכוחות המשחררים.

כדי להשלים את סדרת ההנחות, נוסיף עוד כי ביטויים אשר להניח שמידת שיתוף הפעולה בין ארה"ב למדינות אירופה אינה כזו המאפשרת פעולה ממשית מתואמת נגד רטוריקה המקיפה המאלצת את ארה"ב לקבל החלטות עצמאיות.

הנחות אלה, שככל הנראה יוכחו כמציאותיות לאחר חקירת הפרשה, יחייבו את ארה"ב לשנות את טיוטת המלחמה שלה נגד הטרור. טיוטה זו, שרק החלה להתגבש, נשענת בעיקרה על לחץ של דעת הקהל האמריקאית לגמול נקמני, בהמשך לתגובת "המכות הגדולות" שבהן הוכתה לוב, להחזרת הביטחון העצמי לאמריקאי המטייל בעולם. אלא שלנוכח ניסיון החטיפה בקראצ'י עומד הממשל ללא תשובות. תגובה נוסח לוב אינה אפשרית, במיוחד כאשר גם הגורמים הרשמיים נוהגים מקשירות שבה לפרשה. ארה"ב אינה רוצה להפגש שוב את המכבש תחת מגורת הזהב — עליה לחדור אל תוך הארגונים, עם סכין קומנדו במקום תותח הביצר. באותה עת מרדים פקידים ומומחי טרור אמריקאים כי גם אם הממשל היה מתגבר על המכשולים החוקיים המונעים מאנשיו להרוג מחבלים בחשאי, הרי המכשול העיקרי נותר כשהיה: חוסר מידע מודיעיני — לאן לחדור, מיהם הארגונים האשמים, וכיצד לחדור לאור כישלונות העבר. כהוכחה לקשיים אלה מצביעים אותם מומחים על ישראל, שגם היא נאלצה לעשות עסקים עם ארגוני המחבלים מבוזן שאותם מכשולים ניצבו ועדיין ניצבים גם בדרכה.

אך השיעור הזה טרם נלמד כאן.

הממשל נתון עדיין תחת אשוריית לוב וממשיך לבקר גם את ישראל על הדרך שבה פעלה לשחרור שבוייה. "אנחנו", אמר דובר מחלקת המדינה, "לא נישא וניתן עם החוטפים. אנו מוכנים לדבר עמם אך לא לשאת ולתת". זו אמירה יפה כל עוד אין הפרשה מבוססת בחוזקה מאחורי הגב, וכל עוד אין לארה"ב עשרות חטופים הנרצחים אחד כל שעה. פעולת לוב חיזקה אמנם את גבו של הממשל, שידע רגיעה של חודשיים־שלושה חודשים, אך עכשיו הוא נזקק למענה מסוג אחר.

חברי קונגרס רוגזת לאחר פרסלר הרפובליקאי והברט טוריצ'לי הדמוקרט מציעים לחזור לשיטות הישנות של חיסול אישי. הם אפילו מוכנים ליזום ולתמוך בהצעות חוק שיאפשרו לסי־איי־איי לבצע "עבודות" אלה. אך גם הצעות אלה ישאירו את ארה"ב עם אגרוף חזק ובטן רופסת. משום שארה"ב הנחילה אמנם תרופה של גמול, אך היא טרם השלימה את הגנתה העצמית, ויתכן אף שלמטרית הדרך טרם הגיעה. היא דומה כיום לשחמטאי המשלח כלים לאיים על מלכו של היריב בעודו חושף ללא הגנה את כליו. חברות, מטוסי נוסעים ואזרחים אמריקאים משוטטים ללא הגנה מתאימה ברחבי העולם: מרמלים, בנקים, תיאטראות ובתי קולנוע חשופים לכל רכשין, ואף שסידורי הביטחון בנמלי התעופה קפדניים הרבה יותר משהיו בעבר, עדיין חסר יסוד בסיסי בהם: מודעות אישית לאפשרות פיגוע. אין עיניים סקרניות של אזרחים המחפשים שקיות חשודות, אין חשדנות כלפי מחבלים בכוח. במטוסים אמנם מדריכים איך להשתמש במנורות ביטחון, אך אין שם הלו משפט אחד הקורא להציב מתות לספסלים או לבחון טיפוסים חשודים. נכון, אלה נקבים עם הביזיון ושום תדריך מלאכותי אינו יכול להחדירם. אך זהו הבסיס שבלעדיו תיהפך כל פעולת גמול, קטלנית ככל שתהיה, לראשיתו של פיגוע חבלני חדש.

פעולת קראצ'י לימדה את הממשל האמריקאי כי אינו יכול לסמוך על כל כוח צבאי אקראי שישחרר אותו מהצורך לפעול נגד מחבלים. היא לימדה אותו כי על ארה"ב להחליט ולהחליטם בעצמה מבלי להמתין לשיתוף פעולה כדי לחסל את מי שרוצה לפגוע בה. הממשל קיבל זריקת נוסף לכך שחוד פעולות התגמול דוגמת לוב חשוב ללא ספק לערכים דרמטיים, אך אינו יעיל לחיסול מכורות אמיתיות, ולפיכך עליו לשוב ולחשוב בקטן, במבצעים מצומצמים אך ברורים וממוקדים. ובמיוחד, הממשל לא יוכל באמצעות אנשי הביטחון שלו בלבד ללחום בתופעת הטרור, במיוחד עתה, לאחר שארה"ב הפכה למטרה "עצמאית" בלתי־תלויה בישראל. לשם כך הוא זקוק לאזרחים כולם, אך אלה עדיין רק מנופפים אגרופים זועמים וזועקים: "נקמה, נקמה".

הזרמה והפסדה

מאת אברהם טל

429 מיליוני השקלים החדשים שנוספו למשק באוגוסט — גם אם הודפסו "בכוונה" — הם טעות מוניטרית ופסיכולוגית כאחת

"לא השתנענו מן ההזרמה הגבוהה בחודש אוגוסט. ההזרמה הזאת היתה מתוכננת ובכוונה נמנענו ממכירת אגרות חוב הרשות לציבור". זאת אמר בשבוע שעבר המנהל הכללי של משרד האוצר ד"ר עמנואל שרון בנסיבת עיתונאים, בעקבות פירסום הנתונים על הזרמת הממשלה בחודש שעבר: 429 מיליון שקלים, מזה 83 מיליון שקל עודף ביקוש ממשלתי לסחורות ושירותים ו־346 מיליון שקל עודף הזרמה על ספיגה בשוק ההון. מנכ"ל האוצר הסביר כי הממשלה נמנעה ממכירת אגרות חוב נוספות לציבור כדי "לפנות נתח משוק ההון עבור הסקטור הפרטי".

מדבריו אלה יוצא שהממשלה יכלה — לאו רק רצתה — למכור בחודש שעבר בקלי אגרות חוב נוספות בכמה מאות מיליוני שקלים, וכך להמשיך במסורת הספיגה הנמשכת מזה חודשים אחדים. קשה לשפוט מבחוץ אם האוצר אכן פעל בחודש שעבר "בכוונה" כאשר הזרים למשק מאות מיליוני שקלים. האוצר אינו מודיע מראש על תכניות ההזרמה או הספיגה שלו, אלא מסביר מהלכים ודיגים אחרי מעשה.

ענבים הבוסרים בכיכול

ההזרמה הגדולה באוגוסט היתה חריגה בהחלט, הן מבחינת המגמה והן מבחינת היקף — היא שקולה כנגד ההזרמה המתוכננת בשנת התקציב כולה — ועוררה דאגה בציבור. אין ספק שנדרש הסבר, ולא סתם הסבר, אלא הסבר מרגיע. האם ההסבר של מנכ"ל האוצר מרגיע? מבחינה עניינית, לא. בחודש אוגוסט הגיעה (לפי נתונים ארעיים) מגמת הקניות של מוצרים ושירותים לצריכה פרטית לשיא, בתקופה שבה הכנות המצינות הכלכלית החדשה. בלי לחזור ולהיכנס לפרטים שפורסמו בימים האחרונים, אפשר לקבוע כי אנו נמצאים בעיצומו של גל קניות גדול, שכפי הנראה לא ישכך לפני תחילת הסתיו.

עמנואל שרון: הזרמה

לציבור "יש כסף". מיליארדי שקלים מונחים בפיקדונות עובר ושב ובפת"מים, ובעליהם כמו ומכבים בדעתם: לצרוך או להשקיע. האם להשקיע — ויש במה, התשובה אינה מעודדת: הציבור אינו מודע תכניות ויסכון בקבב שורה מקובל עד לאחרונה, ואינו מתגעל על אגרות חוב ממשלתיות. הוא מממש פיקדונות "פת"ם" ומוכר דולרים שוררים (מימוש מטבע חוץ פירושו הזרמה של שקלים נוספים למשק). בנוסף לכך, בחודשים האחרונים חלה עלייה ניכרת בהכנסה הריאלית הפנויה, וזו עוד תוספת ותעלה עקב חתימת הסכמי השכר החדשים. התמונה הכללית היא של משק רווי נזילות, העלולה לעלות על גדותיה ולגרום נזקים במאזן התשלומים ובמערכת המחירים.

לקחי הציבור

במצב זה מופיע מנכ"ל האוצר ומסביר שהממשלה הזרימה בחודש אחד ויחיד 429 מיליון ש"ח למשק, כדי "לפנות נתח משוק ההון" למגזר הפרטי. על רקע נתוני המשק, זהו הסבר תמוה מאד. אם המגזר הפרטי אינו מסוגל לגייס במשק שטוף־נזילות את יתרת כספי ההשקעות שנשאר לו בחודשים אלה (מדובר בכמה עשרות מיליונים) — גם מבלי שהממשלה תדפיס 429 מיליוני שקלים — אזי נתון מגזר זה (ועמו כולנו) בבעיה חמורה; האם האוצר אכן הדפיס "בכוונה" 429 מיליוני שקלים בחודש אוגוסט, לצורך עודפי־הנזילות והמחסור בחלופות השקעה קוסמות לציבור, אזי כדאי שיבדוק מחדש את מהלכיו, שמא התהפכו לו היוצרות. מכל מקום, ההסברים של ד"ר שרון אינם משכנעים, ומעוררים חשד כי לפנינו תמסכת של ענבים בוסרים בכיכול.

את הסבריו של מנכ"ל האוצר מוטב לראות על רקע אחר. כלכלני הממשלה מייחסים, ובצדק, חשיבות רבה להלך מחשבתו של הציבור. התנהגות הציבור היא בסופו של דבר הגורם הכלכלי החשוב ביותר, וההתנהגות מושפעת מהערכות והציפיות. הסברים של ראשי המשק משפיעים במידה מסויימת על הציפיות (לא בכדי מתחבטים ראשי המשק בפרסום תחזיות אינפלציה לשלושה וארבעה חודשים מראש, דבר שלא היה מקובל בעבר). אם מתחזה כמפתיע הזרמה גדולה — שהציבור הורגל לראות בה אות וסימן לגל אינפלציוני ממשמש ובא — מתבקשים דברי ארגעה חיוביים, לאמור: לא זו בלבד שהעניינים מצויים בשליטה מלאה, אלא שמה שנראה לציבור כחריגה, נעשה בכוונת מכוון, מתוך ביטחון מלא, ומטעמים של טובת המשק. אבל בסופו של דבר מעצבות הבריות הערכותיהן בדבר הצפוי בעתיד לא על־פי הצהרותיהם והסבריהם של שרים ופקידים בכירים, אלא בעיקר על־פי נתוני המשק וניסיונם האישי.

מבחינה זו היתה ההזרמה הגדולה באוגוסט — במיוחד אם נעשתה בכוונה תחילה — לא רק טעות מוניטרית, אלא גם טעות פסיכולוגית. הטעות אינה פאטאלית, אבל היא מוסיפה על הנזק המצטבר הנגרם נוכח התחושה שביצוע הקיצוץ בתקציב המדינה אינו מתבצע כמתוכנן, שמגזרים גדולים במשק (מוסדות השכלה גבוהה, מושבים) עומדים בפני משברים קשים, ושהסכם השכר במגזר הציבורי חורג מהמסגרת המצומצמת שביקשו לשוות לו.

בנסיבות אלה, אם באמת אפשר היה להימנע בקלות מהזרמה מאסיבית — למשל, בלי להעלות את התשואה על אגרות החוב הממשלתיות — חבל שהאוצר לא הפגין את יכולתו גם באוגוסט.

זהירות, פסגה

מאת עקיבא אלדר

לגבי הנשיא המצרי, פסגה לא פוריה עם פרס סמוך לנסיעתו לוואשינגטון מהווה סיכון לא מבוטל

פרס ומובארק: חשש אמריקאי ממצבו המסובך של השלטון המצרי

כאשר שורות אלה נכתבות, פחות מ־100 שעות לפני המועד שנקבע לפסגה, איני מוכן להמר על כך שחוסני מובארק ושמעון פרס אכן ייפגשו באלכסנדריה. מסוכן פחות להמר על כך שגם אם בכל זאת יושיט נשיא מצרים את ידו אל ראש ממשלת ישראל היא תהיה צוננת. שבוע לפני המועד שנקבע לפסגה ברור למר מובארק כי בשורה גדולה לאומה הערבית לא תצא משם. המדבר שלו מתכוון להשאיר על השולחן אפילו קמצוץ פירורים לפלשתינאים. אם אין מרחיקים את המבט אל מעבר לעקבה, קשה מאד להצביע על סיבה טובה אחת שיש עתה לנשיא מצרים לארח את השכן מצפון. הפגישה תהיה בידיו תחנת מעבר מיותרת אך הכרחית בדרך לוואשינגטון. במצב דברים זה — אשר "בהחלט" שגם לכוונת האינטרסים של "ישראל" — מוטב שהילד ונכנה הזה לא יולד.

מהדיווחים על המגעים בין ישראל למצרים לקראת הפסגה אפשר להסיק בטעות כי גם את מובארק לא מעניין כל נושא אחר זולת הפגישה עם ראש ממשלת ישראל ופתרון הבעיה הפלשתינאית. כדי להיטיב להבין את סוד העקשנות האמיתי של המצרים, מוטב לעיין בדיווח של הדיפלומט האמריקאי ריצ'רד מרפי על שיחותיו של סגן הנשיא ג'ורג' בוש עם מובארק לפני כחודש: "סגן הנשיא הקצה זמן רב לפני בשיחותיו עם הנשיא מובארק והפקידים המצריים הבכירים לבחינת מצבה הכלכלי הקשה של מצרים", פתח מרפי את דיווחו.

מאמר שפרסם החוקר האמריקאי ממוצא ערבי פול ג'עבר, במהדורה של כתב העת "פורין אפיירס", תחת הכותרת "המשבר המצרי, דילמה אמריקאית", נפתח אף הוא בהנחה קשה: "מצרים תעמוד בקרוב בפני אתגרים מסודרים. אחרי מספר שנות יציבות יחסית, היא לוחצת על הגבולות האחרונים של משאביה. התפתחויות שליליות בחודשים האחרונים המשפיעות על תיירות, רווחי נפט והעברות כספים ממיליוני מצרים העובדים במדינות הנפט, הדריכו עוד יותר את המצב המתוח". ג'עבר טוען כי המשבר הכלכלי המאיים על ממשלת מובארק הוא לאו דבר נמנע בעתיד הקרוב, וכי "פיצוץ פוליטי מוגבל, כמעט באותה מידה".

פרס ימצא את מצרים בנפילה דרמטית בהכנסות ממטבע חוץ — מ־9.6 מיליארד דולר אשתקד לתחזית של 6.6 מיליארד בלבד השנה. החובות החיצוניים הגו זה מכבר את גבולות 30 המיליארד. נתונים אלה אינם סימפטיים לשום מדינה, ועל אחת כמה וכמה למצרים, אשר כמאמר ג'עבר, "בשום מקום אין פוליטיקה וכלכלה כרוכים זה בזה כמו אצלה בימים אלה".

בוש שוחח עם מובארק על רפורמות כלכליות מרחיקות לכת (כשמע מכבר), כיון שהשיקולים שהכבידו בשנה האחרונה הנשיא וראש הממשלה, הכלכלן עלי לוטפי, אינם מספיקים. המצב מאלץ אותם להנהיג צעדים חריפים יותר של הידוק החגורה. אולם החשש מפני התפרצות המונית ופוליטית מרתיע אותם מלעשות את ההכרחי, וכאן נכנסת ישראל לתמונה.

הנשיא סאדאת עליו השלום מכר לציבור המצרי את רוח קמפ דיויד כבשורה של עידן חדש. בתמורה לשלום עם ישראל הוא הבטיח להם את החזרת האדמות הכבושות למצרים, אוטונומיה לפלשתינאים ולא פחות חשוב רווחה ופיתוח כלכלי מאין כמוהו. שנים ארוכות לאחר שרגל ישראל דרכה בלבה של קאהיר, מוסיפה ישראל להחזיק בטאבה, פיסת אדמה שהמצרי מאמין כי נלקחה ממנו בערמה. מאז נחתם הסכם השלום הוסיפה ישראל לספח שטחים ערביים כבושים (רמת הגולן ותוק ירושלים), היא פלשה ללבנון והעולם הערבי מוסיף לגנות את מצרים על השלום הנפרד שכרתה עם ישראל, שכן הבעיה הפלשתינאית לא יצאה נשכרת מהשלום הישראלי־מצרי.

ג'עבר טוען כי האוידיה הטעונה הוו במישור הכלכלי, החברתי והמדיני והסכת מזה זמן רב את המהוך תוכנית כלכלית רצינית להכרת. פקידים מצרים מודים שכל פגיעה בהיקף הסיוע הכלכלי למצרים (במסגרת הצמצום הכללי בסעיף סיוע החוץ האמריקאי) תסבך עוד יותר את המצב. הוא נתון במשל השאנן המאמין שמצרים מונחת בכיס, באין לה אחרים לפנות אליהם.

כגודל הציפיות שעורר סאדאת כך גודל הסכנה המאיימת על ממשיכי דרכו בשלטון. ביקורת גוברת מצד הפונדמנטליסטים האסלאמיים, השמאל, הנאצריסטים ואף פוליטיקאים ומעצבי דעת קהל מתוך הממסד. די בהחלטה לקצץ את הסובסידיות על הלחם כדי להרגם את התסיסה על רקע דתי ופוליטי למהומות, וכבר היו דברים מעולם במצרים הבמיניות שריבות בסביבה.

מאידך, פתרון בדרך של דיכוי פוליטי קשה של גורמי אופוזיציה הוביל לרצח סאדאת ב־1981. הסגן בוש, כך דיווח מרפי, הביע אהדה לבעיות הכלכלה הקשות של מצרים. אולם, מקפיד מרפי להוסיף מיד, הוא עמד על קשיי התקציב האמריקאיים. חבלי לידתה של פסגת פרס־מובארק צריכים ללמד את האמריקאים, שהיו בין מיילדיה, עד כמה מסובך ורגיש מצבו של השלטון המצרי. מתברר כי גם אותות שהעביר שמעון פרס למצרים בוואשינגטון, בלוויית תחזיות קודרות על עתידו של מובארק והשלום עם ישראל בהעדר התקדמות בתהליך המדיני, לא עמדו לו מול מראשות לבנון.

מזכיר המדינה שולץ הסתפק בשיגורו של מרפי לאיזור במקום להטיל את כל כובד משקלו של ממשל רייגן על הצדדים להשיג הזדה, ולא מצוין, ערב הרוטשטינה. מעניין יהיה לעקוב אחר מסעו של מובארק לארה"ב וללמוד ממנו על מידת פתיחות הכיס של הממשל כלפיו. צירופו של כשלון מדיני בפסגה עם אכזבה בתחום הסיוע, בגובה מבנה הרגיש של מצרים, יהיה מסוכן לאינטרסים האמריקאיים כאחד. בהעדר תמיכה ראויה בדמותו של הישג כלכלי או מדיני, עלול פרס להיווכח שבלי משים הוא משך את מובארק, בעידודם של האמריקאים, לפסגה שבאחריה תמתין לו תהום עמוקה.

כאשר אחרים שודדים אותך, פיקנטי נותן לך נקניק במחיר אמיתי

פיקנטי דואג לך

פיקנטי המפעל שקבע את מדד יוקר הנקניק בישראל

מי שמשווה — עובר לפיקנטי!

מקום הקניה	חזה הודו * מעושן	חזה בקר * מעושן	כתף־בקר * מעושן	קבנוס	חזה־אווז * מעושן
פיקנטי חנות המפעל השומר 104 ב"ב	13.99	15.69	18.99	9.99	24.99
שופר־סל	37.92	—	38.44	19.12	38.87
היפר־שוק	27.60	28.20	31.60	25.56	32.53
היפר־כל	28.72	24.20	33.87	22.25	27.55
פער באחוזים	270%	180%	200%	255%	155%

* מחיר מרבי ל־1 ק"ג פרוס * מחירים נכונים ל־19.8.86

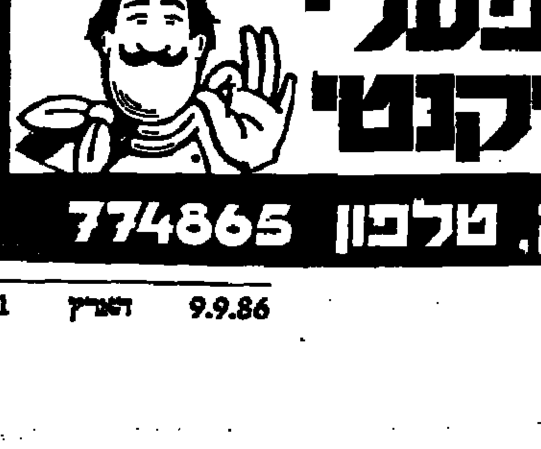

מפעלי פיקנטי

פיקוח רפואי־וטרינרי צמוד

כשר בהשגחת הרבנות בני־ברק

פתוח עד 10 בלילה

השומר 104 בני־ברק, טלפון 774865

מבט אחר / הדה בושס

מוסר אירופי כפול

מוסר כפול קורי גם מוסר הסבסוסי. אינני יודעת על מה ולמה. הרי אין צורך להרחיק לכת — מדוע לא מוסר אירופי? ושם האירופאים מרשיים יותר מן התשובונטיסים ואולי הם רק משלמים מס־שפתיים למוסר. אם הדברים אמורים במוסר ובמוסרות, הבה נתאר לעצמנו מצב שבו עשרים חיילים צרפתיים צעירים, אנשי יוניפי"ל, נהרגים ונפצעים לא מידי אנשי אמל השיעים (כפי שהיה בחודש האחרון) אלא מידי חיילי צד"ל. וכדי להקצין את הדברים, הבה נתאר לעצמנו מצב שבו צד"ל פוגע לא בחיילים צרפתים אלא בנורווגים מיוניפי"ל. בנים לאומה שקטה, רוגעת ונאמנה, ללא כל עבר קולוניאלי. הרי אמות הספים היו רועשות: הנורווגים הנופלים היו מאיימים, כפי שאיימו לא־כבר — לאחר שמשאית שלהם נפגעה במטווח בדרום־לבנון — לנתק את קשריהם עם ישראל. מכונת התעמולה היו מופעלות בכל עוצמתן, וישראל שוב היתה מוצאת את עצמה יושבת על ספסל הנאשמים. ושוב היינו מוקעים קבל עם ועולם כמכבשים קולוניאליסטים, ומה לא.

אין זו הפעם הראשונה שאנו נידונים להתמודד עם מוסר כפול וסטנדרטים כפולים נוסח אירופה. אין זו הפעם הראשונה שהאשמים אינם הרוצחים, אלא הקורבנות. ולפי הסטנדרטים הכפולים, אפשר להביע אהדה לרוצחים בנמל התעופה של קראצ'י, שטבחו גם בפקיסטאנים ובזרים הנזעמים בהם, ולהרוש כבוד לאלה שטבחו לאדרים במתפללים היהודים באיסטנבול — ולהכריזם כלוחמי חופש.

הלשון האמשית מסוגלת לקלוט הכל, והרגישויות שלה אינן רחוקות פרו־ישראליות. כמו במעגל סגור, האשם תמיד נופל תמיד על ישראל, ולא רק ישראל — כל היהודים אשמים. כמו במעליך הכבשגה בימי השואה. בכל שאני נמצעת מכך, איני יכולה שלא לחשוב כי אירופה עדיין נושאת בתוכה זרע קשה ומר של אנטישמיות. תופעה זו מרגיזה ועולה מכיבה את פרשומה המוסר המבכר.

הצרפתים מנסים לתרץ את מעשי־התנכלות לחיילים, בכך שישראל אינה מאפשרת ליוניפי"ל להציב את כוחותיו על הגבול הבינלאומי. הצרפתים והנורווגים הם צבועים או תמימים, כפי שהגדיר זאת עמיתי זאב שיף. אין כל סיבה לישראל להסכים שאלה יתקרבו ויקבעו מי יישב על גבולנו עם לבנון. לצערנו, השותפים שלנו בדרום־לבנון אינם הנורווגים ולא הצרפתים. על כן, אין אנו רוצים לקבלם כמדתברים. עלינו לשתף פעולה עם האנשים החיים ברצועת ארץ זו — אפילו אין הקשר הזה בגדר משאת נפש.

ביטויים משפיעים הצרפתים מוד את בקול ענות חלושה, אבל אינם נוקטים אמצעים. אין הם נוהגים להצביע על אשמים ואיש אינו מאיים בניתוק יחסים. אדרבא, שמוד מין קשר של שתיקה. מסתבכת התופעה המוכרת של המוסדות והמשתתפים יוצרי קרבה ואהדה עם השוטים, והעם יוצא רוחנא על העומדים בתוך שאינם עושים די לדעתם, להצילם.

המוסר המבהסט נוסח אירופה אינו רק בחלום של ממשלות ומשרדי־החוץ שלה. הוא גם נחלת התקשורת, אנשי הרוח, הסוראליסטים, הפילוסופים, ואנשי הדת. בביירות מתחוללים יומיום מעשי רצח המוניים, אבדורים מאוין כבחוט. מכוניות עמוסות חומרי־נפץ מתפוצצות במרכזי מגורים, פוגעות באוכלוסיה אזרחית. לעתים אפשר לתמה, כיצד אוכלוסיה זו ממשיכה בחיי יומיום שלה. מחנות הזוועה של הרוגים מרוסקים, מוטלים על אלונקות, לבד הריסות בתים, נשים מבועות, שתותות דם, הצמות חושקות, ילדים קטועי־איברים — ודומה תקשורתית. אין זועק. לא עוד כותרות בעיתונים. אין מרבים לפרסם תמונות של מעשי־הזוועה יומם ולילה, בראש מהדורות החדשות בעולם כולו. לא עוד הטפות מוסר צדקניות. איש אינו מוחקש אשמים. לאחר שישראל יצאה מן התמונה, כבר לא איכפת לאיש.

לא הסכמתי למלחמת לבנון, ואני סבורה שלא היה לישראל מה לחפש שם. על העובדה שמישהו אצלנו החליט לעשות סדר בלבנון ולהכנס לביירות, שילמנו את מלוא המחיר. הבינו ועדיין אנו מבים על חטא ולמלחמת לבנון השלכות חמורות על מרקם חיינו. זו פרשה לעצמה. אבל היכן העולם? היכן הם כיום, הזועקים המזועזעים, ומה היה למוסר שלהם? מדוע אין הם נזעקים לנוכח הזבח המתחולל עכשיו בלבנון ומדוע אין איש פוצה קולו לנוכח הזבח הגדול המכונה מלחמת אירן־עיראק? האם משום שלישראל אין חלק בטבח זה? כשאין ישראל מעורבת, בלוטות המוסר של העולם חדלות כנראה לפעול. ושמא הנרצחים בלבנון ובמלחמת עיראק אירן אינם בגדר יצורי אנוש והם רק ישראל מסוגלת להוקעת להם תבונה זו ולעורר את העולם מאדישותו ומה על הטפות המוסר הצדקניות והמתחסדות שהשמיעו לנו?

אני שואלת את עצמי כאשר אני מתקפת במבין מאירגיה כלפי האנטישמיות. אבל העובדות והורות הדברות, בעד עצמן. בקראצ'י פלשתינאים רוצחים אמריקאים, הודים ופקיסטאנים. בבית־הכנסת באיסטנבול נטבחים יהודים בעת התפילה. בביירות רוצחים זה את זה ללא רחם. והחיילים צרפתים צעירים מוצאים את מותם בדרום־לבנון. אני תוהה אם יכנה העולם את האשמים, האם ירים קולו ויציב אותם על ספסל הנאשמים ויסביר את מניעיהם? דבר אחד ברור: בדרך העקלקלה של המוסר הכפול, שהעולם כה מורגל בה, יצביעו תמיד אל ישראל.

ולא רק העולם. גם באמצעי התקשורת הישראלים מתגלה נטייה מורה להסביר, ולעתים אף להצדיק את מניעי הרוצחים. אין זו תופעה של מוסר כפול — אלא מוסר מעוות לגמרי ודרך־חשיבה משובשת.

יש מי שיבוא ויטען כי מצפים מישראל לרמה מוסרית שונה מאחרים. אבל זו טעות שנובעת מגבה ויה צביעות. יש ערכים מוסריים, אנושיים, אבסולוטיים. ומי שעושה בהם שימוש נפסד לצרכיו המדיניים המפבין את מוסרו הכפול המכופל — אל יצפה מאחרים למה שאין הוא מסוגל בעצמו.

هكذا من الأصل

על הלוח

לוחות שנה הם הוצאה מוכרת, פופולארית ותחרותית, שבה האיכות עולה וקובעת

לקראת ראש השנה מתפי הישרא־לי בלוחות שנה מכל הסוגים, הגדלים, הצבעים והמחירים. לפחות ארבע הוצאות עוסקות בלוחות שנה בפעילות במעט מרבית זרוחית, ועל אלה צריך להוסיף גופים, עם כוונות רווח, המוכנים להשקיע בהפקת לוח כדי להרוויח יותר, וגו־פים ללא כוונות רווח, המשקיעים בלוח שנה, כי כך נאה וכך יאה.

בשורה הראשונה ניצבים ומתמוד־דים על פרסי העיצוב בארץ ובחו"ל לוחות סורנובסקי. המעמסה הקריד־בית למצוא מדי שנה מערכת איור ועיטור, שטרם נוצלה על ידם או על ידי מתחריהם, נעשית קשה משנה לשנה. השנה יש שלושה לוחות חדשים: א. לוח ובו עמודים נבחרים מתוך תנ"ך קניקוט. זהו לוח בס־דרת לוחות כתבי יד יהודיים עתיקים, שסורנובסקי קידם, הפיץ וגדר בו מתחרים לא מעטים. זהו כתב יד משנת 1476, שנכתב על ידי משה בן יעקב אבן זבריה וצוייר בידי יוסף בן חיים, בצפון מערב ספרד.

בעצת בנימין קניקוט, ההבראיסט וספרן באוקספורד, נרכשו 477 עמודי הקלף המפוארים הללו, וקניקוט זכה שכך יקבוה שמו. שער ו־11 עמודים בדפוס מפואר ועוד עמוד של הסברים על הדפים והאיורים, המכסים את שנת תשמ"ז, ויש גירסא גם לשנה האזרחית, המודפסת בנפרד, לברות שהקלנדר מודפס על אותו הדף בו מודפס האיור.

ב. לוח פולקלור יהודי, שחלק ממהדורתו נמכרה לבית התפוצות. דפיו מקושטים במוצרי נוי של היצירה היהודית, בה מטושטשת האבחנה בין אמנות לאומנות. שמונה עמודים, המכסים 16 חודשים של שנת תשמ"ז ו־1987 כאחד, כשחלק מהקלנדר מודפס על חלק הדף נפרד ונחתך במיוחד ומאפשר הצצה אל איור הקלנדר שבדף שמתחתיו. רק הזיתוך הנבון של הקלנדר הוא מלאכה בפני עצמה.

ג. פסיפסים בארץ ישראל — ומה טבעי יותר מזה, בארץ בה נתגלו יותר מ־1,000 רצפות פסיפס, רובן מהתקופה הביזאנטית הרומית. הלוח הוכן בשיתוף עם אגף העתיקות והמוזיאונים של משרד החינוך והתרבות. שמונה עמודים הכוללים פסיפסים וקלנדרים ומכסים את שנת תשמ"ז (פירושו של דבר שיש גירסא גם ל־1987) ועמוד הסברים מפורטים, כשגם לצילום הפסיפס, עימודו בתוך העמוד וקישוטו בותב נודעת חשיבות.

לפני שנעבור ללוחות מפוארים נוספים, צריך לציין שגם מוזיאון ישראל הפיק השנה לוח פסיפסים המיועד לתלייה על הקיר, וכמובן שהפסיפס המופיע אצל סורנובסקי בינואר, מופיע שם בספטמבר. אין מנוס מלציין, שאין כל דימיון באי־כות בין שני הלוחות, וזה מעט מפתיע, כי בשנים עברו הפיק מו־זיאון ישראל לוחות מפוארים.

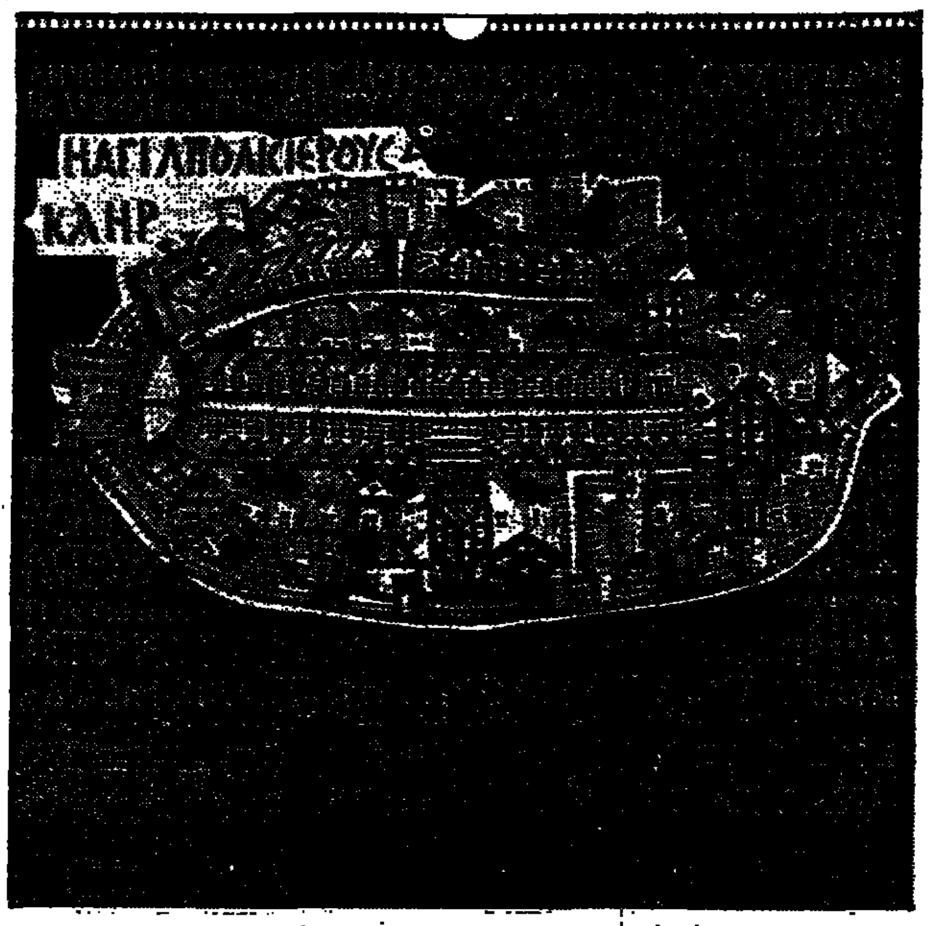

הפיצוי הוא מעשיותו של הלוח, המתבטאת במשבצותיו המרווחות של הקלנדר. המוזיאון מפצה על עוניו היחסי של לוח זה בלוח מנה־לים "גלגל השנה", המאויר ביצירות מאוספי המוזיאון, הנותן את סדר התאריכים הלועזיים, בלי להתאימם לתאריך העברי או לימי השבוע, אם כי בדפים המאוחרים הוא מביא במר־וכז את האפשרות לבצע את ההתאמות עד לשנת 2,099. פירושו של דבר, שבהשקעה של שנה אחת, אפשר יהיה למכור לוחות למשך מאה שנה, שכל אחד יצטרך להשׁ־לימם לשימוש יום יומי.

סטימצקי הוציא השנה לוח יהודי, המכסה את תשמ"ז ו־1987, ב־16 איורים מאוסף מוזיאון סקירבל של ה"היברו יוניון קולג'". יש בלוח זה גם לוחות כיס קטנים יותר, וגם מקום לרשום במשבצותיו, מה שאין כן בשאר הלוחות הגדולים, שרק לנוי ולא לשימוש מעשי נועדו.

באותה שורת איכות עם סור־נובסקי, ניצבת חברת "אמנות ארץ ישראל", שהוציאה השנה "לוח מפות עתיקות ואיורים של ארץ ישראל". כאן יש גם מפות, גם איורים וגם פסיפסים, ואפילו מפה שהיא פסיפס מהמאה ה־6 לספירה. המקורות לאיורים הם שונים ומגוונים, ודף ההסברים מאלף. שער ו־6 עמודי לוח, המכסים גם את שנת תשמ"ז וגם את 1987. המאפיין את הלוח הזה הוא הקלנדר, המצוייר ביד בקי־פידה על ידי פרדריק גוזלן, שעיצב גם את השער.

אין ספק, שהחברה הוותיקה ביותר בשוק המו"לות שאינה ספרים היא חברת "פלפוט", שבשנים האח־רונות השקיעה רבות במחשבה ובציור, כדי להפיק לוחות שנה. אם בשנים קודמות הפיקה כמה לוחות של כתבי־יד יהודיים מסוגים שונים, עם קישוט זהב, השנה היא מגלישה מעט כיוון: הסיסמא היא "אם זה תלוי כל השנה על הקיר, או שיהיה בעל ערך". בעל ערך פירושו אמנות.

בין הלוחות של פלפוט ניתן למצוא את נושאי הדגל: שלושה לו־חות אמנותיים, שבהם כל דף הוא או רפרודוקציה של יצירת אמנות, או מעשה אמנות בפני עצמו.

א. לוח אגם - מה יכול להיות יותר יהודי מזה מה יכול להיות יותר מתאים לאגם הנאבק בנטייתה של האמנות להקפיא את הזמן מלוח שנה? זהו הלוח השני של אגם, המופק על ידי פלפוט. 13 דפים שהם 13 יצירות של אגם, המכסות את שנת תשמ"ז, ועוד ציור רב מימדי, שבעזרת לוח צבע שקוף, אתה יכול לשנותו כרצונך. מי שלא מספיק לו כיכר דיזנגוף, ההפקה האמנותית ושילוב הצבעים הם לעילא וצילומו של אגם על רקע כותל מרנין את הלב. התחכום באיר־גון מעבר הצבעים נראה משתלב להפליא עם רעיון חלוף העתים הרו־דף בלוח.

ב. לוח יוחנן סימון — 12 עמודים ובכל אחד מהם יצירה מרישומי מסעו של סימון לדרום אמריקה. לוח מלא שמחת חיים הבעתניות, עם עיטור זהב מאסיורי בשוליו.

ג. לוח של האמן היהודי־מסורתי מיכל שורץ, המשתמש באותיות האלף־בית ביצירותיו.

רולניקסטר מו"לות מיוחדת מבי־עים מגוון לוחות שנה, המיועדים לכל טעם וכל כיס, הזל מלוח שולחן ולוח קיר עם רפרודוקציות קטנות של ציורי נחום גוטמן, ועד לסדרת לוחות שבתוך 8 דפיהם (על כל דף קלנדר של שני חודשים) מר־כנסות גלויות ממבחר הגלויות הגדול והמגוון של בית הוצאה זה. יש לוח ירושלים ולוח אילת, לוח קיבוץ ולוח נופים בישראל, לוח פי־פסים ושני לוחות של אמי רובינגר. בעלי הגלויות מפלוחים מערבבים גלויות מסוגים שונים בתוך מסגרת אחת, שכן כמה וכמה מן הלוחות הם תחת הכותרת "נופי ישראל", המיוע־דת בכיוון לתיירים, שיקחו קצת ממראות הארץ הביתה. אחד הלוחות של אמי רובינגר מיועד גם כבונוס למנויי "הספריה", שכן לא לחינם שותפה כתר בבית מו"לות זה במתנותיו.

לוח שנה, שעליו גאוותו המיוחדת של עמוס רולניק (המפיק גם לוחות קיר המבוססים על פוסטרים של הוצאתו) הוא יומן מפואר ויפה לעין, באנגלית ובעברית, היוצא במשותף עם בית התפוצות. היומן עוצב על ידי חיים שטייר, שעיצב רבים מפרסומי בית התפוצות. מוסד זה גם רכש חלק מן המהדורה. מול כל דף, המכסה שבוע, יש תמונה מן העולם היהודי, שנושאה בעלי מלאכה יהו־דיים או יהודים במקצועות מגוונים — הלקוחה מאוספי בית התפוצות. היומן מסתיים בסוף שנת 1987. זהו לוח המיועד למנהלים על שולחנם, אך קשה לי לדמיין את המנהל שימלאו ליבו לרשום את פגישותיו על דפים יפים כל כך.

החברה להגנת הטבע הוציאה השנה לוח יפיפה, ובו צילומי ציפורי הטרף בארצנו של יוסי אשבל. ששה עמודים דו צבעיים, מעוררים כמובן את השאלה, למה להשחיר את השנה כולה בעופות דורסים, שיש בהם אלמנט מפחיד למדי, נוסף להדרם. התשובה היא ששנת 1987 הוכרזה כשנה הבינלאומית לעופות דורסים, והכינוס של האירגון הבינלאומי להגנת הציפורים ייערך במארס בישראל, באילת. בארצנו נשמרה, כך מתברר, הרבה סוגים של עופות דורסים. לזכות החברה להגנת הטבע ייאמר, שעמדו בפיתוי ובכף רוח, כולל זה שבו תתבצע הרוטאציה, אין צילום של פרס. החברה הפיקה גם יומן שולחני "לטמיל", המקושט בציורים שאינם רק דורסות, כי אין כמו הציורים המסמנות את תקו־פות הטבע. כאן מצאתי סיפור עצוב על פרס זקן ויחיד המוסיף עוד לשוטט ברחבי ממלכתו האבודה, בחודש נובמבר דווקא.

פרס נותן את "הספריה" לספריות

זה לא אני מקדם את ענייני "הספריה", זה ראש הממשלה. הוא החליט לרכוש מתקציבו העל־פי בהידור 62 מינויים של "הספריה" של "כתר", הקיבוץ המאוחד וסימן קריאה, ולחלקה ל־46 ספריות של מתנ"סים ו־16 ספריות של בתי כלא. אני כבר רואה את הקוראים המאושרים רבים ביניהם על עותק של "עיין ערך אהבה" או של "ניטוצ'קה נזבנובה" ("לילות לבנים" של דוסטויבסקי, בתרגומה של נילי מירסקי. מי אמר שראש הממש־לה לא אוהב ספרים?

הישגים בערבון מוגבל מאוד

אתמול פורסמו המלצות ועדת ראש הממשלה לבדיקת מצב הסופר בישראל

שנה ישבו מנכ"לים של משרדי האוצר, החינוך וראש הממשלה ודנו על מצבו של הסופר. העובדה שמנכ"לים עסוקים לא קברו את הנושא מלמרות, שראש הממשלה הצליח להפיח בהם תחושה של חשיבות הנושא, עליה הוא עמד במעמד חלוקת מלגות ההתמכות לסופרים מקרן ראש הממשלה ע"ש לוי אשכול, באוקטובר אשתקד.

הסופרים הגישו בפברואר לוועדה דו"ח מפורט על מצבם ו־25 תביעות הנוגעות לשכר, מיסוי, חוזים מחיי־בים, תקציבי אגודת הסופרים והספ־ריות, תמלוגים ואפילו עידוד השקעה בספרות מקור. כמה פעמים יצאו הסופרים משהו מפגישותיהם עם הוועדה, כשנאמר להם שדווקא המצוקה ולא הרווחה היא העידוד הטוב ביותר ליצירה.

הסופרים לא השיגו הטבה מעשית לפרטים: לא הכרה בתעריפים מחייבים (הרי אנחנו מדינה חופשית, איש הישר בעיניו ישלם), לא חוזים אחידים ולא שכר מינימום לסופרים. יותר חמור מכך: הם לא השיגו שום דבר בנושא המיסוי. משכר סופרים מנוכים היום המיסים אותו במקור, ואת מה שנשאר, קשה לספור בשל התעריף הנמוך. אלא שאנשי מס הכנסה עמדו על רגליהם האחוריות בעניין הקלות במיסוי.

עם זאת השיגו הסופרים דברים מסויימים, שאפילו מחיר יש להם. המחיר הושב כ־1.2 מיליון ש"ח. עד לרגע האחרון היתה מחלוקת, מי ישלם את החשבון הזה. הוחלט סבר, שכל החשבון ישולם על־ידי משרד החינוך. המשרה היא, ששליש יספוג משרד החינוך, ואילו שני שלישים יבואו מחוץ לתקציב משרד החינוך (קרי, כנראה, האוצר).

ההישג הבולט הוא בהכפלת הקצבה קבועה לספריות ציבוריות. קיים כידוע חוק הספריות, אבל היעדר שיניים ותקציב הם בעוכרי קיומו. ההמלצות מבטיחות תקציב לספריות, אך יותר מכך, הן מבטי־חות תמלוגים לסופרי־מקור, בהתאם להשאלתם בספריות ציבוריות. זוהי דרך הפעולה הנורווגית, על־פיה עושים סקר מדגמי בספריות, וקוב־עים את הנפחות, שעל־פיה תותר חלק מהקצבה לרכישת ספרים לסופר עצמו. מימוש דבר כזה יכול להיות התחלה בה יהיה שיפור משמ־עותי לסופר.

שינוי נוסף בהמלצות הוא הגדלת תקציב המכון לתרגום ספרות עב־רית, הכפלת התקציב של אגודת הסופרים המיועד לפעולות. יוכפל גם מספר המשרות המיועדות לסופ־רים במערכת החינוך. הסופרים דרשו 25, לעומת ה־5 הקיימות. הוועדה ממליצה על 10. ודבר זה יהיה על חשבון שעות הלימוד ולא נכלל ב־1.2 מליון ש"ח שיעלה מי־מוש ההמלצות. ועדה משותפת של משרד החינוך ואגודת הסופרים תקבע את המאושרים ותקבע את תקופת העסקתם.

הסופרים יצאו מהוועדה הזו עם פחות ממה שתאוותם בידם (בכיסם), אבל במציאות שלנו גם זה משהו. השנה, אולי כהופעתו הסמלית האחרונה כראש הממשלה, במעמד חלוקת המלגות, יוכל פרס לברך גם עשרה מאושרים, במקום חמישה כב־רגע עד כה. האם כל קוראיו של סופר בר־מילגה מטעם ראש הממש־לה יהפכו לנבט אלקטוראלי?

נדונים למאה שנות טרור

ספרו של יוסי מלמן על אבו נידאל ראה אור בארה"ב בעיתוי מצמרר

יוסי מלמן היה שליח "הארץ" בלונדון, בעת ההתנקשות בשגריר ארגוב. המשפט של חברי קבוצת אבו־נידאל. הגילויים שנחשפו במשפט זה על אבו נידאל וקבוצתו, היו הגרעין שהוליד את הספר על אבו נידאל, "מאסטר־טרוריסט", כשל־עדויות בבית המשפט נוספים ראיו־נות עם אנשי הלוחמה בטרור באנג־ליה, מקורות מודיעין בישראל ורבים אחרים.

בינתיים חזר מלמן לארץ, והיה לכתבו הפרלמנטרי של "דבר", והוא משמש גם כתבו של "ג'יין דיפנס וויקלי" הבריטי. ביקורו שלו גם הספר "דו"ח הסי.איי.אי", שהוא ני־תוח תפיסת האמריקאים את המו־דיעין הישראלי.

הספר על אבו נידאל ראה אור בעברית בשנת 1984, בכריכה רכה, בהוצאת "דבר". מהדורה אחת של אלף וכמה מאות עותקים כמעט אזלה.

השבוע הופיע הספר באנגלית, בגירסא מעודכנת ומורחבת בניו־יורק, בהוצאת "אדמס בוקס". הוד־פס ב־10 אלפים עותקים. רשימת המעשים המיוחסים לאבו נידאל ואנשיו, הכלולה בנספח ו' לספר, מעודכנת עד ה־19 במארס 1986.

רצה הגורל המעוות ומסע קידום המכירות של הספר בארצות הברית מתרחש בדיוק באותו שבוע, בו פעל הטרור באיסטנבול ובקראצ'י. כשר בשתי ההתקפות יש סימנים היכו־לים לשייכם לפעילותו של אבו־נידאל. בקרוב ייערך בארצות ה־ברית המכרז על הוצאתו לאור של הספר בכריכה רכה.

אך המציאות מלמדת שבכל שבוע נתון, עלול אבו־נידאל לשמש מקדם מכירות לספר עליו. מלמן מסיים את ספרו כך "קבוצת טרור כזו של אבו נידאל, אך לא רק קבוצתו, אינה יכולה לשנות את פעי־לותה, אפילו אם היא תרצה בכך. ברגע שתחליט לעשות זאת, היא פשוט תחדל מלהתקיים. הטרור הוא מרכיב בלתי נפרד ואינהרנטי בפי־לוסופיה של אירגונים אלה. בעבורם אין זה רק אמצעי למען מטרה, אלא, בעיקר, מטרה בפני עצמה. לפיכך חשוב להבין שהטרור יימשך בשנים רבות. עתה, משקבוצת הטרור הפכה את מאבקה לבינלאומי, חייב המער־ב להבין, שתגובתו מחייבת את הפיכת המאבק בטרור לבינלאומי. מנקודת השקפה זו, היתה ועידת טוקיו צעד חשוב בכיוון הנכון. אך בניתוח סופי, אין צעדים התקפיים או הגנתיים, כולל השימוש בכוח נגד הטרוריסטים והמדינות המעני־קות להם חסות, שיצליחו לחסל נגע זה. נראה, שהמערב נידון לחיות עם הטרוריזם במשך שנים רבות, אולי אפילו במשך מאה שנות טרור".

מאיגרא רמא

גליונו השני של האלמנך "איגרא" מעורר עניין לא רק בשל ערכו הספרותי

הרבה עבודה הושקעה ב"איגרא" מס' 2, האלמנך לספרות ואמנות היוצא לאור בהוצאת "כתר". דברי ספר האמנות, שבלינגוויסטיקה הוגנת, ערוכים בקפידה ובכריכה קשה הארוזה על ידי נתן זך ודן מירון, ובכל זאת, מרכז העניין סביב "איגרא" הוא בשל שירו של גבי דניאל (הוא הישות הספרותית האחרת של הפרופסור בנימין הרו־שובסקי) על "ספר הגדול": "ספר הגדול / סלל את עיר הבירה מברדרג / בכבות הטנק / על עצ־מות אכרים / דרך בן גוריון / סלל / את הדרך אל דרך ברושה, העוקפת / את הדרך אל דרך הבירה ירושלים, / בעצמות נערים מן השואה."

יותר מ־1,500 עותקים ב"איגרא" מס 1 (שיצא לפני שנה) נמכרו, וחלקם אחרי צאת "איגרא" 2 והפול־מוס שעורר. יתכן שיש קשר בין השערוריה הפוליטית לבין העניין שבספרות, אם כי יש להרגיש, שבניגוד לכמה מעמיתי, איני חושב שמישהו מנסה באופן ליצור שער־וריה פוליטית, כדי לקדם את מכיר־תו. כדי לטעון כך, צריך לא להכיר אנשים כתובים.

לפני יותר משלוש שנים יצא "סימן קריאה" מס' 16 ו־17 ובו שירו של יצחק לאור "המבון לגושי". 3,000 העותקים של הרבעון נמכרו עוד לפני השערוריה שפרצה אז, אבל אוכל של לאור שייך לכאן בשל הפולמוס. הנקד ברשוב היה אחד משני הסופרים שיצאו בגלוי ובחריפות נגד שירו של גבי דניאל. נקל להבין שברשוב וחיים גורי חשו עצמם כמדברים בשם אותם נערים מן השואה, כשם שדניאל חש עצמו מדבר בשמם. עם חוויות ורגשות קשה מאוד להתווכח. לא חלפו כמה ימים וברשוב מצא עצמו פורש מהנהלת קרן תרבות אמריקה־ישראל בתגובה על כך, שיוסף לפיד מנע מילגת התמבת מיצחק לאור, בסך 2500 דולר, על סמך אותו שיר שפורסם ב"סימן קריאה". לפיד גם שכח לנכות את ברשוב על רקע זה, למרות שברשוב הבהיר שהתפטרותו באה על כך, שההנהלה התעלמה מהמלצה כפולה של ועדת הספרות המקצועית, שבה חברים גם ס. יזהר וגם פרופ' שקד. גם דעתו של שקד, אגב, היתה מאוד לא נוחה, בלשון המעטה, משירו של גבי דניאל.

לא צריך להתאמץ כדי להבין מה ההבדל שממנו מתעלם לפיד, בין פולמוס על גבולות הספרות שהוא דבר לגיטימי, ובין מסקנות מעשיות, שמשמעותן שלילת כילכה: אמנם שלילת מילגה אינה מונעת איש מלכתוב. כך שאין כאן סתימת פיות. יש כאן רק רדיפת אדם על דעותיו, וזה כנראה סביר בחברה ליברלית.

הבעיה העמוקה יותר היא חוסר הסובלנות וההיטפלות להתבטאויות הכלולות במסגרת ספרותית, לעומת הנבטות לכל ההתבטאויות שלא במסגרת כזאת ומעשים במציאות. לפעמים אני תוהה, אם המציאות של דברים כמו של לאור או דניאל, אינן נובעות מחוסר הביטחון של התוקפים בקיומה של המציאות, ובמוזך להגן עליה דווקא באמצעות פגיעה ביצירות אמנות, האמורות לעצב את תודעת המציאות.

גם אם הדברים שכתבו לאור או דניאל מקוממים, הם בסך הכל היבט ספרותי. אפשר לדחות אותו מכל וכל, לכתוב מאמר פולמוסי חריף, להתיף ולגדף את הכותב. תולדות התרבות מלאות מאמרים כאלה, והמאמרים כאלה הם שיוצרים, במידה מסויימת את תולדות התרבות. זכותו לכתוב כל דבר (אני מדגיש, כל דבר) במסגרת הבדיה של האמנות, שיחסה למציאות איננו אחד־לאחד, וזכותי להתפלמס ואפילו להוכיח שזו אינה אמנות (כי יחסה למציאות, למשל, הוא אחד־לאחד). אך אלה הגבולות.

הבעיה האחרת היא נטייתו של הספרות להתקרב אל המציאות ולהראות עצמה רק בהקשרים פולי־טיים. מכתב פרי, ש"המבון לגושי" ב"סימן קריאה" באמנו, הציל למע־שה את הרבעון מקיצוץ תקציב האוניברסיטאי (בשל התקופה הפו־ליטית הגרועה עליו). הוא כיום ריאקציונר, הסכנה שהאוניברסיטה של האמן חשובה יותר מדעותיו הפולי־טיות, ביצירה או מחוצה לה. כאדם שמצא עצמו משובה את פרס בעיצומה של פרשת השב"כ, הוא מוצא עצמו מנסה לעצור את הידרדרות הספרות מאיגרא רמא של האמנות לבירא עמיקתא של הפולי־טיקה. הצרה היא, כמובן, שבמציאות מה שנחשב לאמן דיוניסיה הן דעותיו הפוליטיות.

NJ

ניקוב מחשבים (ישראל) בע"מ

החברה מודיעה בזאת על:

אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי מניות החברה שתתקיים:

ביום ג' 30 בספטמבר 1986 בשעה 10.00 במשרדי החברה ברח' ריינס 6 תל־אביב.

על סדר היום:

איחוד הון המניות כל סוג לסוגו והגדלת ההון הרשום של החברה, וכן תיקון לתזכיר ותקנות החברה בהתאם.

אסיפה כללית רגילה של בעלי מניות החברה שתתקיים:

ביום ג' 30 בספטמבר בשעה 10.30 במשרדי החברה ברח' ריינס 6 תל־אביב.

על סדר היום:

1. קבלת דו"ח מנהלים ודו"חות כספיים מבוקרים ליום 31 מרץ 1986.
2. בחירת מנהלי החברה.
3. מנוי רואה חשבון של החברה.

הדו"חות הכספיים נתונים לעיון במשרדי החברה בשעות העבודה הרגילות.

בפקודת מועצת המנהלים
אהרן בקסט
מזכיר החברה

א.צ. בתנין — נכסי השקעה בע"מ

הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה תתכנס ותתקיים ביום שלישי בתאריך 30.9.86 בשעה 08.00 במשרדי החברה, רחוב המשמר 185, קומה ג', תל־אביב.

על סדר היום

קבלת החלטות מיוחדות כמפורט להלן:

1. להגדיל את הון המניות הרשום של החברה מסכום של 4,500,000 ש"ח על ידי יצירת 2,200,000 מניות רגילות בנע"נ של 1.- ש"ח כל מניה ו־420,000 מניות רגילות בערך נקוב של 5.- ש"ח כל מניה, שתהיינה שוות בזכויותיהן (פרי־פסו) עם המניות הקיימות מאותו סוג, בהתאמה.
2. לשנות את מבנה ההון של החברה על ידי איחוד וחלוקה מחדש של הון המניות, כך שכל 1000 מניות רגילות בנע"נ של 0.001 ש"ח כל מניה, תהפוכנה למניה רגילה אחת בנע"נ של 1.- ש"ח, וכל 1000 מניות רגילות בנע"נ של 0.005 ש"ח כל מניה, תהפוכנה למניה רגילה אחת בנע"נ של 5.- ש"ח כל מניה.
3. להסדיר נושא שברים של המניות הנרשמות שיווצרו כתוצאה מהאמור בסעיף 2 לעיל.
4. לתקן את תקנה 2 לתקנות ההתאגדות של החברה, בהתאם להחלטות הנ"ל.

אם בעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יימצא בה המנין החוקי, תדחה האסיפה לאותו יום בשבוע הבא באותה שעה ובאותו מקום או לכל יום אחר או שעה אחרת או מקום אחר כפי שמועצת המנהלים תקבע בהודעה לבעלי המניות. אם באסיפה הנדחית לא יימצא מנין חוקי תוך מחצית השעה מן המועד הקבוע לה, יהוו שני חברים הנוכחים בעצמם או ע"י בא־כוח מנין חוקי והאסיפה הנדחית תהיה רשאית לעסוק בענינים שלמענם נקראה.

בפקודת מועצת המנהלים

הערה: לפי סעיף 86 לתקנות ההתאגדות של החברה רשאי בעל המניות להיות מיוצג על ידי בא־כוח.
לפי סעיף 87 לתקנות ההתאגדות של החברה יש להפקיד את כתב המינוי במשרד החברה בכל עת לפני האסיפה שבה מתכוון מיופה הכוח להצביע על יסוד אותו מינוי.

מ.ת.מ — מבנה תעשיה ומלאכה בע"מ

(החברה)

ניתנת בזה הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה שתתקיים ביום ג' 30.9.86 ברח' יצחק אלחנן 26 תל־אביב

על סדר יומה של האסיפה הגדלת ההון הרשום של החברה.

בפקודת מועצת המנהלים
מזכיר החברה

שניים אוחזים בכור

שני ספרים על הפצצת הכור בעיראק, מתפרסמים בארץ ובצרפת, בעת ובעונה אחת, מאת שני חברים במערכת אחת

ספרם של ישעיהו בן־פורת (חבר מערכת "ידיעות אחרונות") ואורי דן על הפצצת הכור בעיראק יראה אור בתחילת אוקטובר בהוצאת "בלוך" בצרפת. הוצאה זו הזמינה את הספר בהתחשבה על השוק הצרפתי. באותה עת יצא בארץ ספרו של שלמה נק־דימון, חבר מערכת "ידיעות אחרו־נות" אף הוא, בהוצאת "עידנים". הוא יוזמת המחבר עצמו, בהמשך לספריו האחרים העוסקים ברגעים חשובים בתולדות האומה.

מן הצנזורה נודע לבן־פורת כי גם נקדימון כותב ספר על אותו נושא. הצנזור, באופן טבעי, היה אחד הקוראים הראשונים של ספרים כאלה. מה שמלמד שכל הדרכים מובילות לצנזורה. שני הספרים נמצאים גם בתהליכי תרגום לאנג־לית. ספרו של נקדימון אמור להו־פיע גם בארה"ב, ב"טאימס בוקס", ואילו ספרם של דן ובן־פורת נמכר להוצאה באנגליה, באנגליה ואמר־יקה וגם לגרמניה. לא צפויה לו מהדורה עברית.

לישראל יש עניין מובן מובן בה־פצצת הכור, אף שזמן רב חלף מן ה־7 ביוני 1981, יום המבצע. מאז, אמנם הסעירו שערוריות רבות את חייה הפוליטיים של הארץ, אבל, אותה הפצצה מיקדה גם את הדיל־מות הגרעיניות של ביטחון ישראל — מי יהיה הראשון שיגיע את המורה התיכון — וגם את המשמ־עות הפוליטית המיידית — ההפצצה נעשתה זמן קצר לפני הבחירות של 1981 והיו שטענו כי היתה חלק מתעמולת הבחירות של הליכוד.

להפצצת הכור העיראקי נודעה משמעות שמעבר ליחסי ישראל עם העולם הערבי: צרפת היא שסיפקה את הכור לעיראק (ומכאן עניינם של הצרפתים בנושא), וארצות הברית היא שאספה את המידע המו־דיעיני שתרם לשיקולים על מידת סכנתו של הכור העיראקי, והשפיעה את השפעתה הפוליטית בטרם ואחרי המבצע. מכאן החשיבות לגירסתו האנגלית.

הספר היחיד שראה אור בנושא זה עד כה נקרא "שתי דקות מעל בגדד". את הספר כתבו עמוס פרלמוטר, מיכאל הנדל ואורי בר־יוסף, והוא יצא לאור בהוצאת ולבר־שטיין וקורגי באנגליה, ב־1982. נק־דימון טוען שזה נמשך יותר משתי דקות. הוא ובן־פורת אינם מייחסים לספר זה חשיבות יתרה. הזמן הקצר שבילך מטוס חיל־האוויר מעל לכור הוא שיא התהליך הארוך של מאמצי ישראל למנוע את הדרכים המדי־ניות להתגבר על סכנת הכור העיראקי; (כבר יגאל אלון, כשר החוץ בממשלת רבין, ראה את סכנתו). זה נמשך בהתלבטויות בתוך הממשלה לפני ההחלטה (בקדנות גילה שיגאל ידין מסר בידי בגין מכתב התפטרות והסכים לשמור סוד עד אחרי הפעולה), ורק מירע מהאמריקאים שיכבע אותו לקחת את המכתב בחזרה בעוד מועד), ולב־סוף, ההתכתשות הפוליטית שאפפה המבצע עצמו. פרס, שבעבר ניסה לפעול אצל הצרפתים נגד הכור, התקיף את בגין על שהמבצע ועי־תויו היו חלק מתעמולת הבחירות. נקדימון נתן את כתב היד לקריאתם של גורמים בשני המחנות הפולי־טיים ושמע הערותיהם.

סיפור מעניין הוא סיפורן של שתי טעויות בדברי בגין אחרי המבצע, והמעקב כיצד נולדו. נקדי־מון מייחס חשיבות רבה מאוד גם לכל מה שקרה אחרי ההפצצה — במצרים, צרפת, ארה"ב וישראל. בן פורת ודן מתרכזים בחלקים המבצע־יים והמודיעיניים, אבל הדגש הוא על עיניו של הקורא בחו"ל, שבאופן טבעי רגיש פחות לשאלה מה בדיוק אמר פרס לבגין לפני המבצע ואחריו.

חלק חיוני בשני הספרים הוא גם הצד הגרעיני שיש להסבירו לקורא בלשון בהירה. אחרי ככלות הכל, לא כל אחד בקי ברזי הגרעין ומבין מתי הכור נעשה מסוכן. את כתב היד של נקדימון קראו גם שני מדעני גרעין, שאחד מהם, פרופ' יובל נאמן לא נעדר רקע פוליטי. חלק חשוב לא פחות הוא הצד המודיעיני המבצעי, שחלקו עדיין חסוי כמובן. המחברים אינם באים בטענות על הצנזורה, שהגדירה כעשרה אחוזים מחומר של בן־פורת ודן ("נהגה בהגינות") בחומר של נקדימון. המחברים אינם מבקשים איש את ספר רעהו, הם אינם סובלים, לכל ספר יהיה לפחות קורא אחד מסוקרן מאוד.

כל אחד מהם שקל שם מושך לספר. הספר החמישי במניין ספרי הם של בן פורת ודן ייקרא "מבצע בבל". שכן מקובל להניח היה "בבל". בצרפתית זה מצלצל יפה: "אופר־אסיון באבילון". ספרו של נקדימון ייקרא "תמוז בלהבות", שכן כינויו של הכור היה "תמוז" והוא בער, כידוע.

רוח חדשה בערבי הנחל

"המתרגמים סודיים, המו"לים סודיים, מדפיסים וכורכים — וילדי קוראים יוצא". כך מסיים מולי מלצר את אחרית הדבר לתרגומה החדש של יעל רנן ל"הרוח בערבי הנחל" של קנת גרהם, שיצא לאור בקרוב בהוצאת "ארם". ספר־הילדים הקלאסי על ארבע החיות (עכברוש המים, החפרפר, הקרפד והחולד) יצא לאור באנגליה בשנת 1908. רק רמיזון אנגלי היה יכול להפיח רוח חיים כזאת בערבי הנחל הללו, וא. א. מילן, שיצר עולם חיות משלו, הפופולארי יותר מזה של גרהם, כתב כי הקורא את ספרו של גרהם יושב לשפוט את עצמו. "יתכן שתהיה ראוי לספר: איני יודע, ואולם אתה הוא העומד לדין". מילן אף עיבד את הספר למחזה מצ־ליח, "קרפד מארמון הקרפד".

את הגרסה העברית הראשונה הכין יהונתן רטוש. היא יצאה לאור ב"מחברות לספרות" לפני שלושים שנה. הספר יצא לאור במהדורה מחודשת ב"מזרח־ביתן־מודן" ב־1974, עם ציוריו של שפרד, שזכו לאישור המחבר, אך ללא צבע. את מקום הצבע תפסו כמה אחריות הדבר, של תדי רוזנולץ, הצייר א. ה. שפרד, המו"ל צ'ארלס סקריבנר. השפה היא עברית־רטושית, מלאה חי־דושים מרהיבים של רגישות לאו־כות השפה, וגם ארכאיזמים, מפני שהשפה אינה עומדת על המקום, וגם אם רטוש הקדים 30 שנה בכל זאת עשו את שלהן.

הספר נמכר בכ־3500 עותקים בשנה, עד שהחליטו בהוצאת "זמורה־ביתן" (שהיה כבר ללא מודן) להביא תרגום עדכני יותר של אוריאל אופק, באות מנוקדת, גדולה יותר, במהדורה אלבומית, עם ציורי שפארד בצבעים. השנה היתה 1984 ומהדורה זו דחקה את מהדורת רטוש מן השוק. היא היתה אמורה להיות מובנת יותר לילד, כדי שהוריו יוכלו להסביר לו טוב יותר ממה הקסמו בילדותם. החפרפר בהפך להולד, התוש לסמור, כלב המים בהפך ללוטרה (זכר היה לנקבה) ורק הקרפד נשאר קרפד.

מולי ויהודה מלצר מהוצאת "ארם" שבבעלות "מודן" החליטו כי הגיע הזמן להחזיר עטרת רטוש ליושנה, ושנו ליעל רנן, שעמה בתרגמת טקסטים מורכבים הולך לפניה מאז החלה לתרגם לעברית את "יוליסס". רנן מודה כי גרהם קל מג'ויס לתרגום, ובעצם, עיקר מא־בקה היה לתרגם את רטוש לעברית של היום. משום בכל זאת היה מוכרח להישאר. אם אצל רטוש הנחל כלו "היה מרעיד ומרטיט בחקים הנצוצים ונגיצים, איש הסוחר, פסט ובעבע" אצל אופק "הכול כלו 'ביק חיע, כבנבים והדרים, רישרוש הוואשה, ספטוט ובבעבע", אצל רנן נשאר "ססס ובעבע" כי רוח הנחל חשובה במקרה זה יותר מרוח הדיוק, או אפילו המובנות המילונית.

גם האיורים נשתנו בספר החדש: מקורם בסרט טלוויזיה של חברת ההפקה האנגלית קוסגרוב הול, שהוצג גם בטלוויזיה הישראלית. איורים אלה ליוו את המהדורה של הוצאת "מתיואן" האנגלית (שהוציאה את הספר עם האיורים של שפארד ב־1931), את המהדורה האמריקאית הוציאה "אתנאום", שהוא הזרוע האמריקאית של מודן "ארם".

תרגום חדש זה, יוזמת האחים מלצר מ"ארם", אשר שהוא אחד הספרים האחרונים שלהם במסגרת זו. "ארם" נרכשה על־ידי מודן, ואין זה סוד שההפרדה אינה מאושרת בעיר־מים בין בעלי "ארם" בעבר לבין עודד מודן, בעליה בהווה.

לכבוש את הילד

את הסוד הזה גילו כותבי הספרים והמו"לים כבר מזמן. לא מספיק לשבות את לב הקורא בספר אחד, כדי שהוא בעצמו יחפש את הספר האחר. הדרך הטובה והבטוחה ביותר היא לייצר סדרות, בהם יוכל הקורא להמשיך ולמצוא את הספר האחד היחיד שלא נגמר, כל עוד יש לסופר מספיק דמיון כדי להמשיך אותו, עם הפסקות לנשימה ולרענון.

הוצאת "זמורה־ביתן" הוציאה בא־חרונה את סדרת פרידיין, של לויד אלכסנדר, ואפילו ההוצאה מודה, שזוהי סדרה במסורת טולקין. ארץ דמיונית, בה נאבקים הטוב והרע, עם דמויות שלא מן העולם הזה וגיבור שהוא כל אדם, כמוך וכמוני. אולי אנחנו לא היינו רועי חזירים כמו טרן, איש קיר דוולבן, אבל קל לנו להבין מה הוא מרגיש מול דר־לבן הקוסם. ככה אנחנו מרגישים מול הבוס, למשל. שני הספרים הראשונים בסדרה "ספר השלושה" ו"היורה השחורה" כבר ראו אור בתרגומו של אורי בלסם, הגם כי איני בטוח שתעתיק כל השמות הוו־לשיים הוא בגנו, הרי שזהו תרגום רב חן, בעיקר בלשונו של הגמדי הוללן, או כשמלך אחת הממלכות מכריז בחן כלובך ישראלי "המוצאה זה שלי".

מי שקרא את הספרים, או אולי ראה את הסרט שהופקו אלפבי די־סני, לא יכול שלא להכות ל"טירת ליר", "טרן הנודד" (האמורים לראות אור בספטמבר) ו"המלך הנודד", שתאריך צאתו לאור טרם נקבע.

בהוצאת "כתר" אחת הסדרות שיוצאת לאור היא זו של ג'ודי בלום. הספר הראשון על הילד הניו־יורקי, המתמודד עם החיים, היה "סתם אחד". השני, בן גולד לה, בין שגר התלאות, את קטן, נקרא "סופר־שושן". הילד הוא אמנם ניו־יורקי, אך הוויותיו הן כשל כל היל־דים בגיל בית ספר.

סדרת הסדרות, כמובן, היא עלילותיו של שרלוק הולמס. הוצאת "זמורה־ביתן" הוציאה באח־רונה את ארבעת הכרכים, הכול־לים את 56 הסיפורים הקצרים, בסדר כרונולוגי, ולפני כן כללה כבר בקטלוג שלה את שלוש הנובלות "חקירה בשני", "סימן הארבעה" ו"עמק הפחד". עתה הוסיפה לקטלוג את היהלום שבכתר השרלוקיאנה, שבלעדיו אי אפשר "כלבם של בני בסקרוויל".

כבוד וגם מכירות

ספרו של ידיד הכנסת, שלמה הלל, "רוח קדים" לא רק זכה בפרס היוקרתי ע"ש יצחק שדה לספרות צבאית לשנת 1986.

מאז יצא לאור, הוא נוחל הצלחה מסחרית ראויה לציון, המשלימה את הכבוד. יו"ר חבר השופטים של ועדת הפרס, האלוף (מיל') עמוס חורב, אמר כי הלל עשה בספר צדק היסטורי עם ההע־פלה מארצות המזרח, ואילו אנו הרגלנו לכלול במושג ההעפלה רק את התנועה לישראל מס־פינות המעפילים. טוב לגלות שגם קהל הקוראים עד לצדק הזה, ומכיר בכך שמסמך היס־טורי זה נקרא כסוף הרפתקאות מרתק.

נתוני המכירה של הספר בעברית, קצת יותר משנה מאז יצא לאור, הם 16 אלף עותקים, שחלקם נמכרו על־ידי הוצאת "עידנים" וספרי ידיעות אחרו־נות, כמהדורה משותפת עם ההוצאה לאור של משרד הביטחון. הספר לא יצא ב"עידנים" מיד כשהגיע אליה. נדרש זמן מה עד שנכנס לתהליכי ייצור ויצא לאור. ובסמוך לאותה עת, התעוררה הוצאת "עידנים" לפעילות מחודשת. הספר נמכר גם להוצאת "דאבלדיי" ובקרוב יצא לאור באנגלית. אמנם אין אלה 40 אלף העותקים שמכרה ריקה יאר בהוצאה זו, אבל אלה בהחלט מספרים מכובדים, יחסית ואבסולוטית.

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחד!

לאן הולך הכסף

מאת יהושע גלבוע

הנזילות הגבוהה של רשות הנמלים מזמינה לחצים של בעלי עניין ומביאה למימושן של תוכניות פיתוח יקרות מאוד

איך שלא יוחשבו את העתודות הכספיות של רשות הנמלים ומה שלא יוחשב, ברור לכל שמצטבר "במחשיה" כמה מאות מיליוני דולר. נשאלת אם כן השאלה, מדוע לא יוזלו במידה ניכרת תעריפי הנמלים הרי הנזילות אמורה להוזיל כמעט את כל המסים שמצרכן נזקק להם. והם כיסוי התעריפי של היצוא שלנו עשוי לגדול, אף שכבר כיום מוטעים ברשות שהכנסות הנמלים מהשירותים עבור היבוא מממנות את השירותים עבור היצוא.

מנכ"לה לשעבר של הרשות, יצחק רוב, משיב הוי חולק: "ההוזלה ממילא לא תגיע לצרכן. היא תתמסמס בדרך". בכל זאת בכך ביכים אלה המעותר בשבעה אחוזים תעריפי הנמלים המשולמים ליבואנים וליצואנים אף לא השירותים לכלי שיט שמחירות המסמנת משלמת עבודה. ההוזלה תתבטא בכ־6 מיליון דולר בשנה, מזה המשתה של 4.5 מיליון מ"דמי רציף".

כן מגמגים כי עוד השבוע תאשר ועדת השרים לעניני כלכלה גם ביטול, או הפחתה ב"דמי רציף", על יבוא של חומרי גלם לצרכי יצוא. אם יבוטל, יתבטא הדבר בגבולות 20 מיליון דולר בשנה בתשלומי הלקוחות לרשות: אם הפחתה משני אחוזים (מערך הסחורה), שמשלמים היום, לאחוז אחד, אזי מדובר בכ־10 מיליון דולר בשנה.

חלוקת היבוא לישראל מתבטאת באורח גס, לפי חישובי לשכת המסחר, בערך כך: 10% מוצרי צריכה, 40% יבוא לשם יצוא ו־50% חומרי גלם להעשיות לייצור מקומי. בכל זאת עדיין טוענים משתמשים בנמלים כי יש מקום להוזלות נוספות. הם מתייחסים במיוחד ל"דמי רציף".

למה משמשים "דמי רציף"? הקמת נמל והפעלתו כרוכים בהשקעות ניכרות בתשתית, בעיקר בבניית שוברי גלים ורציפים וכן בחפירה ימית שתאפשר כניסת האניות לנמל. עלויות הזמן על השקעות התשתית בנמל אינן כלולות בדרך כלל בתעריפי השירותים לכלי שיט ובתעריפים לכיסוי עלויות הסחורות והסבלות. בישראל, אגרת הרציף המוטלת על בעלי המטען (יבואנים בלבד) היא שנועדה לכסות עלות זו במלואה. (בחו"ל נעשה הדבר בדרכים אחרות. בכמה נמלים למשל מטופל הדבר על־ידי השלטונות המרכזיים ולא מוטל על משתמשי הנמלים). אגב, ראוי להדגיש כי בהשוואות התעריפים שבין נמלי ישראל לנמלי אירופה (כתבה את שלפיהם תעריפי הנמלים שלנו זולים בהרבה), הובא בחישוב הכולל גם "דמי רציף".

"דמי רציף" הם מס שמטילה רשות הנמלים על מטעני יבוא, בגובה של 2 אחוז מערך הסחורה. שוב יש להדגיש כי המס מוטל רק על סחורות יבוא. עד לפני שנים אחדות היו מטילים "דמי רציף" גם על היצוא, בגובה 0.2% מערך הסחורה. אולם מס זה על היצוא בוטל.

הדו"ח השנתי 1986/6 של רשות הנמלים, שיימסר לפרסום בעוד כחודש, יכלול פירוט הכנסות הרשות במקציבה הרגיל, כדלהלן:

טבלה

	מיל' $	
ל"דמי רציף"	65	(45%)
משינוע מטענים (סחורות וסבלות)	42	(29%)
משירותים למטענים	2	(1%)
מאחסנה	7	(5%)
משירותים לכלי שיט	9	(6%)
מקורות אחרים (בעיקר מהחכרת קרקע)	11	(7%)

ריבוע מיליארד דולר

כאמור, נועד "דמי רציף" לכיסוי ההוצאות התשתית של הנמלים וכאן המקום לחזור לנושא פיתוח הנמלים.

במארס 1981 הקפיאה הממשלה את המשך הקמתו של מסוף המכולות החדש בנמל חיפה, לאחר שהוכנה התשתית לו והערכת שובר גלים ויבוש שטחים, בהוצאה של כ־40 מיליון דולר. הנימוק להקפאה היה שהמדובר בפיל לבן וכי נמל חיפה ערוך כבר לקליטת מטענים לשנים הקרובות. הארגונים הכלכליים בחיפה, שלא מעט קיבוצ

בגידולו המהיר של נמל אשדוד, על מקורות הפרנסה שהוא מספק, הפעילו לחצים כבדים על הממשלה וביולי 1982, כעבור כשנה וחצי, הופשרה הבנייה. ברציף החדש שבחלקו המזרחי של הנמל, שבונים בימים אלה, הושקעו עד כ־50 מיליון דולר. יתר, עלה הרציף, באומדן, כ־90 מיליון דולר. כל זאת, יש לזכור, מכספי הרשות.

השדולה האשדודית לא יכלה לעבור על כך לסדר היום. בראשה צבי צילקר, מי שהיה אותה העת ראש העירייה וגם חבר מליאת רשות הנמלים, לחצה השדולה להקמת פרויקט מקביל באשדוד, אף גדול ממנו בהרבה, ולמעשה להכפיל היקף פיתוחו של הנמל.

בינתיים התעוררה גם בעיית הפחם עבור תחנת הכוח החדשה בדרום. החל הוויכוח בקשר לפריקתו בחדרה או באשדוד. חיפה יצאה מהמשחק לאחר שראש עירייתה אריה גוראל והתושבים אתו התנגדו לטפל בפחם בעירם מטעמים אקולוגיים. כיום הם מכים על חטא בשל כך.

תכנית הרחבה באשדוד, שהגישה רשות הנמלים ושהיתה מבוססת, לא מעט, על פריקת פחם, היתה כרוכה בהשקעה בגבולות כ־250 מיליון דולר. כאשר שהוו לרשות הכספים הדרושים לכך, נראתה התכנית בת־ביצוע. ראוי לזכור כי לגורמים כלכליים שונים היו אינטרסים הקשורים במיקום פריקתו של הפחם. או גם הולך להגיע לכלי התקשורת קטעי ידיעות על עתודות הכספים המרוחות של רשות הנמלים. גם בעבר לא היה הדבר בגדר סוד כמוס, אף שהרשות לא עשה מעולם להתהדר בהן. אולם עכשיו היא שהרשות לא התעשרה לפתע ובכל זאת, משך כל השנים, לא יצא הנושא הד ציבורי.

הצעת צים

בינתיים החל גם המהומה הכלכלי־ עסקות הבילה, הקפאת מחירים וקיצוץ בתקציבי הממשלה. ראש הממשלה דרש לבטן מורש את פרויקט שינוע הפחם, והמשימה הוטלה על מי שהיה בעבר מנהל נמל אשדוד, ארנון גפני (נגיד בנק ישראל, לאחר מכן). גפני, אשר בדק חלופות שונות, בחר את החלופה הזולה ביותר — פיתוח רציף 9 בנמל אשדוד, שתעלה 48 מיליון דולר. חמישית מזה שברץ היה לעלות ביצועה של הצעת הרשות שבחרותה.

אולם על תכנית זו שב מערכת חברת צים, וכמכתב ששיגרה מחדש לשר התחבורה לפני כשבועיים, טוען מנכ"לה מתי מורגנשטרן שפריקת הפחם עבור תחנת הכוח "רוטנברג" בחדרה, אם תבוצע גם היא בנמל חדרה, ומשם יובל הפחם ברכבות לתחנת הכוח "רוטנברג" במקום פריקתו ברציף 9 באשדוד והובלתו ליעדו באמצעות הרכבת, תחסך למשק המדינה 40 מיליון דולר במשך חמש שנים. את פנייתה מנמקת צים ב"שיקולים הקשורים במערך הצי הקיים להובלת פחם".

במה המדובר? צים רכשה בזמנו שתי אניות להובלת פחם במעמס של 160 אלף טונה כל אחת. אחת מהן מועסקת בהובלת פחם לנמל חדרה. ואילו השנייה, באין עיסוק עבורה כאן, הוחכרה בינתיים לחברה זרה. כמחירי השוק, מה שגורם להעיר על מחיר הפסד. אם תוכל צים להעסיקה בהובלת פחם לישראל, מיד תתחיל להרוויח מההובלות. על כן ברורה שאיפתה להעבירה לשירות בקו הובלות ישראלי.

אולם הבעיה היא שבגלל גודלה של האנייה, הנמל היחיד בישראל, מבחינת עומק, שבו תוכל לפרוק את מטענה, הוא נמל חדרה.

חלק ניכר מהעבודות המבוצעות כיום בנמל אשדוד והקשורות בהכשרת רציף 9, כגון העמקת הנמל, בניית רציף, רכישת מנופים, אינן בהכרח קשורות לנושא הפחם בלבד. מוטעת צים במינייתה, הן ישמשו את הנמל בתפקודו הרגיל. על כן, לדעת ראשי החברה, ניתן לבטל באשדוד את תכנית הפעולה העבודות הקשורות בפחם בלבד, מיד, ללא נזק ממשי. כמו כן, ניתן לבטל, טוענים בצים, את התכנון של מסילת הרכבת ומאגר הפחם בנמל אשדוד.

הסיכויים שתתקבל הצעת צים אינם גדולים, מה עוד שרשות הנמלים קמות להתמזג בקרוב עם הרכבת. זאת בעיקר מתוך רצון הממשלה להפנות חלק מכספי הרשות לפיתוח תשתית הרכבת.

(כתבה שלישית ואחרונה)

בדין ובצדק / צבי הראל

מוריץ־טוכלר: הצדק צריך להיראות

שטרוזמן: מסביר לציבור

ביום חמישי האחרון הורשע דוד גרינפלד (36), יועץ השקעות בחברת ההשקעות "מוריץ־טוכלר", בסדרה ארוכה של עבירות הקשורות לתפקידו בחברה. גרינפלד העדיף את מקורביו כאשר סחר או יותר נכון "שיחק" עם המניות, לאחר שידע את שעריהן בבורסה. למעשה, אימץ שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, אורי שטרוזמן, את רוב טענותיו של התובע, עו"ד אמנון רוזה (למעט עבירות הגניבה). בין אלה שהופלו לטובה על־ידי גרינפלד היו אביו, רואה החשבון ורופא מבית החולים "איכילוב". שני האחרונים נתנו לגרינפלד שירותים ללא שכר. כן החזיק גרינפלד חשבון שלו, שנשא את השם דוד רח שרה (עברות של השם גרינפלד).

מתוך כעשרה יועצי השקעות של החברה, גרינפלד הוא היועץ השלישי שהורשע בינתיים. נגד האחרים תלויים ועומדים כתבי אישום. יחודו של משפטו של גרינפלד הוא משני טעמים:

א. להבדיל משני היועצים הקודמים שהורשעו — גרינפלד, באמצעות סניגורו, עו"ד אורי סלונים, כפר באשמות שיוחסו לו וניהל משפט הוכחות. שני קודמיו (ארתור סלאי ברט ויאל רעשי) העדיפו לעשות עיסקת־טיעון עם התביעה.

ב. השופט שטרוזמן שהרשיע את גרינפלד, היה זה שזיכה את בעלי החברה ומנהליה, בני הזוג יעל ועו"ד יצחק מוריץ. יודגש, כי בני הזוג מוריץ העמדו בתיק, שנסיבותיו שונות.

בהכרעת־הדין, בה הרשיע שטרוזמן את גרינפלד, הוא מזכיר את המשפט, בו זיכה את בני הזוג מוריץ בשלב מקדמי, שאין להשיב על האשמה. השופט שטרוזמן כתב על כך פרק מיוחד בהכרעת־הדין של גרינפלד, בשם "הצדק צריך להיראות".

במשפטם של בני הזוג מוריץ קבע שטרוזמן, כי חשבון המרכז הוא חשבון בבעלות בעלי החברה. קביעה זו שימשה יסוד לתשתית הזיכוי של בעלי החברה ומנהליה. התביעה טענה אחרת: חשבון המרכז שייך ללקוחות החברה, ולכן אם הוציאה החברה מניות מחשבון זה, היא "גנבה את הכספים (בלשון עממית) או קיבלה במרמה (בלשון משפטית)".

בפרק של "הצדק צריך להראות" כתב השופט שטרוזמן, כי חש צורך לנמק שוב, מדוע הוא זיכה את בני הזוג מוריץ. השופט מסביר, כי יש משפטים המעניינים רק את בעלי הדין ויש משפטים, כמו משפטם של בני הזוג מוריץ, שהציבור מתעניין בהם. במשפטים כאלה צריכה לבוא הנמקה, כך שתהיה ברורה גם לכלל הציבור. זאת, כדי שלא תהיה טעות בהבנת המסקנות, שיכולה להביא חו"ח לתקלה ולזילות של בית המשפט. כך כתב השופט: "פומביות המשפט, המצריקה את עינו הפקוחה של הציבור על הנעשה בבית המשפט מחייבת, לדעתי, את השופט לנמק את הכרעותיו במשפטים המעניינים את הציבור, כך שתהיה מובנת לכל. מתברר שהיה עניין לרבים בנעשה בחברת מוריץ את טוכלר בע"מ. לפיכך ראיתי לנכון להסביר את נימוקי בפירוט ולפשט את הדברים כך, שיהיו ברורים ומובנים לרבים ולא רק לבעלי הדין ולבאי כוחם".

יצויין, כי בעקבות זיכויים של בני הזוג מוריץ לפני כחצי שנה, הגיש בשעתו פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן ערעור לבית המשפט העליון. בנימוקי הערעור טוען בלטמן, כי חשבון המרכז הוא חשבון השייך ללקוחות החברה ולא לחברה עצמה. מקביעתו של שטרוזמן, ומכאן היה על בני הזוג מוריץ להחלק את הכספים בו ללקוחות החברה. בלטמן טוען עוד בנימוקי הערעור, כי קביעתו של שטרוזמן, שניירות הערך ב"חשבון המרכז" הוא בבעלות החברה, יש בה כדי לגרום תקלה לציבור. שכן, לדעתו של פרקליט המדינה, קביעה זו מאפשרת למנהלי תיקי השקעות ולחברי הבורסה לעכב בידיהם מניות, שנרכשו בעבור לקוחותיהם, וליטול לעצמם מרווחי ניירות הערך, בכל שיעלה על דעתם.

בת 78: התביעה תרדוף אותה עד המוות

יו"ר הרשות לניירות ערך, אליעזר שילוני, מתח לא פעם ביקורת על פרקליטות מחוז תל־אביב למיסוי ולכלכלה על אוזלת ידה בטיפול בתיקים שהעביר לידיה. בין התיקים שהועברו לפרקליט המחוז, עו"ד יעקב אור, הם תיקי החקירה נגד איש העסקים דוד בלאס בפרשת בנק הספנות ותיק נגד הקבלן ואיש העסקים אברהם רובינשטיין, בקשר להנפקת מניות החברה בבורסה.

לפני ימים מספר העמיד שופט בית משפט השלום בתל־אביב, יצחק בראו"ן, את הפרקליטות במקום. המשפט, שהתברר בפני השופט בראו"ן, מלמד במה עוסקת, בין היתר, פרקליטות המחוז. השופט, שזיכה את שני הנאשמים במשפט, העיר לפרקליטות שתיתן את דעתה על גודל המעמסה המוטלת על כתפי 262 שופטי ישראל ולא יגישו כתבי אישום על עבירות שבוצעו לפני כ־20 שנה.

שני הנאשמים בתיק היו אם ובנה: פסיה ואריה גולדברד. העבירה נגדם היתה על־פי חוק מס שבח. האם, בת ה־78, נתנה ב־1965 נכס מקרקעין לבנה. הנכס ניתן במתנה. התביעה טענה, כי ב־1984 התגלה, שהנאשמים לא דיווחו על נתינת הנכס לשלטונות (כאמור ב־1965), אם כי השניים שילמו מס רכישה מלא. בין הצדדים במשפט היתה מחלוקת באשר להתיישנות (חמש שנים) המתייחסת לעבירה מסוג זה: הפרקליטות טענה, כי ההתיישנות חלה משנת 1984, שנת גילוי העבירה, ואילו פרקליט הנאשמים, עורך־הדין אליעזר קיסטר טען, כי ההתיישנות בת החמש שנים חלה משנת 1965. עוד טען פרקליט הנאשמים, כי גם החנינה הכללית שניתנה לאחר מלחמת ששת הימים, חלה במקרה זה. בשבוע שעבר אימץ השופט בראו"ן את שתי הטענות שהעלה הסניגור, וכאמור זיכה את פסיה ואריה גולדברד.

לפני הגשת כתב האישום נגד שני הנאשמים, הוצע להם לשלם כופר של סכום פעוט יחסית של מאה שקל חדש. פרקליטם עו"ד משה שוב, מומחה במקרקעין, אמר שהעניין עקרוני והוא אינו מוכן לכך. זאת ועוד: במהלך המשפט בנובמבר 1985, הציע השופט בראו"ן לתביעה לשקול, אם למצות את הדין במקרה הזה — אולם זו סירבה.

על־פי ההיגיון שעולה, מתוך עמדתה של התביעה ניתן להסיק, כי גם אם היתה הנאשמת בת 120 שנה, היתה התביעה מגישה נגדה כתב אישום, אף שחלפו 55 שנה מזמן ביצוע העבירה. זאת, בתנאי ש"השלטונות" גילו את העבירה מגיל 116 שנה ומעלה. על־פי אותו היגיון של התביעה, יופסקו ההליכים נגד הקשישה באחד משתי האפשרויות הבאות: יחלפו חמש שנים מאז שנת גילוי העבירה (להבדיל משנת ביצוע העבירה). האפשרות השנייה: רק עם מותה של הקשישה.

פרוטקשן בבת־ים: איפה המשטרה?

מקרין: העדים פחדו

לפני כחצי שנה תקף ישראל אברהם (30) קורבן תוך שלה. הקורבן היה בנימין אולבר (55), אב לשלושה ילדים. אברהם היה מוכר באחד המסגרים בבת־ים, בצומת הרחובות עוזיאל־דניאל, כעבריין אלים, הנוהג לסחוט כספי מבעלי העסקים במקום. בעת התקיפה נכנס אולבר לאיטליה, נטל להגנתו סכין, וניסה להגן על עצמו מפני אברהם. בעת המאבק ביניהם, נדקר אולבר. אולם הצליח להוציא מתוקפו את הסכין, דקר אותו ארבע דקירות ואחת מהן היתה קטלנית. היא זו ששמה קץ לחייו. אולבר נעצר, והואשם ברצח.

כאשר הגיעה המשטרה לזירת הרצח, החלו תושבי האזור לספר על האימה שהטיל המנוח על אנשי הסביבה. סניגורו של הנאשם, עו"ד דרור מקרין, העלה במשפט עדים מספר, שסיפרו על האימה שהטיל המנוח. בכלל הנסיבות המיוחדות של המקרה, התרככה הפרקליטות. כך הגיעו הצדדים לעיסקת־טיעון: הנאשם יודה בהריגה (במקום רצח). בית המשפט (הנה אבנור, ישראל גלעדי ויוסף גולדברג) נתן שלשום משקל רב לעדים שהעלה הסניגור וגזר על הנאשם שנתיים מאסר בפועל. בנימוקי גזר הדין מתחו השופטים ביקורת עקיפה על המשטרה. סיפור עדותם של העדים הוסיף את אוזלת־ידיה של משטרת בת־ים.

אביא להלן קטעים מעדותם של כמה עדים, שחשו על בשרם את מעלליו של המנוח.

• שבתאי לוי (44), בעל מכולת ברחוב דניאל 31: "אני הכרתי את המנוח עשר שנים. הוא היה מציק לילדים שלי ולכל המשפחה. הוא היה בא ואומר לי שאין לו מה להפסיד. בשבילי בית הסוהר זה כמו להצטנן. זה לא מפחיד אותי. אבל הבעיה שלך היא, שאתה בעל עסק ובעל משפחה. לידי הוא קילל קצינת משטרה, שביקרה בחנות שלי. אמרתי לה שתגיש נגדו תלונה במשטרה. יום אחד הוא רדף אחרי עם בקבוק של בירה. למזלי, בעת המנוסה, נפל לו הבקבוק. בגלל שהוא לקח ממני בירות בלי לשלם, הפסקתי למכור בירות. תשאלו את הקליינטים שלי על כך. הוא היה חייב לי כסף. אמרתי לו שאני לא מבקש ממנו את הכסף בחזרה, רק שיעזוב אותי. ילדים לא באים לקנות אצלי, כי כולם מפחדים ממנו. אפילו אמא שלו אמרה לי פעם, הלוואי שימות".

• דוד רז (34), בעל מספרה ברחוב אבילביץ 3: "לפני שלוש שנים התלוננתי במשטרה על ניפוץ המספרה שלי. פחדתי למסור את השם שלו. עכשיו, כשהוא מת, אני יכול לספר את האמת: הוא ניפץ לי את המספרה בגלל שלא רציתי לשלם לו כסף. באותו יום שלא רציתי לשלם לו את הכסף, הוא לקח לבנה וניפץ לי את הזכוכית. אני מכיר אותו כאדם שיכור, מסומם, שהתנפל בלי סיבה על עוברים ושבים והציק לכולם".

• מזל עופר (59), המתגוררת ברחוב נחל עוז 23 בישר: "לבן שלי יש חנות למתקים ברחוב אבילביץ 1 בבת־ים. מדי יום, אחר־הצהריים, אני באה כדי לעזור לו בחנות. ישראל אברהם היה נכנס לחנות, מבקש בירות ורב עם בעלי שהיה או בודים. הוא היה אומר לו שהוא יכניס אותו לקבר, והיה נוהג לשבור דברים בחנות. במלחמת לבנון — שני בני היו במלחמה ובעלי כבר נפטר — הוא בא לחנות ואיים עלי שיקברו אותי ביחד עם בעלי והיה מנפץ בקבוקי בירה, שהיו מחוץ לחנות. אני אמרתי לו, שאם הוא לא יילך, אני אזמין משטרה. הוא אמר שהוא לא מפחד ממשטרה. כאשר הגיעה המשטרה, הוא ברח. באותו יום בא הבן שלי מהצבא. בהתחלה לא רציתי לספר לו מה קרה. פתאום התחלתי לבכות וסיפרתי לו את האמת. הבן שלי ניגש אליו ואמר לו, איך אתה לא מתבייש להציק לאמא שלי, כאשר אנחנו במלחמה. אחרי זה היה לו משפט והוא לא הגיע יותר לחנות".

• שלמה כיטרון (34), עובד בקיוסק ברחוב עוזיאל 25 בבת־ים, מספר בהודעתו במשטרה, כי בהודעה הראשונה שמסר שלושה ימים לפני כן, לא מסר את כל הפרטים על המנוח, מפני שחשש שהוא נשאר בחיים. כך הוא סיפר במשטרה: "חששתי מהבוקר שישאר בחיים ומאוחר יותר יזיק לי. כל הסביבה פוחדת מהבוקר שהיה שותיין וגזמן".

• גיל לבראו (28), בהדרגלך הפועל תל־אביב: "אני הבן של יוסף לבראו, בעל קיוסק ברחוב עוזיאל 25 בבת־ים. הכינוי שלו היה 'אלברה'. אני פעם הייתי עוזר לאבי ונתקלתי במקרים שהוא היה פונה לאבי. היה דורש ממנו סיגריות והמתקים — בחינם. אבי היה מתנגד והוא היה מאיים עליו, שישרוף את המקום. האיומים עלינו היו מעשה שבשגרה. יום אחד הוא הגיע והפך את כל הדלפק. הגעתי איתו למגע ידיים ואמרתי לו, שהוא מסטול ושיסתלק מהמקום. חצי שעה אחר כך הרגשתי מכה על הצוואר. הסתובבתי וראיתי אותו".

התרגיל של "כור": איך להשיב הכסף

בראו"ן: לא רלוונטי

אשר רזן (40) מפתח־תקוה, לשעבר מנכ"ל "אסטרקו" שבבעלות "כור סחר חוץ", נעצר ביום שישי האחרון לעשרה ימים, בחשד לביצוע עבירות. אנשי המשטרה טוענים, כי רזן, לשעבר עוזרו של השרים גד יעקובי ומאיר עמית, חשוד במעילה של 130 אלף דולר והחקירה עלולה לגלות מעילה יותר מ־300 אלף דולר.

סניגורו, עו"ד יורן סתר גילה בדיון בבקשת המעצר של המשטרה את שאירע מאחורי הקלעים: לדבריו הסכים רזן להחזיר 100 אלף דולר לכור, וזו הבטיחה לו, שלא תגיש תלונה במשטרה ולא תדליף את הסיפור. הסניגור אמר עוד, כי פרשו הסכים להסדר בינו לבין "כור", מבלי לראות בכך הודאה באשמות נגדו. הוא הסכים להחזיר ל"כור" את הכספים, אמר הסניגור, מפני שהוא חושש מהלחץ של החקירה המשטרתית, ובמיוחד על רקע מה שקרה ליעקב לוינסון, אברהם גינדי ואברהם עופר. "כור", הוסיף הסניגור, הפרה את ההסכם עימו ומיד לאחר שפיטוריו נכנסו לתוקף, הוגשה נגדו תלונה במשטרה והסיפור דלף לעיתונות. מעבר ל"תרגיל" של "כור" בהשגת הכסף, היא עשתה כפי שמתבקש בכל מקרה, כאשר מעלים טענות מהסוג הזה: פנייה למשטרה. השופט בראו"ן קבע כי שאלת הגינותו של ההסכם הג'נטלמני אינה רלוונטית לשאלת עילת המעצר

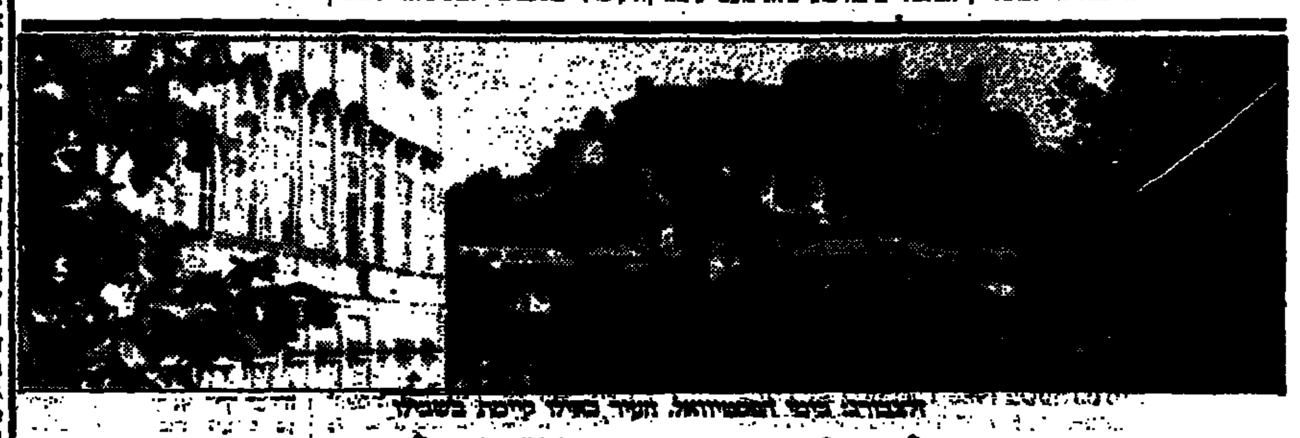

זלצבורג בימי הפסטיבאל. העיר כולה קיימת בשבילו

יום לילה ויום בזלצבורג

מאת חולדה ליברנוטה

הפסטיבאל של זלצבורג, שהחל את דרכו בשנת 1922 וכבש לו מאז מקום של כבוד במפת הפסטיבאלים בעולם, יעמיד במרכז תכנית 1987 את האופרות של מוצארט

זלצבורג.

הרברט פון קאראיאן גרר את רגליו. נגנע־לאינעזג בקיר באולם פסטיבאל המוסיקה בזלצבורג. היחיד מאור עלה על דוכן המנצחים. הקהל הרב שהמתין לו קם על רגליו, מוחא כפיים בהערצה מהולה ברחמנות רבה לאיש זה, מגדולי המנצחים בימינו ומגבולי הפסטיבאל זה שנים. כמה זמן עוד יעמוד את רגליו על בימת זלצבורג, החשובה בעיני מכל הבימות היוקרתיות שעלה עליהן בעשרות שנות עבודתו? נשען על מעקה מיוחד שהותקן לו, הרים קאראיאן זרועות עייפות. המראה הזה נשכח במעט רגעים אחרי שהתזמורת הפילהרמונית של וינה, בניצוחו, מילאה את חלל האולם בצלילים נפלאים של הסימפוניה השמינית לברוקנר.

תכניותיו של קאראיאן רבות. בפסטיבאל זלצבורג הבא יוצגו בין השאר על האופרה "דון ג'ובאני" של מוצארט. שכן, מרכזי הבמה בפסטיבאל 1987 יהיו האופרות של מוצארט, שיועלו כאן על הבימה 22 פעם. "מאתיים אלף כרטיסים מכרנו אשתקד", אומר לי מנהל לשכת העיתונות של הפסטיבאל, הד"ר הנס ווידרין, "השנה יהיה המספר גדול יותר. מעטים המוזיקאים שוויתרו על הפסטיבאל ואת מקומם תפסו אחרים".

הפסטיבאל, הרוח החיה

"תכנית 1987? היא תיפתח באופרה "משה ואהרן" לארנולד שנברג, בניצוחו של ג'יימס לוין ותכלול לאיצוגות מאה וחמישים מופעים. אופרות, קונצרטים, בלט, תיאטרון. בין היתר, יבואו לזלצבורג הפילהרמוניות של וינה (שמונה פעמים), של ברלין (פעמיים), של פילדלפיה (פעמיים), ושל ישראל (פעם אחת, בניצוחו של זובין מהטה). יושמעו עשרות קונצרטים של סולנים, מוסיקה קאמרית ובשעיות. כרגיל, תוצג גם בשנה הבאה ההצגה "כל אדם — מותו של איש אמיד" להוגו פון הופמנסטאל. בהצגה זו פתח הפסטיבאל הראשון בזלצבורג ב־1922, ומאז היא מוצגת מדי שנה בכיכר הקתדרלה.

הפסטיבאל הוא שהגה את רעיון השילוב של מוסיקה ותיאטרון להצגות מוצארט, שנערכו בעיר הולדתו עוד מאמצע המאה שעברה. הוא היה לרוח החיה בפסטיבאל, בהרגנה, ורק לאחר שנבנו שני אולמות התיאטרון, הישן והחדש יותר, נעשה הפסטיבאל אחד האירועים הבין־לאומיים החשובים בעולם המוסיקה. מאז 1925, מנגנת בו התזמורת הפילהרמונית הוינאית. בימות הימים, ובעיקר בעשרים השנים האחרונות, פתח הפסטיבאל את דלתותיו לתזמורות היוקרתיות בעולם.

"כן", אומר הד"ר ווידרין, "אנחנו מנסים לשלב אמנים צעירים גם יצירות חדשות בתכנית, אבל לא הם המעניקים לפסטיבאל את יוקרתו. עיקר הדגש הוא על יצירות ידועות, מבוצעות ברמה גבוהה ביותר". ובכל זאת, יש חידוש. אשתקד פתח את הפסטיבאל להציאנו צ'רי. באפשרה של "מלך מקשיב", והחל הצלחה רבה. השנה הושמעה לראשונה האופרה של פנדרצקי "המסיכה השחורה", שדעות המבקרים היו חלוקות עליה. בעונה הבאה לא תועלה אופרה חדשה על בימת הפסטיבאל: "אנחנו מנסים לכלול הצגת בכורה של אופרה ב־1988 אך הדבר טרם נקבע סופית". חידוש השנה היא תערוכת ציור מאוסף הגדול של לודוויג, פרי מכחולם של כמה מגדולי האמנים במאה הנוכחית (פול קלה, קוקושקה, ראושנברג ואחרים) שהשאיל המוזיאון לאמנות בת־ימינו בוינה.

עיר של פסטיבאל

בימי הפסטיבאל, העיר כאילו קיימת למענו. לפני האירועים השונים ואחריהם, בבוקר, אחר־הצהריים ובערב, רבים לבושי הדר, נשים בארוך או קצר אלגנטי, גברים בחליפות כהות או לבנות. אין כאן התנוולה, הלכלוך, הלבוש הבאה אף הפשוט יותר. ובעיקר השפעה המבטנית של עיר־הפסטיבאל באוסטריה. הבתים שזכו היטב וחזיתותיהם צבועות אפור, ירקרק, צהבהב, ורוד ולבן, כמנגנון הבארוק המקומי. בתי־הקפה מלאים קהל שותים האוכלים עוגות מעולות, שומעים כאן הרבה איטלקית, ועברית, ומעט אנגלית. קשה לראות במרכז המגור לכלי־רכב את תיירי שקי־השינה, מראה שכיח בכל ערי התיירות האירופיות: זלצבורג כאילו איננה בשבילם אלא בשביל אנשי־שפע שהתרוממה בכיסם.

אחרי קונצרט הבוקר, לובשי ההדר נעלמים לשעות אחדות ושב פולשים התיירים והאוטובוסים, וכולם בלבושם העממי המסורתי. המסעדות ובתי־הבירה למיניהם מלאי אדם אך גם המוזיאונים והגלריות. המבצר המולש על העיר, הגדול במבצרי אירופה, שבבנייתו החלו עוד במאה ה־11, הוא שוקק מבקרים. זה היה בית־מושבם של הבישופים אדוני העיר, במשך קרוב לאלף שנה. כיום שוכנת בו, בין השאר, אקדמיה־הקיץ הבין־לאומית לאמנות פלסטית, שהקים, בשנת 1953, האמן האוסטרי הגדול אוסקר קוקושקה.

עשרות אמנים צעירים, מכל רחבי העולם, באים הנה לתרגל עבודה אינטנסיווית, מתשע בבוקר ועד חמש לפנות ערב, ועובדים בהדרכת אמנים ידועי־שם בתחום הציור, הפיסול, הרישום, הצילום, עיצוב תכשיטי זהב. הם מקשיבים להרצאות ולסימפוזיונים בתחומים אלה. מנהל את האקדמיה אחד החשובים במבקרי־האמנות בימינו, הפרופ' וילאנד שמיד מברלין. אני מרפרפת בתכנית העשירה של האקדמיה: ציור אפשר ללמוד כאן גם בעברית, באמצע שם. אמנם לא אצל הפרופ' גיאורג איילר מוינה, אבל אצל האסיסטנטית שלו, האמנית בת תל־אביב רבקה רין, המלמדת כאן זה הקיץ השלישי, וגם בעונה הבאה תחזור עם כמה מתלמידיה מהאקדמיה בוינה. אף שיום הלימודים הארוך קרוב אל קצו, המורה והתלמידים עודם שקועים בעבודתם. רבקה עסוקה בציור שמן על בד, דיוקן בכחול וצהב, שאולי יוצג בתערוכות בפירנצה, בינואר.

השמש שקעה על זלצבורג. באולם הפסטיבאל משמיעה עכשיו התזמורת את הפתיחה ל"חליל הקסם", האופרה של מוצארט. בבזיליקת פראנציסקוס הקדוש, מוסיקה קאמרית של מוצרט. לאחר־מכן, יפנו החוגגים למסעדות, לבתי־קפה, לבתי־בירות, לנשפים למיניהם. הרב מוזמנים לנשף מסכות שעורך הראש רופאטם (בעל גלריה שהתעשר), לרגל פתיחת תערוכתו של האמן הגרמני לפאורץ. אחר הצהר מכיה מופיע עם צעירה בלונדית בבכנית ספרדי איטלקית יוקרתית ובדירה, "בונאטי" והוא נוהג בה כמש עד לשלוחות, הנבשה העסוקים, לקול מחיאות כפיהם של המוזמנים הרבים. עוד מעט תפתח התזמורת בבגיתות והאורחים יוקירו עד עלות השחר.

חוקרי המקרא בארץ הקודש

מאת אילנה בריגל

בקונגרס הארגון הבינ"ל לחקר המקרא, שהתכנס בראשונה בארץ, הושם הדגש על גילוי הגרעין הריאליסטי הגלום במקורות, על כל רבדיהם

בראשונה מאז קיומו של הארגון הבין־לאומי לחקר המקרא, הוא מתכנס בישראל (בחסותה של האוניברסיטה העברית בירושלים). וזו גם הפעם הראשונה, שנשיא הארגון הבין־לאומי לחקר המקרא הוא יהודי — פרופסור בנימין מזר. פרופסור מזר זכה לנשיאות בזכות אישיותו ומפעלו רב ההיקף והחשיבות בשטח חקר המקרא, חקר תולדות עם ישראל בתקופת המקרא, בארכיאולוגיה ובהוראה.

תחום חקר המקרא מגוון ומורכב, ויעיד מבחר התקצירים עבור הכנס, להרהורים הרווח, והמגוון העשיר של נושאי הדיונים של קונגרס זה, שנגעו במישרין או בעקיפין בכלל הדיסציפלינות של מדעי הרוח — ואפילו הטכנולוגיה המודרנית (מחשבים) לא נעדרה מן הרשימה.

הנושאים הראשיים של קבוצות הדיון השונות (שכללו יותר מ־150 הרצאות), בהם השתתפו מרצים — ביניהם גדולי חוקרי המקרא מכל הדתות ומכל קצות תבל — (בהם גם מספר רב של משתתפים מהגוש הקומוניסטי) היו בין היתר:

— המקרא וארץ ישראל
— ארכיאולוגיה, אפיגראפיה, והיסטוריה גיאוגראפית
— מסורות הבריתיים והחיים בימי המקרא
— פרשנות יהודית ונוצרית למקרא בימי הביניים
— חמשה חומשי תורה, הספרות החיצונית ומגילות קומראן
— ספרות נבואית
— שירה ודידקטיקה במקרא
— דת ותיאולוגיה
— עברית, ארמית ושפות שמיות השוואתיות
— תולדות המחקר ועוד.

במסגרת כתבה זאת ניתן להביא דוגמאות בודדות בלבד, על קצה המזלג. אולם גם באלה יש כדי לאפשר הצצה חטופה לעולמו של חקר המקרא.

פרופסור אלכסנדר רופא, חוקר מקרא מהאוניברסיטה העברית בירושלים, בחן בדיקה מחודשת את פרשת כרם נבות (מלכים א' פרק 21) מזווית היסטורית ופילולוגית, ופיתח בשיטת פרשנות המבוססת על בדיקת אחותה, מקור הכאבור הספרותי של הטקסט הקדום את התיזה, שנסיבות שהביאו להכללת הפרשה במסורה המקראית (מחאת האוכלוסיה המדוכאת נגד המיסד היהודי המבוסס, כפי שהוא בא לידי ביטוי גם אצל נחמיה, מלאכי וישעיה, המחאה נגד נישואים עם נשים נכריות) משקפים מציאות התואמת את זמנם של עזרא ונחמיה. המציאות המתוארת בפרשה היא מציאות הקשורה לקורות ממלכת יהודה. לפיכך זמנו של הסיפור בנוסחה הפרסית. תיזה זו מוצאת, לדעתו של רופא, את אישורה גם בבדיקה פילולוגית של הטקסט המקראי, שאף היא מובילה למסקנה, שהסיפור חובר אחרי שיבת ציון.

בהקשר זה אי־אפשר שלא לציין את מסקנתה השונה בדיון של ד"ר צפירה בן ברק, מהחוג להיסטוריה של עם ישראל (ונקי המקרא) באוניברסיטת חיפה, כפי שהועלתה במסגרת הקונגרס העולמי ה־9 למדעי היהדות שנערך בירושלים ב־1985. היא, לעומת רופא, בודקת את הפרשה במקורות ומוצאת שונה: השוואת הסיפור המקראי על פרשת כרם נבות עם תעודה מאוגריתית המתעדת פרטים על משפט־בגידה שנערך נבוכדנצר הב'. על־פי מסקנתה, יש לראות בסיפור המקראי גרעין אותנטי היסטורי, בן זמנו של המלך אחאב — דהיינו המאה ה־9 לפנה"ס, אשר משקף התמודדות של בעלי האחוזות מישראל בראשותו של נבות כנגד מדיניותו הכלכלית־פוליטית של המלך אחאב.

מזר: נשיא הארגון לחקר המקרא

עושרו של המלך שלמה

פרופסור ק. קיטשן מאוניברסיטת ליברפול אנגליה, מגיע במסגרת הרצאתו על הנושא: "מצרים וישראל באלף הראשון לפנה"ס" למסקנה בי־סור עושרו הרב של המלך שלמה. כך טוען קיטשן: "...אפשר להבין מדוע נחשבים כמה מהנתונים על אודות מלכותו של שלמה כאגדתיים ובלתי מציאותיים — כמו למשל איזכור הכסוף הזהב — אלא שיש לחקור גם את ההיקף ואת השימוש באוצרות מלכותיים מעין אלה בעולמו הכולל של שלמה: 666 כיכר הזהב המוזכרים בספר מלכים א' — י': 14 (שהם יותר מ־21 טון) בשמעים מופלגים עד שמשווים את הנתונים הללו עם נתונים על אודות מלך אחר, שמלך בערך בזמנו של שלמה, הוא הפרעה המצרי אוסרקון הראשון, שבמשך 4 שנות מלכותו, הקדיש למקדשי האלים המצריים משקל 2 מיליון דיבן כסף ובשקל 2,300,000 דיבן זהב, שהם ביחד למעלה 383 טון (!) מתכת יקרה. לאלוהים יש לצרף עוד כמויות נוספות קטנות יותר, שמעלים את הסכום ליותר מ־440 טון! בהשוואה עם נתונים אלה, מצטייר שלמה המלך כאביון ממש. הנתונים על אודות אוסרקון הראשון שאובים ממקור ראשון: מצבה מבובסטון משנתו ה־4 של פרעה זה, אך קיימים דוגמאות נוספות לעושר מלכותי רב ביותר במזרח הקרוב של האלף הב' לפנה"ס. לפיכך יהיה זה מאוד לא נבון ואפילו נאיווי לשלול במחי־יד את אמינותם של הנתונים המקראיים על מלכותו של שלמה, מבלי לחקור את הרקע הרלוונטי, שרק הוא יוביל לאובייקטיביות ולמהימנות רבה יותר בהסקת המסקנות".

היה גם ניסיון להוכיח קיומו של המוס מכוון בנוסח המסורה, אלא שהדוגמאות שהועלו לא היו משכנעות במיוחד. עם זאת, הראיון שזה בדיקה, אם עדיין לא נמצא מי שעוסק בו ברצינות, מי יודע — אולי עוד ימצאנו!

לאורך כל דיוני הקונגרס השתקפה — כמו בהרצאתו של פרופ' קיטשן — השאיפה ההתוודה לאובייקטיביות ופרשנות זהירה ומבוקרת של הטקסט הקדום במקורות המקראיים, במקורות החיצוניים, בתעודות האפיגראפיות ובממצאים הארכיאולוגיים לסוגיהם. הדרות לגישה זאת לא חסרו ויכוחים נלהבים ומאלפים, שאף הם תרמו להצלחתו הרבה של הקונגרס וגישור בין ההווה לעתיד, הכסיום המשך בלתי נדלה של ההתעודה לגילוי הגרעין הריאליסטי שגלום במקורות על כל רבדיהם.

בתום החלק העיוני של הקונגרס, מסיירים משתתפיו באתרים ארכיאולוגיים המוצאים ברחבי הארץ, ויש רגליים לסברה, כי לא מעטים מהם (ובמיוחד אלה שנמצאים כאן בראשונה) יהיו להוטים לשוב ולבקר במקומות אלו.

האשמות מקרתגו

מאת מישאל דארה

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

על שני אנשי שורה — גרושת הנשיא וראש הממשלה לשעבר — שהנם סר לפתע מלפני הנשיא בורגיבה

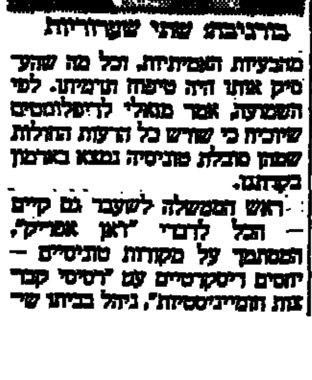

בורגיבה: שתי שערוריות

תוניס

בעקשנות והתמדה המפתיעות ואף מעוררות מחמאים, ממשיך כתב־העת בשפה הצרפתית "ז'אן אפריק" לפרסם מאמרים המאשימים את ואסילה בן עמאר, שממנה התגרש הנשיא בורגיבה באחרונה, במעשים שעליהם ניתן היה להעמיד אותה לדין. לדברי "ז'אן אפריק", יש בידי ממשלת טוניסיה הוכחות של פיגן ואסילה — שעזבה בעת לפאריס לאחר חמישה חודשי שהות בארצות הברית — עסקה במשך שנים ארוכות בסוד שאיפשר לה להעשיר את משפחתה ולצבור הון בנכסי דלא ניידי ובני־קיימא וניירות ערך בשווי 50 עד 200 מיליון דולר. סחר בהשפעה, שוחד, פרוטקציה, הפרות תקנות המטבע, רכישות מאסיות של נכסים בחו"ל, השתלטות על מתנות "בעלות ערך רב" שהוענקו לראש המדינה — כל אלה היו מבצע עובר לסוחר של "הנשיאה" לשעבר, לדברי העיתון. רמזים מאד ברורים גם נותנים להבין שהיא נטתה לעצב בילויים שבהם לא תמיד נשמרו "כללי מוסר קפדניים".

בנוסף ל"תאוות השלטון, אהבה לתככים ולפוליטיקה", שהביאו את ואסילה בן עמאר להתערב בעניני פנים וחוץ של המדינה, מעלים הפרסומים ב"ז'אן אפריק" גילויים על פעולות אחרות שלה: למשל מסכנים המכירים שהיא קיימה קשרים טובים עם הקולונל קדאפי, שקרא לה "אמא", וכי ב־1984 היא חיברה "דין וחשבון פוליטי" על המצב בטוניסיה לפרטי מנהיגי אלג'יריה. היא אפילו ניסתה לשכנע 10 חודשים מאוחר יותר את האלג'יראים "לאמץ תפקיד ישיר" לנוכח "משבר הממשלה", שלדבריה עמד אז. ולבסוף, "מתוך הימשכות לשלום הביון ולמכשור המכשי המאפשר להשיג ידיעות או להשתמש בהן", היא אפילו הודתה להתקין מכשירי ציתות בארמון קרתגו.

"ז'אן אפריק" אינו חוסך את שבטו גם מראש הממשלה לשעבר מוחמד מזאלי, שהודח ב־8 ביולי, ושנהג "כמו הבוס בפועל של המדינה". מזאלי, שהיה נתון כולו להכנות לירושת הנשיא בורגיבה, הוביל יותר ויותר תיקים, הנעלם זות "ידידותיות" עם מנהיגים אסלאמיים, והודה לשר התרבות שלו לממן את הדפסתו והפצתו של "כתבי תעמולה פונדמנטליסטית שמרנית ואת 'הספר הירוק' של קדאפי". כל אותן האשמות יכולות היו להצדיק גם את העמדת מזאלי לדין. מזאלי דוחה את כולן, וכאשר שואלים אותו על אפשרות של משפט הוא משיב כאילו היה רוצה לשכנע בכך את עצמו כי אינו "מאמין בכך".

"אין לי שום סיבה להאשים את עצמי", חזר ואמר לנו באחרונה בוילה שלו בלב פרדס בפוקרה בר־נבע המפורסם של טוניס. לפחות שניסה להפגין ניטרלות, נראה ראש הממשלה לשעבר עייף ופגוע. הוא סירב לדבר על פוליטיקה, אך הוא לא הסתיר כמה נפגע מ"הבעיות" שעשו לקרוביו. בנו הבכור, מוכתר, נחקר קרוב לארבעה שבועות על ידי הול המפעל שהוא מנהל; ואחיו, רופא במקצועו, נעצר לפני יותר משבועיים מסיבות שעדיין לא הובהרו. האיסור שהוטל על מזאלי לעזוב את המדינה כדי לנסוע לשוויץ, בהזמנת נשיאו של הוועד האולימפי הבינלאומי, שבו הוא חבר, פגע בו עמוקות.

"אחרי שעזבתי את תפקיד ראש הממשלה, שמתי לפתות שאוכל להקדיש עצמי יותר לפעילותי בתוך הוועד האולימפי", אמר במרירות. לעומת זאת, הוא לא הופתע במיוחד מכך שידידים או עמיתים לשעבר אינם מבקרים אותו כעת. כאלה הם החיים הפוליטיים שאת כלליהם הוא מכיר. הרגע היחיד שבו הוא נראה מעודד, שבו לא ניסה להפגין חיוך מאולץ, היה כאשר הראה למבקרים אותות אהדה שקיבל מחו"ל: מכתבים וחמים בנימה דיפלומטית מאת אישים פוליטיים, שכתבו כמה נהנו להכיר אותו במסגרת תפקידיו בעבר, וכן איגרות תמיכה מעמיתיו בוועד האולימפי.

איזה גורל מועידים השלטונות לואסילה בורגיבה ולמזאלי, שעוד אתמול היו יריבים מוצהרים מאחורי הקלעים של השלטון, הדוחה את שניהם כיום? לפי שעה השאלה ומסכת השמועות שהיא גוררת בעקבותיה ממשיכות להזין את שיחות הסלונים, מבלי שיעוררו באמת את התעניינותה ולהטה של דעת קהל שאינה חשה כי הנושא נוגע לה. בכל זאת, מכביד המצב הנוכחי על האווירה הפוליטית במדינה, ולטווח ארוך עלול גם להרעילה.

התמריץ שמאחורי ספורט המכוניות

מאת מנחם ארמון

פרמית יצרני הרכב בעולם מנסים להקנות למוצריהם תדמית ספורטיבית ולעתים מרחיקים עד למסלול המירוצים, ואף עורכים השוואות עם מכוניות המירוץ. יצרנים של רכבים משפחתיים גדולים ומרגשים טוענים כי לרכב "התנהגות" או "מבנה" ספורטיביים. אפילו בפניות לעקרות בית ולקשישים מציינים היצרנים את הישגי הרכב במסלול המירוצים.

בשאלת השאלה, מה הקשר בין הפיג'ו 205 המסיעה את אשתי הלוך חזור מהמרכול לבין הטורבו 205, הזוכה לניצחונות במירוצי־ראלי אירופיים ומה ההבדל בין האאודי 100 המהודרת של מנהל החברה לבין האאודי קוואטרו טורבו, שהדהימה את הצופים במירוץ אשקלון בספטמבר: ההבדל הוא יותר מ־100 כוח סוס. לבד מכך, מכונית שנבנתה למירוצים, כמו פז'ו 205 טורבו, תכבה כבר ברמזור הראשון אם ינהגו בה בנהיגה רגילה כמקובל בכביש רגיל, ובנהיגה כזאת מנועה יישחק תוך פחות מ־2000 ק"מ נסיעה.

יתר על כן, אותה פז'ו או אאודי המשתתפות במירוצים, באמצעותן מוכרות החברות את איכותן הטכנית. מבחינת הביצועים הספורטיביים, מיוצרות בסדרות ייצור מצומצמות של 200 מכוניות בלבד לדגם, וגם זאת משום שהחוק מחייב ייצור מינימום כזה. כלומר, גם מי שמבקש לקנות את הרכב מן הדגם המשתתף במירוץ, יצטרך להיכנס למירוץ פרטי משלו להשגתו, תוך סיכויים מבוטלים להצליח.

מה, אם כן, הקשר בין מכוניות כה שונות, הנושאות שמות זהים? התשובה ברורה וחד־משמעית: קידום מכירות. תדמית ספורטיבית, תרומית של מבנה במירוצים, היא גם תדמית שמוכרת. וזכייתה הכפולה של האאודי קוואטרו ב־1984 — באליפות הנהגים ובאליפות היצרנים — הגדילה את קצב המכירות של הרכב על כל דגמיו. ההשתתפות במירוצים, הניצחונות, מיקדו את זרקור התקשורת על הרכב ועל תכונותיו המתקדמות. ואין ספק שהדבר האיץ את קידום המכירות של החברה בצורה ניכרת.

הפיג'ו 205 GTI, שהצליחה לדחוק את האאודי קוואטרו מצידה בעונת 1985, ואף זכתה באליפות העולם, מצליחה באולמי המכירות לא פחות מאשר במסלולים. לאחר הניצחון בראלי השוודי בשנה שעברה, גדלו מכירות פיז'ו בשוודיה במאות אחוזים. בארצות־הברית מנסה הסובארו — רכב שאינו מצליח שם במיוחד — לשפר את תדמיתו באמצעות מכוניות־ספורט עם מנוע טורבו. הדוגמה הקלאסית ליכולת המכירה של תדמית ספורטיבית, היא מסע המכירות המוצלח של הפורד מוסטאנג בשנת 1964 — שהיתה מכונית בעלת חזות ספורטיבית, אך לא מעבר לכך.

ומה אצלנו בארצנו הקטנטונת. היבואן היחיד עד כה המשתתף דרך קבע ובצורה מקצועית במירוצים הנערכים בארץ, הוא צ'מפיון. גם בהעדר נתונים רשמיים, ידוע לנו שמכירות צ'מפיון עלו ב־30% מאז נכנסה החברה לעסקי מירוצים. כך נודע, שהגיל הממוצע של רוכשי מכוניות מהחברה זו ירד בצורה משמעותית.

יבואני פיז'ו בישראל סירבו עד היום לעלות על מסלול המירוצים, ולמרות זאת הם מציפים את הציבור בכרזות ובמודעות שבמרכזן הפיז'ו 205 טורבו, זוכת המירוצים, מעוטרת במסלולי מירוץ. גם יבואני סובארו בארץ החלו להדגיש בפרסומיהם את מכונית הדגל שלהם להיום: ספורט עם מנוע טורבו.

יבואנים בארץ אינם מפרסמים נתונים, אך ממקורות לא רשמיים נודע, שמכירות דייהטסו עלו בצורה ניכרת לאחר הניצחונות של פרדי פייהאוף בדייהטסו של אייזיס במירוצי אשקלון בשנה שעברה. גם אלפא־רומיאו נהנו ממכירות מואצות בתקופה הקצרה שבה החברה העלתה קבוצה על מסלול המירוצים, כיום, עם רחיקתה הבירה של קבוצת המירוצים של אלפא על־ידי קבוצת צ'מפיון, מורגשת ירידה במכירות של מכוניות אלפא, וגם ירידה בערך השוק של המכוניות המשומשות מדגם אלפא־סוד.

מתקבלת איפוא תמונה ברורה, שלפיה רכב המנצח במסלול מנצח גם בעקומת המכירות. בעיני הציבור, רכב המשתתף במירוצים הוא טוב יותר ואמין יותר. מתברר כי תדמית ספורטיבית מקדמת מכירות, גם אם בפועל כל קשר בין המכונית העולה על המסלול לבין זו הנמכרת תחת אותו שם הוא מקרי בהחלט, וברוב המקרים אף אין קשר. אכן, זהו: הניצחון מידבק.

למכונית ששברה את כל השיאים

[illegible]

★ מרווח פנימי גדול עם מקום נרחב לרגליים ולברכיים
★ בטיחות מירבית, אקטיבית ופסיבית
★ ביצועים מרשימים
205 GR/205 GL/205 XL - מנוע 1124 סמ"ק - 57 כ"ס דין מהירות מירבית 150 קמ"ש.
205 GTI - מנוע 1580 סמ"ק - 105 כ"ס דין - מהירות מירבית 190 קמ"ש
תאוצה מ־0-100 קמ"ש - 9.5 שניות.
★ חסכונית - 21.3 ק"מ לליטר במהירות 90 קמ"ש
★ מהודרת - עם שפע אבזרי בטיחות ונוחות.

הנתונים, המרשימים כי ל־205 יש 430 כ"ס, בתוספת קריאות החדר "המכבנית", מבצעין ליד ה־205 טורבו. ליד אחותה המבוסקות מצוינים רק את מספר הדלתות. את העובדה שלאחות מתן יש רק 57 כ"ס "עלובים" ולשניה 105 כ"ס — פחות מרבע כוח השרירים של "המכבנית", מבליעה המודעה בתוך שפע פרטים, המקרבים נתונים עם מוטמאות עצמיות. והחולם מקשה על קבלת תמונה בהירה על כושר ביצועי המכונית.

הקלף החדש של פיז'ו

שבע הגירסאות של רגם 309 החדש של פיז'ו, שייצורן מתחיל רק בדגמי 1987, שונות זו מזו. המשותף לכולם, מלבד מספר הדלתות, הוא מקדם הגרר הנמוך, הנע בין 0.30 ל־0.33, על־פי הדגם. למרות המונח המצביע, כביכול, על יכולת גרירה, מקדם הגרר בא ללמד על קו אוירודינמי, הגורם להתנגדות אויר מינימלית, ולכן ליכולת פיתוח מהירות גבוהה. (על להיטותה של חברת פיז'ו להיכלל בשנים האחרונות במועדון "הספורטיביות" — ראה כתבה). נתוניה של ה־309 הם: אורך 4.05 מ' — בכך היא נכללת בגודל הביניים־משפחתית; נפחי מנוע החל מ־1118 סמ"ק (55 כ"ס) ועד 1905 סמ"ק (105 כ"ס) ומיכל דלק של 55 ליטר לכל הדגמים. על־פי נתוני החברה, מגיע ה"פרופיל" — הדגם שעליו מסתר היבואן, דוד לובינסקי, כי יהפך "לפופולארי ביותר" — למהירות של 168 קמ"ש, תוך פיתוח תאוצה התחלתית (מ־0 ל־1000 מטר) של 36 שניות; תצרוכת דלק של 4.8 ליטר ל־100 ק"מ במהירות 90 קמ"ש, ו־6.5 ליטר ל־100 ק"מ ב־120 קמ"ש.

בארץ חלם

שמש בגיבעון דום: המשטרה בפעולה

העולם עמד מלכת, במשך 45 דקות ארוכות, משום ששני שוטרים רצו לעשות סדר בכביש המיילה. בקטע שבין כפר סמאל לדולפינריום בתל־אביב. השעה: בין 12 ל־1 בצהרי יום ששי, הים במסבר מבר. שעה חמה. כולם רוצים הביתה. אבל משטרת ישראל אומרת "לא". ולמה? כי השוטרים הרוצים לעבור. לעשות סדר. הרי המשטרה הבטיחה. ואת זה הם מתכוונים לעשות דווקא שם, בעוד ש־500 מטר משם, בכניסה לדולפינריום, אפשר היה לבדוק את הרשיונות של הנהגים (זה מה שעשו), מבלי להפריע לתנועה של אלה שלא נבדקו.

במגישה עם תא כתבי תחבורה אמר לא מכבר שר המשטרה חיים בר־לב: כי אין שוחד לטענת שהשוטרים מפריעים לתנועה. בעוד הם יכולים לבצע משימתם מבלי להפריע. "דברים כאלה צריכים להגיע קונקרטית" אמר השר, תוך ביטול הטענה בביטול. עוזי קרן, שצילם דיווח על האירוע, הביא לך, מר בר־לב, אשמה לפרסם בהבלטה את התנובה לאירוע. תודה על תשומת הלב.

(צילום: עוזי קרן)

על הכוונת

בבל עליך, הולך רגל

כולנו מתגעגעים למקורות. המציאות העכשווית כה בלתי נסבלת, כך מלמדים אותנו, עד כי אפילו המציאות של בבל הארכאית, זו של סיפור האגדה המיקראי, עדיפה על פני המציאות האפורה והמשעממת שלנו. ולמה נהי תמרורים זה על "המציאות" אם תביטו היטב בצילום, לא תתקשו להבין. כדי שלא להטעות יצוין מיד, כי "עידנר" הנ"ל היא חולון, לבלילנו של משרד הרישוי, בה מקבלים רשיון נהיגה מאות אלפי נוהגים.

והנה, במסגרת בותי הרישוי, מודיעות הרשויות בשלט מתנפנף לעין כל נהג, כי "זכות קדימה להולכי רגל". כן, עם סימן קריאה. ועל קריאה זו לעבירה, תוך ביצוע עבירה אחרת, התנוסה רשויות, שאמורות להיחשב כ"נבברות": משרד התחבורה, משטרת ישראל והמועצה הלאומית למניעת תאונות.

בגדול מקורה, משום שתורתה המלבבת הנ"ל מוסבת לנהגים, אבל היא נקראת גם על ידי נוסעי אוטובוסים וסתם בני אדם, שאין להם רשיון נהיגה. הם לא חייבים לדעת את חוקי התעבורה — למרות שחוק קובע, כי אי ידיעת החוק, אינה פוטרת מאחריות. בשלט לא נאמר להם אם בחולון מוענקת זכות הקדימה להולכי רגל, גם כאשר הרמזור להולכי הרגל מורה "אדום". אם לא כן, במה חוידש הרשויות הנבברות בבשורה המתנפנפת, ישאל הולך הרגל, כל עוד יש נשמה באפו לשאול שאלות.

ובכן, מעניקים להולך הרגל, כלומר, לכל עם ישראל, זכות קדימה. שלום לצו הדיים המנמה: לפני רידתך לכביש, הסתכל שמאלה. אחר כך ימינה, ושוב שמאלה, ורק אם הדרך פנויה, חצה בשלום. את הכלל הזה מלמדים את ילדי בתי הספר, משום שהם חייבים לדעת שלרכב נוסע יש מגבלות עצירה, ואף מגבלות ראייה להגה. כבן תמותה, אינו מסוגל להסתכל בו זמנית לכל 360 המעלות, לקלוט מידע ולהגיב בצורה נאותה. אבל כאשר מגיע הבר־אם ליישם את כלל־החיים הזה, הוא מקבל רישוי־מטעם־השלטון להתאבד. האמנם — הוא עושה זאת: הוא מזנק לכביש מבלי להסתכל, כי הרי אומרים לו, שהאחריות על חייו אינה חלה עליו.

המחיר השנתי של "זכות" זו מסתכם בכ־200 הרוגים, 1,000־1,500 פצועים קשה, ועוד כהנה אלפים רבים של פצועים בדרגות היותר קלות.

יפני, לאו ולמה לאו "שוטים מתים" אמר ראש מינהל הבטיחות בדרכים, איתן בר־יהושע, וידע מה הוא אומר. שוטים חוצים כך את הכביש, משום שהם שומעים בקולה של המועצה הלאומית למניעת תאונות ומשטרת ישראל, ומזנקים — מלאי הבידות — אל בין הגלגלים, מקפחים חייהם, הופכים את הנהגים לפושעים, רק משום שמישהו "שם למעלה" החליט, שמותר לו לבלבל את מושגי התנועה.

מעניין, כי באחרונה מרבים להגר אותנו בישראל — תתגר מאחור של בבל הארכאית היא — להטיל על זולתנו את האחריות לחיינו, בטיחותנו, נקיון סביבתנו, כשלון מפעלינו וכו' וכו'. כולם — מלבדי — אחראים למה שקורה לי. אבל זה רק דרך אגב.

אלואוי השלט המתנפנף הנ"ל מרצב בשורות שלל בחולון, עורך כניסה ראשי לעיר, שמפטים כו הולכי הרגל, המכוניות, נוסעות שם מהר, על פי חוק. החוק וההגיון קובעים: כי אין להעמיס על הנהג מידע בכבישים, שיסיט את תשומת ליבו מן הכביש. הכוונה בחוק היתה למנוע אנושי, בן תמותה. כותבי הבשורה שבבילום מתייחסים אל הנהג הישראלי כאל מכונה ביונית כלשהי, החובה עליה להסתכל, לקלוט ולהגיב בתואם לכל הנעשה ב־360 מעלות במישור הנסיעה, ואף יותר מזה. כלומר: עליך לראות את הנעשה בשמקים, תוך היותו אחראי על הנעשה לפני גלגליו. האם הולך רגל מורמן, נידי, ידיבה למשש את זכותו מן השלט, תוך כדי שנהגנו מתבונן בשלטו יהי אלוהים בעזרת שניהם. כי בית המשפט לא ישחרר מאחריות את הנהג, השופט לא ישיב לחיים את המת. לגבי הנבה, יבוא הוא ויתבע את הדין, בין אם הוא נהג או הולך רגל. אבל מה אכפת לחותמים על השלט הם לא נתבעים לשלם את המחיר. האם ייתבעו — ישלמו?

שאלה לי לכל החותמים על השלט הנ"ל: מי התיר לכם לתת את מה שאינו שלכם? מי התיר לכם נרבנות של זכויות לא קיימות, שמחירן חיי הולכי רגל וסבל נפשי לא ישוער של אלה שנהגו ברכב וקיפחו חיי אדם שלא מרשעתם בשם איזה הגיון אתם מבלבלים עלינו את שפתנו את מושגינו?

בבל אבותינו? מה שקרה שם קורה פה, ועדיין לא יודעים למה.

איך לשחק בסטטיסטיקה

מאת לאה פורת

צדק מי שאמר, כי סטטיסטיקה היא עניין מסוכן. אם אין משתמשים בה בצורה נכונה, אפשר להגיע למסקנות, הסותרות את האמת. זה מה שעשה רפי גינת, מפיק "כלבו טק" בטלוויזיה, שהגיב במכתב למערכת על הכתבה "כלבוסק בארץ התאונות", שפורסמה במדור זה ב־19.8. גינת מביא נתונים מתוך מחקר של הטכניון, מהם עולה, כביכול, שהנהיגה בקלנוע בטוחה יותר מהנהיגה ברכב פרטי. זאת, בניגוד לנתונים המופיעים בכתבה שפורסמה.

הנתונים שרפי גינת הביא הם כדלקמן: בשנים 1971־84 היו מעורבים 1,709 קלנועים בתאונות, ורק 0.88 אחוזים מהן היו קטלניות; באותה תקופה הרכב הפרטי היה מעורב ב־70,909 תאונות ו־2 אחוזים מהן היו קטלניות. מכאן מסיק גינת, כי הסיכוי להיות מעורב בתאונה קטלנית הוא יותר מכפול, כאשר אתה נוהג ברכב פרטי לעומת קלנוע.

למרבה הצער (של רפי גינת), הוא לא הוכיח שום דבר בנתונים האלה, משום שעשה בהם שימוש לא נכון. כדי לגמור אחת ולתמיד את הוויכוח, פניתי אל עורך הסקר עצמו, ד"ר דן מוקאוס, שהוא חוקר במכון לחקר התחבורה בטכניון. הדברים שאמר לי אולי יסבירו גם את אחוזיו של רפי גינת: ובכן, כאשר עורכים השוואה בין תאונות בקלנועים וברכב פרטי, יש להשתמש בנתונים המתייחסים לנסיעות עירוניות בלבד. זאת, משום שהקלנוע משמש ככלי תחבורה בעיקר בעיר — כ־90% — ורק 10% מהנסיעות בקלנוע הן מחוץ לעיר. לעומת זאת ברכב הפרטי נוסעים קרוב ל־50% מחוץ לעיר. שיעור התאונות הקטלניות מחוץ לעיר, כך מלמדת הסטטיסטיקה, הוא תמיד גבוה יותר משיעורו בעיר. גינת רקח נתונים סטטיסטיים של נסיעות בעיר ונסיעות מחוץ לעיר — וגרם במו ידיו לעיוות המציאות. שכן, כאשר משווים תאונות בעיר, מתברר על־פי המחקר של מוקאוס, כי אחוז הפגיעות הקשות במכוניות פרטיות הוא 8.9 אחוזים, ושיעור הפגיעות הקשות בקלנועים הוא 13 אחוז (כלומר ב־50% יותר).

יתירה מזאת, נתונים מעודכנים מעידים על כך, כי היחס בין שיעור התאונות של רכב פרטי לבין שיעור התאונות של קלנועים לכל 1 מיליון ק"מ נסיעה הוא 1 ל־4. כלומר, שיעור התאונות בקלנועים הוא פי 4 מאשר ברכב פרטי (בכתבה המקורית נמסר נתון אפילו קצת יותר נמוך, כי הוא התבסס על סקר שכלל גם רכב מסחרי).

בקיצור, וזה ציטוט מפיו של המומחה, שחקר את נושא התאונות בסוגי רכב שונים: הנסיעה בקלנוע היא ללא ספק מסוכנת יותר מאשר ברכב בעל 4 גלגלים.

התאונה החזיתית

מתוך "דף לנהג" של ("נתיבים")

"בתאונה חזיתית בין משאית לרכב מסחרי נהרג נהג הרכב המסחרי. נהג המשאית נפצע קל. נעצר לחקירה ושוחרר בערבות. התאונה אירעה אתמול בשעה חמש אחר הצהריים, שעה שאחד מכלי הרכב סטה מנתיבו..." זוהי ידיעה מוכרת, המתפרסמת לעתים קרובות מדי בשינוי סוגי הרכב, המקום, השעה ומספר הנפגעים. האירוע האומלל הראשון ביותר עד למתי בת שורות אלה היה התאונה שבה נהרגו עשרות בני המצביבה.

מדוע זה קורה?

רוחבו של הכביש הבין־עירוני הסטנדרטי הוא 7 מ' לכל היותר. השוליים צרים בדרך כלל ונמוכים. נהג של משאית שרחבה 2.5 מ' נוטה להתרחק משפת הכביש כדי 1 מ' בערך. רכב אחר, הבא ממול, נוטה אף הוא להתרחק משפת הכביש. אם רוחבו של רכב מסחרי כזה הוא 1.90 מ' בערך, אזי המרווח שנותר בין שני כלי הרכב הבאים זה מול זה יהיה כ־60 ס"מ בלבד. בקרבה מסוכנת כזו די שאחד הנהגים יסטה מעט שמאלה, והרי תאונה חזיתית.

מה גורם לסטייה?

1. מצב הדרך — מהמורה או גלישה הדוחפים את הרכב, או שהנהג המופתע מגיב בסטייה.
2. מצב הרכב — למשל: בלמים מושכים את הרכב שעה שהנהג מנסה להאט.

א. הסח הדעת עקב טיפול ברדיו, הצתת סיגריה, שיחה נלהבת עם נוסע אחר, תשומת לב מופרזת לנעשה בצד הדרך ועוד.
ב. ביטחון שהנהג האחר ימנע את התאונה.
ג. עייפות הנגרמת כתוצאה משעות נהיגה רבות, צמא ורעב.
ד. מהירות מופרזת בתנאי דרך לא קלים.

זו רק רשימה חלקית לסיבות האפשריות, ומאחר שהנהג הוא הגורם העיקרי לתאונה החזיתית כמתואר לעיל, הרי שתי הצעות בסיסיות ופשוטות למניעת התאונה:

1. לעשות הפסקות קצרות לעתים קרובות (אחת לשעה־שעתיים) לשם מנוחה, חילוץ עצמות, שתייה (גם ללא תחושת צמא), אכילת חטיף, טיפול בעניינים המסיחים את הדעת מהנהיגה וכל דבר אחר העולה בדעתך, ובלבד שלא תעשנו תוך כדי נהיגה.
2. כשבא רכב ממול, האט מקרים ואל תבטח בו שיפנה לך את הדרך. סטה ימינה עד כמה שאפשר — עד שולי הדרך ממש — והמשך לבחון את התנהגותו של הבא ממול. אם תצטרך, ברח לשוליים. מוטב שלא להתנגש בכלל, אבל אם הברירה שבידך היא בין תאונה חזיתית לבין התנגשות עם משהו בצד הדרך, או התהפכות, תהיה האפשרות השנייה עדיפה.

בדיקות ממוחשבות

מבצע בדיקות ממוחשבות של מנוע הרכב ייפתח השבוע בכל רחבי הארץ. בעקבות הירידה המתמשכת ברמת התחזוקה של צי הרכב בארץ, החליטו חברת "שגריר" וחברת "אלטו מערכות" לפתוח במבצע משותף שמטרתו לאתר תקלות מנוע בשלב מוקדם באמצעות בדיקות ממוחשבות, ולהתריע בפני בעל הרכב על בעיות תקלות.

לצורך הבדיקות הובא לארץ מארצות הברית מחשב מיוחד, "אול־סטט", המשווה ובודק, ללא פירוק חלקים מהמנוע, את תיאום ההצתה, מצב סליל ההצתה, השוואת לחץ הדחיסה במנוע, המצבר, המתנע והמצתים, רמת סיבובי המנוע ועוד. בתום הבדיקה יימסר לנהג פלט מחשב מודפס ובו נתוני תיפקוד המנוע. כמו כן, יודרך הנהג על־ידי מכונאי "שגריר" לביצוע הטיפול הדרוש, אם הוא דרוש.

ב"שגריר" וב"אלטו מערכות" מעריכים כי הבדיקות, שתיערכנה באופן בודד, יביאו לאיתור תקלות בשלב מוקדם, ויתרמו לשיפור תחזוקת הרכב.

הבדיקות ייערכו בימי רביעי בין השעות 15.00 ל־17.00 ברחבי הארץ:
יום ד', 10.9.86, — בנייני האומה ירושלים
יום ד', 17.9.86 — "שגריר" חיפה, דרך בר יהודה 33
יום ד', 24.9.86 — איצטדיון רמת גן

בימה חופשית

בין שריד וכהנא

מאת ח"כ יובל נאמן

הגידוף כדרך וכוח

לפני כמה ימים פרסם ח"כ יוסי שריד כתבה בעיתון זה שבה ניסה להצדיק ניבול פה והתפרצות חסרת רסן שהפגין כלפי בעת דיון בכנסת לפני שנתיים. המונח "מניאק" (לדבריו במלרע) היה רק העסיסי שבהם. ואין ספק ששריד שולט יפה באוצר הגידופים המצומצם של הלשון העברית, וממלא בהצלחה את החוסר בגידופים שאולים מלשונות אחרות. עמיתנו בכנסת אליעזר שוסטק וח"כ חיים דרוקמן זכו אף הם לפניני לשון מעניינות. הבאורתה הפגין שוב שריד את השכלתו בתחום זה כאשר גידף את עוזי לנדאו בכינוי "פסיכופט". יש לציין שרוב המלים שבהן הוא משתמש במקרים אלה שאולות מן המילון הרפואי בתחום מחלות הרוח, ואני תמה לעתים על מיומנותו הרבה של שריד בתחום זה.

לדעת שריד, המוצגת באותו מאמר, יש פרובוקציות כה חמורות שאין דרך אחרת להגיב עליהן מאשר לגדף, וכזה היה אותו מקרה שממנו אין הוא חוזר בו גם כיום. אותם הימים היו ימי הקריאות ליציאה מלבנון, ויוסי שריד זה עתה באם וקרא לצאת מיד ולסגת עד לגבול הצפוני. כנגדו טענתי שהתוצאה תהיה ירי קטיושות מתמיד על קרית שמונה, והאם לכך הוא מייחל?

אוסיף כאן במאמר מוסגר שאם אין כיום קטיושות הפוגעות באוכלוסיית הצפון, הרי זה משום שנשארה רצועת ביטחון מורחבת (יחסית לזו של המייג'ור חדד ב־1977/82) בשליטתנו המלאה, כשהשיטור נעשה בעיקר על־ידי צד"ל, כוח שנבנה על־ידינו והודרך לקראת מילוי התפקיד. גם צד"ל אינו מריד פעמיו מן הרצועה, ובכך נמנעת חזרת המכה משנת 1981. ועוד הערה: בנסים דלל הכח הצה"לי עצמו, הכתנו כמה מהלומות מאסיביות באזור, ויצחק רבין הפגין את נחת זרועו ("יד חזקה"), ובכך הביא את השיעים לכלל שיתוף פעולה עמנו. אולם כאן שכבשתי בממשלה ב־1982/84 להפנות לפינוי הגל השוף, אך גם לגיבוש אזור ביטחון רחב בדרום ולהסיטתו הבקורתו ב"יד חזקה". ידידי שר הביטחון דאז משה ארנס טען שיד מהמירה תגביר את האיבה נגדנו. ממשלות הליכוד לא הצטיינו בהכנת מנגנוני החשיבה והפעולה בלבנון.

אבסולוטיזם רעיוני

בשוב לתיות שריד. תמהני, האם לא שמע את הטיעון החוזר ללא הרף, בכל עת שהגד "היוני" מדבר על מצורי ארץ־ישראל השלמה, כאילו הללו יביאו עלינו מלחמה כך טען כבר האגף השמאלי במעוך כנגד גולדה מאיר, שעמידותה העקשנית על גבולות ביטחון (תבנית אלון, במעוך של אז) הם שהביאו עלינו את מלחמת יום הכיפורים.

הרי בכל פעם שאני וחברים אחרים במחנה ארץ־ישראל מעלים תביעותינו כלפי הבריגיות הממשלתית, אומרים עלינו (וראש הממשלה הנוכחי אמר זאת פעמים רבות) שנביא בכך "למלחמה נוראה", דברי מר פרס. אם להשתמש בעקרונות שריד, צריכים היינו להצטמד כל העת למילון הגידופים. אבל, מניסיוני עם הסישוסים במחנה המגורפים, תשובת שריד על טיעון זה תהיה: "לא, אינכם יכולים לטוף כי במקרה זה ההאשמה צודקת, ואתם באמת תביאו עלינו מלחמה..." אלה הם כללי המשחק הציבוריים של המחנה הסטאלינסטי.

סטאלינסטי, משום שמי שהדוויק לכת בשימוש בשיטה זו של גידוף והשפלת המתנגדים היה סטאלין, במשפטי מוסקווה, כאשר הושיב על ספסל הנאשמים בזה אחר זה את חבריו הוותיקים בהנהגת המהפכה. הסטיף סטאלין לכתוב מהם וידויים שבהם צריכים היו לאבד צלם אנוש. לא די היה בבגידה בעצם התנגדותם לשלטונו (שגם היא היתה לרוב פיקציה) מתוך עקרון אנטי־מהפכני כלשהו, כי אם צריך היה שיודו שהיו מרגלים שתולים מראש, משרתי הקפיטליזם. והיה עליהם להכריז שכל חייהם בגדו במהפכה, ושאת כל זאת עשו למען בצע, נשים ושוחד האה אחרות. צריך היה שילדיהם יגיעו לכלל הוקעתם. שבשורתם תתעבה מכונים למערכת פרוורת שבהם הכיוון את זעזעותן משפלות בבירוגן. תמצית השיטה היא בקביעה שאם אינך חושב כמוני — אין הסבר אחר אלא היותך מושחת, נבל, שוטה, מטומטם (כינוי שגור אצל שריד), מטורף (תגיד אצלה, אפס, (גם מקובל אצלו), פסיכופאט או מניאק. יש כאן אבסולוטיזם רעיוני שאינו מקבל אפשרות שגם לזולת יכולות להיות כוונות טובות ואולי אפילו זהות לשלו.

שנאת חינם

כבר קמו לכנסת נאומים ומתוכחים גדולים — בן גוריון, בגין — הם לא נזקקו לליכסיקון השוואי ולשפכות ההשפלה. הגישה הסטאלינסטית מקובלת רק בשתי קבוצות בישראל: אצל גורמים בשמאל ואצל כהנא. המאפיין את התבטאויותיו של הרב כהנא הוא מספר גידופים: "כלב" (כלפי ערבים) או "מתיוון" (כלפי יהודים). גם המלים "משתפים" "מטומטמים" שגורות אצלו, כמו אצל שריד. אך אין לבידונו אותו גוון עשיר המאפיין את שריד. בכנסת עצמה רק כהנא ושריד משתמשים בסגנון זה והגישה המבוססת על שנאה והסתה.

מחוץ לכנסת, המנוטפל לשיטה הוא בידי השמאל הקיצוני. זכור לי שכאשר הבעתי ב־1984 דעה מסויגת אך בזכות מנחם לבני חברי באשר לפעולתם הראשונה, הפגיעה בחברי ועדת ההכוונה הלאומית (בניגוד להמשך פעילותם), במצא עיתונאי ב"על המשמר" שכתב עלי כ"איש השמאל" (ראו את העיניים הקטנות, את הריר הנינר מפיו...). לגבי אריק שרון ובגין לא היסס להשתמש בקריאות ובכתובות "רוצח" בהפגנה בכיכר מלכי ישראל. לאריק ולרפול יצרו אותם ישראלים דימוי שטני ואף הצליחו להפיץ דיוקן מעוות זה בחו"ל. רבים מן הביטויים לקוחים ישר מהעיתונות הסובייטית, שגם היום, אמונה על שיטות כאלה לגבי מי שבריה"מ אינה רוצה ביקרה.

על בית שני נאמר שנחרב בגלל שנאת חינם. אני משוכנע שאותם אנשי שנאה לא העריכה בזינם, כמו שריד הם ייחסו עוד מהולם להמטת העולם שלהם עצמם, כולל הסקת מסקנות מרחיקת לכת. כך שריד — האל מאמרי זה וראו אנכה לעד "מניאק". בבניין הארץ השלמה אתמהו.

שריד, סטאלין, כהנא: מילון של גידופים

הפרת חוק החינוך ממלכתי

מאת משה קול

על המפד"ל לתת עתה את הדעת והדין על השתלטות מורים חרדים ואנטי־ציונים על החינוך הממלכתי דתי

15 אחוזי הורים דתיים, שילדיהם לומדים בבתי הספר של האגף הממלכתי־דתי, קובלים בפני משרד החינוך נגד סילופים חמורים בבתי־ספר של האגף הממלכתי דתי, הנעשים על ידי מורים חרדים. המרחיקים את ילדיהם מההורים תוך שהם מטיפים להם, כי בביתם האוכל אינו כשר מספיק, שהאימהות חייבות ללבוש פאה נכרית, שכאשר יוצאים לטיול, חייבים ללבוש הבאות מעל המכנסיים, שביום הזיכרון להללי צה"ל לא יעמדו דום עם כל עם ישראל, שיום העצמאות אינו אירוע חגיגי, ששירות בצה"ל אינו חובה ומצווה לאומית, שיותר חשוב ללמוד בישיבות ועוד דברים דומים.

האגף לחינוך דתי ממלכתי מילא את בתי הספר באוריתו במורים חרדים, אנטי־ציונים, שכופים בכל מצווה לאומית ממלכתית. וראשי המפד"ל, המתעסקים כל הזמן בעניינים הפנימיים של מפלגתם, לא ראו ולא הרגישו כיצד נשמט הבסיס העיקרי של עתידם. קידידי ד"ר יוסף בורג, המסיים עתה את שירותו הממושך בממשלות ישראל, מכיר אולי יותר טוב את בתי הספר בגלויות, בהם הוא מבקר לרוב, אך אין הוא יודע מה נעשה בממלכת החינוך הדתי־ממלכתי. מפליא זה דבר, שחר החינוך לשעבר, זבולון המר, נתן בשעתו רשות להתפתחות כזאת.

מצב זה דומה למציאות בישיבות "בני עקיבא". הרב משה צבי נריה הקים רשת יפה של ישיבות ציוניות. עתה נשמטה הרשת מהשפעתו, לאחר שהשתלטו על מוסדות אלה מורים וראשי ישיבות חרדים אנטי־ציונים, לאומנים מבחינה מדינית וחרדים קיצונים מבחינה דתית. וזוהי התפתחות מדינית חמורה ביותר.

מדינת ישראל מעולם לא אישרה שנוסף לזרם "העצמאי" בחינוך של "אגודת ישראל", יהיה עוד זרם חרדי, אפילו יותר קיצוני ממנו. כבתי הספר של החינוך הממלכתי דתי הוהלו להפריד בין בנים לבנות בכיתות וההורים קובלים מזה על ההשפעות הקיצוניות על ילדיהם. עתה הם יבואו למנכ"ל. אני שואל את שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, האם הוא יודע מה מתרחש בחינוך הממלכתי דתי?

אז שיכריזו ל"חינוך העצמאי" או שיוחזרו את החינוך הממלכתי־דתי למקורו ולתרומתו ולכוונתו במקור. הגיע הזמן שאנשי שסיימה המפד"ל את בחירות השר שלה, היא תתפנה לדברים העיקריים ותעורר תנועת הורים המתנגדים נגד הרים החינוך הממלכתי־דתי־ציוני. המפד"ל לא תשוקם על ידי פעולות ארגוניות. החינוך וההתיישבות הן שני העמודים של בניינה המרכזי. על ההתיישבות בהלכה השתלטו המשיחיים של גוש אמונים ועל החינוך אלה והחרדים. למפד"ל עתיד תפקיד בכנסיה, אם תחזור להיות תנועה דתית לאומית, אמיראית ושקולה מבחינה מדינית ודתית. היא לא חייבת להתחרות עם ש"ס ואגודת ישראל האנטי־ציונית.

מקבלי התמיכות צריכים ללכת

אנשי המפד"ל שוכו לתמיכה, אחרי שחזרו בכשלונם, חייבים להתפטר או להיות מפוטרים. לא יכול להיות עוולה יותר גדול במדינת חוק מאשר המשך עבודתם של "צדיקים" אלה. פרקליטי המדינה צדיקים, שאינם רוצים לשתף איתם פעולה. חמור הדבר שמשטמנים בשב"כ עבור עבירות חמורות כאלה. אין מקום לסלחנות כלפיהם. בוודאי לא העלאה בדרגה. אין כאן מקום לשום נימוק ביטחוני. מספיק לדגול בשם הביטחון לצרכים לא כשרים.

לא לרחוץ פינוצ'ה

ב"מרכז תרבות העמים לנוער" בירושלים נפתחה תערוכה של ציורים שלום מבילי, המרכז מאכסן ברצון תערוכות כאלה. כאשר פנו אלי שאסכים לפתוח תערוכה זאת אמרתי: ברצון, אולם לא אסכים לעשות זאת אם יחד עם ציוני הצייר מוסרי של אוגוסטו פינוצ'ה, הרודן השולט עתה בצ'ילה.

בידך "מרכז תרבות העמים לנוער" בירושלים, לא היה לי מושג, שלתערוכת שלום יהודים ציירים ייזמן הנציג הדיפלומטי של פינוצ'ה. יום יום אנו שומעים וקוראים, איך מדכא באכזריות משטר זה את מתנגדיו. "אמנסטי", הארגון הבינלאומי הליברלי שאני פה נשיא, וארגונים עולמיים רבים מגנו והוקיעו את המשטר האכזרי־אנושי הזה. וכל שיקומי התערוכה הזמינו את הנציג של פינוצ'ה. הפתיחה היתה מעוותת, כי קולי רב במתנגדי המשטר הנורא הענין ליד הבית. זו הפעם הראשונה שאנו עדים למצב כזה בבניין המרכז התרבותי והחינוכי. יש ללמוד לקח ממה שהיה.

להגן על הולכי־הרגל

יום יום אני נתקל בתופעה המוזרה, שנהגים אינם עוצרים במעברים רשמיים. אפילו כאשר אני מרים יד לנהג ומראה, כי כאן מעבר, הוא לא שם לב. אל נתפלא שנהרגים זקנים וילדים עוברי־דרך. משרד התחבורה חייב להוציא תקנות, שיביאו לשלילת הרישיון של נהגים הנצפים מפירי חוק כזאת.

פגיעה בחינוך הגבוה — בנפשנו

לא שמענו שקיצצו בכספים "הרחביים" של המפלגות והמוסדות הדתיים. לעומת זאת אנו שומעים דיבורים רבים מאוד על החשיבות של איכות ישראל מול הכמות של הערבים. עלינו לדעת, כי אצל הערבים גברה גם האיכות. רבבות סטודנטים ערבים מכל הארצות הערביות לומדים באוניברסיטאות במערב ואף בבריה"מ. עצבנו רוצים לקצץ במספר התלמידים, בתשתית הבסיסית למדע ומחקר ושכונים. כי אנו כורתים בדרך זאת את עץ עתידנו. אנו קוראים בעיתונות, כי שר המסחר והתעשיה מקים שוב תשתית למפעלים בגזרה המערבית ויש לזכות, כי חלק מבניינים אלה יעמדו שוממים. יש כסף לשוממים, אולם אין כסף לדברים החיוניים במדינה. המצב לכל שר יש זכות ההחלטה בעניינים עקרוניים לקבוע עדיפויותיו. הבדו־שמחתן פרס ויצחק שמיר יקיימו בירור יסודי בכל העניינים במוסד הרוחניים. המצב הנוכחי אינו נסבל.

הלוח הארצי

הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון

המשך

(המשך מעמוד 9)

ביקוש דירות

מכוניות

אופנועים

ביקוש רכב

חלפי רכב

הצעות עבודה

חבר — המרכז הגדול לכוח אדם מקצועי

* דרושות כתבניות עברית/אנגלית מנוסות לעבודה מידית.
* מנהלי חשבונות לעבודה מידית.
* דרושים נהגים מקצועיים.

בא לפנות 03-245127, 03-221214, 02-225154, 04-663966

השרות למשפחה

בן יהודה 226 ת"א, טל. 5462805/6

דרושות:

★ עוזרות ומטפלות

★ מטפלות לקשישים חולים

★ עוזרות

בוא איתנו לקיבוץ

מתארגנת קבוצה של רווקים/ות רצויים בעלי מקצועות והשכלה בוגרי י"ב אחרי צבא עד גיל 30

03-216015, 03-262521

חיסול צמר 1 ש"ח כל כדור!!! לשבוע בלבד!!! צימריה רמת השרון סוקולוב 66

טלפון חדש: 03-5462991

מתמטיקה — 03-447404

פיג'ו

פורד

רנו

פיאט

מזדה

מסחריות

משאיות

קרוואנים

אוטוביאנקי

אמריקאיות

אופל

אאודי

אוסטין

ב.מ.וו.

סיטרואן

מרצדס

ג'יפים

הונדה

דייהטסו

טויוטה

סובארו

סוזוקי

ניסאן

מיני מיינור

מוריס

מאזדה

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

וולוו

פיאט

אלפא רומאו

אינוצנטי

נ.ס.ו.

המנקז — זיפות ואיטום גגות — טל' 02/714786

קונים זהב ויהלומים גדולים — ZAMLER

יורו — EUROS — השקעות בע"מ

صورة من الأصل

هكذا منذ الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

אולמות

הכשרה לעבודה

עסקים

חנויות

מחסנים

חינוך

שליחים/ות

פועלים/ות

פקידים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

מכירות

עובדי מתכת

סוכנים/ות

חרטים/מסגרים

חשמל

מכונאים / הרכבים

מחסנאים

יהלומים

מוכרים/ות

נערים

נהגים

ספרים/ות

דפוס

הנהלת חשבונות

גזירה ותפירה

U-MAN

עבור אחת מלקוחותינו, סוכנות ביטוח מובילה בגוש דן, דרושים

אסים

בעלי מרץ רב, התמדה ורצון לעבוד עם אנשים, לקריירה מעניינת ובוחוית בתחום הביטוח. המתאימים יקבלו הדרכה מקצועית.

דרישות: מעל גיל 25, רכב, השכלה תיכונית.

אם את/ה בעל/ת מרץ ומוכן/נה להשקיע כדי לקטוף הרבה פרי — התקשר/י לריקה בטל. 03/370640.

רופאי־שיניים מנוסים

★ למשרה חלקית / מלאה

בכל רחבי הארץ

אורטודנט

★ למרפאות שיניים [illegible]

04-530785, 03-849415

לחברה מסחרית גדולה

בענף הרכב

דרוש

טכנאי תביעות

★ בעל ידיעת השפה הצרפתית

★ רקע במכונאות רכב

למועמד המתאים ינתנו תנאים טובים

נא לפנות בטל. 03-779211

בוגר קיבוץ

נסיון בניהול וביצוע

(טכסטיל)

פנוי להצעות

טל. 03-479549

הלוח הארצי — הארץ חדשות

סטריאו וידאו
סטריאו עם סטייל!! - FISHER
מערכת סטריאו 7 חלקים 1875 ש"ח!!!
אלקטריק ליין בע"מ גורדון 17 ת"א
טל. 227034

משרדים

חקלאות

"הטרקטור"
נפתח קורס לנהיגה
בטרקטור 14.9.86
החל מגיל 15
055-92779
08-451234

ריפוי והדברה

שירותים

מוצרי חשמל

רהיטים

רוצים לקנות

מזגני אויר

מחשב

בריאות

צילום

ניקוי ופוליש

טיסים

כלי נגינה

וידאו

ציפוי אמבטיות

חימום והסקה

חיות בית

מערכת סטריאו

חימום והדברה

נופש וקיט

שיפוצים

מבני תעשיה

הלוואות

מגרשים

מציעים למכירה

רהיטי הכוכב רהיטי יוקרה
עד 30% הנחה לדגמי 87'
חנות המפעל בלפור 97 בת-ים. טל. 864475

שידוכים

הכרויות

ברידג'

בתי-זוג

הצטרף לענף המלונאות

הילטון תל-אביב
דרושות
חדרניות
למשמרת בוקר
לפנות לכח אדם בין השעות
14⁰⁰-15³⁰ אחה"צ
03-640292-3

למלון קרלטון בת"א דרושים
טל. 03-201467
טבחים בעלי תעודה וניסיון
טבח בקר משעה 04.00
חדרניות למשמרת בוקר וערב

מלונות דן
למלון דן אכדיה
דרוש/ה
Night Auditor
קופאי/ת לילה
מתאימים בלבד יפנו
למור כ"א טל. 052-556677

מלונות דן
למלון דן אכדיה
דרוש/ה
Night Auditor
קופאי/ת לילה
מתאימים בלבד יפנו
למור כ"א טל. 052-556677

למלון ארבעה כוכבים בירושלים
דרושים
★ מנהל/ת קבלה
★ מנהל/ת חשבונות (סוג ד', רצוי ניסיון בנהוח המלונאות)
★ מבקר/ת מזון ומשקאות
★ מבקר/ת הכנסות
★ חשב/ת שכר
CETLEDGER ★
★ מחסנאי/ת מנוסה
★ עוזר מחסנאי/ת
בעלי כישורים מתאימים יפנו למנהל כ"א, ת"ד 2482, ירושלים

מלון שרתון פלאזה ירושלים
דרושות
מלצריות
שליטה בשפה האנגלית,
שפה נוספת יתרון
לפנות למחלקת כח־אדם
טלפון 02-228133

מלונות דן
למלון דן פנורמה ת"א
דרושים/ות
פוליטורצ'יק
אינסטלטור/מסגר
עם ניסיון של שנה לפחות
חשמלאי/ת
מוסמך/ת
מתאימים/ות בלבד יפנו
למור כ"א טל. 663311

מלונות דן
למלון דן פנורמה ת"א
דרושים/ות
פוליטורצ'יק
אינסטלטור/מסגר
עם ניסיון של שנה לפחות
חשמלאי/ת
מוסמך/ת
מתאימים/ות בלבד יפנו
למור כ"א טל. 663311

למלון קרלטון
בת"א
דרושים
טבחים
בעלי תעודה וניסיון
טבח בקר
משעה 04.00
חדרניות
למשמרת בוקר וערב
טל. 03-201467

הילטון תל-אביב
דרושות
חדרניות
למשמרת בוקר
לפנות לכח אדם בין השעות
14⁰⁰-15³⁰ אחה"צ
03-640292-3

*****
מלון 5 כוכבים בירושלים
מחפש
● מנהל מח' מזון ומשקאות
● סגן מנהל מח' מזון ומשקאות
★ בעלי כושר ניהולי.
★ בעלי נסיון מוכח של לפחות 5 שנים בתפעול מח' מזון ומשקאות.
המתאימים ישלחו קורות חיים בצרוף תמונה לת.ד. 28025 מיקוד 66186 ל/118
- סודיות מובטחת -

*****
מלון 5 כוכבים בירושלים
מחפש
● מנהל מח' מזון ומשקאות
● סגן מנהל מח' מזון ומשקאות
★ בעלי כושר ניהולי.
★ בעלי נסיון מוכח של לפחות 5 שנים בתפעול מח' מזון ומשקאות.
המתאימים ישלחו קורות חיים בצרוף תמונה לת.ד. 28025 מיקוד 66186 ל/118
- סודיות מובטחת -

למלון דן אכדיה
דרושים
1. קופאי קבלה
2. איש אחזקה לעבודות פוליטורה וריפוד
3. צבעי
4. NIGHT AUDITOR
(נייט אודיטור)
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות למחלקת כוח אדם
טלפון 052-556677

מפעלי ים המלח בע"מ
לחברתנו
דרושים
מהנדסי כימיה
1. לפיקוח תהליך במפעלי הייצור בסדום
2. למחקר במעבדות החברה בבאר-שבע ובמפעלים בסדום
למועמדים המתאימים תינתן עזרה בדיור
המעוניינים מתבקשים לפנות בצירוף קורות חיים
אל ראש יחידת המגנון במפעלי ים המלח
ת.ד. 75 באר־שבע 84100
טל: 057-950811, קו פנימי 212
בקבוצת כימיקלים לישראל
מפעלי ים המלח - לביסוס הכלכלי של ישראל

طبق الأصل

هكذا عند الأصل

מכתבים למערכת הארץ

לחנך גם לדו־קיום בין יהודים ליהודים

"הוא היה בחור טוב. אהב לעזור לאחרים." אין המדובר כאן בחייל שנפל בקרב, או נרצח בידי מחבלים. המדובר כאן בתלמיד בן 15, שלא זכה להתחיל את שנת הלימודים החדשה מפני שבליל שבת, ה־29 באוגוסט, נדקר למוות בידי חבריו בקטטה ליד מועדון קולנוע חן בלב תל־אביב, בשעה שתיים לפנות בוקר.

הנערים, בני 14 עד 17, שבילו את הלילה בדיסקוטק, כחבריהם מהכיתה אשר הספידו את גילי אלעוזר ב"מבט" (13.8), אינם שייכים ל"נוער שוליים". אלה תלמידי בית־הספר מן השורה. גם הבילוי במועדון ההוא עד לשעות הקטנות של הלילה והקטטה בחצר הקולנוע שבמהלכה השתמשו הנערים "בכלי נשק קר", דווחו באמצעי התקשורת כעניין שבשגרה.

מפתיעה יותר תגובתו של שר החינוך, אשר בראיון בטלוויזיה, לרגל התחלת שנת הלימודים, דיבר בשביעות רצון; על התקרית בקולנוע חן הסתפק באמירת כמה פראזות נדושות על אלימות ועל הצורך במופת. הוא נשאר אדיש ומרוחק מהטרגדיה המצערת, כאילו כל העניין מחוץ לתחום משרד החינוך.

בכל זאת אנו, ההורים, ציפינו שהשר יתייחס לנסיבות הקטטה הקטלנית, שיבקש להתעניין למה דיסקוטקים ופאבים למיניהם, שבהם מוכרים משקאות חריפים לקטינים, נעשו צורת בילוי כה נפוצה לנערים ונערות.

לא נשמעה כל תגובה מאת מחלקת החינוך של עיריית תל אביב, שום מחאה או זעקה מטעם המורים או מנהל בית־הספר שלמד בו גילי ז"ל. גם ארגוני הורים והורים כאילו מתעלמים מרצח הנער בידי חבריו: נראה שבסופו של דבר, כל האחריות והטיפול בהבטחת קיומם הפיזי והנפשי של ילדינו, נתונים בידי המשטרה בלבד. מפקד מרחב הירקון הורה לסגור את המועדון ל־30 יום, נעצרו חמישה קטינים שנחשדו במעורבות במעשה, בהם החשוד העיקרי, נער בן 14, ובזה העניין נגמר.

האם הריקנות הנפשית, הדוחפת את התלמידים לבילוי בדיסקוטקים, למשקאות חריפים ולאלימות אינה, למעשה, תוצאה ישירה של המחדל החינוכי של בתי־הספר? נכון הדגיש בראיון בטלוויזיה כי משרדו ישקוד על חינוך לדו־קיום עם הנוער הערבי. אולי הגיע הזמן לחנך את הנוער היהודי לדו־קיום גם עם יהודים?

פנינה גולדנר
קרית חיים

מים מים בששון

"תיאסר השקיה ביום בכל סוגי גינות ציבוריות ופרטיות" ("הארץ" 29.8). האם השקיית הלילה תביא לחיסכון במים אם ישקו אותה הכמות בגינות, ואפילו בלילה? הסיבה תצמח לצמחים ולאדמה שיספגו יותר מים, אבל למשק המים זה לא יעזור.

מה שצריך לעשות הוא להפחית את ימי ההשקאה, ובעיקר להקטין את הזרם.

כששני עוברת בבוקר דרך גן הכ"א בתל אביב, ברחוב בארי פינת וייצמן (הגן מושקה כמעט יום יום), מציפים המים את האבנים ואת המדרכות, מגיעים עד לכביש ונקווים בשלוליות גדולות. כך קורה גם במשטחי הדשא הקטנים ברחוב המלך ג'ורג' פינת שד' בן ציון, ואני מתארת לי שמצב כזה שורר בכל הגינות הציבוריות בתל אביב. צריך למצוא את הדרך היעילה לחיסכון במים גם כאן.

יוכבד ליבנה
תל אביב

אספרנטו שפה יפה

נתן דונביץ כותב ("הארץ" 20.8) שאספרנטו היא בעיני רבים קוריוז. לפי המילון של אבן־שושן, קוריוז הוא מקרה מוזר, מאורע משעשע. בר כבר הוא מספר על הקונגרס הבין־לאומי של נוער דובר אספרנטו שהתכנס בישראל. איזה מין קוריוז היא האספרנטו, אם יש נוער הדבק בה?

כמה נתונים על אספרנטו: ראשית, זו יצירתו של יהודי, הד"ר אליעזר זמנהוף. שנית, השפה הזאת מתקרבת לשנת ה־100 לקיומה והיא בעלת ספרות עשירה, מקור ותרגום. ושלישית — זו שפה קלה מאוד, יחסית לשפות אחרות, והיא מוכרת על־ידי מוסדות בין־לאומיים כמו אונסק"ו. ועיקר העיקרים — אספרנטו אינה רק שפה כי אם סמל לאחוות עמים. מה יכול להיות נשגב וחיובי יותר מזה?

אשר לוין
רמת גן

פרלמנט פלשתיני בשטחים

בטורו "מקורות מדיניים" ("הארץ" 5.9) מדגיש עקיבא אלדר כי מה שמדריך את נשיא מצרים לקראת הפסגה עם פרס הוא רצונו להופיע בפסגה עם הישג משמעותי בעניין הפלשתיני. על רקע ההתרחשות האינטנסיבית סביב עניין זה יש לשקול ולבחון את עקיפת המכשולים האידיאולוגיים והעקרוניים על־ידי העלאת רעיונות מעשיים.

ראוי, למשל, להציע הקמת פרלמנט פלשתיני בגדה וברצועה, שסמכויותיו והרכבו יוגדרו כבסיס להמשך תהליך השלום והמשא ומתן בין נציגי ישראל, ירדן, מצרים והפלשתינאים. במקביל אפשר להציע אף כינון ממשלה פלשתינית גולה, שתהווה גם היא, יחד עם הפרלמנט הפלשתיני בשטחים, כתובת פלשתינית מוכרת ומוסכמת להמשך תהליך השלום והמשא ומתן הישראלי־ירדני־פלשתיני.

אין ספק שהעלאת רעיונות מסוג אלה תבטיח את קיום הפסגה ואת סיכויי הצלחתה.

אריה דגן
ירושלים

ציטוט מוטעה

בכתבתו של דוד ארון על תשדירי שירות (מוסף "הארץ" 29.8) צוטט בטעות נתן ברון, יו"ר הוועדה לתשדירי שירות, כאילו אמר: "פסלנו לא מכבר תשדיר שירות של האגודה למלחמה בסרטן כיוון שהיה בו שימוש מופרז בסמלים מיניים". התשדיר שנפסל הוא של האגודה למניעת עישון.

ירדנה הראל
ירושלים

אגוד מקבלי מלאכת המתכת בא"י

הלשכה לטפול באקדמאים

בן יהודה 1, קומה א' (בניין מגדלור) טלפון: 659156

אל צבור האקדמאים אשר קבלו חוזרנו לצורך בדיקת קריטריונים להצטרפות לתוכנית הפנסיה הגרמנית

לנוחיותכם, בגלל העומס הרב במשרדנו נבקשכם לשלוח את הטופס בהקדם לת.ד. 4854 ת"א ואנו נחזור לבדוק התאמתכם לתוכנית, ונזמינכם בהקדם ליעוץ חינם.

הלשכה בטפול באקדמאים
שלומית ידיד מנכ"ל

ארית תעשיות אופטרוניות בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של החברה תתקיים ביום רביעי 17.9.86 בשעה 10:00 לפנה"צ במשרדי החברה בשדרות שאול המלך 35, תל־אביב.

על סדר היום:
1. דו"ח הנהלה
2. אישור דו"חות כספיים לשנת 1985/86
3. מינוי מנהלים
4. מינוי רואה חשבון
5. שונות

תשומת־לב בעלי המניות מופנית לתקנה 88 לתקנות החברה על פיה כתב המינוי של באי־כח, או עותק ממנו מאושר ע"י עו"ד, יופקד במשרדי החברה לא פחות מ־48 שעות לפני האסיפה שבה מתכוון מיופה הכח להצביע על יסוד אותו יפוי כח.

בפקודת מועצת המנהלים
מזכיר החברה

על תקליטים ומקליטים / נתן דונביץ

הקלטות ישנות בלבוש חדש

ג'אורג שולטי: ההקלטות של מאהלר הנמכרות ביותר

בשפע הלארסמון של ת"קים (תקליטונים קומפאקטיים) שאפשר למצוא בחנויות תל־אביב, בולטים תקליטונים של הקלטות מהעבר — הקלטות שהועברו למאסטר דיגיטאלי חדש ומשם אל דיסק־הלייזר. המעבר הזה מחולל פלאים לרבות מן ההקלטות של לפני 15 שנה, או קצת יותר. הקלטות מלפני 25 שנה הן סיפור אחר: עדיין נשמעות טובות יותר ממה שנשמעו בעבר, אך ניתן רק לחולל פלאים, לא מעשי־כשפים.

קח, למשל, את הסימפוניה החמישית של מאהלר, עם תזמורת שיקאגו, בניצוחו של גאורג שולטי. ההקלטה המפורסמת משנת 1970, שהיא גם הנמכרת ביותר. הכבן, עד כה אפשר היה לקבל אותה בשני תקליטים. עתה, בדיסק, כולה בדיסק אחד, באיכות טובה בהרבה מזו של התקליטים. אינך צריך להחליף צדדים ותקליטים. והמחיר, בסופו של דבר, כמו זה של צמד התקליטים. "דקה", מאנגליה. הת"ק עשוי בגרמניה.

חברת ארסיאיי אינה מתגברת בשנים האחרונות בהקלטות מעניינות. כמעט שאין לה כוכבים, להוציא את ג'יימס גלוואי, שכבראה כבר מיצה את עצמו במידה רבה. ארסיאיי היה על ההקלטות הגדולות מן העבר: טוסקניני, הורוביץ, רובינשטיין, חפץ. את הקונצ'רטי לכינור ותזמורת עם יאשה חפץ הם דוחסים לדיסקים ללא קמצנות או הסכמות. שני הקונצ'רטים הגדולים — של בטהובן ובראמס — בדיסק אחד; שלושה אחרים — מאת מנדלסון, ויניאבסקי, פרוקופייב — גם הם בדיסק אחד. זה לא נשמע כמו הקלטה דיגיטאלית מן השנים האחרונות, אך הצליל שופר ללא הכר. בנוסף, כמובן, למעלה הגדולה של הדיסק: הוא אינו נשחק. בפעם ה־100 יישמע כמו בפעם הראשונה.

האזנתי לרבינבר מפורסם: הקונצ'רטו השני של רחמנינוב לפסנתר ותזמורת, בנגינת ארתור רובינשטיין, עם תזמורת שיקאגו, בניצוחו של פריץ רייגר. בדיסק צירפו לקונצ'רטו את הרפסודיה על נושא של פגניני מאת רחמנינוב, באותו ביצוע עצמו. השיפור הדיגיטאלי מחה קטעים רבים מההקלטה הוותיקה. צליל הפסנתר יצא מצויין, לתזמורת הוסיפו גאונים קצת מגוד־מים, שיישמע יותר חיים או אותנטיים. שוב, הפסנתר הוא משהו־משהו. רובינשטיין מנגן את הקטעינים.

אתה מוצא בדיסקים את התשיעית של בטהובן בביצוע הגדול בניצוחו של פורטוונגלר, את "השיר על הארץ" של מאהלר, עם קאתלין פאריר, בניצוחו של ברונו ואלטר.

גם מי שמתחיל עתה לאסוף תקליטים קלאסיים, בדיסקים (הפקת תקליטים רגילים תיפסק בעוד שנים אחדות. ביאסון כבר אין מיתרים אותם מה כמה חדשים), יוכל למצוא לא רק את ההקלטות החדשות, של השנים האחרונות, אלא גם את ההקלטות הגדולות מהעבר הרחוק, בסדרת דיסקים שתיכבר אוריקר בקופסאות של ארבעה־חמישה דיסקים, במחיר יותר נמוך. כ־50 דיסקים בסך הכל. כתובה לכך, יצא לאור, והוא בידי, אוסף של 6 תקליטים, ושמו "4 כנרים, 2 צ'לנים", בהפקת ארסיאיי יפאן. כל תקליט מוקדש להקלטות ה"עתיקות" (40—50 שנה) של חפץ, קרייזלר, אלמן ומנוחין (הכנרים), קאזאלס ופויירמן (צ'לנים). המפיקים ניקו הרבה מרעשי הרקע, שיפצו את איכות הצליל, ועתה נתונים ששת התקליטים השמורים בקופסה הדורה, עם חוברת יפה. המסרונה הגדולה: היא כתובה יפאנית.

מבוזים שתוך שנתיים יעמוד לרשות האספן רוב רובו של הרפרטואר הקלאסי, במגוון רחב של ביצועים, מן העבר ומן ההווה. הכל בדיסקים.

בינתיים, גם אספני תקליטים רגילים בוכים מן המעבר. בימים אלה, הגיע אלי עותק מוקדם של "דון קארלוס" מאת ורדי (3 תקליטים), בביצוע המהולל בניצוחו של קארלו מאריה ג'וליני, בהקלטה משנת 1971. מזמרים פלאסידו דומינגו, מונסרה קאבאייה, רוג'ר ריימונדי, שירלי וריט, שריל מילנס, רוג'ה ריימונדי וסימון אסטאש. המקהלה האמברוזיאנית ותזמורת בית האופרה המלכותי "קובנט גארדן" בלונדון. ההקלטה (של אי־אם־אי, לונדון) הועברה למאסטר דיגיטאלי, ונשמעת עתה צעירה בכמה שנים טובות. זהו אחד הביצועים הגדולים של האופרה בכל הזמנים. למעט חולשה קלה של קאבאייה, הביצוע קולח ווזהר. אשתקד עשתה דויטשה גרמופון הקלטה דיגיטאלית של האופרה, בניצוחו של אבאדו; נוסח יותר מלא ממלא, למהדרין שבמהדרין, ככתוב על עטיפות כשרות במיוחד. אלא שההקלטה משתרעת על פני חמישה תקליטים, או ארבעה דיסקים. וזו, כמובן, מייקר מאוד את הרכישה.

עוד של קירקבי

זמרת הסופרן אמה קירקבי, שכבר ביקרה ושרה אצלנו פעמיים, מתחילה לעשות לעצמה שם בחוגי העולם. קאריירה לא מטאורית, המורצת בבת־אחת, בתוך שנה או שנתיים, אלא טיפוס מתמיד את הצמרת, ברפרטואר המוסיקה העתיקה. האנגליה הצעירה (באמצע שנות השלושים שלה), שקולה מתואר בין "בתולי" ל"לארימטי", נחשבת עתה הזמרת מספר אחד במוסיקה העתיקה. כאן, בארץ, רכשה קהל גדול רק בשנה האחרונה. בביקורה הראשון לא הצליחו למלא את האולם. בשני כבר נהרו רבים. וזאת, למרות העובדה שהיא מקליטה כבר יותר מ־16 שנה.

שני תקליטים חדשים שלה:

● הנדל: תשע אריות גרמניות. אמה קירקבי (סופרן), עם נגני הבארוק מלונדון. תקליט של ארגו, הקלטה דיגיטאלית. 747 400.

תקליט מתוכנן היטב, שבו משמיעים הנגנים, בין קטעי הזמרה, קטעי סונטה לכינור של הנדל. הטכסטים של משורר גרמני, ברוקס, שירי־טבע מעודנים, קריסטלים, מושרים בשיא הטבעיות.

● הזמן עוצר מלכת. שירים עם לאוטה, מאת דאולנד ובני דורו. אמה קירקבי (סופרן), אנתוני רולי (לאוטה). הייפיריון, מאנגליה, A 66186.

הקלטה טובה, בקאתדרלה, של רסיטל מקסים. קירקבי ורולי הם צמד מוסיקאלי מושלם. משלימים זה את זה בטבעיות מירבית. השירים, מהמאה ה־17, עוסקים בזמן ובתמורות. וזמרתה של קירקבי היא "בית־ספר" של הגשה נבונה. ללא שמץ הגזמה. כל מלה קולעת בול. והקול הוא הקול הטוב ביותר מאז המאה השבע־עשרה. אם לא היה כתוב על המעטפת שההקלטה דיגיטאלית, לא היינו יודעים שהיו שם [illegible]

מוסיקה של יובלות

כל אימת שמגלה תעשיית התקליטים תאריך עגול כלשהו, הקשור בחייו או במותו של מלחין, מציף השוק מיד ב"כל כתבי", או לפחות בהקלטות חדשות ומחודשות של אותו מלחין. עתה הוצף השוק לרגל מלאת 200 שנה להולדת ובר, וה־100 שנה למות של ליסט. לא אירועים גדולים וחשובים כמו אלה שהיו קשורים בבאך או בבטהובן. אבל, פה ושם אפשר למצוא, ביבול הורש, תקליטים מעניינים, למי שמבקש לשמוע ובר או ליסט.

לי, אישית, יש כמה מבצעים מועדפים של יצירות ליסט לפסנתר. ליסט היה פסנתרן ענק, מעבד גדול, אבל מלחין שלא מן הצמרת. על כן, אם אתה רוצה לשמוע ליסט, בחר לך ביצוע של פסנתרן שהתמחה בליסט. יש, כמובן, הגדולים והמפורסמים, כגון הורוביץ, רובינשטיין, אראו, ריכטר. אבל, הרשה נא לי להציע שימת לבך לשני מבצעים גדולים של יצירות ליסט ששמם אינו מפורסם כמו קודמיהם. ג'ורג' בולא (JORGE BOLET) בן 72, יליד קובה, מקדיש את רוב עתותיו להוראת הנגינה בפסנתר במכון "קרטיס" בפילדלפיה, אחד היוקרתיים בעולם. פעם בפעם, הוא נותן רסיטל ומקליט תקליטים. הרבה ליסט. כל יצירה יוצאת מתחת ידיו, בתקליטי "דקה" מהשנים האחרונות, מבריקה, גרנדיוזית או לירית לפי הצורך, והוא מפגין יכולת וירטואוזית גבוהה. יש לו תקליט מקסים במיוחד, של עיבודי ליסט לשירים של שוברט (דקה, מאנגליה, הקלטה דיגיטאלית, SXDL 7569). איזו רגישות!

אנדרה ווטס, בן 42, נולד בגרמניה מיד לאחר מלחמת העולם השנייה, לחייל אמריקאי שחור ואם הונגריה. מרגישים את המוצא, כדי להצביע על הדם ההונגרי הזורם בעורקיו כשהוא מנגן ליסט. הורוביץ עושה זאת לא רע עם דם רוסי. ווטס, על כל פנים, הוא נגן ליסט מן השורה הראשונה. באחרונה הוציאה חברת אי־אם־אי לאור שני תקליטים של ווטס מנגן ליסט. באחד מהם גם הסונטה בסי־מינור. וזה אחד הביצועים הגדולים של הסונטה, גם בהשוואה לנגינת ולאדימיר הורוביץ בהקלטה שלו משנת 1982.

באשר למוסיקה של קארל מאריה פון ובר, תקליט אחד שנשמע מעניין במיוחד: סאבינה מאייר (קלרינית) מנגנת, עם ה"שטאטסקאפלה" של דרזדן, בניצוחו של הרברט בלומשטדט, את שני הקונצ'רטי והקונצ'רטינו אופ' 26 לקלרנית. תקליט אי־אם־אי, הולנד, הקלטה דיגיטאלית, 27 0359.

סאבינה מאייר התפרסמה כאשר פרץ הסכסוך בין קארייאן לבין תזמורתו, הפילהרמונית של ברלין, כרבר מינויה של מאייר לתפקיד הנגן הראשי בקלרינית. הסכסוך הביא לה פרסום אדיר, ומאז היא מרבה להקליט ולנגן בפומבי. ניגנה גם אצלנו, עם הסינפונייטה של באר־שבע.

בתקליט, נגינתה מרתקת. בכמה מקומות גם עוצרת־נשימה. שלנו, לא שלה. שליטה פנטסטית בכלי, המאפשרת לה להאיר כל פינה בשקיפות רבה. בלומשטדט, מנצח שגרתי ואפור, אינו מוסיף הרבה, אך גם אינו מפריע. תזמורת מצויינת כמו זאת של דרזדן, הפרבה לנגן בניצוחו, יודעת להוכיח לך כי היא גדולה, גם ביצירות כמו אלה של ובר, שאינן תובעות ממנה מאמץ מיוחד. הקלטה חדשה ובהירה, המבליטה את הסולנית על הרקע התזמורתי. היא, סאבינה מאייר, אמורה להיות זאת שתמכור את התקליט.

מנגנים אחרי 80

יש תקליט חדש של רודולף סרקין? יש. בן 83, וממשיך לנגן ולהקליט. הקונצרטים הפומביים לא מה שהיו פעם. המאסטרו הקשיש, שכבה, מורת, לא הדייקנות של השעון־השווייצרי, שהיתה במשך עשורות שנים מאפיין מובהק בנגינתו. בתקליטים הסיפור אחר. עובדים עריכה מעולה, מתקנים את מה שהיה לקוי או פגום בהקלטות, מדביקים, במכשור דיגיטאלי מתוחכם. אבל, בעריכה המרובה אבד מאפיין חשוב אחד של הנגינה הספונטנית. ההקלטות שלו, עם אבאדו, לקונצ'רטי לפסנתר של מוצארט, אינן מה שהיו בעבר, בימי זוהרו.

עכשיו ראה אור עוד תקליט של סרקין: הווריאציות והפוגה של מקס רגר על נושא מתוך הקנטטה מס' 128 ביצירותיו של באך. בצד השני של התקליט: סונטה לפסנתר של היידן, בדו מז'ור, ואחת משלוש הסונטות האנגליות שלו.

סרקין היה שותפו וחתנו של אדולף בוש, הכנר הגדול ונגן המוסיקה הקאמרית המהולל. בוש היה שותפו של רגר בנגינת מוסיקה קאמרית. הוו מנגנים גם יצירות של רגר. סרקין היה בקרבת מקום. האיש, למד ועשה ברכות הימים לאחד המבצעים המעולים של מוסיקת רגר לפסנתר. הירבה לשלב אותה בתכניות שלו. עתה, יצירותיו של רגר מושמעות רק לעתים רחוקות. בשלהי חייו, משלם סרקין מס־אוחר למקס רגר, והקליט את הווריאציות ופוגה שלו. בשוק היו, פעם בפעם, רק הקלטות מסוג ב' או ג'. היצירה אינה מרתקת במיוחד, אך סרקין עושה כל שביכולתו להפיח בה יותר רוח חיים ממה שיש בה. את התקליט כדאי, קודם כל, לרכוש בשל הסונאטה של היידן. הויה כמו סרקין בימיו הגדולים, לפני 20 שנה ויותר. כמה תרבות, כמה הבנה, איזו שקיפות!

תקליט סי־בי־אס, הקלטה דיגיטאלית, יבוא מהולנד. 39562.

מישיש לישיש כמותו עולה: זה עתה הגיע לידי עותק־מוקדם של התקליט "הורוביץ במוסקווה". בשבוע הבא אמור להגיע לכאן משלוח ראשון, קטן, של תקליטים, קלטות ודיסקים (דויטשה גרמופון, 499 419). זהו המסמך של מרס הכלוחי זיה שהופק בקונצרט של ולאדימיר הורוביץ, במסעו ההיסטורי לברית־המועצות, באפריל השנה.

הורוביץ (82) מנגן את הרפרטואר הרגיל שלו, המורכב הפעם מהרבה יצירות זעירות, ורק הסונאטה לפסנתר בדו־מז'ור ק. 330 של מוצארט היא יצירה באורך בינוני־יחסית (פחות מ־17 דקות). אבל, הרסיטל כולו מורחת־פניתים מבריקה. הורוביץ, שהיה נרגש ונפעם מן החוויה, הגיע לשיאים בקונצרט הזה.

בעת נגינת סונטה קטנה של סקארלאטי והסונטה של מוצארט, הקהל עוד השתעל הרבה. אחר כך, נתקבלה, ככל הנראה, הפקודה לכד־זות הסובייטיים לסגת. השתרר שקט. רק בתום כל קטע פורצות קריאות "בראבו" נלהבות, ותשואות קצובות.

הוא מנגן שני פרלודים של רחמנינוב, שני אטיודים של סקריאבין, שני קטעים של ליסט, שתי מזורקות של שופן, "טראומריי" של שומאן, קטעדראותיו של מושקובסקי; ולסיום הפולקה שכתב רחמנינוב לזכר אביו.

ההקלטה משובחת, ולאחר שהאזנתי לתקליט, אני מבקש לרכוש את הת"ק, כאשר יגיע. זהו מסמך מוסיקאלי שמוטב שיישמר היטב. לכל יישרט או יושחת, הגם הנגינה של הורוביץ, בעיקר אצל סקריאבין, זוכה כך למלוא ביטויה.

הארץ ממליץ

תל אביב

זכרונות אהבה מפירנצה (צפון)

עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הצופה לתקופה האדוארדית באנגליה. טיול באיטליה נוגע במיתרים נסתרים בנפשה של נערה אנגליה מחונכת היטב ומשחרר בה כוח למרוד במערכת המינהגים הנוקשה שבתוכה גדלה. צילומים יפים להפליא של טוני פירס רוברטס, בימוי מסוגנן של ג'יימס אייבורי (אבק לוהט, "הבוסטונים"), וגלריה של שחקנים אנגליים טובים ביניהם מגי סמית.

עוברת אורח (פריז) — הבימאית אניס וארדה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נוודת, שקפאה מקור בדרום צרפת. סרט בעל יופי סגפני. בכיכובה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אצבעות מצידון (פאר) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט סוחף מאוד, תיאור חברתי אותנטי, הצגה לא משכנעת של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי־ראיה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

יומנו של צב (לב 3) — גבר ואשה בגיל העמידה משתפים פעולה בגניבת שלושה צבי־ים מגן החיות הלונדוני ושחרורם במרחבי הים. תסריט של פינטר, משחק טוב של בן קינגסלי וגלנדה ג'קסון, ובימוי עדין של ג'ון אירווין, הנכרים ליצירה קומדיה בריטית צנועה על בדידות בעיר.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הברונית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שביים ע"י סידני פולק ברומנטיקה הוליוודית. נופים מקסימים, בימוי וקצב המרהיב את הלב.

שיגעון של לילה (גת) — במשך לילה אחד ברובע הסוהו בניו־יורק עובר גיבור הסרט מעמדה של תייר למצב קיומי של חיה נרדפת. קומדיה שחורה, סוריאליסטית, בבימוי של מרטין סקורסזה.

ירושלים

יומנו של צב (סמדר) — ראה לב 3, ת"א

חיפה

שיגעון של לילה (רב גת) — ראה גת ת"א.

בר 51 (ביצן, קרית־חיים) — ראה דיזנגוף 3 ת"א

שואה (קרקאור) — ראה מוזיאון ת"א

שתי אצבעות מצידון (שביט) — ראה פאר ת"א

פרק יומי
דניאל ט"י
משנה יומית
אהלות יג, ג־ד
דף יומי
תמיד כ
הלכה יומית
רמב"ם הל' [illegible]

בבית המשפט המחוזי ת"א־יפו
תיק עזבונות 4007/86
בעניין עזבון המנוח — הגב' אבושיין ז"ל

הודעה

ניתנת בזה הודעה לכל אדם הטוען כי הוא נושה של המנוח הנ"ל להמציא לח"מ, תוך שלושה חודשים מיום פרסום הודעה זו, דרישה בכתב, המפרטת את סכום החוב ומקורו, בצירוף הוכחה על החוב הנטען. כל דרישה אשר תוגש לאחר חלוף התקופה הנ"ל לא תתקבל.

א. אופלבר ה. אושר
אצל עו"ד א. בדידס
בלוך 6 ת"א
מנהלת עזבון המנוח
ג. אבושיין ז"ל

תיאטרוני ישראל
הערב יום ג' 9.9
התיאטרון הקאמרי 20.30
הבימה 20.30
הדוד וניה — בכרמיאל
התיאטרון הקאמרי
לזוקה של [illegible] 20.30

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הודעה למנויי תל־אביב

לתשומת לבכם

חידוש המנויים יסתיים ביום ו', 12.9.1986, ללא הארכה.

בתאריכים 14, 15 ו־16, בספטמבר תהיה מחלקת המנויים סגורה לקהל.

ביום רביעי, 17.9.1986 ייפתח המשרד לבעלי מנויים שהוזמנו להחלפת כרטיסים בלבד.

תן מתנה

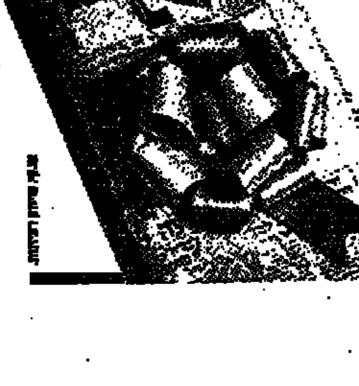

מנוי ל־3 חודשים
ב־40% הנחה
ובתוספת מתנה:
זוג כרטיסים
לתיאטרון
הקאמרי

הארץ

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

תחנות רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד לשעה 7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בני ברק 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
ראשון לציון 03־231022? באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
ביום ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־633300, 03־633500
שקמ"ר — שירות רפואי לקש
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19:
טל' 03־7549111 "שקמ"ר קוד מנוי 222
שר"ן — עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111,261115
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז מידע לקורבנות אונס
24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819

ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למשברי לחץ מטעם "מגמה":
א' ד'ה 11.00־13.00
ב' ו'ד' 16.00־18.00
טל' 228051
רח' נטור 13 תל־אביב
פרטות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב

ריגנוף מסגר שער 3 (ליד המשטרה) טלפון 294869, 285822—03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתשלום ולמנויים בלבד. בר כוכבא 49 טל': 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הנמל 26, קומה ב', טל' 04־523—566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00
שיר"ן — שירות רפואי נייד
24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1786 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 681011 מנוי 3732 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
יד ביד — אחן קשובה לילד ולהורים
תל אביב — לילך 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00
חיפה תהודיה — 229488 מ־11.00־20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (פנימית, נשים, א.א.ג)
שערי צדק — (ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב בת פרישמן 66 237826
קופ"ח לאומית השמאן 4 257221
ירושלים מרקחת רוממה הנ"ב 28 523191
חיפה הנשיא שד' הנשיא 33 333312
חולון ד"ר חורי סוקולוב 70 842453
בת ים מור הביבה ר"ד 20 588368
רמת גן הבנן ביאליק 38 723674
נתניה נאות שקד מ. מסחרי אזורים 52484
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות קופ"ח הרמן מודיעין 4 ק. מוצקין 715136
חדרה קופ"ח כללית רוטשילד 35884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושאי חברה, משפחה, מיניות — אנונימי וניתק. ימים ב' ג' ד' — 17.00־20.00
בגרשום 66 ת"א, טל' 03־281228
חיפה: ימים א' ד' 16.00־19.00 רח' הסטורים 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגר

02—328231־2 03—432777 04—549121

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן — הרשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 חשבון משוק ד'
08.40 [illegible]
09.00 אנגלית ח'
09.20 חשבון ד' (בתרגום לערבית)
10.10 אנגלית ד'
10.30 [illegible]
11.00 צרפתית — עליסודי
11.15 חשבון ה' — מבוא לשברים
11.30 ארץ מולדת — בפתח תקווה
12.00 [illegible]
12.25 ספרות (עליסודי) — [illegible]
13.00 מוסיקה עליסודי (חזרה)
13.30 לשון והתקשורת
14.00 עד כאן — הרשות קול ישראל
14.03 שעת כושר
14.15 הקולנועית הקטנה — סרט קולנוע באורך מלא, עם שירלי טמפל
15.30 סילפידות — עם מוסיקה של שופן בביצוע להקת הבאלט של [illegible]
16.00 שביל באמצע שביל בסד — מסלולי טיולים בנופי הארץ
16.15 קרובים קרובים
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 [illegible] לרשות
18.00 הגדה לבית בנתוים — סדרה אנגלית משעשעת
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) [illegible] — קסטה במוסיקה המזרחית
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 [illegible] — שעשועון
20.30 אל תתקה לי — סדרה אנגלית
21.00 מבט לחדשות
21.40 מבט שני
22.30 על פי התהום — סדרת מתח
23.15 מוסיקה — [illegible]
23.45 פסוקו של יום והרשות

ירדן ערוץ 6

18.00 מוסיקה קלאסית
18.30 משפחת לורנצי (סדרה צרפתית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
19.45 עולם הספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 שירי פופ
21.20 מגזין 01
21.30 אלפרד היצ'קוק מציג — סדרת מתח
22.00 חדשות באנגלית
22.20 [illegible]

לבנון ערוץ 12

13.30 [illegible]
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט [illegible]
16.30 היתקליף
17.00 [illegible]
17.30 [illegible]
18.00 מלחמת הכוכבים (מצוירת)
19.00 חדשות
20.00 [illegible]
21.00 סיימון את סיימון (בלש)
22.00 [illegible]
23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 [illegible] — מוצארט
09.30 קונצרט בוקר — [illegible]
12.05 מוסיקה קאמרית — מוצארט
13.00 קונצרט [illegible] — צ'ייקובסקי
15.00 מילון מוסיקלי
16.00 קונצרט [illegible] — צ'ייקובסקי
18.30 [illegible]
20.05 ערב טוב — צ'ייקובסקי
20.30 [illegible]
22.25 מילון מוסיקלי
22.30 [illegible]
23.00 [illegible]

רשת א'

12.05 [illegible]
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
14.45 [illegible]
15.25 השכלה [illegible]
16.05 עם אנשים — [illegible]
17.30 האוניברסיטה המשודרת
18.06 [illegible]
18.30 פרקי היום בתנ"ך
19.05 שיעור בתלמוד
19.30 [illegible]
22.05 [illegible]

רשת ב'

18.06 [illegible]
18.45 [illegible]
19.00 היום הזה
19.35 עולם חדש
20.05 [illegible]
22.05 [illegible]
(שבה) לוי, "על פולקלור [illegible]"
23.05 [illegible]

רשת ג'

18.06 [illegible]
21.05 [illegible]
23.05 [illegible]

גלי צה"ל

18.05 שפה קלה על כלכלה
18.45 מעולם
19.05 [illegible]
20.05 מוסיקה [illegible] — רוק ישראלי
21.05 מבט לחדשות
21.30 לילה לא שקט
22.05 [illegible]
22.05 לילה לילה — [illegible]
23.55 סיפור חצות
00.05 [illegible]

שידור קבוע

רשת א'

07.30 [illegible]
08.05 [illegible]
09.05 [illegible]
09.30 [illegible]
10.30 [illegible]
11.10 [illegible]
11.30 [illegible]

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 [illegible]
09.05 [illegible]

רשת ג'

06.05 [illegible]
07.05 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.05 [illegible]

10.10 [illegible]
12.10 [illegible]
13.00 [illegible]
14.00 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]
17.10 [illegible]
17.30 [illegible]

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר
06.30 [illegible]
07.07 [illegible]
08.05 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]
17.00 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]

קולנוע

תל־אביב

אורלי — רכבת אל התופש 5.00, 7.15, 9.30
אלנבי — הלך עם הרוח 4.30, 8.15
אסתר — הטרמינטור 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — אבודים באמריקה 11.15
בן יהודה — [illegible] 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — [illegible] 5.00, 7.30, 9.30
גת — הצבע ארגמן [illegible]
דיזנגוף 1 — [illegible]
דיזנגוף 2 — 3 רווקים ותינוק [illegible]
דיזנגוף 3 — ראן 2.00, 6.30, 11.00
דקל — [illegible]
הוד — תעלול קטלני 5.00, 7.30, 9.30
חן 1 — [illegible]
חן 2 — [illegible]
חן 3 — [illegible]
חן 4 — [illegible]
חן 5 — [illegible]
לימור — [illegible]
לב 1 — [illegible]
לב 2 — [illegible]
לב 3 — יומנו של צב [illegible]
לב 4 — [illegible]
מוזיאון ת"א — "שואה"
פאר — [illegible]
צפון — [illegible]
שחף — זכרונות מאפריקה [illegible]
[illegible]

רמת השרון

כוכב — [illegible]

ירושלים

[illegible]

פתח־תקוה

[illegible]

רחובות

[illegible]

רמת־גן גבעתיים

[illegible]

כפר סבא

[illegible]

נס ציונה

[illegible]

חיפה והסביבה

[illegible]

קרית אונו

[illegible]

חולון

[illegible]

בת־ים

[illegible]

הרצליה

[illegible]

חדרה

[illegible]

נתניה

[illegible]

עפולה

[illegible]

נצרת

[illegible]